INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

ಜನವರಿ 2026

INSTAKAS

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ

"ಹೊಸ ವರ್ಷ: ಕೆಪಿಎಸ್‌ಸಿ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಈಗ ಹೊಸ ಸ್ಫೂರ್ತಿ!"

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ESSENTIAL FOR SUCCESS IN
KAS,FDA/SDA/PDO/GROUP C,PSI/PC,
TEACHER'S EXAMS

ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ
- ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರ
- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA)
- 23ನೇ ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ
- ವಂದೇ ಮಾತರಂಗೆ 150 ವರ್ಷಗಳು
- ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಸೇರ್ಪಡೆ
- ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಸಂದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಗಳು
- ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪ್ರವೇಶ
- ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ
- ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ
- ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆ
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025

ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ
ಉಚಿತ ತರಗತಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿ
INSTA KAS

ಶ್ರೀ ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

Price: ₹50/-   insightskas   080 69 405 206   Insta KAS

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮಿತ್ರರೇ,

2013ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆ ಸುಂದರ ದಿನಗಳು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಇವೆ. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಣತೆಯಂತೆ ಆರಂಭವಾದ 'ದೈನಂದಿನ ಉತ್ತರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸವಾಲು' ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ 'ಸೆಕ್ಯೂರ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್' ಎಂಬ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲ; ಇದು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ಕನಸುಗಾರರನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ Insights IAS ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಲಕ್ಷಾಂತರ UPSC ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ, ಕಷ್ಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ತಲುಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಆ ತೃಪ್ತಿ ಅಪಾರ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ನೀವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗಿದೆ.

"ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ."

ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ತನಕ ನಮ್ಮ ಈ ಬೆಂಬಲ, ಅಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸದಾ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ,
ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ,

ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣವನ್ನು ಅರಿತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವ'ವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ ಎಂಬ ಆಶಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಸವಾಲಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲದೆ, ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಂತದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ತನಕ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಳವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಸದೃಢ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ.

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,
ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS | Insta KAS

ಆಕರಗಳು

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರಿಯಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ KAS, FDA/SDA, PSI/PC, Group C, PDO ಸೇರಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧಕ ಚೇತನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾದ ಓದಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಸ್ಥಿರ (Static) ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿಮಗೆ 360-ಡಿಗ್ರಿಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪುನರ್ಮನನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು 'ಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆ' ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಇದರ ದೊಡ್ಡ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸರಳಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತಂಡವು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಏಕೈಕ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರಲಿದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

- ನಂದನ್ ಆರ್ (ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಭಾಗದ ಬೋಧಕರು).
- ದಿನೇಶ್ ಹೆಚ್ (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು).
- ವಿಶ್ವಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್ (ವಿಷಯ ಸಂಕಲನಕಾರರು)
- ಸಂತೋಷ ನಿಡಗುಂದಿ (ವಿಷಯ ಸಂಕಲನಕಾರರು)

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು 9

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ
2. ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0
3. ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರ
4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA)
5. 23ನೇ ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ
6. ವಂದೇ ಮಾತರಂಗೆ 150 ವರ್ಷಗಳು
7. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಸೇರ್ಪಡೆ
8. ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಸಂದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಗಳು
9. ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪ್ರವೇಶ
10. ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ
11. ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ
12. ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆ
13. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ 22

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ 22

1. ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025
2. ಪೋಶ್ (POSH) ಕಾಯ್ದೆ, 2013
3. ಮಹಾಕ್ರೈಮ್‌ಓಎಸ್ ಎಐ (MahaCrimeOS AI)
4. ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ ಆ್ಯಪ್
5. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ – ರೋಜಗಾರ್/ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಮಸೂದೆ, 2025
6. ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ನೇಮಕಾತಿ
7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಸೂದೆ, 2025
8. ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ
9. 'ಬಡ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ' ಯೋಜನೆ
10. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನುಗಳು
11. ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಸಿಎಎ (CAA) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
12. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ
13. ಡಿಜಿಟಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಯುನಿಕ್ ವರ್ಚುವಲ್ ಅಡ್ರೆಸ್ (DHRUVA)
14. ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ಮಸೂದೆ, 2025
15. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಾ ಅಧೀಕ್ಷಣ ಮಸೂದೆ
16. ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ
17. ಸ್ವಾಹಿದ್ ದಿವಸ್ (ದಿನ)

ಆರ್ಥಿಕತೆ 29

1. ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ, 2025–30
2. ದೇಶೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಹತ್ವದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (D-SIBs)
3. ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಸಂಹಿತೆ (IBC)
4. ನುಮಾಲಿಗಢ ರಿಫೈನರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NRL) ಗೆ 'ನವರತ್ನ' ಸ್ಥಾನಮಾನ
5. ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಗುರಿ (EPM)
6. IMF ನಿಂದ UPI ಗೆ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ 'ನೈಜ-ಸಮಯದ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಎಂಬ ಮನ್ನಣೆ
7. 'ನಿಮ್ಮ ಹಣ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಆಂದೋಲನ
8. ಭಾರತದ ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ವಿಧಿಸುವುದಾಗಿ ಟ್ರಂಪ್ ಬೆದರಿಕೆ
9. ಪ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಭಾರತ ಹೊರಕ್ಕೆ
10. ಕೋಲ್-ಸೇತು ನೀತಿ (CoalSETU Policy)
11. ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಧಿ (IFAD)
12. ಪೊಂಡೂರು ಖಾದಿ
13. ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB)
14. ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ
15. ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2025
16. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ (RRBs) ಹೊಸ ಲೋಗೋ (ಚಿಹ್ನೆ)
17. ರಾಟ್ಲೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

18. 11ನೇ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಬ್ಬ (IISF)
19. ಶ್ಯೋಕ್ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗ (Shyok Tunnel)
20. ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್

ಯೋಜನೆಗಳು 38

1. ಜಲ್ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್ (JJM)
2. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿರಾಸತ್ ಕಾ ಸಂವರ್ಧನ್ (PM VIKAS)
3. ಜಿಯೋ ಪಾರ್ಸಿ ಯೋಜನೆ
4. ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ
5. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಯೋಜನೆ
6. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ (PMGKP)
7. ASPIRE (ಆಸ್ಪೈರ್) ಯೋಜನೆ
8. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ-ವನ್ (PM JI-VAN) ಯೋಜನೆ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ 41

1. ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ
2. ತೂಕ ಇಳಿಕೆಗಾಗಿ GLP-1 ಔಷಧಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೆಂಬಲ
3. ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆ
4. ಮಲೇರಿಯಾ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು
5. ಕುಷ್ಠರೋಗ (Leprosy)
6. ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಒಳಗೆ ಸೇರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳು (iMPs - Inhalable Microplastics)
7. "ಆಪರೇಷನ್ ಹಿಂಟರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಬ್ರೂ" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ
8. "ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ" (Gonorrhea) ಚಿಕಿತ್ಸೆ
9. ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ವರದಿ, 2026
10. ಜಾಗತಿಕ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ: WADA ವರದಿ, 2024
11. ಸಹಜೀವನ (ಲಿವ್-ಇನ್) ಸಂಬಂಧಗಳು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಲ್ಲ: ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತೀರ್ಪು
12. ನಯೀ ಚೇತನಾ 4.0
13. ಸರಸ್ ಆಹಾರ ಮೇಳ, 2025

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ 48

1. ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ (CCUS)
2. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಭೂ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿ (SOLAW, 2025)
3. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ (ITPGRFA)
4. ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರಣಹದ್ದು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಚಯಿಸಲಿರುವ ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS)
5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯಗಳು (Invasive Alien Plants)
6. ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ
7. ಕೂನೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
8. ಭಾರತದ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು
9. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳು
10. ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಲಜನಕ ಇಂಧನ ಕೋಶ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ನೌಕೆ
11. ಕೆಂಪು ಕಾಲುಳ್ಳ ಡೌಕ್ ಕೋತಿಗಳು (Red-Shanked Douc Monkeys)
12. ಸುಬನ್ಸಿರಿ ಕೆಳದಂಡೆಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ
13. ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025
14. ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಮುನ್ನೋಟ (Global Environment Outlook)
15. CITES ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (CoP20)
16. ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ್ ರೀಫ್ (ಹವಳದ ದಿಬ್ಬ)
17. ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ (Western Tragopan)
18. ಹೊಸ ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣಗಳು: ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ
19. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025
20. ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಗಡಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ
21. ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳು / ಪಾಮಿರ್-ಕಾರಾಕೋರಂ ಅಸಂಗತತೆ
22. ಟಂಡ್ರಾ ಜೀವವಲಯ (ಬಯೋಮ್)
23. RISE ಉಪಕ್ರಮ
24. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (IMO) ಮಂಡಳಿಗೆ ಭಾರತ ಮರು ಆಯ್ಕೆ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ 60

1. ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DGCA)
2. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ (TDF)
3. ಭಾರತ್ 6ಜಿ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (B6GA)
4. ‘ಶಾಂತಿ’ (SHANTI) ಮಸೂದೆ
5. “ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸನ್‌ಕ್ಯಾಚರ್” (Project Suncatcher)
6. “ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆ”
7. ಲೂನಾರ್ ಕ್ರೀಟ್ (Lunarcrete)
8. ಸೌರ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದ ಆದಿತ್ಯ-L1
9. ಗ್ಲೋ ಕ್ಯಾಸ್ 9 (GlowCas9)
10. ಜಿಗುಟುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳು (Jumping Genes)
11. ಧ್ರುವ್ 64 (DHRUV 64)
12. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ ಮಾರ್ಗ (ಕಾರಿಡಾರ್) (Andhra’s Rare Earth Corridor)
13. ರಿಸ್ಪಾಂಡ್ (RESPOND) ಬಾಸ್ಕೆಟ್, 2025
14. ಸ್ಕೈರೂಟ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಕಕ್ಷೀಯ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ (ರಾಕೆಟ್): ವಿಕ್ರಮ್-1

ರಕ್ಷಣೆ 66

1. ಹಂಸ-3 ಎನ್‌ಜಿ ತರಬೇತಿ ವಿಮಾನ
2. ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ (BWC)
3. ಹೆರಾನ್ ಎಂಕೆ II ಮಾನವರಹಿತ ವೈಮಾನಿಕ ವಾಹನಗಳು (Heron Mk II UAVs)
4. ಭಾರತೀಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ, 2025 ರಲ್ಲಿ ನೌಕಾಪಡೆಯ ನೂತನ ವರ್ಗೀಕರಣ
5. ‘ಹರಿಮಾವು ಶಕ್ತಿ’ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ
6. ಮೊದಲ ಸ್ವದೇಶಿ ಮುಳುಗುಗಾರರ (ಡೈವಿಂಗ್) ಬೆಂಬಲ ನೌಕೆ (DSC A20)
7. ಎಹೆಚ್-64ಇ (AH-64E) ಅಪಾಚೆ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು
8. ‘ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್, 2025’ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ
9. “ಸೀಹಾಕ್ಸ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್” ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್
10. ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆ (CAPFs) ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಅಗ್ನಿವೀರರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ 50% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಳ
11. ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ (ಬಂದರು ಭದ್ರತಾ ಕಛೇರಿ)
12. ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ (BoPS) ಯ ಬಗ್ಗೆ:
13. ರಷ್ಯಾದ S-500 ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಪ್ತಚರ ಜಾಲ (NATGRID)
15. ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ (BRO)
16. ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF)
17. ಆಪರೇಷನ್ ಪವನ್
18. ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ (ಅತಿವೇಗ) ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ
19. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಧಮನ್
20. ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು 73

1. ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಭಾರತ ಮರು ಆಯ್ಕೆ
2. ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಗಡಿಪಾರು ಪ್ರಕರಣದ ಕುರಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ
3. ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್-ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಸಂಘರ್ಷ
4. ಗಾಜಾ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊಸ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ “ಹಳದಿ ರೇಖೆ” (Yellow Line)
5. ಬ್ಲೂ ಕಾರ್ನರ್ ನೋಟಿಸ್
6. ಭಾರತ-ಓಮನ್ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ
7. ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿ
8. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೋರ್ಡಾನ್ ಭೇಟಿ
9. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (UNAOC)
10. ಆಪರೇಷನ್ “ಸಾಗರ್ ಬಂಧು” ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ
11. ರೆಲೋಸ್ (RELOS) ಒಪ್ಪಂದ

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ 79

1. ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳು
2. ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವ
3. 70ನೇ ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿವಸ
4. ಪ್ರೀಹ್ ವಿಹಾರ್ ದೇಗುಲ
5. ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬು (ಹಾರ್ನ್) ಮರಿಯಾ ನೃತ್ಯ
6. ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್
7. ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ
8. ಟರ್ಕಿಯ "ಸ್ಟೋನ್ ಹಿಲ್ಸ್" ಯೋಜನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ 85

1. ಬೆಂಗಳೂರಿಗಾಗಿ ಏಕೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಿತಿ
2. 'ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್' ಮಿಷನ್
3. ಜಾನ್ ಮೈಕೆಲ್ ಡಿ'ಕುನ್ಹಾ ಆಯೋಗ
4. "ಲೋಕ ಭವನ, ಕರ್ನಾಟಕ"
5. ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ BWSSB ಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
6. "ಹೈಜೀನ್ ಆನ್ ಗೋ"- ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನ
7. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (CFTRI) ಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಆಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
8. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್'
9. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ-ತೈವಾನ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್'
10. ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದ ಸೇವಾ ರಫ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಕ್ತಿಕೇಂದ್ರ-ಬೆಂಗಳೂರು ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ
11. 'ಶುಚಿ' ಯೋಜನೆ
12. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (KSDMA)
13. ಅಪಘಾತ ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (ಸ್ಪಂದನಾ) ವಾಹನಗಳು
14. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ 'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' (ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಳಗಳು)
15. ಐಐಎಸ್‌ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 'ಎಐ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರ' ಸ್ಥಾಪನೆ
16. KKHRAC ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ
17. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (SCSP) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (TSP) ನಿಧಿಗಳು
18. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಮಸೂದೆ, 2025
19. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ (ವೇದಿಕೆ) ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ) ಮಸೂದೆ, 2025
20. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025: ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ
21. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮಸೂದೆ, 2025
22. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗದ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025
23. ರಾಜ್ಯದ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆ : CAG ವರದಿ
24. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು
25. 'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇತು' ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು (MHUs)
26. ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ(VijAIpatha) ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ
27. ಕೆಎಂಎಫ್ 'ನಂದಿನಿ' ತುಪ್ಪದ ರಫ್ತು: ಅಮೆರಿಕ, ಯುಎಇ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆ
28. 'ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ' ಯೋಜನೆ
29. ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, 2025
30. ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಚಾರಿ ತಾರಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
31. ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (SEP) ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿ
32. LLR ವಂಚನೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎಐ-ಚಾಲಿತ 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲಾಕ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ
33. ವಿಜಯನಗರದ ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ 'ರೋಸಿ ಸ್ಟಾರ್ಲಿಂಗ್' (ಗುಲಾಬಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ) ವಲಸೆ
34. 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ-ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ
35. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕಲವ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪ್ರದಾನ
36. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ 'ಜೆನ್ ಝೀ' (Gen Z) ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ
37. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ ಒಮನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳು 103

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಗಳು 103

1. ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಿನ
3. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ದಿನ
4. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ದಿನ
5. ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ
6. ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಧ್ವಜ ದಿನ
7. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ದಿನ

8. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ
9. ಯುನಿಸೆಫ್ (UNICEF) ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
10. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದಿನ
11. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನ
12. ವಿಜಯ ದಿವಸ
13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೈತರ ದಿನಾಚರಣೆ (ಕಿಸಾನ್ ದಿವಸ್)
15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ
16. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ದಿನ (ಸುಶಾಸನ ದಿವಸ್)
17. ವೀರ ಬಾಲ ದಿವಸ್

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು 105

1. ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ ಪುರಸ್ಕಾರ
2. ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್‌ಗೆ ಫಿಫಾದ ನೂತನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
3. ಪೆಟಾ (PETA) ಇಂಡಿಯಾದ '2025ರ ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ'ಯಾಗಿ ರವೀನಾ ಟಂಡನ್ ಆಯ್ಕೆ
4. ಅನಂತ್ ಅಂಬಾನಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
5. ಮಿಯಾನ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಕ್ರೀಡೆ 106

1. ಸಿಡ್ನಿ ಮೆಕ್ಲಾಫ್ಲಿನ್-ಲೆವ್ರೋನ್ ಮತ್ತು ಮೊಂಡೊ ಡುಪ್ಲಾಂಟಿಸ್‌ಗೆ 2025ರ ಸಾಲಿನ 'ವರ್ಷದ ಕ್ರೀಡಾಪಟು' ಪುರಸ್ಕಾರ
2. 600 ಟಿ20 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಬೌಲರ ಆಗಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುನಿಲ್ ನರೈನ್
3. ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ತಂಡದ ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್ 2025ರ ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್
4. ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ FIDE-ರೇಟಿಂಗ್ ಚೆಸ್ ಆಟಗಾರನಾಗಿ 3 ವರ್ಷದ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಿಂಗ್ ಕುಶ್ವಾಹ
5. ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಗೆದ್ದ ಭಾರತ
6. ಜಿಎಂ ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಅವರಿಗೆ '2025ರ ಫಿಡೆ (FIDE) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ
7. ಜರ್ಮನಿ ಮಡಿಲಿಗೆ ದಾಖಲೆಯ 8ನೇ 'ಪುರುಷರ ಕಿರಿಯರ (ಜೂನಿಯರ್) ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್' ಕಿರೀಟ
8. ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025
9. ಜಾರ್ಖಂಡ್ ತಂಡಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಸೈಯದ್ ಮುಷ್ತಾಕ್ ಅಲಿ ಟ್ರೋಫಿ, 2025ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
10. 2030ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಆತಿಥೇಯ ನಗರವಾಗಿ ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಅಧಿಕೃತ ಘೋಷಣೆ

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 110

1. ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
2. ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್
3. ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ಮಾದರಿಯ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು 112

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
2. ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಇತರೆ : ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

ಉತ್ತರಗಳು 13 6

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ: ಉತ್ತರಗಳು
2. ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಉತ್ತರಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮೊದಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ **ಮಖಾನಾದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ₹476.03 ಕೋಟಿ** ಮೊತ್ತದ **'ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು** ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಖಾನಾ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಉದ್ದೇಶ

ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ವಲಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ

ಬಿಹಾರದ ಪೂರ್ಣಿಯಾದಲ್ಲಿದೆ.

ಮಖಾನಾ (EURYALE FEROX) ಹೂಬಿಡುವ ಸಸ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ವಲಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಿಸುವುದು.
- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾವಯವ, ಧಾನ್ಯವಲ್ಲದ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ; ಜೊತೆಗೆ ಕೊರಿಯಾ, ಜಪಾನ್ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ರಷ್ಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ:-** ಇದಕ್ಕೆ 20-35°C ತಾಪಮಾನ ಶ್ರೇಣಿ ಮತ್ತು 100-250 ಸೆಂ.ಮೀ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- 90% ಭಾರತದ ಮಖಾನಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರವು ಸುಮಾರು 90% ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ : 2022 ರಲ್ಲಿ, 'ಮಿಥಿಲಾ ಮಖಾನಾ'ಗೆ ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ನೀಡಲಾಯಿತು.

2. ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0

ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0

GOVERNMENT OF KARNATAKA

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 'ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0' ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಗುರಿ

ಎಲ್ಲಾ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಡಿಜಿಟಲ್ ದತ್ತಾಂಶ ಕೋಶ (ಡೇಟಾಬೇಸ್) ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರುವುದು,** ಪಟ್ಟಿಮಾಡದ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶ

'ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0' ಎಂಬುದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ**ಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು **'ಇ-ಖಾತಾ'** ವಿತರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಚಿವಾಲಯ

ಇದನ್ನು **ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು** ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು, **'ಪಂಚತಂತ್ರ'** ತಂತ್ರಾಂಶದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ:- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳು, ಗುರುತಿನ/ವಿಳಾಸದ ಪುರಾವೆ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು (ತಮ್ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಖೇನ) ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇ-ಖಾತಾ ಹಾಗೂ **ನಮೂನೆ 9/11A/11B** ಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

- **ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.**
- **ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಸುಲಭ ಪುರಾವೆ ಒದಗಿಸುವುದು.**
- **ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವುದು.**

3. ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರ

INSTAKAS

ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ಓಜೋನ್ ರಂಧ್ರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆಗಸ್ಟ್ 2025 ರಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರವು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯ ದಾಖಲೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಪರಿಸರ ಚೇತರಿಕೆಯ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ.**

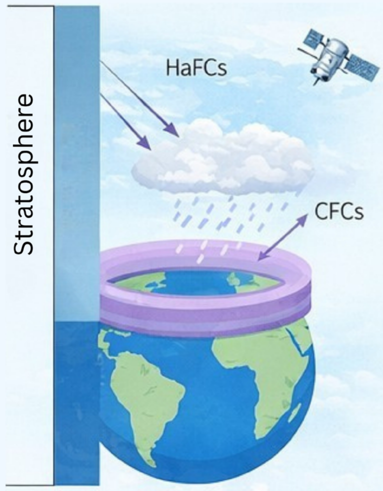

ಓಝೋನ್ ಪದರ (O3) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಮೂರು ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿರುವ **ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಣುವಾಗಿದೆ.**
- **ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಥಳ:**-ಇದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಸುಮಾರು **10 ಕಿ.ಮೀ ನಿಂದ 50 ಕಿ.ಮೀ** ನಡುವಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ, **ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲ ('ಸ್ಟ್ರಾಟೋಸ್ಪಿಯರ್')** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವಾತಾವರಣದ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರ್ಯ:**- ಈ ಓಝೋನ್ ಪದರವು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬರುವ **ಹಾನಿಕಾರಕ ಅತಿನೇರಳೆ (UV) ವಿಕಿರಣವನ್ನು** ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶೋಧಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:**- ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಾನವ ಜೀವ ಸಂಕುಲದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಉಳಿವಿಗೆ ಈ ಓಝೋನ್ ರಕ್ಷಾ ಕವಚ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:**- ವಾತಾವರಣದ ಮಧ್ಯದ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ - ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಓಝೋನ್ ಸಾಂದ್ರತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದನ್ನು** ಅಥವಾ ಕುಸಿಯುವುದನ್ನು 'ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರಣಗಳು:**- ಸಿಎಫ್‌ಸಿಗಳು **(CFCs)**, ಎಚ್‌ಸಿಎಫ್‌ಸಿಗಳು **(HCFCs)**, ಹ್ಯಾಲೋನ್‌ಗಳು, ಕಾರ್ಬನ್ ಟೆಟ್ರಾಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮತ್ತು ಮೀಥೈಲ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್‌ನಂತಹ **ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಹ್ಯಾಲೋಜನೇಟೆಡ್ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ** ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಇದು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ?

- ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ **ವಿಶಿಷ್ಟ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು** ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಓಝೋನ್ ಪದರದ ತೀವ್ರ ಸವಕಳಿ ಉಂಟಾಗಿ **"ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರ"** ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾದ ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ತಾಪಮಾನವು **'ಧ್ರುವೀಯ ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲದ ಮೋಡಗಳು' (PSCs)** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ರೀತಿಯ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ (ಇದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ).

ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳು:

ವಿಯೆನ್ನಾ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

ಉದ್ದೇಶ:- ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ **ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.**

ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:- **ವಿಯೆನ್ನಾ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ.**

ಅಂಗೀಕಾರ - 1985 ರಲ್ಲಿ.

ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು - 1988 ರಲ್ಲಿ.

ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ

ಜಾರಿ:- ಇದನ್ನು **1987 ರಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾದ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ** ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು **1989 ರಲ್ಲಿ** ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಉದ್ದೇಶ:-**ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ** ಮೂಲಕ ಓಝೋನ್ ಪದರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ:-2016 ರಲ್ಲಿ ರುವಾಂಡಾದ ಕಿಗಾಲಿಯಲ್ಲಿ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ** ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ ಅನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA)

INSTAKAS

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ

- **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ನಡೆದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ (IBCA) ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ **'ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಹಯೋಗದ ಉಪಕ್ರಮ'**ದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ **ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ** ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ

ಭಾರತ

ಉದ್ದೇಶ

ಇದು ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು (ವನ್ಯ ಮಾರ್ಜಾಲ) ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 95 ದೇಶಗಳ **ಬಹು-ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಬಹು- ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.**

ಗುರಿ

ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಚಿರತೆ, ಹಿಮ ಚಿರತೆ, ಚೀತಾ, ಜಾಗ್ವಾರ್ ಮತ್ತು ಪೂಮಾ ಎಂಬ ಏಳು ಪ್ರಮುಖ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.

ಆರಂಭ

2023 ರಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್'ನ 50 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ' ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವೇಳೆ, **ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು** IBCA ಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು

ಭಾರತ

ಈಸ್ವಾತಿನಿ

ನಿಕರಾಗುವಾ

ಸೊಮಾಲಿಯಾ

ಲೈಬೀರಿಯಾ

7 ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ

ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಪ್ರಭೇದಗಳು	IUCN ಸ್ಥಿತಿಗತಿ	CITES ಸ್ಥಿತಿಗತಿ	ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1972 (ಭಾರತ)
ಹುಲಿ (ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಟೈಗ್ರಿಸ್)	**ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (EN)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಅನುಸೂಚಿ 1**
ಸಿಂಹ (ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಲಿಯೋ)	**ದುರ್ಬಲ (VU)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಅನುಸೂಚಿ 1**
ಚಿರತೆ (ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಪಾರ್ಡಸ್)	**ದುರ್ಬಲ (VU)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಅನುಸೂಚಿ 1**
ಹಿಮ ಚಿರತೆ (ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಉನ್ಸಿಯಾ)	**ದುರ್ಬಲ (VU)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಅನುಸೂಚಿ 1**
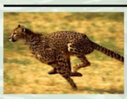 **ಚೀತಾ** (ಅಸಿನೋನಿಕ್ಸ್ ಜುಬಾಟಸ್)	**ದುರ್ಬಲ (VU)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಅನುಸೂಚಿ 1**
ಜಾಗ್ವಾರ್ (ಪ್ಯಾಂಥೆರಾ ಓಂಕಾ)	**ದುರ್ಬಲ (VU)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ**
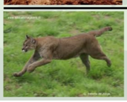 **ಪೂಮಾ** (ಪೂಮಾ ಕಾನ್ಕಲರ್)	**ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ (LT)**	ಅನುಬಂಧ I	**ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ**

5. 23ನೇ ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ

23ನೇ ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೃಂಗಸಭೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ

ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ತಮ್ಮ 23ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದವು. ಇದು 2000ನೇ ಇಸವಿಯ **'ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಘೋಷಣೆ'**ಯ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ -ರಷ್ಯಾ ಭೇಟಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 2030

2030 ರವರೆಗಿನ ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ **('ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 2030')** ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಉಭಯ ನಾಯಕರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ವ್ಯಾಪಾರ ಗುರಿ, 2030

2030 ರ ವೇಳೆಗೆ **100 ಶತಕೋಟಿ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳ** ಪರಿಷ್ಕೃತ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಸಹಿ ಹಾಕಲಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು

ರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ **16 ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು** ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು.

ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (FTA) ಒತ್ತು

'ಯುರೇಷಿಯನ್ ಆರ್ಥಿಕ ಒಕ್ಕೂಟ'ದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಲಸೆ ಸಹಕಾರ

ರಷ್ಯಾದ ನಾಗರಿಕರಿಗಾಗಿ ಭಾರತವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ **ಉಚಿತ 30 ದಿನಗಳ ಇ-ಪ್ರವಾಸಿ ವೀಸಾ** ಮತ್ತು **30 ದಿನಗಳ 'ಗುಂಪು ಪ್ರವಾಸಿ ವೀಸಾ'**ವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ

ರಷ್ಯಾವು "ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟ" (IBCA) ಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

6. ವಂದೇ ಮಾತರಂಗೆ 150 ವರ್ಷಗಳು

ವಂದೇ ಮಾತರಂಗೆ 150 ವರ್ಷಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ ಭಾರತವು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಡು (National Song) 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ'ನ 150ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದೆ.

'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಹಾಡಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಹಾಡನ್ನು **"ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು" ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ** ತಮ್ಮ **1882ರ 'ಆನಂದಮಠ'** ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

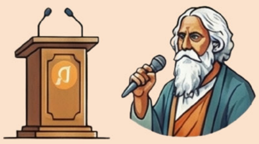

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರು 1896ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರು, ಇದು ಈ ಹಾಡಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಈ ಹಾಡು ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಕ್ತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ದೈವತ್ವದ ಮೂರ್ತರೂಪವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಉದಯ

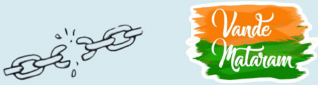

1905ರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ನಾಗರಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಗೀತೆ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.

'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಅನ್ನು **ರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿ 1905ರ ಆಗಸ್ಟ್** 7 ರಂದು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು.

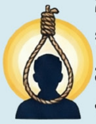

ಗಲ್ಲುಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಯುವ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಹುತಾತ್ಮರಾಗುವ ಮುನ್ನ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಎಂಬುದು ಕೊನೆಯ ಉದ್ಘೋಷವಾಗಿತ್ತು; ಇದು ಈ ಹಾಡನ್ನು ತ್ಯಾಗದ ಸಂಕೇತವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು.

1907ರಲ್ಲಿ, ಮೇಡಂ ಭಿಕಾಜಿ ಕಾಮಾ ಅವರು ಬರ್ಲಿನ್‌ನ ಸ್ಟಟ್‌ಗಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು. ಆ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು

ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಧ್ಯೇಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, **1905ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ 'ಬಂದೇ ಮಾತರಂ ಸಂಪ್ರದಾಯ'ವನ್ನು** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

1906ರಲ್ಲಿ, ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರ ಪಾಲ್ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ **'ಬಂದೇ ಮಾತರಂ'** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ **ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು; ನಂತರ **ಅರವಿಂದೋ** ಅವರು ಜಂಟಿ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಯಾದರು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಡು (National Song)

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, **ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ'ನ** ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿತು.

1950ರ ಜನವರಿ 24ರಂದು, ಇದರ ಮೊದಲ ಎರಡು ಚರಣಗಳನ್ನು ಭಾರತದ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಡು' ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಗ್ಗೆ

ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು **ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳಲ್ಲಿ** ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃತಿಗಳು:
ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ (1865), ಕಪಾಲಕುಂಡಲ (1866), ಆನಂದಮಠ (1882) ಮತ್ತು ದೇವಿ ಚೌಧುರಾಣಿ (1884). ಇತ್ಯಾದಿ

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ಕವಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಾಗಿದ್ದ ಇವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು, **ಆಧುನಿಕ ಬಂಗಾಳಿ ಗದ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ** ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು.

7. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಸೇರ್ಪಡೆ

ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಸೇರ್ಪಡೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುನೆಸ್ಕೋದ **ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ 20ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ**, ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಯುನೆಸ್ಕೋದ 'ಮಾನವೀಯತೆಯ ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪಟ್ಟಿ'ಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ 20ನೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು (2025), ಭಾರತವು ನವದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪು ಕೋಟೆ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಯುನೆಸ್ಕೋ, "ಅಮೂರ್ತ" ಪದವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ :

- **ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹರಿದುಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು.**
- **ತಮ್ಮ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು.**
- **ನಮಗೆ ಅಸ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು.**

ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಬಗ್ಗೆ

- ಆಚರಣೆ:- ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು "ದೀವಾಳಿ" ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. **ಕಾರ್ತಿಕ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಂದು** ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅಥವಾ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಇದರ ಆಚರಣೆಯ ನಂತರ ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ.
- ದೀಪಾವಳಿಯ ಮೂರನೇ ದಿನ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಮುಖ ದಿನವಾಗಿದ್ದು, ಅಂದು ಪವಿತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ಗಣೇಶ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಯನ್ವಯ, 'ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ'ಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ: **"ಮೌಖಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು, ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳು."**

ಯುನೆಸ್ಕೋ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ 16 ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅಮೂರ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು	ವರ್ಷ
1	**ಕೇರಳದ ಕೂಡಿಯಟ್ಟಂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ರಂಗಭೂಮಿ**	2008
2	**ವೇದ ಮಂತ್ರ ಪಠಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ**	2008
3	**ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಮಲೀಲಾ, ರಾಮಾಯಣದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನ**	2008
4	**ಗರ್ವಾಲ್ ಹಿಮಾಲಯದ ರಮ್ಮಾನ್, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ**	2009
5	**ಕೇರಳದ ಮುಡಿಯೆಟ್ಟು, ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ನಾಟಕ**	2010
6	**ರಾಜಸ್ಥಾನದ "ಕಾಲ್ಬೆಲಿಯಾ" ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳು**	2010
7	**ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಛೌ ನೃತ್ಯ**	2010
8	**ಲಡಾಖ್‌ನ ಬೌದ್ಧ ಮಂತ್ರ ಪಠಣ: ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹಿಮಾಲಯದಾಚೆಗಿನ ಲಡಾಖ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಠಣ**	2012
9	**ಮಣಿಪುರದ ಸಂಕೀರ್ತನೆ**	2013
10	**ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಜಂಡಿಯಾಲ ಗುರುವಿನ 'ತಾಥೇರ'ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆ ತಯಾರಿಕೆ ಕಲೆ**	2014
11	**ಯೋಗ**	2016
12	**ನವರೋಜ್**	2016
13	**ಕುಂಭ ಮೇಳ**	2017
14	**ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆ**	2021
15	**ಗುಜರಾತಿನ ಗರ್ಬಾ**	2023
16	**ದೀಪಾವಳಿ**	**2025**

8. ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಸಂದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಗಳು

ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರಿಗೆ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ **"ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಆನರ್ ನಿಶಾನ್ ಆಫ್ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ"**ವನ್ನು , ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಬಿಯ್ ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅವರು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.
- **ಅಡಿಸ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶ** ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ **ವಿಶ್ವದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ** ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೋದಿಯವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಭಾರತ-ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಮುತ್ಸದ್ದಿಯಾಗಿ ಅವರ **ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ** ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ

ಸ್ಥಳ

ಇಥಿಯೋಪಿಯಾವು **"ಆಫ್ರಿಕಾದ ಶೃಂಗ" (Horn of Africa)** ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ **ಭೂ ಆವೃತ (landlocked)** ವಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ಗಡಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ದೇಶಗಳು

ಎರಿಟ್ರಿಯಾ, ಜಿಬೂಟಿ, ಸೊಮಾಲಿಯಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಸುಡಾನ್ ಮತ್ತು ಸುಡಾನ್.

ಭೂಗೋಳಿಕ ಪರಿಚಯ

ಈ ದೇಶವು **ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರದೇಶ (ಹೈಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್), ಗ್ರೇಟ್ ರಿಫ್ಟ್ ವ್ಯಾಲಿ** ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಡನಾಕಿಲ್ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- **ಪುರಾತತ್ವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಇದನ್ನು **'ಮಾನವಕುಲದ ತೊಟ್ಟಿಲು'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲಿ **ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದ "ಹೊಮಿನಿಡ್" ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು** ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ.
- **ಕಾಫಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ:-** ಇಥಿಯೋಪಿಯಾವನ್ನು ಕಾಫಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವೆಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:- ಬ್ಲೂ ನೈಲ್** ನದಿಯು ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದ **ಟಾನಾ ಸರೋವರ**ದಿಂದ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದೇಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಗೌರವಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ದೇಶ	ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹೆಸರು	ವರ್ಷ
1	ಓಮನ್	ದ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಓಮನ್	2025
2	ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ	ಗ್ರೇಟ್ ಆನರ್ ನಿಶಾನ್ ಆಫ್ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ	2025
3	ನಮೀಬಿಯಾ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಮೋಸ್ಟ್ ಏನ್ಶಿಯಂಟ್ ವೆಲ್ವಿಟ್ಚಿಯಾ ಮಿರಾಬಿಲಿಸ್	2025
4	ಬ್ರೆಜಿಲ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಾಲರ್ ಆಫ್ ದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಸದರ್ನ್ ಕ್ರಾಸ್	2025
5	ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೋ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಅಂಡ್ ಟೊಬಾಗೋ	2025
6	ಘಾನಾ	ಆಫೀಸರ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಸ್ಟಾರ್ ಆಫ್ ಘಾನಾ	2025
7	ಸೈಪ್ರಸ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕ್ರಾಸ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಮಕಾರಿಯೋಸ್ III	2025
8	ಶ್ರೀಲಂಕಾ	ಮಿತ್ರ ವಿಭೂಷಣ	2025
9	ಮಾರಿಷಸ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಮಾಂಡರ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಸ್ಟಾರ್ ಅಂಡ್ ಕೀ ಆಫ್ ದ ಇಂಡಿಯನ್ ಓಷನ್	2025
10	ಬಾರ್ಬಡೋಸ್	ಹಾನರರಿ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಫ್ರೀಡಂ	2025
11	ಕುವೈತ್	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಮುಬಾರಕ್ ಅಲ್-ಕಬೀರ್	2024
12	ಡೊಮಿನಿಕಾ	ಡೊಮಿನಿಕಾ ಅವಾರ್ಡ್ ಆಫ್ ಆನರ್	2024
13	ಗಯಾನಾ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್	2024
14	ನೈಜೀರಿಯಾ	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಮಾಂಡರ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ನೈಜರ್	2024
15	ರಷ್ಯಾ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಸೇಂಟ್ ಆಂಡ್ರ್ಯೂ ದ ಅಪೋಸ್ಟಲ್	2019
16	ಗ್ರೀಸ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕ್ರಾಸ್ ಆಫ್ ದ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಆನರ್	2023
17	ಫ್ರಾನ್ಸ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕ್ರಾಸ್ ಆಫ್ ದ ಲೀಜನ್ ಆಫ್ ಆನರ್	2023
18	ಈಜಿಪ್ಟ್	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ನೈಲ್	2023
19	ಫಿಜಿ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಫಿಜಿ	2023
20	ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಪಲಾವ್	ಎಬಾಕ್ಲ್ ಅವಾರ್ಡ್	2023
21	ಪಪುವಾ ನ್ಯೂ ಗಿನಿಯಾ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಲೋಗೋಹು	2023
22	ಭೂತಾನ್	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಡ್ರುಕ್ ಗ್ಯಾಲ್ಪೋ (ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಕಿಂಗ್)	2021
23	ಬಹ್ರೇನ್	ಕಿಂಗ್ ಹಮದ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ರಿನೈಸಾನ್ಸ್	2019
24	ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದ ಡಿಸ್ಟಿಂಗ್ವಿಶ್ಡ್ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಇಜುದ್ದೀನ್	2019
25	ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಜಾಯೆದ್	2019
26	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಯುಎನ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಫ್ ದ ಅರ್ಥ್ ಅವಾರ್ಡ್	2018
27	ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್	ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಾಲರ್ ಆಫ್ ದ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್	2018
28	ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ	ಸ್ಟೇಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಗಾಜಿ ಅಮೀರ್ ಅಮಾನುಲ್ಲಾ ಖಾನ್	2016
29	ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ	ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಕಿಂಗ್ ಅಬ್ದುಲಜೀಜ್	2016

9. ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪ್ರವೇಶ

INSTAKAS

ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪ್ರವೇಶ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ: ಪರಮಾಣು ವಲಯವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಲಯ

ನಿರ್ವಹಣೆ:- ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ **"ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ" (NPCIL)** ಒಡೆತನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಗಳು:- ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು, ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ:

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1962:- ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಮಾಣು ಹಾನಿಗಾಗಿ ನಾಗರಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2010:- ಪರಮಾಣು ಅವಘಡಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- **ಪರಮಾಣು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯೇ 'ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ'.** ಇದು **ವಿದಳನ** (ಪರಮಾಣು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ಗಳ ವಿಭಜನೆ) ಅಥವಾ **ಸಮ್ಮಿಲನ** (ಪರಮಾಣು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ಗಳ ವಿಲೀನ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:- 8,180 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ (MW) ಆಗಿದ್ದು, ಇದು 24 ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ಗುರಿ:- 2047 ರ ವೇಳೆಗೆ 100 GW ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ:- ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಹರಿಯಾಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ 10 ಹೊಸ ಸ್ಥಾವರಗಳು (ಒಟ್ಟು 8 GW ಸಾಮರ್ಥ್ಯ) ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು

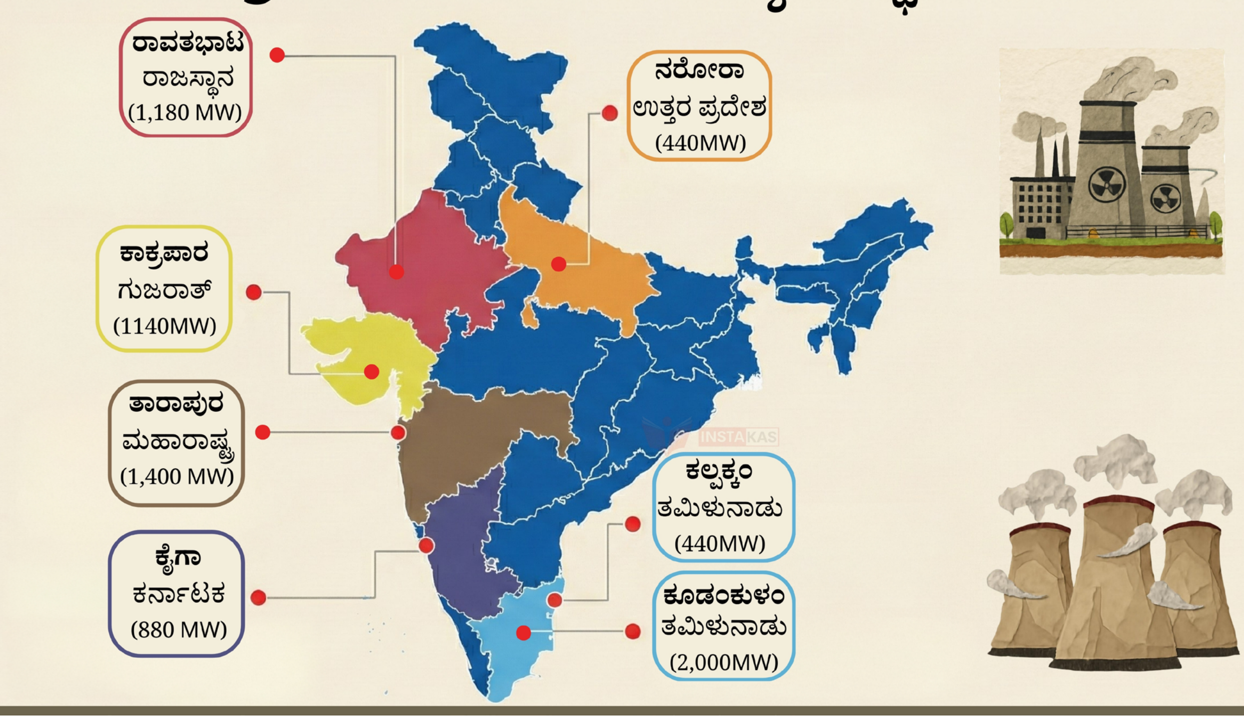

10.ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಉದ್ದೇಶ:- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ **ಪ್ರಸಾರ, ಪ್ರಕಟಣೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು** ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಗುರಿ:- ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹಾನಿ, ಅಸಾಮರಸ್ಯ, ಹಗೆತನ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅನ್ವಯ:- ಇದು **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ** ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ:- ಇದು ಧರ್ಮ, ಜನಾಂಗ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ, ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗತ್ವ, ಲೈಂಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ನಿವಾಸ, ಭಾಷೆ, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂಜ್ಞೇಯ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನುರಹಿತ:- ಈ ಅಪರಾಧಗಳು ಸಂಜ್ಞೇಯ (Cognisable) ಮತ್ತು ಜಾಮೀನುರಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅವರಿಂದ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ.

ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಮೃತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹಾನಿ, ಅಸಾಮರಸ್ಯ ಅಥವಾ ಹಗೆತನದ ಭಾವನೆಗಳು ಅಥವಾ ದ್ವೇಷ ಅಥವಾ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆಡಿದ ಅಥವಾ ಬರೆದ ಪದಗಳು, ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಅಥವಾ ದೃಶ್ಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ, ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು** ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ:- 1 ರಿಂದ 7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು **₹50,000 ದಂಡವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ:- ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಏಕರೂಪತೆಗಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯು **ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ (BNSS), 2023** ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ವಿಧಿ 19(2):- ಇದು ವಿಧಿ 19(1)(a) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ **ಸಮಂಜಸವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ** ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯವು ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು:- ರಾಜ್ಯದ ಭದ್ರತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಭ್ಯತೆ ಅಥವಾ ನೈತಿಕತೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿಂದನೆ, ಮಾನಹಾನಿ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ.

ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು

ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ (IPC) / ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯ ಸಂಹಿತೆ (BNS), 2023:- ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಗಳ ಸೆಕ್ಷನ್ 153A, ಸೆಕ್ಷನ್ 295A ನಂತಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು **ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ (ಧರ್ಮ, ಜನಾಂಗ, ಭಾಷೆ) ಹಗೆತನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಭೀತಿ/ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದನ್ನು** ಅಪರಾಧೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1951:- ಸೆಕ್ಷನ್ 123(3), 123(3A): ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಸಮುದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುವ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಮಿಶ್ ದೇವಗನ್ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ, 2020:- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ **ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (ವಿಧಿ 19) ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ** ಅಗತ್ಯತೆಯ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸಿ ಭಲೈ ಸಂಘಟನ್ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ, 2014:- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು** ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು.

11.ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ

ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಕಾಲೋನಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಸಮೀಪವಿರುವ 8.61 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ 'ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ' (BHS) ಎಂಬ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳ (BHS) ಬಗ್ಗೆ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಇವು **ಭೂಮಂಡಲ, ಕರಾವಳಿ, ಒಳನಾಡು ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ **ಸಮೃದ್ಧ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು **"ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002"** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು** ಅಧಿಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ 'ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ತೋಪು' 2007ರಲ್ಲಿ **ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣವಾಗಿ** ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಉದ್ದೇಶ

"ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ" (BMCs)ಗಳ ಮೂಲಕ **ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ** ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳು (BHS)

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ	ಸ್ಥಳ	ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ವರ್ಷ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ/ವಿವರಗಳು	ಮಹತ್ವ
ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ತೋಪು	**ಬೆಂಗಳೂರು**	**2007**	54 ಎಕರೆ	**ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ;** ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಹುಣಸೆ ಮರಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಹೊಗ್ರೆಕಾನ್ ಶೋಲಾ ಅರಣ್ಯ	**ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು**	2020ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು	ಶೋಲಾ ಅರಣ್ಯಗಳ ಭಾಗ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್	ಇದು **ಕುದುರೆಮುಖ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ** ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (GKVK)	**ಬೆಂಗಳೂರು**	2020ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು	ವಿಶಾಲ ಹಸಿರು ಆವರಣ	ಪರಿಸರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ ನಗರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.
ಅಂಬರಗುಡ್ಡ	**ಶಿವಮೊಗ್ಗ**	2020ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು	ಶೋಲಾ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು	ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.
ಮಮದಾಪುರ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ	**ವಿಜಯಪುರ**	**2024**	**ಸುಮಾರು 1494 ಎಕರೆ**	ಇದನ್ನು **'ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ'** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪತನಶೀಲ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

12. ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆ

ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅನುಕೂಲಕರ ಆದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು **ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ (KERS) ನಿರ್ದೇಶಕ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.
- ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ:- ಕೆಇಆರ್‌ಎಸ್ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇತೃತ್ವದ ಈ ತಂಡವು ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಎಂಜಿನಿಯರ್, ಮೂವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕರು, ಆರು ಜನ ಸಹಾಯಕ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಒಬ್ಬರು ಲೆಕ್ಕಿಗರು, ಒಬ್ಬರು ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಯೋಜನಾ ಕಚೇರಿ:- ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಯ ಯೋಜನಾ ಕಚೇರಿಯನ್ನು **ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ಕಾವೇರಿ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು (CNNL)** ಈ ಯೋಜನಾ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ

ಮೂಲ:- ತಲಕಾವೇರಿ

ಹರಿಯುವ ದಿಕ್ಕು:- ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ

ನದಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ:- 805 ಕಿ.ಮೀ

ಹರಿಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:- ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿಚೇರಿ.

ಉಪನದಿಗಳು:- ಅರ್ಕಾವತಿ, ಶಿಂಷಾ, ಹೇಮಾವತಿ, ಕಪಿಲಾ, ಹೊನ್ನುಹೊಳೆ, ಅಮರಾವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ, ಕಬಿನಿ, ಲೋಕಪಾವನಿ, ಭವಾನಿ ಮತ್ತು ನೊಯ್ಯಾಲ್.

ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಯು **ಒಂದು ಸಮತೋಲನ ಜಲಾಶಯ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ** ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ನಿರ್ಮಾಣ:-** ಇದನ್ನು **ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾವತಿ** ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಮಿಸಲಿದೆ.

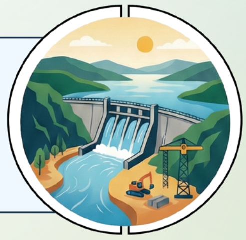

- **ಉದ್ದೇಶ:- ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:-** ಇದು **400 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್** ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತಾದ ಕಳವಳಗಳು:-** ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಿ **ಕಾವೇರಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಸುಮಾರು 63% ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಲಿದೆ.**

13. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025

INSTAKAS

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು (ಪ್ರಮುಖವಲ್ಲದ) ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೂತನ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ರಫ್ತನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತ್ತು:- ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಯಮಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ಅಕ್ರಮ ರಫ್ತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2010ರಲ್ಲಿ **'ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂದರುಗಳ (ಬಂದಿಳಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆ / ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಶಿಪ್ಪಿಂಗ್ ಶುಲ್ಕಗಳು) ಕಾಯ್ದೆ, 1961'** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 10 ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ರಫ್ತನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತ್ತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, 2022ರಲ್ಲಿ **ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ** ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತು.

ದೇಶದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ **ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ರಫ್ತು** ಮಾಡಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅನುಮತಿಸಿದೆ.

2025 ರ ನೂತನ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ **ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ರಫ್ತಿಗೆ** ದಾರಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025' ಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶ:- ಕರ್ನಾಟಕ ಸಮುದ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಿರು (ಪ್ರಮುಖವಲ್ಲದ) ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಈ ನೀತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ನೀತಿಯು ಈ ಬಂದರುಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು **ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ (SOP).**

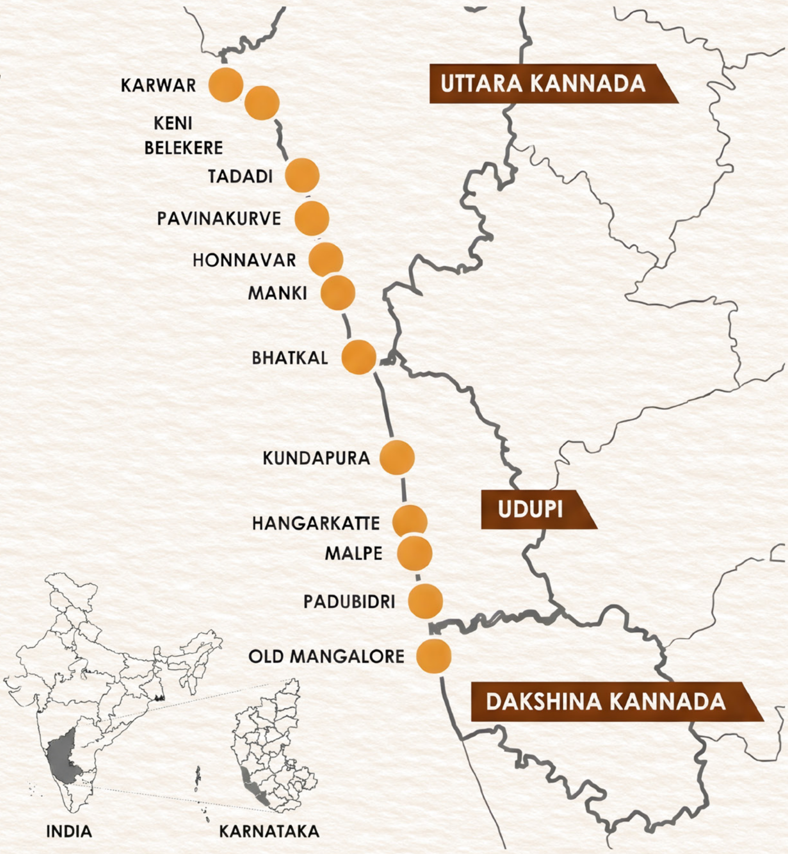

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

1. ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಅನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 1, 2025 ರಂದು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025 ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಈ ಮಸೂದೆಯು **'ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1944'** ಅನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಅಥವಾ ತಯಾರಾದ ಸರಕುಗಳ** ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು 1944ರ ಕಾಯಿದೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಮಸೂದೆಯು **ತಯಾರಿಸದ ತಂಬಾಕು, ತಯಾರಿಸಿದ ತಂಬಾಕು, ತಂಬಾಕು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಪರ್ಯಾಯಗಳ** ಮೇಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ತಯಾರಿಸದ ತಂಬಾಕಿನ** (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿದ ತಂಬಾಕು ಎಲೆಗಳು) ಮೇಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು **64% ರಿಂದ 70%** ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಪೋಶ್ (POSH) ಕಾಯ್ದೆ, 2013

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **'ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಕಾಯ್ದೆ, 2013'** (ಪೋಸ್ ಕಾಯ್ದೆ) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **'ಆಂತರಿಕ ದೂರು ಸಮಿತಿಗಳ'** ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.
- ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ **ದೂರುಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಯ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ದೂರುದಾರರ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು** ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಕಾಯ್ದೆ, 2013 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:-** ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಎಸಗಲಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ **"ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಕೃತ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳು"** ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ:
  - ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮುನ್ನುಗ್ಗುವಿಕೆ.
  - ಲೈಂಗಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಅಥವಾ ವಿನಂತಿ.
  - ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರೇರಿತ ಅಶ್ಲೀಲ ಟೀಕೆಗಳು.
  - ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.
  - ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ದೈಹಿಕ, ಮೌಖಿಕ ಅಥವಾ ಮೌಖಿಕವಲ್ಲದ ನಡವಳಿಕೆ.
- ಬಾಧ್ಯತೆ:- 10 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಚೇರಿ ಅಥವಾ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ **'ಆಂತರಿಕ ದೂರು ಸಮಿತಿ'** ('ಐಸಿಸಿ') ಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.
- **ದೂರು ಸಮಿತಿಗಳು:-** ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕರೆಸುವ (ಸಮನ್ಸ್ ನೀಡುವ), ಪ್ರಮಾಣವಚನದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'ಐಸಿಸಿ'ಯು **ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ** ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಸಮಯದ ಮಿತಿ:- ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ **"3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ"** ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- **ಸಂಧಾನ:- ನೊಂದ ಮಹಿಳೆಯ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ,** ಐಸಿಸಿಯು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ **ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.**
- **ಶಿಕ್ಷೆ:-** ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಉದ್ಯೋಗದಾತರಿಗೆ **50,000 ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ದಂಡ** ವಿಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

3. ಮಹಾಕ್ರೈಮ್‌ಒಎಸ್ ಎಐ (MahaCrimeOS AI)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್** ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸತ್ಯ ನಾದೆಲ್ಲಾ ಅವರು, **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ** ಪೊಲೀಸರಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ **ಎಐ-ಚಾಲಿತ ತನಿಖಾ ವೇದಿಕೆಯಾದ** 'ಮಹಾಕ್ರೈಮ್‌ಒಎಸ್ ಎಐ' ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದರು.

"ಮಹಾಕ್ರೈಮ್ ಒಎಸ್ ಎಐ" ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಜಂಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:- **ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ** ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಶೇಷ **'ಎಐ ಪೊಲೀಸಿಂಗ್'** ಉಪಕ್ರಮವಾದ 'ಮಾರ್ವೆಲ್' (MARVEL - **ವರ್ಧಿತ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಗಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ**) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:

- **ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಕರಣ ದಾಖಲಾತಿ/ರಚಿಸಲು:-** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತ್ವರಿತವಾಗಿ 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ಕಡತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ; ತನ್ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಬಹು-ಮಾದರಿ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ/ಹೊರತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ:-** ಇದು ಪಿಡಿಎಫ್‌ಗಳು, ಧ್ವನಿಯ ಕಡತಗಳು, ಕೈಬರಹದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿನ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ

ಸಂಬಂಧಿತ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬಲ್ಲದು.

- **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI)-ಚಾಲಿತ ತನಿಖೆ:-** ಎಐ-ಆಧಾರಿತ **'ರಿಟ್ರೀವಲ್-ಆಗ್ಮೆಂಟೆಡ್‌ಜನರೇಷನ್'**(RAG)ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ, ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಇದು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕಾನೂನು ನೆರವು:-** ಇದು ಭಾರತದ ಅಪರಾಧ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ; ಈ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನು ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

4. ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ ಆ್ಯಪ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2026 ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮಾರಾಟವಾಗುವ **ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ** 'ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ' ಆ್ಯಪ್ ಅನ್ನು **ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೂರ್ವ-ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ** ಒದಗಿಸುವಂತೆ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆಯು **(DoT) ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ತಯಾರಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ** ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.

ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ ಆ್ಯಪ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:- **ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.**
- ಉದ್ದೇಶ:- **ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಬಂಧಿತ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ** ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಈ ಕುರಿತು **ವರದಿ ಮಾಡಲು** ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು.

ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ ಆ್ಯಪ್ ನ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

1. **ಚಕ್ಷು:-** ನಕಲಿ ಕೆವೈಸಿ (KYC) ನವೀಕರಣಗಳಂತಹ ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಕರೆಗಳು, ಸಂದೇಶ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ **ಶಂಕಿತ ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು** ಇದು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
2. **IMEI ಜಾಡೀಕರಣ (ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್) ಮತ್ತು ತಡೆಯುವುದು (ಬ್ಲಾಕಿಂಗ್):-** ಕಳೆದುಹೋದ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನವಾದ ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ತಡೆಯಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. **ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು:-** IMEI ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಬಾರ್‌ಕೋಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನವು ಅಸಲಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.
4. **ಮರೆಮಾಚಲಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು:-** ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಂತೆ (+91 ನಂತರ 10 ಅಂಕಿಗಳು) ಗೋಚರಿಸುವ ವಿದೇಶಿ ಕರೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
5. **ನಿಮ್ಮ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ:-** ಪಿನ್ ಕೋಡ್, ವಿಳಾಸ ಅಥವಾ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ವೈರ್‌ಲೈನ್ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

5. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ – ರೋಜಗಾರ್/ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರು** 'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ – ರೋಜಗಾರ್/ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಈ ಮಸೂದೆಯು 2005ರ **ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದೆ** (MGNREGA)ಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲಿದೆ.
- ಈ ಕ್ರಮವು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ **"ಬೇಡಿಕೆ-ಆಧಾರಿತ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ" "ಪೂರೈಕೆ-ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆಗೆ"** ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ಸುಧಾರಿತ ಜೀವನೋಪಾಯ ಖಾತ್ರಿ:-** ಕೌಶಲ್ಯ ರಹಿತ ದೈಹಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ ವಯಸ್ಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬದ್ಧ ವೇತನ ಸಹಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿಯನ್ನು 100 ದಿನಗಳಿಂದ **125 ದಿನಗಳಿಗೆ** ಈ ಮಸೂದೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ** ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ'ಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾದರಿ:-** ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ಅನುಪಾತವು **90:10** ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಅನುಪಾತವು **60:40** ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.
- **ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿತ ಹಂಚಿಕೆ:-** ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ** ನಡುವೆ ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ-ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ನಿಧಿ

ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲಿವೆ.

- **ವೇತನ ದರಗಳ ನಿರ್ಧಾರ:- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು** ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದರಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸುವವರೆಗೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನರೇಗಾ (MGNREGA) ವೇತನ ದರಗಳೇ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ.
- **ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಸಮಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:-** ಬಿತ್ತನೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲಿನಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ **ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು,** ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು **60 ದಿನಗಳವರೆಗೆ** ಈ ಮಸೂದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲು **ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ** ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ:-** ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅರ್ಹ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಲು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಸಂಬಂಧಿತ **ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು** ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- **6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಯೋಜನೆಗಳು:-** ಈ ಮಸೂದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ತನ್ನದೇ ಆದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕು.
- **ವಿಕಸಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ (VGPP) ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ:- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು** ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ 'ವಿಕಸಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ' (VGPP)ಗಳ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನಾ** ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:-** ಶಾಸನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ **'ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮಂಡಳಿ'** ಮತ್ತು **'ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮಂಡಳಿ'**ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು.

6. ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರ ನೇಮಕಾತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು** ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿ ನೇಮಕವಾದ **ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ಗೋಯಲ್** ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಬೋಧಿಸಿದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ (CIC)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- **ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು (RTI) ಕಾಯ್ದೆ, 2005ರ** ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2005ರಲ್ಲಿ **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು** ಈ ಆಯೋಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:-
  - ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡದ **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು** ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
  - **ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ:-** ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗವು **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ** ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗದ ಸಂಯೋಜನೆ:

- ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು:- ಈ ಆಯೋಗವು ಒಬ್ಬರು **ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು**
- ಸದಸ್ಯರು:- **ಗರಿಷ್ಠ 10 ಮಂದಿ** ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು
- ಅವಧಿ:- ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು **5 ವರ್ಷಗಳ** ಅವಧಿಗೆ ಅಥವಾ **65 ವರ್ಷ** ವಯಸ್ಸಾಗುವವರೆಗೆ (ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ) ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು **ಮರುನೇಮಕಾತಿಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ.**
- ಆಯುಕ್ತರ ನೇಮಕಾತಿ:- ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು** ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ:- ಈ ಸಮಿತಿಯು **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ, ಲೋಕಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಪುಟ ಸಚಿವರನ್ನು** ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ, 2005ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ'ದ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರ** ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ತನಗೆ ಬರುವ **ದೂರುಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳ ಕುರಿತು ನಿರ್ಧಾರ** ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ **ಕಚೇರಿಗಳು, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (PSUs) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರು ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು** ಇದು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಂಯೋಜನೆ:-** ಈ ಆಯೋಗವು **ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ** ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವ,
  - ಒಬ್ಬರು **ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರು** ಹಾಗೂ **ಗರಿಷ್ಠ ಹತ್ತು ಮಂದಿ** ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮರ್ಪಿತ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಸೂದೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- ಪ್ರಸ್ತುತ, ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು **'ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940'** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ರಕ್ತವನ್ನು ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ** ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಈ ಹಳೆಯ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಈ ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NBTA) ಸ್ಥಾಪನೆ:-** ಈ ಮಸೂದೆಯು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'ವನ್ನು ಒಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಏಕರೂಪದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳು:-** ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಾಗಿ ಏಕರೂಪದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು (NBTA) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ:
  - ರಕ್ತದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ.
  - ರಕ್ತ ಮತ್ತು ರಕ್ತದ ಘಟಕಗಳ ಶೇಖರಣೆ, ವಿತರಣೆ, ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ.
- **ರಕ್ತ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ನೋಂದಣಿ:-** ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಕ್ತ ಕೇಂದ್ರಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಠಿಣ ದಂಡನೆ:-** ಅಸುರಕ್ಷಿತ, ಅನೈತಿಕ ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಠಿಣ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ರಕ್ತದಾನ:-** ಸಂಘಟಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ರಕ್ತದಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:-** ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

8. ಮಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿರುವ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಮಹತ್ವದ ಮಾರ್ಗಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಉಪಬಂಧಗಳು:

- **ವಿಧಿ 23:** ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಬಲವಂತದ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 21:** ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು **ಘನತೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು** ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವಿಧಿ 39(e):** ರಾಜ್ಯವು **ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ** ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ವಿರೋಧಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳು:

- **ಅನೈತಿಕ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ (ತಡೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1956 (ITPA):-** ಇದು ಅನೈತಿಕ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು 1978 ಮತ್ತು 1986ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
- **ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986:-** ಇದು ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಬಂಧಿತ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ (ನಿರ್ಮೂಲನೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1976:-** ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು **ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ** ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ಇದು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ **ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ** ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಬಾಲಾಪರಾಧಿ ನ್ಯಾಯ (ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2015:-** ಕಾನೂನುಭಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅಂತಹವರಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆ.
- **ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ (POCSO) ಕಾಯ್ದೆ, 2012:-** ಇದು ಮಕ್ಕಳ **ವಾಣಿಜ್ಯ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು** ತಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ವಿರೋಧಿ ಘಟಕ:-** ಮಾನವ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಭಾರತವು **2007ರಲ್ಲಿ** ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ವಿರೋಧಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

9. ‘ಬಡ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ’ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ‘ಬಡ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ’ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದೆ.

‘ಬಡ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ’ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

ಉದ್ದೇಶ:-

- **ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ದಂಡವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಜಾಮೀನು ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲು ವಿಫಲರಾದ** ಬಡ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಅಂತಹ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

10.ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನುಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನುಗಳ ಜಾರಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಕಛೇರಿ /ಬ್ಯೂರೋ (NCRB)**ದ **“ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳು, 2023”** ವರದಿಯು, 2022 ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ 13,479 ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2023 ರಲ್ಲಿ **‘ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ,1961’** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ **14% ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 15,489 ಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 6,156 ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ.
- **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು** 7,151 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು 2,122 ಸಾವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ** ರಾಜ್ಯಗಳಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

- ಭಾರತದ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ **ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.** ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು:

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ, 1961

- **ಉದ್ದೇಶ:-** ವರದಕ್ಷಿಣೆ **ನೀಡುವುದನ್ನು** ಅಥವಾ **ಪಡೆಯುವುದನ್ನು** ನಿಷೇಧಿಸುವುದು.
- **ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ:-** ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ **ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ** ಮತ್ತು **15,000 ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ** ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

11.ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಸಿಎಎ (CAA) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪೌರತ್ವ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಪೌರತ್ವವು ‘ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ’ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ** ಎಂದು ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.
- ಅರ್ಜಿದಾರರು **ನಾಗರಿಕತೀಕರಣದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೂರೈಸಬೇಕು** ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಪೌರತ್ವ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019ರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಗುರಿ:- **ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಅಥವಾ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಂತಹ** ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು **1955ರ ಪೌರತ್ವ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು** ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಅರ್ಹ ಸಮುದಾಯಗಳು:- ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ **ಹಿಂದೂ, ಸಿಖ್, ಬೌದ್ಧ , ಜೈನ, ಪಾರ್ಸಿ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ** ಎಂಬ ಆರು ಮುಸ್ಲಿಮೇತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 31, 2014** ರಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಯಾಣ **ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ** ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರು ಪೌರತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- **‘ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗ’ ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ:** ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ‘ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರು’ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರು **ನಾಗರಿಕತೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಪೌರತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕತೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಪೌರತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಅವಧಿಯನ್ನು **11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ** ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನ್ವಯವಾಗದ ಪ್ರದೇಶಗಳು (ವಿನಾಯಿತಿಗಳು): ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ,

- ಸಂವಿಧಾನದ **6ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ** ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ **ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ಮಿಜೋರಾಂ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರಾದ** ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು.
- **“ಆಂತರಿಕ ಪ್ರವೇಶ ಅನುಮತಿ”** (ILP- ಇನ್ನರ್ ಲೈನ್ ಪರ್ಮಿಟ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿ ಬರುವ **ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಮಿಜೋರಾಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರ** ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು.

ಭಾರತೀಯ ಪೌರತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳು:

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಡಿಪಾಯ:- ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ **2ನೇ ಭಾಗದ 5 ರಿಂದ 11 ನೇ ವಿಧಿಗಳು** ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರಂಭಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ:

- ವಿಧಿ 5:- ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಾಸಸ್ಥಳ (Domicile)** ಹೊಂದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಧಿ 6:- **ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಲಸೆ** ಬಂದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಧಿ 7:- **ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದವರ** ಪೌರತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಧಿ 8:- **ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ** ಪೌರತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಧಿ 9:- **ದ್ವಿಪೌರತ್ವವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ;** ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಬೇರೆ ದೇಶದ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ವಿಧಿ 10:- ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸದ ಹೊರತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪೌರರು **ಪೌರತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಧಿ 11:- ಪೌರತ್ವದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು **ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ** ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಬಂಧನೆಗಳು: ಪೌರತ್ವ ಕಾಯ್ದೆ, 1955

ಇದು ಭಾರತೀಯ ಪೌರತ್ವವನ್ನು **ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ** ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪೌರತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳು:

1. **ಜನನದ ಮೂಲಕ** (ವಿಭಾಗ 3)
2. **ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ** (ವಿಭಾಗ 4)
3. **ನೋಂದಣಿ ಮೂಲಕ** (ವಿಭಾಗ 5)
4. **ನಾಗರಿಕತೀಕರಣದ ಮೂಲಕ** (ವಿಭಾಗ 6)
5. **ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಮೂಲಕ** (ವಿಭಾಗ 7)

12. ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ **"ಸಂವಿಧಾನ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025 (10ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ)"** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ **ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಮಸೂದೆಯನ್ನು** ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ 'ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ'ಯು ಸಂವಿಧಾನದ **10ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು, 52ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1985 ರ** ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ವಿಪ್ (Whip) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- 'ವಿಪ್' ಅಥವಾ **'ಸಚೇತಕ'** ಎನ್ನುವುದು **ಸದನದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಪಕ್ಷದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಲು** ಹೊರಡಿಸುವ ಆದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು** ತಮ್ಮ ಸಂಸದರಿಗೆ ಆಯಾ **ಪಕ್ಷದ ನಿಲುವಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ** ಮಸೂದೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಲು ವಿಪ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ಒಮ್ಮೆ ವಿಪ್ ಜಾರಿಯಾದ ನಂತರ, ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದ ಸಂಸದರು **ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು;** ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ **ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ** ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿಪ್ ಬಗ್ಗೆ **ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ**, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು **ಸಂಸದೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು** ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ವಿಪ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ **ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು** ನೇಮಿಸುತ್ತವೆ ಈ ಸದಸ್ಯರನ್ನು **'ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕ' (Chief Whip)** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ **ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಚೇತಕರು** ನೆರವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಾಂತರಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ** ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ **10ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು** ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- **ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅನರ್ಹತೆ:-** ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ **ಸಂಸದರು/ಶಾಸಕರು** ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನರ್ಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ:

1. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು **ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ.**
2. ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವು ನೀಡಿದ ನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ **ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಮತದಾನದಿಂದ ದೂರವುಳಿದರೆ** ಅನರ್ಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
3. **ಪಕ್ಷೇತರ ಸದಸ್ಯರು** ಸದನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿತರಾದ ನಂತರ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜಕೀಯ **ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರೆ** ಅವರು ಅನರ್ಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
4. **ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು** ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ **ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ** ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ **ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರೆ** ಅನರ್ಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
5. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮತದಾನದ ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಅಥವಾ ಗೈರುಹಾಜರಿಯನ್ನು **ಪಕ್ಷವು 15 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಕ್ಷಮಿಸಿದರೆ,** ಅವರು ಅನರ್ಹಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

- **ವಿಲೀನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು:-** ಮೂಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಕನಿಷ್ಠ **ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು (2/3) ಸದಸ್ಯರು** ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಾಗ ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನರ್ಹತೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
  1. ಈ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು **ವಿಲೀನಗೊಂಡ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕು,** ಅಥವಾ
  2. ಅವರು ಅಂತಹ ವಿಲೀನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ **ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿರಬೇಕು.
- **ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ:-** ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸದನದಿಂದ ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು ಆಯಾ ಸದನದ **ಸಭಾಪತಿ ಅಥವಾ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ** ಇರುತ್ತದೆ.

13. ಡಿಜಿಟಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಯುನಿಕ್ ವರ್ಚುವಲ್ ಅಡ್ರೆಸ್ (DHRUVA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಸಂವಹನ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ **ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು,** 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಯುನಿಕ್ ವರ್ಚುವಲ್ ಅಡ್ರೆಸ್' (DHRUVA) ಎಂಬ ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಧ್ರುವ (DHRUVA) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಳಾಸವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ, 'name@entity' ಮಾದರಿಯ ಯುಪಿಐ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನೇ ಹೋಲುವ ವರ್ಚುವಲ್ ವಿಳಾಸ ಲೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ** ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು **'ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ' (DPI)** ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, **ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೂ** ಇದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

14. ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ಮಸೂದೆ, 2025 ಎಂಬ **ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಮಸೂದೆಯನ್ನು** ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮರುಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- "ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕು" ಎನ್ನುವುದು **ನೌಕರರು ಅಧಿಕೃತ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರೆಗಳು, ಇಮೇಲ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಸಂದೇಶಗಳಂತಹ ಸಂವಹನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು** ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಗುರಿ:- ಇದು ಅತಿಯಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು **ಆರೋಗ್ಯಕರ 'ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸಮತೋಲನ'ವನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಈ ಕರಡು ಮಸೂದೆಯು ನಿಗದಿತ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಬರುವ ಅಧಿಕೃತ ಸಂವಹನಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮದ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವ **ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಹಕ್ಕನ್ನು** ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.
- ಯಾವುದೇ **ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ** ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯ ನಂತರದ ಕರೆಗಳು, ಸಂದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಇಮೇಲ್‌ಗಳನ್ನು **ನಿರಾಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು** ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:-** ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು 'ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂವಹನದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಮೂಲಭೂತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು** ನಡೆಸುವುದು.

15. ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಾ ಅಧೀಕ್ಷಣ ಮಸೂದೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಾ ಅಧೀಕ್ಷಣ ಮಸೂದೆ'ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಾ ಅಧೀಕ್ಷಣ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **'ಏಕೀಕೃತ ನಿಯಂತ್ರಕ' ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:-** ಈ ಮಸೂದೆಯು **ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ** 'ಏಕೀಕೃತ ನಿಯಂತ್ರಕ' ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ **ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗ** (UGC), **ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ** (AICTE) ಮತ್ತು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ** (NCTE) ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ **ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವ** ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಏಕೈಕ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಬಗ್ಗೆ **"ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ, 2020"** ನೀಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ:

- ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗ (UGC): **ತಾಂತ್ರಿಕೇತರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ** ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ (AICTE): **ತಾಂತ್ರಿಕ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ** ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ (NCTE): ಇದು **ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಯಂತ್ರಕ** ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

16.ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು** ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು **ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ** ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ನವೆಂಬರ್ 26** ರಂದು 'ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ (ಸಂವಿಧಾನ್ ದಿವಸ್ / ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ದಿನ) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಧಿಸೂಚನೆ:- **2015 ರಲ್ಲಿ,** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್ 26 ಅನ್ನು 'ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ

ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು **ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಮೂಲಕ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

- **ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಕೆ:-** ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ **ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್** ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- **1934ರಲ್ಲಿ** ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ "ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆ"ಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ **ಎಂ.ಎನ್. ರಾಯ್** ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದರು.
- **1940ರಲ್ಲಿ** ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ **ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.**
- **ಡಿಸೆಂಬರ್ 9, 1946ರಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ಕುರಿತು** ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ **ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನ** ನಡೆಯಿತು.
- **ನವೆಂಬರ್ 26, 1949ರಂದು** ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.**
- **ಜನವರಿ 26, 1950ರಂದು** ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ **ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.**

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು:

- **ಅವಧಿ:-** ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಒಟ್ಟು **2 ವರ್ಷ, 11 ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು 18 ದಿನಗಳನ್ನು** ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.
- ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:-
  - ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಮೊದಲ (ತಾತ್ಕಾಲಿಕ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ **ಡಾ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸಿನ್ಹಾ** ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದರು.
  - ನಂತರ **ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್** ಅವರು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಕಾಯಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳ ನಿರ್ಣಯ:-** ಪ್ರಧಾನಿ **ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು** ಅವರು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 13, 1946** ರಂದು 'ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳ ನಿರ್ಣಯ'ವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನಂತರ **ಜನವರಿ 22, 1947** ರಂದು ಸಂವಿಧಾನದ **ಪೀಠಿಕೆಯಾಗಿ** ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- **ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಾಸಕಾಂಗ:-** ಹೊಸ ಶಾಸಕಾಂಗವು ರಚನೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ದೇಶದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಾಸಕಾಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿತು.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಿರು ಪರಿಚಯ:

- **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನ:-** ಪ್ರಸ್ತುತ 25 **ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು 12 ಅನುಸೂಚಿ**ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬರಹದ ಮೂಲಕವೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ:-** ಭಾರತದ ಮೂಲ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬರಹದ ಮೂಲಕವೇ **(ಹಸ್ತಪ್ರತಿ)** ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, **ಸಂಸತ್ತಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹೀಲಿಯಂ ಅನಿಲ** ತುಂಬಿದ ವಿಶೇಷ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸ:-** ಆಚಾರ್ಯ **ನಂದಲಾಲ್ ಬೋಸ್** ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ **ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದ ಕಲಾವಿದರು** ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

17. ಸ್ವಾಹಿದ್ ದಿವಸ್ (ದಿನ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು 'ಸ್ವಾಹಿದ್ ದಿವಸ್' ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ **ಅಸ್ಸಾಂ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ** ಭಾಗವಹಿಸಿದವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

"ಸ್ವಾಹಿದ್ ದಿನದ" ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಚರಣೆ:- ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 10** ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- **ಅಸ್ಸಾಂ ಚಳವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು.**

ಅಸ್ಸಾಂ ಚಳವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಿಂದ** ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಕ್ರಮ ಒಳನುಸುಳುವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ, **1979 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ಆಲ್ ಅಸ್ಸಾಂ ಗಣ ಸಂಗ್ರಾಮ ಪರಿಷತ್** ಆರಂಭಿಸಿದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಂದೋಲನವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಚಳವಳಿಯು 1985 ರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ **ಅಸ್ಸಾಂ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ** ಸಹಿ ಹಾಕುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.
- ಈ ಒಪ್ಪಂದವು **ಅಕ್ರಮ ವಿದೇಶಿಯರ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ;** ಜೊತೆಗೆ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಅಸ್ಮಿತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ, ಶಾಸನಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು** ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕತೆ

1. ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ, 2025–30

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)** 'ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ' (NSFI) 2025–30 ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸಲು **'ಪಂಚ-ಜ್ಯೋತಿ'** ಎಂಬ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ.

‘ಪಂಚ-ಜ್ಯೋತಿ’ಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸ್ತಂಭಗಳು:

1. **ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು:-** ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಿರು-ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
2. **ಲಿಂಗ-ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ:-** ಮಹಿಳಾ ಕೇಂದ್ರಿತ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದುರ್ಬಲ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
3. **ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಯೋಜನೆ:-** ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
4. **ಹಣಕಾಸು ಶಿಕ್ಷಣ:-** ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಆರ್ಥಿಕ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು 'ಹಣಕಾಸು ಸಾಕ್ಷರತೆ'ಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
5. **ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣೆ:-** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ತರಲು ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ:-** ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಕಿರು ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ₹10 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಇದನ್ನು 2015 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (FI-Index):-** ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಇದನ್ನು **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMSBY):-** 2015 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಸಾವು ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವನ್ನು** ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು **ಅಪಘಾತ ವಿಮಾ** ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMJJBY):-** 2015 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲಿತ **ಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY):-** 2015 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜನ ಧನ್ ಯೋಜನೆ (PMJDY):-** ಇದನ್ನು 2014 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. **ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ತರುವುದು,** ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು, ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ, ಹಣ ರವಾನೆ, ವಿಮೆ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

2. ದೇಶೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಹತ್ವದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (D-SIBs)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವ 2025ರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ವಯ, **ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಎಚ್‌ಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಐಸಿಐಸಿಐ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು** ‘ದೇಶೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಹತ್ವದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಿ’ (D-SIBs) ಮುಂದುವರಿಯಲಿವೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

‘ದೇಶೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಹತ್ವದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ’ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- D-SIB ಗಳನ್ನು **“ವಿಫಲವಾಗದಷ್ಟು ಬೃಹತ್” ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪತನವು **ಸಮಗ್ರ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು** ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಇವುಗಳನ್ನು **ವಿಶೇಷ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ**ಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಿನ್ನೆಲೆ:- **2008ರ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ನಂತರ** ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
- D-SIB ಚೌಕಟ್ಟು, 2014:- **ಬೆಸೆಲ್-III** ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ 2014ರಲ್ಲಿ D-SIB ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.** ಈ ಚೌಕಟ್ಟು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ:
  - ಗಾತ್ರ (ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ವಹಿವಾಟಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ).
  - ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ.
  - ಪರ್ಯಾಯ ಲಭ್ಯತೆ (ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವುದು).
  - ಸಂಕೀರ್ಣತೆ.

3. ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಸಂಹಿತೆ (IBC)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಸಮರ್ಥತೆಗಳು ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಳಂಬಗಳು ಭಾರತದ **‘ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಸಂಹಿತೆ ’**ಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲಿನ ಸಂಸದೀಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

‘ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಸಂಹಿತೆ ’ 2016 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿನ ದಿವಾಳಿತನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಕಾಲಮಿತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.**
- ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟ (Insolvency) ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಇದು **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಾಕಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ** ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
- ದಿವಾಳಿ (Bankruptcy) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಇದು ಸಕ್ಷಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು **ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಘಟಕವನ್ನು ‘ದಿವಾಳಿ’ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ,** ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಲದಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು

ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು **ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ.**

- **ಮಹತ್ವ:-** ಇದು ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ, ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ದಿವಾಳಿ ಪರಿಹಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:

- ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಪಿ ಗಳಿಗೆ:- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (NCLT).**
- ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ:- **ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (DRT).**

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (NCLT) ಯ ಬಗ್ಗೆ: ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದು **ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2013ರ** ಉಪಬಂಧ 408ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **2016ರಲ್ಲಿ** ರಚಿಸಲಾದ ಒಂದು **ಅರೆ-ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಸಮಿತಿ:- ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನ ಮೇಲಿನ **ವಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಎರಾಡಿ ಸಮಿತಿಯ** ಶಿಫಾರಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಈ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ** ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ನುಮಾಲಿಗಢ ರಿಫೈನರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NRL) ಗೆ 'ನವರತ್ನ' ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನುಮಾಲಿಗಢ ಶುದ್ಧಿಕರಣ ನಿಯಮಿತ (NRL) ಕ್ಕೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ನವರತ್ನ' ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾದ **27ನೇ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ** (CPSE) ಇದಾಗಿದೆ.

ನುಮಾಲಿಗಢ ಶುದ್ಧಿಕರಣ ನಿಯಮಿತ (NRL) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ:-ಇದು **ಅಸ್ಸಾಂನ ಗೋಲಘಾಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನುಮಾಲಿಗಢದಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ **ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಶುದ್ಧಿಕರಣ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.**

ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ (CPSEs) ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- 3 ಪ್ರಮುಖ ವರ್ಗಗಳು:- ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ – **ಮಿನಿರತ್ನ, ನವರತ್ನ ಮತ್ತು ಮಹಾರತ್ನ.**
  1. **ಮಿನಿರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ:** ಮಿನಿರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು **'ಮಿನಿರತ್ನ-I'** ಮತ್ತು **'ಮಿನಿರತ್ನ-II'** ಎಂಬ ಎರಡು ಉಪ-ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
  2. **ನವರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ: ಮಿನಿರತ್ನ-I ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಪೈಕಿ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ "ಅತ್ಯುತ್ತಮ" ಅಥವಾ "ಬಹಳ ಉತ್ತಮ"** ಎಂ.ಒ.ಯು ರೇಟಿಂಗ್ ಪಡೆದ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಈ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
  3. **ಮಹಾರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ:** ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಒಂದು ಉದ್ದಿಮೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಲ್ಲಿ "ಮಹಾರತ್ನ" ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ:
     - **"ನವರತ್ನ"** ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
     - **ಭಾರತೀಯ ಷೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ** ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರಬೇಕು.
     - **ಕನಿಷ್ಠ ಷೇರು ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು** ಪಾಲಿಸಬೇಕು.
     - **ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವಹಿವಾಟು ₹25,000 ಕೋಟಿ**ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು ಮತ್ತು **ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಮೌಲ್ಯ ₹15,000 ಕೋಟಿ**ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು.
     - **ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ** ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ **ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ₹5,000 ಕೋಟಿ**ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಜಾಗತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ಉದಾಹರಣೆ:- **BHEL, BPCL, ಕೋಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, GAIL, HPCL, ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್, NTPC ಮತ್ತು ONGC** ಇವು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾರತ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಾಗಿವೆ.

5. ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಗುರಿ (EPM)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಫ್ತನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಂಎಸ್ಎಂಇ ಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಮಿಕಾಧಾರಿತ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು, ಸರ್ಕಾರವು **₹25,060 ಕೋಟಿ** ಮೊತ್ತದ "ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಗುರಿ" ಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- **2025-26ರ ಕೇಂದ್ರ ಮುಂಗಡಪತ್ರದಲ್ಲಿ,** ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನಾ ಗುರಿ ಅನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಇದು ರಫ್ತು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು, ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಅಪವರ್ತನೀಕರಣ (ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್) ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಂಕ ರಹಿತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಎಂಎಸ್ಎಂಇ ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಅವಧಿ:- 2025-26 ರಿಂದ 2030-31ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದವರೆಗೆ.
- 2 ಸಮಗ್ರ ಉಪ-ಯೋಜನೆಗಳು:-
  1. ನಿರ್ಯಾತ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ್
  2. ನಿರ್ಯಾತ್ ದಿಶಾ

1. "ನಿರ್ಯಾತ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ್"- ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲ:

- ರಫ್ತುದಾರರಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಖಾತ್ರಿಯೋಜನೆ (CGSE):- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಕಂಪನಿ ನಿಯಮಿತ (NCGTC)** ದಿಂದ **100% ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು** (ವ್ಯಾಪ್ತಿ) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅರ್ಹ ರಫ್ತುದಾರರಿಗೆ ('ಎಂಎಸ್‌ಎಂಇ'ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ) **₹20,000 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ** ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು.
- ಇದು **ಮೇಲಾಧಾರ-ರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು** ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ದ್ರವ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

2. "ನಿರ್ಯಾತ್ ದಿಶಾ"- ಹಣಕಾಸೇತರ ಬೆಂಬಲ:

- ಸುಂಕ ರಹಿತ ಅಡೆತಡೆಗಳ (NTBs) ನಿವಾರಣೆ:- ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸರಣೆ, ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಮತ್ತು ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್:- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
- ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿತ:- ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.

6. IMF ನಿಂದ UPI ಗೆ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ 'ನೈಜ-ಸಮಯದ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಎಂಬ ಮನ್ನಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ (IMF)** ಜೂನ್ 2025 ರ ತನ್ನ **"ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಲ್ಲರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿಗಳ (ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯ)"** ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ವಹಿವಾಟಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ **'ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' (UPI)** ಯನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ **'ಚಿಲ್ಲರೆ ತ್ವರಿತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'** ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (UPI) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆರಂಭ:- UPI ಅನ್ನು **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿ ನಿಗಮ (NPCI) 2016** ರಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಇದೊಂದು ಏಕೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, **ಒಂದೇ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಮೂಲಕ (ಯಾವುದೇ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ) ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಸುಗಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾವತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಯೋಜಿತ 'ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ'ಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳು:- **ಸಿಂಗಾಪುರ (PayNow), ಯುಎಇ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಮಾರಿಷಸ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ** ಮತ್ತು ಇತರೆ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿ ನಿಗಮ (NPCI) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ **ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಾವತಿಗಳ** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು **'ಸರ್ವೋಚ್ಚ (ಪ್ರಧಾನ) ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು:- **ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (IBA)** ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ.
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದನ್ನು **'ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2007'** ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

NPCI ನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು:

- ರುಪೇ (RuPay)
- ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಮನ್ ಮೊಬಿಲಿಟಿ ಕಾರ್ಡ್ (NCMC)
- ಭಾರತ್ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ ಫಾರ್ ಮನಿ (BHIM)
- ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (UPI)
- ಭಾರತ್ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

7. 'ನಿಮ್ಮ ಹಣ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಆಂದೋಲನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು **'ನಿಮ್ಮ ಹಣ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ** ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

'ನಿಮ್ಮ ಹಣ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಆಂದೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- **ಅಕ್ಟೋಬರ್, 2025**
- ಉದ್ದೇಶ:- **ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯುವುದನ್ನು** ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಗುರಿ:- **ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಠೇವಣಿಗಳು, ವಿಮಾ ಮೊತ್ತಗಳು, ಲಾಭಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯಲು** ಜನರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಮಹತ್ವ:- ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ **ತಮ್ಮ ಮರೆತುಹೋದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು, ಬಳಸಬಹುದಾದ ನಿಧಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು** ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸುಮಾರು **₹78,000 ಕೋಟಿ** ಮೊತ್ತದ ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ** ಸುಮಾರು **₹14,000 ಕೋಟಿ,** ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ₹3,000 ಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಲಾಭಾಂಶಗಳ ಮೊತ್ತವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ₹9,000 ಕೋಟಿಯಷ್ಟಿದೆ.

📄 ವಿವಿಧ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ನಿಧಿಗಳ ಸುಲಭ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಕೋರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೀಸಲಾದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ:

- **ಆರ್‌ಬಿಐ ನ ಉದ್ಗಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್:-** ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳಿಗಾಗಿ.
- **ಐಆರ್‌ಡಿಎಐ ನ ಬಿಮಾ ಭರೋಸಾ ಪೋರ್ಟಲ್:-** ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ವಿಮಾ ಮೊತ್ತಗಳಿಗಾಗಿ.
- **ಸೆಬಿಯ ಮಿತ್ರ ಪೋರ್ಟಲ್:-** ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಮೊತ್ತಗಳಿಗಾಗಿ.
- **ಐಇಪಿಎಫ್‌ಎ ಪೋರ್ಟಲ್ (IEPFA Portal):-** ಪಾವತಿಯಾಗದ ಲಾಭಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಕೋರದ ಷೇರುಗಳಿಗಾಗಿ.
- **ಸೌಲಭ್ಯ ಶಿಬಿರ:- ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಹರಿಸಿ, ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 477 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ** ಸೌಲಭ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

8. ಭಾರತದ ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ವಿಧಿಸುವುದಾಗಿ ಟ್ರಂಪ್ ಬೆದರಿಕೆ

📄 ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಾತುಕತೆಗಳ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೃಷಿ ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ **ಭಾರತದಿಂದ ಆಮದಾಗುವ ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಸುಂಕಗಳನ್ನು** ವಿಧಿಸುವುದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

📄 ಭಾರತದ ಅಕ್ಕಿ ರಫ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉತ್ಪಾದನೆ:- **ಅಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರ**ವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಭಾರತ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಮತ್ತು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ** ದೇಶಗಳಿವೆ.
- ರಫ್ತು:- **ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಕಿ ರಫ್ತುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ**ವಾಗಿದ್ದು, 2023ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಅಕ್ಕಿ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ **33% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
- ಭಾರತವು **179 ದೇಶಗಳಿಗೆ** ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

📄 ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:

- **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರ:-** ಭಾರತದ ಬಹುಪಾಲು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅಕ್ಕಿಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.
- **ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿ:- ಭಾರತವು ಚೀನಾದ ನಂತರ** ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ**ವಾಗಿದೆ.
- ವಾಯುಗುಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:- ಇದೊಂದು **ಖಾರಿಫ್ (ಮುಂಗಾರು)** ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ **ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶಯುಕ್ತ** ವಾಯುಗುಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ತಾಪಮಾನ:- ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **25°C ಗಿಂತ ಅಧಿಕ** ಉಷ್ಣಾಂಶವಿರಬೇಕು.
- ಮಳೆ:- ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **100 ಸೆಂ .ಮೀ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 150-300 ಸೆಂ .ಮೀ). **ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣದಂತಹ** ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **ನೀರಾವರಿ** ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಣ್ಣು:- ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ **ಫಲವತ್ತಾದ ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ (ಲೋಮಿ) ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ** ಇದು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. **ನದಿ ಕಣಿವೆಗಳು, ಪ್ರವಾಹ ಬಯಲುಗಳು, ಮುಖಜ ಭೂಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ** ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯಗಳು:- **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್.**
- ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:- **ಪಂಜಾಬ್, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ.**

9. ಪ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಭಾರತ ಹೊರಕ್ಕೆ

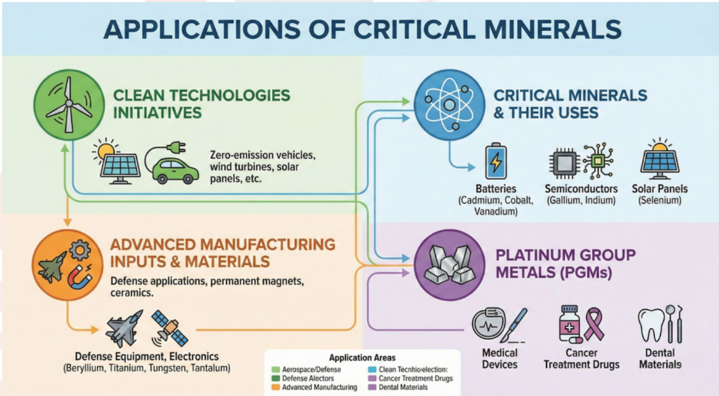

📄 ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಮೇರಿಕಾ** ನೇತೃತ್ವದ ಹೊಸ **ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಾದ** 'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ' ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

📄 ಪ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಈ **ಅಮೇರಿಕಾ** ನೇತೃತ್ವದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಉಪಕ್ರಮವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ-ಚಾಲಿತ **ಸಿಲಿಕಾನ್ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:- **ಜಪಾನ್, ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ), ಸಿಂಗಾಪುರ, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್, ಇಸ್ರೇಲ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ.**

📄 ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- **ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಖನಿಜಗಳನ್ನು** 'ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ 30 ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

- **30 ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳು:-** ಆಂಟಿಮನಿ, ಬೆರಿಲಿಯಮ್, ಬಿಸ್ಮತ್, ಕೋಬಾಲ್ಟ್, ತಾಮ್ರ, ಗ್ಯಾಲಿಯಮ್, ಜರ್ಮೇನಿಯಮ್, ಗ್ರಾಫೈಟ್, ಹ್ಯಾಫ್ನಿಯಮ್, ಇಂಡಿಯಮ್, ಲಿಥಿಯಮ್, ಮಾಲಿಬ್ಡಿನಮ್, ನಿಯೋಬಿಯಮ್, ನಿಕಲ್, ಪಿಜಿಇ, ರಂಜಕ, ಪೊಟ್ಯಾಶ್, ಆರ್‌ಇಇ (REE - ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳು), ರೇನಿಯಮ್, ಸಿಲಿಕಾನ್, ಸ್ಟ್ರಾಂಷಿಯಮ್, ಟ್ಯಾಂಟಲಮ್, ಟೆಲ್ಲೂರಿಯಮ್, ತವರ, ಟೈಟಾನಿಯಮ್, ಟಂಗ್‌ಸ್ಟನ್, ವೆನಾಡಿಯಮ್, ಜಿರ್ಕೋನಿಯಮ್, ಸೆಲೆನಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಮ್.
- **"ಗಣಿ ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1957"** (MMDR Act, 1957) ದೇಶದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

10. ಕೋಲ್-ಸೇತು ನೀತಿ (CoalSETU Policy)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ಕೋಲ್-ಸೇತು ನೀತಿ'ಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಲ್-ಸೇತು ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ** ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಂಯೋಜನೆ ಹರಾಜಿಗಾಗಿ** ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

11. ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಧಿ (IFAD)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ** ನಡೆದ **ಐಎಫ್‌ಎಡಿ (IFAD)-ಇಂಡಿಯಾ ಡೇ** ದಿನಾಚರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ-ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು.

'ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಧಿ'(IFAD) ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- ಇಟಲಿಯ **ರೋಮ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.**
- ಇದು 1977 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಗುರಿಪಡಿಸಿದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವಿನ ಮೂಲಕ **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು** ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.
- ಮಹತ್ವ:- ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ರೈತರು, ಪಶುಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದ ಸಾಲಗಳು, ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ, ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇದು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

12. ಪೊಂಡೂರು ಖಾದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಶ್ರೀಕಾಕುಳಂ** ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ಪೊಂಡೂರು ಖಾದಿ'ಗೆ **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಟ್ಯಾಗ್** ಮಾನ್ಯತೆ ಲಭಿಸಿದೆ.

"ಪೊಂಡೂರು ಖಾದಿ"ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- 'ಪೊಂಡೂರು ಖಾದಿ'ಯು **ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ್ಡ ಎಳೆಯ, ಬೆಟ್ಟದ ತಳಿಯ, ಕೀಟ ನಿರೋಧಕ ಹತ್ತಿಯಿಂದ** ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ **ಕೈಮಗ್ಗದ ಬಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಈ ಹತ್ತಿಯು **ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತ ಕೃಷಿ** ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ; ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ **ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾನ್ಯತೆಯು **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಮೂಲಗಳಿಗೆ (ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ, ಪಟ್ಟಣ ಅಥವಾ ದೇಶ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ವಿಶಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ:-** ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮೂಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.
- ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ನೀಡಬಹುದಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು:- **ಮದ್ಯ (ವೈನ್) ಮತ್ತು ಮದ್ಯಪಾನೀಯಗಳು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ** ಜಿಐ

ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

- **ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳ (TRIPS):-** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು **ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ (WTO)** "ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳ" (TRIPS) ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸರಕುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1999:-** ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 'ಸರಕುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1999' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಚಹಾ:-** ಇದು 2004-05 ರಲ್ಲಿ ಜಿಐ ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.**

13. ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB), 2026ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ (FY26) ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮುನ್ನೋಟವನ್ನು ಶೇ. 6.5 ರಿಂದ ಶೇ. 7.2 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.

'ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- **ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್** ವಲಯದಲ್ಲಿ **ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, **1966 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದೆ.**
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:- **ಫಿಲಿಪ್ಪೀನ್ಸ್‌ನ ಮನಿಲಾದಲ್ಲಿರುವ 'ಮಂಡಲುಯಾಂಗ್'**ನಲ್ಲಿದೆ.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ:- **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ (ಏಷ್ಯಾ-ಪೆಸಿಫಿಕ್)** ಮತ್ತು **ಪ್ರಾದೇಶಿಕೇತರ** ದೇಶಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; **ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್‌ಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯೋಗ (UNESCAP) ದ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು** ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದಾನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿವೆ.
- **ಭಾರತವು 1966 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ** ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು.
- ಪ್ರಮುಖ ಷೇರುದಾರರು:- **ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ (ತಲಾ 15.6%)** ಸೇರಿವೆ; ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಚೀನಾ (6.4%), ಭಾರತ (6.3%)** ಮತ್ತು **ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ (5.8%)** ಇವೆ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕೇತರ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

14. ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನವೆಂಬರ್ 2025ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯು **61% ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕುಸಿತ ಕಂಡು 660 ಕೋಟಿ ಅಮೇರಿಕ ಡಾಲರ್‌ಗಳಿಗೆ** ತಲುಪಿದೆ.
- **ಸರಕು ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಸದೃಢ ಬೆಳವಣಿಗೆ** ಮತ್ತು **ಸರಕು ಆಮದಿನಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆಯು** ಈ ಗಮನಾರ್ಹ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ **ಆಮದಿನ ಮೌಲ್ಯವು ಅದರ ರಫ್ತಿನ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ** 'ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ' ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು **ಋಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೇ** ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮತೋಲನ/ಬಾಕಿ (BoT) ಸೂತ್ರ:

ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮತೋಲನ (BoT) = ಒಟ್ಟು ರಫ್ತುಗಳು - ಒಟ್ಟು ಆಮದುಗಳು

ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯ ವಿಧಗಳು:

- **ಸರಕುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ:-** ಇದು ಭೌತಿಕ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಆಮದುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ / ಹೆಚ್ಚುವರಿ:-** ಇದು ಸೇವಾ ರಫ್ತುಗಳು (ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಹಣಕಾಸು) ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಆಮದುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.
  - ಭಾರತವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೇವಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ **ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- **ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆ:-** ಇದು ಚೀನಾದಂತಹ **ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇಶದೊಂದಿಗಿನ** ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಿವ್ವಳ ಬಾಹ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸೂಚಕ:-** ಇದು ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇಶವು **ನಿವ್ವಳ ಆಮದುದಾರ ಅಥವಾ ನಿವ್ವಳ ರಫ್ತುದಾರ** ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

15. ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು** ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಉದ್ದೇಶ:

ಈ ಮಸೂದೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು **ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲು** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ:

- ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಒಪ್ಪಂದಗಳು (ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1956.
- ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ

(SEBI) ಕಾಯ್ದೆ, 1992.
- ಠೇವಣಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1996

ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **SEBI ಮಂಡಳಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ:-** SEBI ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ **9 ರಿಂದ 15ಕ್ಕೆ** ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಯೋಜನೆ:-** ಮರುರಚನೆಯಾದ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ:
  - **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು**
  - ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ **ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.**
  - ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ **ಒಬ್ಬರು ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು.**
  - **ಹನ್ನೊಂದು ಇತರ** ಸದಸ್ಯರು; ಇವರಲ್ಲಿ **ಕನಿಷ್ಠ ಐವರು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ** ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇವಲ ಮೂವರು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ).

ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ (SEBI)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆ:-** ಇದು ಭಾರತದ **ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ** ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದನ್ನು **1992ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸಚಿವಾಲಯ:- **ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:- **ತುಹಿನ್ ಕಾಂತ ಪಾಂಡೆ** (ಪ್ರಸ್ತುತ).
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- **ಮುಂಬೈ**
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳು:- ನವದೆಹಲಿ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈ ಮತ್ತು ಅಹಮದಾಬಾದ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.

SEBI ಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು:

- **ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳು:-** ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ (ಇನ್ಸೈಡರ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್), ಬೆಲೆ ಅಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ವಂಚನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು:-** ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- **ನಿಯಂತ್ರಕ ಕಾರ್ಯಗಳು:-** ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು **ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್‌ಗಳಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದು.**

16.ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ (RRBs) ಹೊಸ ಲೋಗೋ (ಚಿಹ್ನೆ)

FINANCE & TRUST

LIFE & GROWTH

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು **ನಬಾರ್ಡ್‌**ನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಗುರುತನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **"ಒಂದು ಆರ್.ಆರ್.ಬಿ, ಒಂದು ಲೋಗೋ (ಚಿಹ್ನೆ)"** ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಗೋವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ RRBಗಳ ಗುರುತನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

"ಒಂದು ಆರ್.ಆರ್.ಬಿ, ಒಂದು ಲೋಗೋ" ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗುರಿ:- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ **43 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ** ಏಕೈಕ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪದ ದೃಶ್ಯ ಗುರುತನ್ನುಪರಿಚಯಿಸುವ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಜಂಟಿ ಅನುಷ್ಠಾನ:- ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ **ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಇಲಾಖೆ** (DFS) ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NABARD).

ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಏಕೀಕೃತ ಗುರುತು:-** ಆರ್.ಆರ್.ಬಿ ಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಘಟಕಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ** ಭಾಗವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದು.
- **ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಶ್ವಾಸ:-** ಸುಲಭ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಏಕೀಕರಣ:-** ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಲೀನ ಮತ್ತು ಕ್ರೂಢೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಿದ್ಧತೆ:-** ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರ್.ಆರ್.ಬಿ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ (RRBs) ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1976**

ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಉದ್ದೇಶ:- **ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು** ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ, ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ (MSME) ಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿ:-
  - ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ – 50%
  - ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ – 15%
  - ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ – 35%

17. ರಾಟ್ಲೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಿಶ್ತ್ವಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ** ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ 850 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ **ರಾಟ್ಲೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ 29 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಪೊಲೀಸರು **ಮೇಘಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಿತ** (MEIL) ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಟ್ಲೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ (850 MW) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ:- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಕಿಶ್ತ್ವಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದ್ರಬ್ಶಾಲಾ ಬಳಿ **ಚೆನಾಬ್ ನದಿಯ** ಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ವಿಧ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:- ಇದು **'ರನ್-ಆಫ್-ದಿ-ರಿವರ್' (ನದಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹರಿವು) ಮಾದರಿಯ** ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು **850 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್** ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳು:- ಈ ಯೋಜನೆಯು **133 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ಅಣೆಕಟ್ಟು** (ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಗ್ರಾವಿಟಿ ಡ್ಯಾಮ್) ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ **ಭೂಗತ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

18. 11ನೇ ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಬ್ಬ (IISF)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಬ್ಬ (IISF)ದ 11ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು **ಹರಿಯಾಣದ ಪಂಚಕುಳದಲ್ಲಿ** ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಭಾರತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಬ್ಬದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಇದನ್ನು **2015 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಕಾರ್ಯ:- ಇದು **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿನಿಮಯ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಜನಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ** ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- **"ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ: ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ"**

IISF, 2025 ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಧ್ಯೇಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

- **ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶದ** ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ;
- ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ;
- ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತ;
- ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆ;
- ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಯೋಜನೆ.

19.ಶ್ಯೋಕ್ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗ (Shyok Tunnel)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು** ಪೂರ್ವ **ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ** "ಶ್ಯೋಕ್ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗ" ಹಾಗೂ ಗಡಿ ಭಾಗದ ಇತರ 124 ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಶ್ಯೋಕ್ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಮಾದರಿ:- ಇದು **920 ಮೀಟರ್** ಉದ್ದದ **'ಕಟ್-ಅಂಡ್-ಕವರ್' (ಮುಚ್ಚಿದ)** ಮಾದರಿಯ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ಸಂಪರ್ಕ:- **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ** ನಡುವೆ ಸೇನಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪೂರ್ವ **ಲಡಾಖ್‌ನ ವಾಸ್ತವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯ (LAC)** ಸಮೀಪದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದು ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:-** ಈ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವು **ವಾಯು ಮಾರ್ಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ** ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರಬರಾಜು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷತೆ:-** ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಒಂದಾದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ಇದರ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

20. ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ನವೆಂಬರ್ 26** ರಂದು ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ.ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್ (1921-2012) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಶ್ವೇತಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಿತಾಮಹ:-** ಇವರು ಭಾರತದ ಶ್ವೇತಕ್ರಾಂತಿಯ ಮುಖ್ಯ ರೂವಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇವರನ್ನು **"ಶ್ವೇತಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಿತಾಮಹ"** ಎಂದು ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್:-** ಕೇರಳದ ಕೋಝಿಕ್ಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು, **1970 ರಲ್ಲಿ** 'ಆಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್' ನ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಇದರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಕೊರತೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತವು **ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾಗಿ** ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು.

- **ಆನಂದ್ ಸಹಕಾರಿ ಮಾದರಿ:-** ಡಾ. ವರ್ಗೀಸ್ ಕುರಿಯನ್ ಅವರು ಅಮುಲ್ ಮೂಲಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ 'ಆನಂದ್ ಸಹಕಾರಿ ಮಾದರಿ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು. ಈ ಮಾದರಿಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಡೈರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ನೀಲನಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.
- **ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ:-** ಇವರ ಸಕ್ರಿಯ ಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡೈರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ** ಮತ್ತು 'ಆನಂದ್'ನಲ್ಲಿರುವ **ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಹ** ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು.
- **ಖಾದ್ಯ ತೈಲ ಉದ್ಯಮ:-** 1979 ರಲ್ಲಿ **'ಧಾರಾ'** ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಡಾ. ಕುರಿಯನ್ ಅವರು ಖಾದ್ಯ ತೈಲ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದರು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:- ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ, ರಾಮನ್ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ** ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು **ವಿಶ್ವ ಆಹಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಗಳು

1. ಜಲ್ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್ (JJM)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಲ್ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕುರಿತು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ದೂರುಗಳಲ್ಲಿ, **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು** ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ಸುಮಾರು 84% ರಷ್ಟು) ದೂರುಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಜಲ್ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2019** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:- **ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 'ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಪರ್ಕ'** (FHTC) ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಮಹತ್ವ:- 2024 ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, **ತಲಾವಾರು ದಿನಕ್ಕೆ 55 ಲೀಟರ್** ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು.
- ಗಡುವು ವಿಸ್ತರಣೆ:- ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳಿಂದಾಗಿ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗಡುವನ್ನು ಈಗ **2028 ರವರೆಗೆ** ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ:- **ಜಲ ಶಕ್ತಿ ಸಚಿವಾಲಯ**
- ಹಣಕಾಸು ಮಾದರಿ:- ಇದೊಂದು **'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ'** ಆಗಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿರಾಸತ್ ಕಾ ಸಂವರ್ಧನ್ (PM VIKAS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಪಿಎಂ ವಿಕಾಸ್' ಯೋಜನೆಯು **ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ **ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ** ಸಮುದಾಯಗಳ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ವಿರಾಸತ್ ಕಾ ಸಂವರ್ಧನ್ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು:

- ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:- ಇದೊಂದು **ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಅನುಷ್ಠಾನ:- ಕೇಂದ್ರದ **ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ** ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಲೀನ:- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹಿಂದಿನ ಐದು ಯೋಜನೆಗಳಾದ **'ಸೀಖೋ ಔರ್ ಕಮಾವೋ', 'ನೈಮಂಜಿಲ್', 'ನೈ ರೋಶ್ನಿ', 'ಉಸ್ತಾದ್'** ಮತ್ತು **'ಹಮಾರಿ ಧರೋಹರ್'** ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಗುರಿಗಳು:- ಇದು ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ **ಆರು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ; ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ;** ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ **6 ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪುಗಳೆಂದರೆ - ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಕ್ರೈಸ್ತರು, ಸಿಖ್ಖರು, ಬೌದ್ಧರು, ಜೈನರು ಮತ್ತು ಜೊರಾಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನರು (ಪಾರ್ಸಿಗಳು).**

3. ಜಿಯೋ ಪಾರ್ಸಿ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಜಿಯೋ ಪಾರ್ಸಿ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರದ **ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ 'ವಕಾಲತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ'ವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

- **ಜನಸಂಖ್ಯೆ:** 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ **57,264 ಆಗಿತ್ತು.**
- **ಇಳಿಕೆ:** 2001 ರ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 69,601 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಇದು ಸರಿಸುಮಾರು **22% ರಷ್ಟು** ಗಮನಾರ್ಹ ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.

ಜಿಯೋ ಪಾರ್ಸಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- 2013-14 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ:- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಡಾವಳಿ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, **ಪಾರ್ಸಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಅಥವಾ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವುದು** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು:

1. **ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು:-** ಇದು **ಬಂಜೆತನ ನಿವಾರಣಾ** ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಾದ ಐವಿಎಫ್ , ಐಸಿಎಸ್ಐ, ಬಾಡಿಗೆ ತಾಯ್ತನ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ನಂತರದ ಆರೈಕೆಗಾಗಿ **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. **ವಕಾಲತ್ತು:-** ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅಥವಾ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. **ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯ:-** ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಾರ್ಸಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅವಲಂಬಿತ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ **ಮಾಸಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು** ನೀಡುತ್ತದೆ.

4. ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ'ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, **ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕು** ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾದ ಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಪ್ರಧಾನ್ ಅವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2018-19ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ** ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:- ಇದೊಂದು **ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಉದ್ದೇಶ:- **ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಹಿಡಿದು 12ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ** ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ, ಅಂತರ್ಗತ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:- ಈ ಯೋಜನೆಯು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿತ ಶಾಲಾ ಅನುದಾನಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಉಚಿತ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿತರಣೆ, **ಐಸಿಟಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು, ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಮಟ್ಟ ವೃದ್ಧಿ**ಯಂತಹ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿವೆ.
- ಮಹತ್ವ:- ಈ ಯೋಜನೆಯು '**ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ, 2020**'ರ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

5. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1.25 ಲಕ್ಷ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ (ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ)** ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಯೋಜನೆ'ಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯು, ಇದೀಗ ತನ್ನ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:-** ದೇಶದ ಮುಂಚೂಣಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನತೆಗೆ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಕಂದರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
- ಸಚಿವಾಲಯ:- **ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- ಅವಧಿ:- ಈ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ **12 ತಿಂಗಳುಗಳ** ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಶಿಷ್ಯವೇತನ:- ಇಂಟರ್ನ್‌ಗಳು (ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವವರು) ಪೂರ್ಣ **ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಮಾಸಿಕ ₹5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ** ಶಿಷ್ಯವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡಗಳು:-
  - ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ **ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.**
  - ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಯೋಮಿತಿ **21 ರಿಂದ 24 ವರ್ಷಗಳ** ನಡುವೆ ಇರಬೇಕು.
  - ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು **ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಾರದು.**

6. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ (PMGKP)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೋವಿಡ್ ಮಹಾಮಾರಿಯಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟ **ಎಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ₹50 ಲಕ್ಷದ** 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್' **ವಿಮೆಯನ್ನು** ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- PMGKP **ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯು ಮಾರ್ಚ್ 2020** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಬೃಹತ್ 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್'ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- ಅರ್ಹ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ತಲಾ **₹50 ಲಕ್ಷದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಪಘಾತ ವಿಮಾ** ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇದು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಪಾಯ:- **ಕೋವಿಡ್-19 ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಾವುಗಳು.**

7. ASPIRE (ಆಸ್ಪೈರ್) ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ** ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು (MSME)** 'ASPIRE' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ASPIRE (ಆಸ್ಪೈರ್)ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆರಂಭ:- **2015 ರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು** (MSME) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ **ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಇನ್ಕ್ಯುಬೇಷನ್ (ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ) ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ** ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು:

- **ಜೀವನೋಪಾಯ ವ್ಯವಹಾರ ಇನ್ಕ್ಯುಬೇಟರ್‌ಗಳು (LBIs):** ಇವು ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ **ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ** ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ **ಅನುದಾನ**:
  - **ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ₹75 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ,**
  - **ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ₹1 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ** ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಹಾರ ಇನ್ಕ್ಯುಬೇಟರ್‌ಗಳು (TBIs):** ಇವು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಧನಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತವೆ.
- **ನಿಧಿಗಳ ನಿಧಿ:** ಕೃಷಿ-ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಯದ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು **SIDBI** ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ **₹200 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ** ನಿಧಿಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- **ಮಾರಾಟಗಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:- MSMEಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ನೀತಿಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗಾಗಿ** ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಯಶಸ್ವಿನಿ ಅಭಿಯಾನ:- ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ** ಔಪಚಾರಿಕೀಕರಣ, ಸಾಲದ ಲಭ್ಯತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಜೂನ್ 2024 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (PMEGP):-** ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ **ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಚಿವಾಲಯವು **ಸಾಲ-ಸಂಯೋಜಿತ ಸಹಾಯಧನ** ಯೋಜನೆಯಾದ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

8. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ-ವನ್ (PM JI-VAN) ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ-ವನ್ (PM JI-VAN) ಯೋಜನೆಯ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಪಿಎಂ ಜಿ-ವನ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2019 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಅನುಷ್ಠಾನ- **ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:-** 2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು (ಬಯೋಮಾಸ್) ಬಳಸುವುದು, ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಪೆಟ್ರೋಲ್ (EBP) ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು, ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ-ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಂತಹ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿತ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- **ವಿಧಾನ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಮಾರ್ಗದ ಬದಲಾಗಿ **ಕಾಕಂಬಿ ಮತ್ತು ಖಾದ್ಯವಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದಂತಹ** ಜೈವಿಕ ರಾಶಿಯಿಂದ ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವ:

- **ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆ:-** ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಆಮದುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆ:-** ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- **ಪರಿಸರ:-** ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು, ನಿವ್ವಳ-ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಗುರಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು.
- **ಹೂಡಿಕೆ:- 2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ** ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು.
- **ಉದಾಹರಣೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ 2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **ಪಾಣಿಪತ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಐಒಸಿಎಲ್ ನಲ್ಲಿ** 2022 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳು **ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ** ತಯಾರಿಸಿದ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನಗಳಾಗಿವೆ.
- ಉದಾಹರಣೆ: **ಬಯೋಎಥೆನಾಲ್, ಬಯೋಡೀಸೆಲ್, ಹಸಿರು ಡೀಸೆಲ್, ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ** ಇತ್ಯಾದಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿ, 2018 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು 2022 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂಧನ

ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ-ವನ್ ಯೋಜನೆ (ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ - ವಾತಾವರಣ ಅನುಕೂಲ ಫಸಲ್ ಅವಶೇಷ ನಿವಾರಣ್ ಯೋಜನೆ):-** ಇದು ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ **2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್** ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಗೋಬರ್-ಧನ್ (GOBAR-Dhan- ಗ್ಯಾಲ್ವನೈಸಿಂಗ್ ಆರ್ಗ್ಯಾನಿಕ್ ಬಯೋ-ಅಗ್ರೋ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಧನ್) ಯೋಜನೆ:-** ಇದು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಗಣಿ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ **ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ -ಸಿಎನ್‌ಜಿ** ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸತತ್ (SATAT- ಕೈಗೆಟುಕುವ ಸಾರಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಪರ್ಯಾಯ) ಯೋಜನೆ:-** ಇದು ಇಂಧನ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ **ಸಂಕುಚಿತ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ (CBG)** ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ

1. ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ

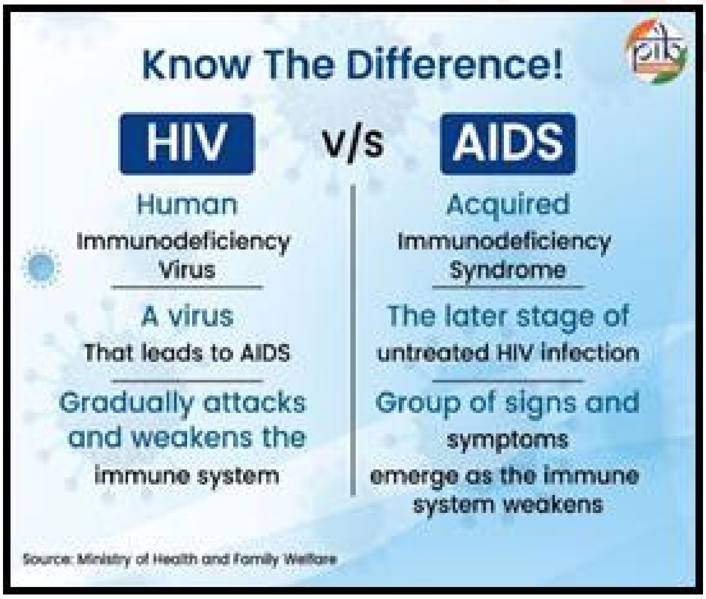

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 1** ರಂದು 'ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನದ ಮಹತ್ವ:

- ಆಚರಣೆ:- **ಎಚ್‌ಐವಿ/ಏಡ್ಸ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು** ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ **1988 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)** ಗುರುತಿಸಿತು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- **"ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ದಾಟಿ (ಮೀರಿ), ಏಡ್ಸ್ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು"**

ಅಕ್ವೈರ್ಡ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ (AIDS) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ:-** ಇದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ, ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, **"ಹ್ಯೂಮನ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ವೈರಸ್" (HIV)** ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನವನ **ರೋಗನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು** ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹರಡುವಿಕೆ:- ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಹದ ದ್ರವಗಳಾದ ರಕ್ತ, ವೀರ್ಯ, ಗುದನಾಳದ ದ್ರವ, ಯೋನಿ ದ್ರವ ಅಥವಾ ಎದೆ ಹಾಲಿನ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದ** ಮೂಲಕ ಇದು ಹರಡುತ್ತದೆ.
- **ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು:**
  - ಹಂತ 1: **ಜ್ವರದಂತಹ ಅನಾರೋಗ್ಯ** (ಜ್ವರ, ಚಳಿ, ದದ್ದುಗಳು, ರಾತ್ರಿ ಬೆವರುವಿಕೆ).
  - ಹಂತ 2: **ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಳಂಬ** (ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಲ್ಲ).
  - ಹಂತ 3: **ಏಡ್ಸ್** (ರೋಗನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು).
- **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:- "ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಿಂತ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಲೇಸು".** ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಕಲುಷಿತವಾಗದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:-** ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಸೋಂಕಿಗೆ **ಯಾವುದೇ ಶಾಶ್ವತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ.** ಆದಾಗ್ಯೂ, **ಆಂಟಿರೀಟ್ರೋವೈರಲ್ ಔಷಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ (ART)** ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ದೇಹದಲ್ಲಿ ವೈರಸ್ ಸ್ವಪ್ರತೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ.

> **ಗಮನಿಸಿ:-** ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದ ಹೆಚ್‌ಐವಿ, **ಏಡ್ಸ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಬಹುದು,** ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NACP):-** ಇದೊಂದು **ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 3:-** ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 3** (SDG 3) ಅನ್ನು ಭಾರತ ಸಾಧಿಸಿದೆ.
- **ಪಿಪಿಟಿಸಿಟಿ (PPTCT):-** ಪೋಷಕರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸೋಂಕು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- **ಹೆಚ್‌ಐವಿ /ಏಡ್ಸ್ ಕಾಯ್ದೆ, 2017:-** ಹೆಚ್‌ಐವಿ -ಸೋಂಕಿತ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **UNAIDS 90:90:90 ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ:-** ಇದು **UNAIDS ಸಂಸ್ಥೆ** ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

{2020 ರ ವೇಳೆಗೆ 90% ರೋಗನಿರ್ಣಯ, 90% ಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಆಂಟಿರೀಟ್ರೋವೈರಲ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೊಂದಿಗೆ - ART ಮೂಲಕ) ಮತ್ತು 90% ವೈರಾಣು ನಿಗ್ರಹ} ಇದನ್ನು ಈಗ **95-95-95 ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ** ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **"ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಕ್ಸಿಲರೇಟ್" (ACCELERATE):-** ಇದು **ಜಾನ್ ಹಾಕಿನ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಕೋ** (NACO) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, **'ಸೇಫ್ ಜಿಂದಗಿ'** ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಿಷನ್ ಸಂಪರ್ಕ್:-** ಆಂಟಿರೀಟ್ರೋವೈರಲ್ ಥೆರಪಿಯನ್ನು (ART) ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು (PLHIV) ಮರಳಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತರುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

2. ತೂಕ ಇಳಿಕೆಗಾಗಿ GLP-1 ಔಷಧಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೆಂಬಲ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸ್ಥೂಲಕಾಯ ಅಥವಾ ಬೊಜ್ಜು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ **'ಗ್ಲುಕಗನ್-ಲೈಕ್ ಪೆಪ್ಟೈಡ್-1' (GLP-1)** ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಕುರಿತು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

'ಗ್ಲುಕಗನ್-ಲೈಕ್ ಪೆಪ್ಟೈಡ್-1' (GLP-1) ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಬೊಜ್ಜು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಔಷಧ:-** GLP-1 ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು (ಗ್ಲುಕಗನ್-ಲೈಕ್ ಪೆಪ್ಟೈಡ್-1 ರಿಸೆಪ್ಟರ್ ಅಗೊನಿಸ್ಟ್‌ಗಳು) ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ **ಔಷಧಗಳಾಗಿವೆ.**
- ಇವು **ದೇಹದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ GLP-1 ಹಾರ್ಮೋನ್ ಅನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತವೆ.**
- **ತೂಕ ಇಳಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ:-** ಈ ಹಾರ್ಮೋನ್ **ರಕ್ತದಲ್ಲಿನ ಸಕ್ಕರೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಸಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ,** ಈ ಮೂಲಕ ತೂಕ ಇಳಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾಯಿಲೆ:-** ಇದು ದೇಹದಲ್ಲಿ **ಅತಿಯಾದ ಕೊಬ್ಬಿನ ಶೇಖರಣೆಯಿಂದ** ಉಂಟಾಗುವ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.
- ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ:- ಇದು **'ಟೈಪ್ 2 ಮಧುಮೇಹ' ಮತ್ತು ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳ** ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು **ಮೂಳೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯ** ಮತ್ತು **ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.
- ಋಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ:- ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ **ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳ ಅಪಾಯವನ್ನು** ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿದ್ರೆ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕ ಚಲನೆಯಂತಹ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೂ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶ:- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ-5ರ (NFHS-5) ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ **24% ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು 23% ರಷ್ಟು ಪುರುಷರು** ಸ್ಥೂಲಕಾಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

3. ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ** ದಿನವನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 3** ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನದ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:

- ಗುರಿ:- ವಿಶೇಷಚೇತನರ **ಹಕ್ಕುಗಳು** ಮತ್ತು **ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ 2025:- **"ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ವಿಶೇಷಚೇತನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು"**

ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆ:

- ವಿಶೇಷಚೇತನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು **'ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾವೇಶ (2006)'** ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ **2.68 ಕೋಟಿ** ವಿಶೇಷಚೇತನರಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 2.21% ಆಗಿದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಉಪಬಂಧಗಳು:

- **ವಿಧಿ 21:-** ಇದು ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಘನತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ವಿಧಿ 41:-** ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೆರವಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **7ನೇ ಅನುಸೂಚಿ:-** ಸಂವಿಧಾನದ **ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ವಿಶೇಷಚೇತನರು ಮತ್ತು ಅಶಕ್ತರ (ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾದವರ) ಪರಿಹಾರ'** ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಶಾಸನ ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೀತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟು:

- 'ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಕಾಯ್ದೆ, 1995ರ ಬದಲಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರವಾದ **'ವಿಶೇಷಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2016'** ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತವು 'ವಿಶೇಷಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ'ಕ್ಕೆ (UNCRPD) ಸಹಿದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.** ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸುಗಮ್ಯ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಭಾರತ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು:

- **ಸುಗಮ್ಯ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ (ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಭಾರತ**

ಅಭಿಯಾನ):- 2015 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಅಭಿಯಾನವು ವಿಶೇಷಚೇತನರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ.

- **ದಿವ್ಯಾಂಗನ್ ಕಾರ್ಡ್:-** ಇದನ್ನು **ಇ-ಟಿಕೆಟಿಂಗ್ ಫೋಟೋ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ** (EPICS) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಇರುವ **ರೈಲ್ವೆ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು** ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷಚೇತನರಿಗಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ:-** ವಿಶೇಷಚೇತನರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಪಿಎಂ-ದಕ್ಷ್:-** ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಲಚೇತನರು, ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಉದ್ಯೋಗದಾತರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನೆ ಭಾಷೆಯ (ISL) ಉತ್ತೇಜನ:- ವಿಶೇಷಚೇತನರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2015 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ **'ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನೆ ಭಾಷಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ'**, ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸನ್ನೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ನೋಡಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **'ಪಿಎಂ ಇ-ವಿದ್ಯಾ ಚಾನೆಲ್ 31':-** 2024ರಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು **ಶ್ರವಣದೋಷವುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕರಿಗಾಗಿ** ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನೆ ಭಾಷೆಯ ತರಬೇತಿಗಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಾದ ಡಿಟಿಎಚ್ ವಾಹಿನಿ 'ಪಿಎಂ ಇ-ವಿದ್ಯಾ ಚಾನೆಲ್ 31' ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

4. ಮಲೇರಿಯಾ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯ** ಮೂಲಕ ಮಾನವನ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮಲೇರಿಯಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೂಪಗಳಾದ **'ಮಲೇರಿಯಾ ಸ್ಪೋರೋಜೋಯೈಟ್‌ಗಳು'**, ಚರ್ಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಬಲಗೈ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಪಥಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ** ಎಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ 'ನೇಚರ್ ಫಿಸಿಕ್ಸ್' ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.

ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ ಜೀವಿ:-** ಮಲೇರಿಯಾವು **'ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ'** ಎಂಬ ಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ **ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಜ್ವರದ** ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.
- **ರೋಗವಾಹಕ:-** ಇದು **ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು 'ಅನಾಫಿಲಿಸ್'** ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು **ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾದ** ರೋಗವಾಗಿದೆ.
- **ಹರಡುವಿಕೆ:-** ಮಲೇರಿಯಾವು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹರಡುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವಲ್ಲ. ಇದು ಸ್ಪರ್ಶದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ; **ಕೇವಲ ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು ಅನಾಫಿಲಿಸ್ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ** ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಹರಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಭೇದಗಳು:-** ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ 5 ಪರಾವಲಂಬಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ಫಾಲ್ಸಿಪ್ಯಾರಮ್ **ಮತ್ತು** ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಂ ವೈವಾಕ್ಸ್ – ಇವೆರಡು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ:-** **ಶಿಶುಗಳು, 5 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರು (ಎಚ್‌ಐವಿ /ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಿಗಳು)** ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. **ತೀವ್ರತರವಾದ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:**
  - ಅತಿಯಾದ ಸುಸ್ತು ಮತ್ತು ಬಳಲಿಕೆ.
  - ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪುವುದು.
  - ಪದೇ ಪದೇ ಸೆಳೆತಗಳು ಬರುವುದು.
  - ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ.
  - ಗಾಢ ಬಣ್ಣದ ಅಥವಾ ರಕ್ತ ಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ.
  - ಕಾಮಾಲೆ (ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಮ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದು).
  - ಅಸಹಜ ರಕ್ತಸ್ರಾವ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಮಲೇರಿಯಾ ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ, 2016–2030:-** 2015ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು **2020ರ ವೇಳೆಗೆ 40%** ರಷ್ಟು, **2025ರ ವೇಳೆಗೆ 75%** ರಷ್ಟು ಮತ್ತು **2030ರ ವೇಳೆಗೆ 90%** ರಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- **'E-2025 ಉಪಕ್ರಮ':** 2025ರ ವೇಳೆಗೆ ಮಲೇರಿಯಾವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ **25 ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ**, ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- **'ಅಧಿಕ ಹೊರೆ - ಅಧಿಕ ಪರಿಣಾಮ' (ಹೈ ಬರ್ಡನ್ ಟು ಹೈ ಇಂಪಾಕ್ಟ್- HBHI) ಉಪಕ್ರಮ:** ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಲೇರಿಯಾ ಹೊರೆ ಹೊಂದಿರುವ, **ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ 11 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** WHO ಈ ವಿಶೇಷ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿ: **2027ರ ವೇಳೆಗೆ ದೇಶದಿಂದ ಮಲೇರಿಯಾವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ** ಮಾಡುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟು (NFME):** ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾದ **"ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ"** (GTS 2016-2030) ಕ್ಕೇ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಭಾರತವು 2016ರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

- **ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮೂಲನ ಸಂಶೋಧನಾ ಒಕ್ಕೂಟ - ಭಾರತ (MERA-India):** ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಲುದಾರರ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿ, **ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯು (ICMR)** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

5. ಕುಷ್ಠರೋಗ (Leprosy)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕುಷ್ಠರೋಗ ಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.

ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕುಷ್ಠರೋಗವನ್ನು **ಹ್ಯಾನ್ಸೆನ್ಸ್ ಕಾಯಿಲೆ** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರೋಗಕಾರಕ:** ಇದು **'ಮೈಕೋಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಂ ಲೆಪ್ರೆ'** ಎಂಬ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ **ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಮುಪ್ಪಿನವರೆಗೆ **ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿಯೂ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು: ಈ ರೋಗವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಿಧೀಯ ನರಗಳ ಮೇಲೆ** ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
  - ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ **ಸ್ಪರ್ಶ ಸಂವೇದನೆಯ ನಷ್ಟ** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಾಯಿಲೆಯು ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು ಶಾಶ್ವತ **ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಗೆ** ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.
- ಹರಡುವಿಕೆ: **ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ತುಂತುರು ಹನಿಗಳ** ಮೂಲಕ ಇದು ಹರಡುತ್ತದೆ.
- **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:** ಕುಷ್ಠರೋಗವು **"ಬಹು ಔಷಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ" (MDT- ಮಲ್ಟಿ-ಡ್ರಗ್ ಥೆರಪಿ)** ಮೂಲಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗ:

- ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ವರದಿಯಾಗುವ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **57% ರಷ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು** ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಲೆ ಇವೆ.
- ಕುಷ್ಠರೋಗದ ಹರಡುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು - **ಬಿಹಾರ,** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ.

ಕುಷ್ಠರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಯೋಜನೆ (NSP) ಮತ್ತು ಕುಷ್ಠರೋಗ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ (2023-27):** 2027 ರ ವೇಳೆಗೆ ಕುಷ್ಠರೋಗದ **ಪ್ರಸರಣವನ್ನು ಶೂನ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ** ತಲುಪಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2023 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ (SDG) 3.3:** ಇದು **2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಕುಷ್ಠರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವ** ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು, **ಜೋರ್ಡಾನ್** ದೇಶವನ್ನು 2024 ರಲ್ಲಿ **ಕುಷ್ಠರೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರ**ವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

6. ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಒಳಗೆ ಸೇರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳು (iMPs - Inhalable Microplastics)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಒಳಗೆ ಸೇರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳ **(iMPs)** ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.
- ಇವುಗಳನ್ನು PM2.5 ಮತ್ತು PM10 ಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದಾದ **ಹೊಸ ವರ್ಗದ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳಾಗಿ** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ದೇಹದ ಒಳಗೆ ಸೇರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳ (iMPs) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವು **10 ಮೈಕ್ರೋಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ (ಮೈಕ್ರಾನ್) ಕಡಿಮೆ ಗಾತ್ರದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳಾಗಿದ್ದು**, ಮೂಗಿನ ಮೂಲಕ ಮಾನವನ ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಲ್ಲವು.
- **ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಇವುಗಳ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ನಗರದ **'ಕಣರೂಪಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ' (PM)** iMP ಗಳು **5% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **ಕೃತಕ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಹೊದಿಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಟೈರ್ ಸವಕಳಿ ಮತ್ತು ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳಿಂದ** ಬರುತ್ತವೆ.
- ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಣಗಳು ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಆಳಕ್ಕೆ ತೂರಿಕೊಂಡು, **ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವನ್ನು** ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, **ಡೈಥೈಲ್ ಥಾಲೇಟ್ ಮತ್ತು ಸೀಸದಂತಹ ಭಾರ ಲೋಹಗಳಂತಹ ವಿಷಕಾರಿ** ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಗೆ **ವಾಹಕಗಳಾಗಿ** ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇವು **ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಉಸಿರಾಟದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಹಾರ್ಮೋನ್ ಮತ್ತು ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ** ಅಪಾಯವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ.

7. "ಆಪರೇಷನ್ ಹಿಂಟರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಬ್ರೂ" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕಂದಾಯ ಗುಪ್ತಚರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು,** "ಹಿಂಟರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಬ್ರೂ" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಎಂಬ ಸಂಕೇತನಾಮದ ತಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ, **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ರಮ ಮೆಫೆಡ್ರೋನ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು** ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭೇದಿಸಿದೆ.

ಮೆಫೆಡ್ರೋನ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **'4-ಮೀಥೈಲ್‌ಮೆಥ್ ಕ್ಯಾಥಿನೋನ್' (4-MMC) ಅಥವಾ '4-ಮೀಥೈಲ್ ಎಫೆಡ್ರೋನ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು **'ಹೊಸ ಮನೋಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಸ್ತು' ('ನ್ಯೂಸೈಕೋಆಕ್ಟಿವ್ ಸಬ್‌ಸ್ಟೆನ್ಸ್' -NPS)** ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಎನ್‌ಡಿಪಿಎಸ್ (NDPS) ಕಾಯ್ದೆ, 1985ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಫೆಡ್ರೋನ್ ಅನ್ನು **ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟು:

- **ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ** (ಆಗಸ್ಟ್ 15, 2020).
- **ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ** (NAPDDR).

8. "ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ" (Gonorrhea) ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಅಮೆರಿಕದ** ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧ ಆಡಳಿತವು (FDA) ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ, ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಸೇವಿಸುವ ಎರಡು ಹೊಸ ಔಷಧಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

"ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ" ಸೋಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ:-** ಇದು **"ನೆಯಿಸ್ಸೇರಿಯಾ ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ" ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ**ದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ, **ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ** ಸೋಂಕಾಗಿದೆ.
- ಕಳವಳ:- ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ ವಿರುದ್ಧ **ಆಂಟಿಮೈಕ್ರೊಬಿಯಲ್ ಪ್ರತಿರೋಧವು** (ಔಷಧ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ) ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.
- ಹರಡುವಿಕೆ:- **ಗರ್ಭಿಣಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ** ಗೊನೋರ್ರಿಹಾ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ರೋಗ ನಿರ್ಣಯ:- **ಅಣ್ವಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಗ್ರಾಮ್ ಸ್ಟೇನ್ ಮೈಕ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ.**

9. ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ವರದಿ, 2026

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **'ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ಲ್ಯಾಬ್',** ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ವರದಿಯ **3ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ವರದಿ, 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸಂಪತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ:-** ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ **10% ಜನರು,** ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನ ಸರಿಸುಮಾರು **75% ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ಕುರಿತ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ** ಒಂದಾಗಿ ಭಾರತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಆದಾಯ:-** ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವ **ಅಗ್ರ 10%** ರಷ್ಟು ಜನರು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ 58% ರಷ್ಟನ್ನು** ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಕೆಳಸ್ತರದ 50% ಜನರು ಕೇವಲ 15% ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- **ಸಂಪತ್ತು:-** ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು **65%** ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ **10% ಜನರು** ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ; ಕೇವಲ ಅಗ್ರ **1% ರಷ್ಟು ಜನರು** ಸುಮಾರು **40% ರಷ್ಟು** ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- **ಲಿಂಗ:-** ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, **15.7%** ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದೆ.

10. ಜಾಗತಿಕ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ: WADA ವರದಿ, 2024

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (WADA)**ಯ 2024ರ ವರದಿಯು, ಸತತ ಮೂರನೇ ವರ್ಷವೂ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ (Doping) ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದೆ.

ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾಳಜಿಗಳು:

- ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು **'ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧಕ ಔಷಧಗಳು'** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ **ನಿಷೇಧಿತ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು** ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು 'ಡೋಪಿಂಗ್' ಅಥವಾ 'ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

ಕೋಪನ್‌ಹೆಗನ್ ಘೋಷಣೆ: ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆಗೆ ತಡೆ

- ಹಿನ್ನೆಲೆ:- **2003ರಲ್ಲಿ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನ** ಕೋಪನ್‌ಹೆಗನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ' ಕುರಿತ ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಗಳು 'ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ತಡೆ ಕುರಿತ ಕೋಪನ್‌ಹೆಗನ್ ಘೋಷಣೆ'ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದವು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಈ ಘೋಷಣೆಯು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು **ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು** ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ತಮ್ಮ ಇರಾದೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವು.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- **ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ವಿರುದ್ಧದ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶದ** ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಘೋಷಣೆಯು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿತ್ತು.
- ಭಾರತವು 2003ರಲ್ಲಿ ಈ ಘೋಷಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿತು.

ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ವಿರುದ್ಧದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **'ಯುನೆಸ್ಕೋ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಮಾವೇಶ'** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು 2005ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುನೆಸ್ಕೋ ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು **2007ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ** ಬಂದಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ**:- ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಭಾರತವು 2007ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು.** ಇದಕ್ಕಾಗಿ **ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ'(NADA)ಯು**, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (WADA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಲೌಸನ್ನೆ ಘೋಷಣೆಯ ನಂತರ 1999ರಲ್ಲಿ** ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:- ಕೆನಡಾದ **ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.**
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳು:- **ಲೌಸನ್ನೆ (ಯುರೋಪ್), ಕೇಪ್ ಟೌನ್ (ದ. ಆಫ್ರಿಕಾ) ಮತ್ತು ಮಾಂಟೆವಿಡಿಯೊ (ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ).**
- ಪ್ರಕಟಣೆ:- **ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಹಿತೆ** ಮತ್ತು **ವಾರ್ಷಿಕ ನಿಷೇಧಿತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು** ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಭಾರತದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2022:** ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (NADA)** ಮತ್ತು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಕ್ಕೆ** ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ತಡೆ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025:** ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಇದನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತವು, **'ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ವಿರುದ್ಧದ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶ'ಕ್ಕೆ** ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- **ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕ (APMU):** ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಜೈವಿಕ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ** ಒಂದು ಮೀಸಲಾದ ಘಟಕವನ್ನು 2025ರಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.
- **NIDAMS ಪೋರ್ಟಲ್:** 'ನಾಡಾ ಭಾರತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು 2025ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು **ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾದೇಶಗಳನ್ನು** ರಚಿಸುವವರೆಗಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **"ನೋ ಯುವರ್ ಮೆಡಿಸಿನ್"(KYM) ಆ್ಯಪ್:** ಇದೊಂದು ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೇ ಹಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ಹುಡುಕಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. WADA ನಿಷೇಧಿಸಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಆ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

11.ಸಹಜೀವನ (ಲಿವ್-ಇನ್) ಸಂಬಂಧಗಳು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಲ್ಲ: ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತೀರ್ಪು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಲಿವ್-ಇನ್ ಅಥವಾ ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, **ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮತಿಯುಳ್ಳ ವಯಸ್ಕರು ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಘನತೆ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಿಸುವುದು ಅವರ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ** ಎಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು:

- ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧವು ಅಪರಾಧವಲ್ಲ: ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರೂ **ವಯಸ್ಕರಾಗಿದ್ದು, ಮುಕ್ತ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ** ವಾಸಿಸುವುದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲ.
- ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು: ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ **21ನೇ ವಿಧಿಯು** ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿರುವವರು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಜೀವಿಸುವ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದೆ.

- **ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದು ದೇಶದ/ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯ:** ವಯಸ್ಕರು ಸ್ವಯಂ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಜೀವನ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, **ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದಿಂದ** ಬೆದರಿಕೆ ಎದುರಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವುದು ದೇಶದ/ರಾಜ್ಯದ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನೈತಿಕತೆ v/s ಸಾಮಾಜಿಕ ನೈತಿಕತೆ:** ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನೈತಿಕತೆಗಿಂತ **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನೈತಿಕತೆಗೆ** ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದೆ.
- **ವಿವಾಹದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಿತ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯ:** ನ್ಯಾಯಾಲಯವು **ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ 1872ರ** ಸೆಕ್ಷನ್ 114 ಮತ್ತು **ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2023ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 119(1)** ಅನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯಂತೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸಿದರೆ, ಕಾನೂನು ಅವರನ್ನು **ವಿವಾಹಿತರು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು** ಎಂದು ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಪುಗಳು:

- **ತುಳಸಾ ವಿರುದ್ಧ ದುರ್ಘಟಿಯಾ, 2008:** ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು **ಮಕ್ಕಳ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಡಿ. ವೇಲುಸಾಮಿ ವಿರುದ್ಧ ಡಿ. ಪಚ್ಚೈಯಮ್ಮಾಳ್, 2010:** 'ಗೃಹ ಹಿಂಸಾಚಾರ ಕಾಯ್ದೆ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **"ವಿವಾಹದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿನ ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧ"** ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ದಂಪತಿಗಳು ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ **ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯಂತೆ ಇರಬೇಕು,** ವಿವಾಹಕ್ಕೆ **ಅರ್ಹ ವಯಸ್ಸನ್ನು** ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು **ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇತರೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ.
- **ಇಂದ್ರ ಶರ್ಮಾ ವಿರುದ್ಧ ವಿ.ಕೆ.ವಿ. ಶರ್ಮಾ,2013:** ಸಹಜೀವನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ **ನೈತಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿರಬಹುದು,** ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು.
- **ಶಫಿನ್ ಜಹಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಶೋಕನ್ ಕೆ.ಎಂ, 2018:** ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಹಕ್ಕು ಸಂವಿಧಾನದ **21ನೇ ವಿಧಿಯ** ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ.

12. ನಯೀ ಚೇತನಾ 4.0

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರಾದ ಶಿವ್‌ರಾಜ್ ಸಿಂಗ್ ಚೌಹಾಣ್** ಅವರು **"ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ"ವನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ನಯಿ ಚೇತನಾ 4.0' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಯೀ ಚೇತನಾ 4.0 ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಆಯೋಜಕರು:-** ಇದು **ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ** ನಡೆಯುವ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ **ದೀನ್ ದಯಾಳ್ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಯೋಜನೆ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ (DAY-NRLM)** ವತಿಯಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:-** **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು**
- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:-** **ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಮುದಾಯದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು** ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಮಹತ್ವ:-** ಈ ಅಭಿಯಾನವು ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಅವರನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಕೊಡುಗೆದಾರರೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯ ಸಮುದಾಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಭಾವನೆ ರಹಿತ ಶುಶ್ರೂಷಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

13. ಸರಸ್ ಆಹಾರ ಮೇಳ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, **ದೆಹಲಿಯ ಸುಂದರ್ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ** ಆಯೋಜಿಸಲಾದ 'ಸರಸ್ ಆಹಾರ ಮೇಳ, 2025', **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ (NRLM)**ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ **ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ** ಒಂದು ಉಜ್ವಲ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಸರಸ್ ಆಹಾರ ಮೇಳ, 2025 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಮೇಳವು ಹರಿಯಾಣ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕೇರಳ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಗೋವಾ,

ಗುಜರಾತ್ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ 62 ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ **500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

- ಇದು **ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ** ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸುಮಾರು 300 **"ಲಖ್ಪತಿ ದೀದಿಯರು"** ಈ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಸ್ ಅಜೀವಿಕ ಮೇಳದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಯೋಜಕರು:- **ದೀನ್ ದಯಾಳ್ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಯೋಜನೆ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಗುರಿ** (DAY-NRLM)ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಇದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಾರ್ಯ:- ಇದು **ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ** ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮುಚ್ಚಳಿಕರಣ (ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್), ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ** ಕುರಿತಾದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲು, ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಖರೀದಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಈ ಮೇಳಗಳು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

1. ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ (CCUS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ (CCUS)** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ **'ನಿವ್ವಳ ಶೂನ್ಯ'** ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ನೆರವಾಗುವ, **ದೇಶದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ 'ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ'**ಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ (CCUS) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ಥಾವರಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಇತರೆ ಹೊರಸೂಸುವ ಮೂಲಗಳಿಂದ **ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO_2) ಅನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ** ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
- ಹೀಗೆ ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಇಂಗಾಲವನ್ನು **ಮರುಬಳಕೆ** ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು **ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.** ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಭೂಗರ್ಭದ ಆಳವಾದ ಶಿಲಾಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಬಳಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು:** ಸೆರೆಹಿಡಿದ CO_2 ಅನ್ನು **ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನಾಗಿ** ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: **ಹಸಿರು ಯೂರಿಯಾ (ರಸಗೊಬ್ಬರ), ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಜಲ್ಲಿ/ಅಗ್ರೆಗೇಟ್ಸ್), ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು (ಮೆಥನಾಲ್, ಎಥನಾಲ್), ಪಾಲಿಮರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು.**

ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೇ ?

- ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ನಂತರ, **ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO_2) ಹೊರಸೂಸುವ 3ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.** ಭಾರತದ ವಾರ್ಷಿಕ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯು ಅಂದಾಜು 2.6 ಗಿಗಾಟನ್ (gtpa) ನಷ್ಟಿದೆ.
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2050ರ ವೇಳೆಗೆ CO_2 ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು 50% ರಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು **2070ರ ವೇಳೆಗೆ 'ನಿವ್ವಳ ಶೂನ್ಯ'** ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಲು ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

2. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಭೂ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿ (SOLAW, 2025)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **"ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ" (FAO)** ಯು 'ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಭೂ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿ' (SOLAW 2025) ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

SOLAW, 2025 ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO).**
- **ಭೂ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ವರದಿಯು, **ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ 'ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು'** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವರದಿಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು:

- **ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರದ ಬೇಡಿಕೆ:** ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ಕೃಷಿ ವಲಯವು **2050 ರ ವೇಳೆಗೆ 50% ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು** ಎಂದು ವರದಿಯು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿ, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿದೆ.
- **ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃಷಿ ವಲಯವು ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ಭೂಭಾಗದ **ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು** ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ **ಸಿಹಿನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ 72% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
- **ಭೂಮಿಯ ಅವನತಿ:** ಕೃಷಿಯ ತೀವ್ರತೆಯು ನೀರಿನ ಅಭಾವ, ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು 1.6 ಶತಕೋಟಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯ (ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯೇ ಆಗಿದೆ) ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- **ವಿಷವರ್ತುಲದ ಪರಿಣಾಮ:** ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರಗುಂದುವಿಕೆ, ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯನಾಶದ ಈ 'ವಿಷವರ್ತುಲ'ವು ಕೃಷಿಯ ತಳಹದಿಯನ್ನೇ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಕುಂದಿಸುತ್ತಿದೆ.

3. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ (ITPGRFA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪೆರುವಿನ ಲಿಮಾದಲ್ಲಿ 'ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ'ದ (ITPGRFA) ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ 11ನೇ ಸಭೆಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ, 'ಪ್ರಮಾಣಿತ ವಸ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ ಒಪ್ಪಂದ' (SMTA) ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಳೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಮ್ಮತ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಭಾರತದ ವಿರೋಧ:** 'ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಲಾಭ-ಹಂಚಿಕೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದವು. ಈ ಕ್ರಮವು ಬೀಜ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲಿನ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು** ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವುಗಳ ವಾದವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮಾಣಿತ ವಸ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ ಒಪ್ಪಂದ (SMTA) ದ ನಿಯಮಗಳು:** ಪ್ರಸ್ತುತ SMTA ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, **64 ಬೆಳೆಗಳ ತಳಿ** (ಆನುವಂಶಿಕ) ವಸ್ತುವು ಕೇವಲ ಒಪ್ಪಂದದ **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ** ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ **ಸಂಶೋಧನೆ, ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ** ಮತ್ತು **ತರಬೇತಿಗಾಗಿ** ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.
- **ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ (IPR) ನಿರ್ಬಂಧ:** ಆನುವಂಶಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು, ತಾವು ಪಡೆದ ಮೂಲ ರೂಪದ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ 'ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು' (IPR) ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಪ್ಪಂದದ ನಾಲ್ಕು ಲಾಭ-ಹಂಚಿಕೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ (ITPGRFA) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ** (FAO) ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 2001 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು **2004 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ** ಬಂದಿತು.
- ಉದ್ದೇಶ: **ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ (ಆನುವಂಶಿಕ) ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ (PGRFA) ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆ** ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬರುವ **ಲಾಭಗಳ ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಂಚಿಕೆ** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು **"ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಸಮಾವೇಶ (CBD) ಮತ್ತು ನಗೋಯಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ"ಗಳಿಗೆ** ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರಣಹದ್ದು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಚಯಿಸಲಿರುವ ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS) ಯು, ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ರಣಹದ್ದು ಪ್ರಭೇದಗಳಾದ, **ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕಿನ (ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್) ರಣಹದ್ದು (ಜಿಪ್ಸ್ ಟೆನುರೋಸ್ಟ್ರಿಸ್) ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ (ವೈಟ್-ರಂಪ್ಡ್) ರಣಹದ್ದುಗಳನ್ನು (ಜಿಪ್ಸ್ ಬೆಂಗಲೆನ್ಸಿಸ್)** ಮರು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ.

ರಣಹದ್ದುಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ರಣಹದ್ದುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪ-ಉಷ್ಣವಲಯಗಳಲ್ಲಿ** ವಾಸಿಸುವ, **ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವ** 22 ದೊಡ್ಡ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿವೆ.

ಭಾರತವು ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಭೇದದ ರಣಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

ರಣಹದ್ದುಗಳು	ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು	IUCN ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ಸ್ಥಿತಿ	ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ , 1972 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ	ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆ
1. ಪೂರ್ವೀಯ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ (ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ವೈಟ್-ಬ್ಯಾಕ್ಡ್) ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪ್ಸ್ ಬೆಂಗಲೆನ್ಸಿಸ್	**ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)**	ಅನುಸೂಚಿ-1	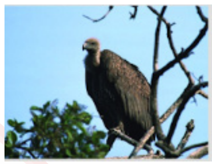
2. ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನ (ಲಾಂಗ್-ಬಿಲ್ಡ್) ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪ್ಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್	**ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)**	ಅನುಸೂಚಿ-1	
3. ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕಿನ (ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್) ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪ್ಸ್ ಟೇನುರೋಸ್ಟ್ರಿಸ್	**ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)**	ಅನುಸೂಚಿ-1	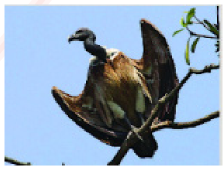
4. ಹಿಮಾಲಯದ (ಹಿಮಾಲಯನ್) ಗ್ರಿಫಿನ್ ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪ್ಸ್ ಹಿಮಾಲಯೆನ್ಸಿಸ್	**ಅಪಾಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ (NT)**	ಅನುಸೂಚಿ IV	
5. ಕೆಂಪು ತಲೆಯ (ರೆಡ್-ಹೆಡೆಡ್) ರಣಹದ್ದು	ಸಾರ್ಕೊಜಿಪ್ಸ್ ಕ್ಯಾಲ್ವಸ್	**ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR)**	ಅನುಸೂಚಿ IV	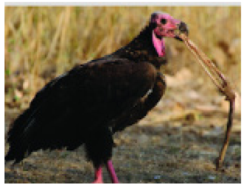
6. ಈಜಿಪ್ಟಿನ (ಈಜಿಪ್ಶಿಯನ್) ರಣಹದ್ದು	ನಿಯೋಫ್ರಾನ್ ಪರ್ಕ್ನೋಪ್ಟೆರಸ್	**ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (EN)**	ಅನುಸೂಚಿ IV	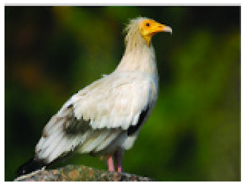
7. ಗಡ್ಡಧಾರಿ (ಬಿಯರ್ಡೆಡ್) ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪೈಟಸ್ ಬಾರ್ಬಟಸ್	**ಅಪಾಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ (NT)**	ಅನುಸೂಚಿ-1	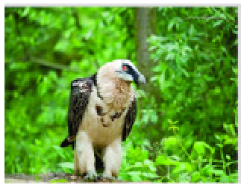
8. ಬೂದು ಬಣ್ಣದ (ಸಿನಿರಿಯಸ್) ರಣಹದ್ದು	ಈಜಿಪಿಯಸ್ ಮೊನಾಕಸ್	**ಅಪಾಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ (NT)**	ಅನುಸೂಚಿ IV	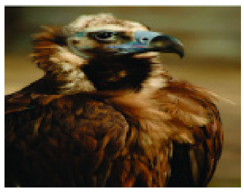
9. ಯುರೇಷಿಯನ್/ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಿಫನ್ ರಣಹದ್ದು	ಜಿಪ್ಸ್ ಫುಲ್ವಸ್	**ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ (LC)**	ಅನುಸೂಚಿ IV	

ಅಪಾಯಗಳು:

- **ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ ಬಳಕೆ:** ಇದು ರಣಹದ್ದುಗಳು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವ **ಜಾನುವಾರುಗಳ** ಮೃತದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ **ಸ್ಟಿರಾಯ್ಡ್ ರಹಿತ ಉರಿಯೂತ ಶಮನಕಾರಿ ಔಷಧ (NSAID)** ವಾಗಿದೆ. ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾದ ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್‌ನ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು 2008 ರಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕೀಟನಾಶಕಗಳು: **ಆರ್ಗನೋಕ್ಲೋರಿನ್ ಕೀಟನಾಶಕ, ಪಾಲಿಕ್ಲೋರಿನೇಟೆಡ್‌ಬೈಫಿನೈಲ್ಸ್, ಪಾಲಿಸೈಕ್ಲಿಕ್‌ಆರೊಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರ ಲೋಹಗಳ** ಇರುವಿಕೆ ಕೂಡ ಮರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಇತರೆ ಅಪಾಯಗಳು:** ಗೂಡುಕಟ್ಟುವ ಮರಗಳ ಕೊರತೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿದ್ಯುದಾಘಾತ, ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮಂಡಳಿ (NBWL)** ಯು "ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ 2020-2025" ಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.
- **ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕೇಂದ್ರ: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು** ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ಭಾರತವು **ಪೂರ್ವೀಯ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು** - ಈ ಮೂರು ಪ್ರಭೇದಗಳ 99% ರಷ್ಟು ಸಂತತಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

- ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1972 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ:
  - **ಅನುಸೂಚಿ-1:** ಗಡ್ಡಧಾರಿ (ಬಿಯರ್ಡೆಡ್) ರಣಹದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು, ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು, ಪೂರ್ವೀಯ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದು.
  - ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು **'ಅನುಸೂಚಿ IV** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:
  - **ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR):** ಪೂರ್ವೀಯ ಬಿಳಿ ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು, ತೆಳುವಾದ ಕೊಕ್ಕಿನ ರಣಹದ್ದು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ತಲೆಯ ರಣಹದ್ದು.
  - **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (EN):** ಈಜಿಪ್ಟಿನ ರಣಹದ್ದು.
  - **ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ ಇರುವ (LC):** ಯುರೇಷಿಯನ್ ಗ್ರಿಫನ್.
  - **ಅಪಾಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ (NT):** ಹಿಮಾಲಯದ ಗ್ರಿಫಿನ್, ಗಡ್ಡಧಾರಿ (ಬಿಯರ್ಡೆಡ್) ರಣಹದ್ದು ಮತ್ತು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ (ಸಿನಿರಿಯಸ್) ರಣಹದ್ದು.

ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ **ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (NGO)** ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15, 1883 ರಂದು **ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಸಂಶೋಧನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ **ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.**

5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯಗಳು (Invasive Alien Plants)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಭೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ನಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ, ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಭಾರತದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿವೆ. **ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು, ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಂತಹ** ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸುಮಾರು ದ್ವಿಗುಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು **ಸ್ಥಳೀಯವಲ್ಲದ ಪ್ರಭೇದಗಳಾಗಿದ್ದು,** ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ, ಅವು ಅಲ್ಲಿನ **ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅಥವಾ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು** ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ** ಬೀರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ **ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ** ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಇವು **ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳೂ** ಆಗಿರಬಹುದು.

ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ.
- ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಸರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
- ವಿಸ್ತೃತ ಆಹಾರ ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ/ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
- ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
- ವಿವಿಧ ಪರಿಸರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ.
- ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು:

- ವೈಪರ್ ಹುಲ್ಲು (Viper grass)
- ಲ್ಯಾಂಟಾನಾ ಕಾಮಾರಾ ಸಸ್ಯ (Lantana camara)
- ಪ್ರೊಸೊಪಿಸ್ ಜೂಲಿಫ್ಲೋರಾ/ ವಿಲಾಯತಿ ಬಾಬುಲ್ (Prosopis juliflora)
- ನೀರಿನ ಹಯಸಿಂತ್ / ಜಲಕುಂಭಿ (Water hyacinth)
- ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕ್ಯಾಟ್‌ಫಿಶ್ (African catfish)
- ಹತ್ತಿ ಮೀಲಿ ಕೀಟ (Cotton Mealy Bug)
- ಪ್ರೈಮರೋಸ್ ವಿಲೋ ಸಸ್ಯ (Primrose Willow)

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು:

- **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ (UNCBD – 1992):-** ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡುವ **ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಡೆಯುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ** ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಮಾವೇಶವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟು (KMGBF – 2022):-** ಇದನ್ನು **ಯುಎನ್-ಸಿಬಿಡಿ (UN CBD)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, **2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 50% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ** ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (GISP):-** ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು:

- **ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಮೇಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ (NAPINVAS):-** ಇದು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಆರಂಭಿಕ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ (NISIC):-** ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **'ಹಿಮಾಲಯನ್ ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟಲ್ ಫೌಂಡೇಶನ್',** ಹಿಮಾಲಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ **ಲಂಟಾನ ಕ್ಯಾಮಾರಾದಂತಹ** ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

6. ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣಿನ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು** ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 5** ರಂದು 'ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಚರಣೆ ದಿನ:- **ಡಿಸೆಂಬರ್ 5.**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ ಒಕ್ಕೂಟ (IUSS).**
- 2025 ರ ಘೋಷವಾಕ್ಯ:- **"ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಗರಗಳಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣು"**

ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಯೋಜನೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ರೈತರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ** ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. **ಸಮತೋಲಿತ ರಸಗೊಬ್ಬರ** ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ:-** ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ **"ಪರಂಪರಾಗತ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ್ ಯೋಜನೆ" (PKVY)** ಯಂತಹ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಜಾಗತಿಕ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ (GSP):-** ಇದು **ಜಾಗತಿಕ ಮಣ್ಣಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಮಣ್ಣಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO)** ಯ ನೇತೃತ್ವದ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ (UNCCD):-** ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ **ಭೂ ಸವಕಳಿಯನ್ನು** ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು **ಸುಸ್ಥಿರ ಭೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಇದು 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ **'ಭೂ ಸವಕಳಿ ತಟಸ್ಥತೆ' (LDN)** ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

7. ಕೂನೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿರತೆ ದಿನ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 4)** ದಂದು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂನೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮುಕ್ತ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರು ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕೂನೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ:- **ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ** ಶಿಯೋಪುರ್ ಜಿಲ್ಲೆ.
- ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಚಂಬಲ್ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾದ **"ಕೂನೋ ನದಿಯು"** ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
- **ಅಧಿಸೂಚನೆ:-** 1981 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು "ಕೂನೋ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ"ವನ್ನಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.
- ಅರಣ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ:- **ಉತ್ತರದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು.**

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- ದಶಕಗಳಿಂದ **ಅತಿಯಾದ ಬೇಟೆ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ (ಆಹಾರದ) ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುಸಿತದ** ಕಾರಣದಿಂದ, ಭಾರತ 1952 ರಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಗಳು **ಅಳಿದುಹೋಗಿವೆ** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.
- **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ, 2022 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ **ನಮೀಬಿಯಾ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ** ಚಿರತೆಗಳ ಆಗಮನವು, ಬೃಹತ್ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದರ **ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಖಂಡಾಂತರ ಸ್ಥಳಾಂತರ** ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು.

- **ಬೋಟ್ಸ್ವಾನ:-** ಇದು **ಭೂ ಆವೃತ** ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಸುಮಾರು 70% ರಷ್ಟು ಭಾಗ **ಕಲಹರಿ ಮರುಭೂಮಿಯಿಂದ** ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯ ಚಿರತೆಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ (ಚೀತಾ ಯೋಜನೆ), 2022 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ ಎನ್ನುವುದು **ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುಕ್ತ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪರಿಸರ** ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NTCA)**, ಇದು ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972 (2006 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು **ಶಾಸನಬದ್ಧ** ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:- ಇದು **ಬೃಹತ್ ಅರಣ್ಯ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಖಂಡಾಂತರ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಿದೆ.**
- **ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಸ್ಥಳಾಂತರಗಳು:**
  - 2022 ರಲ್ಲಿ **ನಮೀಬಿಯಾದಿಂದ** 8 ಚಿರತೆಗಳು.
  - 2023 ರಲ್ಲಿ **ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ** 12 ಚಿರತೆಗಳು.
  - **ಬೋಟ್ಸ್ವಾನದಿಂದ** 8 ಚಿರತೆಗಳು (2025 ರ ಘೋಷಣೆ).

ಚಿರತೆಯ (ಅಸಿನೊನಿಕ್ಸ್ ಜುಬಾಟಸ್) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ ಸಸ್ತನಿ** ಮತ್ತು **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ (1952) ಏಕೈಕ ದೊಡ್ಡ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.**
- ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕುಗಳಂತೆ, **ಚಿರತೆಗಳು ಘರ್ಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ.**
- ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ:
  1. **ಆಫ್ರಿಕಾದ ಚಿರತೆ:** ದುರ್ಬಲವಾಗಿವೆ (VU).
  2. **ಏಷ್ಯಾದ ಚಿರತೆ: ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ** ಪ್ರಭೇದ (CR), ಇವು **ಪೂರ್ವ ಇರಾನ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ** ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

> **ನಿಮಗಿದು ಗೊತ್ತೇ?**
>
> - ಗುಜರಾತ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವು ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಕೂನೋಗೆ, ಅವುಗಳ 'ಎರಡನೇ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು 2013 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆದೇಶ ನೀಡಿತ್ತು. ಆದೇಶ ಬಂದು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ಆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

8. ಭಾರತದ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಜಲಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಆತಂಕಕಾರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು **'ಕೇಂದ್ರ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಂಡಳಿ' (CGWB)** ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಭಾರತದ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ **18%** ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕೇವಲ **4%** ರಷ್ಟು ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರೀ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರುತ್ತಿದೆ.
- ಭಾರತವು ತನ್ನ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 85% ರಷ್ಟು** ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ **ಸುಮಾರು 60%** ರಷ್ಟು ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಜಲಧಾರಗಳು **ಆರ್ಸೆನಿಕ್, ಫ್ಲೋರೈಡ್, ನೈಟ್ರೇಟ್, ಯುರೇನಿಯಂ, ಲವಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಭಾರ ಲೋಹಗಳಿಂದ** ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಜಲ ಶಕ್ತಿ ಅಭಿಯಾನ, 2019:-** ಇದು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ **ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣದ/ ಪುನರ್ಭರ್ತಿ** ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಮೃತ್ ಸರೋವರ್ ಮಿಷನ್: ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 75 ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಧಾರ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NAQUIM):** ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಜಲಧರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಅಟಲ್ ಭೂಜಲ್ ಯೋಜನೆ:** ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂತರ್ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

9. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ **ಸಾರ್ಡೀನ್ ಮೀನುಗಳ** ಅತಿಯಾದ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ, 2004 ರಿಂದ 2011ರ ನಡುವೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ **ಡಾಸೆನ್ ಮತ್ತು ರಾಬೆನ್ ದ್ವೀಪಗಳ** ಸುತ್ತಮುತ್ತ, **60,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿವೆ** ಎಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾದ ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: **ಸ್ಫೆನಿಸ್ಕಸ್ ಡೆಮರ್ಸಸ್.**
- ಇವು **ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಪೆಂಗ್ವಿನ್** ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, **ವೇಗವಾಗಿ ಈಜುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ.** ಇವು **ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ನಮೀಬಿಯಾದ** ಕರಾವಳಿ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇವು ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸದೆ, **ಮರಳು ತುಂಬಿದ ಕಡಲತೀರಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿನ ದಡಗಳಲ್ಲಿ** ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸ್ವರೂಪ:- ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು **ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಬೋಳು ಕಲೆ** ಅಥವಾ ಚರ್ಮದ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನವರ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಳಂತೆ, ಪ್ರತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ತನ್ನ **ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು** ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- IUCN ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿ 2024:- **'ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ' (CR).**

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- **ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 18 ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ** — ಇವುಗಳಲ್ಲಿ **ರಾಜ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮತ್ತು ರಾಕ್‌ಹಾಪ್ಪರ್** ಪೆಂಗ್ವಿನ್‌ಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಚಿರ ಪರಿಚಿತವಾಗಿವೆ.

10.ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಲಜನಕ ಇಂಧನ ಕೋಶ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ನೌಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು **ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ** ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಜಲಜನಕ (ಹೈಡ್ರೋಜನ್) ಇಂಧನ ಕೋಶ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ನೌಕೆಯನ್ನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು **ಹಸಿರು ಕಡಲ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ** ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜಲಜನಕ ಇಂಧನ ಕೋಶ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ನೌಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಒಡೆತನ:- ಇದನ್ನು **ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಶಿಪ್‌ಯಾರ್ಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್** ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ಒಡೆತನವನ್ನು **'ಭಾರತದ ಒಳನಾಡು ಜಲಮಾರ್ಗಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'**ವು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರೋಟಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಮೆಂಬರೇನ್ (ಪ್ರೋಟಾನ್ ವಿನಿಮಯ ಪೊರೆ)** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಜಲಜನಕ ಇಂಧನ ಕೋಶ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಭಾರತದ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:** ಪ್ರೋಟಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಮೆಂಬರೇನ್ ಫ್ಯೂಯಲ್ ಸೆಲ್ (PEMFC), **ದಹನಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕದ ನಡುವಿನ ವಿದ್ಯುದ್ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ** ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವ:

- ಈ ಚಾಲನೆಯು **2070 ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ ನಿವ್ವಳ ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ** ಗುರಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ **'ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿಷನ್ 2030'** ಹಾಗೂ **'ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಅಮೃತ್ ಕಾಲ್ ವಿಷನ್ 2047'** ನೊಂದಿಗೆ ಇದು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ನೌಕೆಯು **ಶಬ್ದರಹಿತ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯರಹಿತ** ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ದಟ್ಟಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯ ಹಸಿರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

11.ಕೆಂಪು ಕಾಲುಳ್ಳ ಡೌಕ್ ಕೋತಿಗಳು (Red-Shanked Douc Monkeys)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು "ಕೆಂಪು ಕಾಲುಳ್ಳ ಡೌಕ್ ಕೋತಿ"ಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಂಪು ಕಾಲುಳ್ಳ ಡೌಕ್ ಕೋತಿಗಳ (ಪೈಗಾಥ್ರಿಕ್ಸ್ ನೆಮಿಯಸ್) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ತನ್ನ **ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ವರ್ಣರಂಜಿತವಾದ ದೇಹ ರಚನೆಯುಳ್ಳ 'ಹಳೆಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೋತಿಗಳ' ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದು,** ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **"ಸಸ್ತನಿಗಳ ರಾಣಿ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಂಚಿಕೆ:- ಈ ಕೋತಿಗಳು **ವಿಯೆಟ್ನಾಂ, ಲಾವೋಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ** ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ, **ಮರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ**

ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿವೆ.

- ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:- ಇವು ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 2,000 ಮೀಟರ್ (6,600 ಅಡಿ) ಎತ್ತರದವರೆಗಿನ **ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಅರೆ-ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳ** ಮೇಲ್ಭಾವಣಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.
- ದೈಹಿಕ ನೋಟ:- **ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ದೇಹ, ಗಾಢವಾದ ಕಡುಗೆಂಪು- ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಕೆಳಕಾಲುಗಳು, ಬಿಳಿ ಮುಂಗೈಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲ ಹಾಗೂ ತಿಳಿ ನೀಲಿ ಕಣ್ಣುರೆಪ್ಪೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಕಿತ್ತಳೆ-ಹಳದಿ ಮುಖ** - ಇವು ಈ ಪ್ರಭೇಧದ ಮಂಗಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.
- ಗಂಡು ಕೋತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ **ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿ ಕಲೆಗಳಿಂದ** ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬಹುದು.
- IUCN ಸ್ಥಿತಿಗತಿ: **ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ** (CR).

12. ಸುಬನ್ಸಿರಿ ಕೆಳದಂಡೆಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಸುಬನ್ಸಿರಿ ಕೆಳದಂಡೆಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು,** ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಭದ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎನ್‌ಎಚ್‌ಪಿಸಿ (NHPC) ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ.

ಸುಬನ್ಸಿರಿ ಕೆಳದಂಡೆಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾದ **ಸುಬನ್ಸಿರಿ ನದಿಗೆ** ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ **ಗೆರುಕಾಮುಖ್‌ನಲ್ಲಿ** ಇದು ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಧ : ಇದು 2,000 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್** (8 × 250 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್) ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವ:**
  - ಇದು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲದ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

13. ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ **ಸುಪ್ರಿಯಾ ಸಾಹು** ಅವರಿಗೆ **ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ** ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (UNEP)** '2025 ರ ಸಾಲಿನ "ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ"ಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಪ್ರಿಯಾ ಸಾಹು ಅವರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- 2000ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, **ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 'ಏಕ-ಬಳಕೆಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್'** ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಸುಪ್ರಿಯಾ ಸಾಹು ಅವರು **'ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲೂ ಮೌಂಟೇನ್'** ಎಂಬ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- **"ಕೂಲ್ ರೂಫ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್"** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಗಳಿಗೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು (ಕಾಂಡ್ಲಾ ಕಾಡುಗಳು) ಮತ್ತು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವವರೆಗೆ ಹಾಗೂ 65 ಹೊಸ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರೆಗೆ, ಅವರು **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು** ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.
- ಅವರ **'ಪ್ರಕೃತಿ-ಮೊದಲು'** ಎಂಬ ವಿಧಾನವು **2.5 ದಶಲಕ್ಷ 'ಹಸಿರು ಉದ್ಯೋಗ'**ಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತದ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು **2005 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪರಿಸರ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.**
- ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು** ಇದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು **ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ** ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ:
  - ನೀತಿ ನಾಯಕತ್ವ
  - ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
  - ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ
  - ಜೀವಮಾನದ ಸಾಧನೆ
  - ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ - (ಸುಪ್ರಿಯಾ ಸಾಹು ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ).
- ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಭಾರತೀಯರು: **ಮಾಧವ್ ಗಾಡ್ಗೀಳ್ (2024), ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ (2018), ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ (2018) ಮತ್ತು ಅಫ್ರೋಜ್ ಶಾ (2016).**

14. ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಮುನ್ನೋಟ (Global Environment Outlook)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೀನ್ಯಾದ ನೈರೋಬಿಯಲ್ಲಿ** ನಡೆದ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಸಭೆಯ** 7ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, 'ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಮುನ್ನೋಟ, **7ನೇ ಆವೃತ್ತಿ: ಎ ಫ್ಯೂಚರ್ ವೀ ಚೂಸ್/ನಾವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭವಿಷ್ಯ** (GEO-7) ದ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಮುನ್ನೋಟ (GEO) ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು:- **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNEP).**
- **ಉದ್ದೇಶ:- ಭೂಗ್ರಹದ ಪರಿಸರ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು.

- **ಮಹತ್ವ:-** ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಡೆಗಿನ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು, ದತ್ತಾಂಶ-ಆಧಾರಿತ ಒಳನೋಟಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೀತಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಇತ್ತೀಚಿನ ಆವೃತ್ತಿ:** ಡಿಸೆಂಬರ್ 2025 ರಲ್ಲಿ, **"ಎ ಫ್ಯೂಚರ್ ವೀ ಚೂಸ್" (ನಾವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭವಿಷ್ಯ)** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ GEO ನ 7ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

2025 ರ GEO-7 ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತಗಳು:** ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯು ವೇಗಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ; ವಿಶ್ವವು ಈಗಾಗಲೇ ಸರಿಸುಮಾರು **1.3°C ನಷ್ಟು** ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.
- **ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ:** ವಾಯು, ಜಲ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು **90 ಲಕ್ಷ ಸಾವುಗಳಿಗೆ** ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ **ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವೊಂದೇ** ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಅವನತಿ:** ಸುಮಾರು **10 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಭೇದಗಳು** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು **20-40% ರಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು,** ಇದು **3 ಬಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತಲೂ** ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ.

15. CITES ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (CoP20)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- "ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಾವೇಶದ" (CITES) ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದ 20ನೇ ಸಭೆಯು (CoP20) **ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನದ ಸಮರ್ಕಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ** ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಇದು ಈ ಸಮಾವೇಶದ 50ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

CITES ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:- CITES- **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಾವೇಶ.**
- **1963 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಕ್ಕೂಟ** (IUCN) ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ CITES ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದು **1975 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ** ಬಂದಿತು ಮತ್ತು **183 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:- **ಜಿನೀವಾ (ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್).**
- ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ:- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ **'ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'** (UNEP) ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- CITES ಒಪ್ಪಂದವು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ (ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ) **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿದೆ,** ಆದರೆ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

CITES ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅನುಬಂಧಗಳು:

- **ಅನುಬಂಧ 1:-** ಇದು **ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ** ಮತ್ತು **ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಬಹುದಾದ** ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಅನುಬಂಧ 2:-** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ **ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ** ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು).
- **ಅನುಬಂಧ 3:- ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ** ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಭೇದಗಳ **ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು** ಇತರೆ CITES ಪಕ್ಷಗಳ (ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ) ನೆರವು ಕೋರಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

16. ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ್ ರೀಫ್ (ಹವಳದ ದಿಬ್ಬ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ತೀವ್ರ ತಾಪಮಾನದ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಹವಳದ ಕಾಯಿಲೆಯ** ಸಂಯೋಜನೆಯು ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ್ ರೀಫ್‌ನ ಒಂದು ತಾಣದಲ್ಲಿ **75% ರಷ್ಟು 'ಗೊನಿಯೊಪೊರಾ'** ಹವಳದ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದೆ.

ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. **ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಜೀವನದ ಸಂಬಂಧ - (ಕೋರಲ್ ಪಾಲಿಪ್ಸ್ + ಝೂಕ್ಸಾಂಥೆಲೆ).**
- ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ **'ಕೋರಲ್ ಪಾಲಿಪ್ಸ್'**, ತಮ್ಮ ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ **'ಝೂಕ್ಸಾಂಥೆಲೆ'** ಎಂಬ **ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಕ** ಪಾಚಿಗಳೊಂದಿಗೆ **ಸಹಜೀವನದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು** ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಇವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ರಚನೆ:- ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಈಜುವ **ಹವಳದ ಲಾರ್ವಾಗಳು, ದ್ವೀಪಗಳು ಅಥವಾ ಖಂಡಗಳ ಅಂಚುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಳುಗಿದ ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ** ಅಥವಾ **ಇತರ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲ್ಮೈಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಾಗ** ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳು ರಚನೆಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.
- ಹವಳವು **ಪಾಚಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮತ್ತು ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಪಾಚಿಯು ಹವಳಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ **ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು** ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಸಹ ಪಾಚಿಯು ಹವಳಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:

- **ಕನಿಷ್ಠ 20 ಡಿಗ್ರಿ** ತಾಪಮಾನವಿರುವ **ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸಾಗರಗಳು** (30 ಡಿಗ್ರಿ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು 25 ಡಿಗ್ರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು).
- **ಹೂಳು ರಹಿತವಾದ ಸಾಗರದ ನೀರು.**

- **ಸ್ವಚ್ಛ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕ ಸಾಗರಗಳ ನೀರಿನ ಭಾಗಗಳು (ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವಂತಿರಬೇಕು).**
- ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಲವಣಾಂಶವಿರುವ ಸಾಗರದ ನೀರು.

ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳ ರಚನೆಯ ವಿಧಗಳು:

- **ಅಂಚಿನ ದಿಬ್ಬಗಳು:-** ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ; ಇವು ತೀರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ **ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತೀರದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಗಡಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.**
- **ತಡೆಗೋಡೆ ದಿಬ್ಬಗಳು:- ಇವು ತೀರದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ,** ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ **ದೂರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.** ಇವು ತೆರೆದ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಆಳವಾದ ನೀರಿನ ಲಗೂನ್‌ನಿಂದ** ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.
- **ಹವಳದ ದ್ವೀಪ (ಅಟಾಲ್): ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ದ್ವೀಪದ ಸುತ್ತಲೂ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅಂಚಿನ ದಿಬ್ಬವು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕುಸಿದಾಗ, ಹವಳವು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ,** ಒಂದು ಹವಳದ ದ್ವೀಪ (ಅಟಾಲ್) ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಟಾಲ್‌ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ವೃತ್ತಾಕಾರ ಅಥವಾ ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು,** ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ **ಲಗೂನ್** ಅನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ:

- ಗುಜರಾತಿನ ಕಚ್ ಖಾರಿ
- ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ
- ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ
- ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮನ್ನಾರ್ ಖಾರಿ
- ಪಾಕ್ ಕೊಲ್ಲಿ
- ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹ

ಅಪಾಯಗಳು:

- ವಿನಾಶಕಾರಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಮಿತಿಮೀರಿದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಅಜಾಗರೂಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಮಾಲಿನ್ಯ, ಹೂಳು ತುಂಬುವಿಕೆ, ಹವಳದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ.

ಹವಳದ ವಿವರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ/ವರ್ಣನಾಶನ (ಕೋರಲ್ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್):

- **ತಾಪಮಾನ, ಬೆಳಕು ಅಥವಾ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಂತಹ** ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಹವಳಗಳು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಾಗ, ಅವು ತಮ್ಮ ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಹಜೀವನದ ಪಾಚಿಯಾದ **'ಝೂಕ್ಸಾಂಥೆಲೆ'ಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತವೆ.** ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ **ಬಿಳಿಯಾಗಿ** ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು 'ಹವಳದ ವಿವರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ/ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹವಳದ ವಿವರ್ಣವಾಗುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ಸಮುದ್ರದ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ
- ಸಾಗರದ ಆಮ್ಲೀಕರಣ
- ಸೌರ ವಿಕಿರಣ ಮತ್ತು ನೇರಳಾತೀತ ವಿಕಿರಣ
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು
- ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯ
- ಹೆಚ್ಚಿದ ಹೂಳು ತುಂಬುವಿಕೆ
- ಬೆಳಕಿನ ಕಡಿಮೆ ಲಭ್ಯತೆ (ಕದಡಿದ ಸ್ಥಿತಿ)
- ಮಾನವ ಪ್ರೇರಿತ ಅಪಾಯಗಳು

17. ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ (Western Tragopan)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು **ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ** 'ಪಶ್ಚಿಮ ಟ್ರಾಗೋಪನ್' ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿವೆ; ಆದರೆ ಮಾನವ ಅಡಚಣೆ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಘಟನೆಯು ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಉಳಿವಿಗೆ ಬಲವಾದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಟ್ರಾಗೋಪನ್, **ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಬಣ್ಣದ ಕಾಡುಕೋಳಿ ಜಾತಿ (ಫೆಸೆಂಟ್) ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ** ಮತ್ತು **ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ**ಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ **ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಮಾಲಯದಾದ್ಯಂತ** ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಘಟಿತ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಕೇವಲ 3,000 ರಿಂದ 9,500** ರಷ್ಟು ಪ್ರೌಢ ಹಂತದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ ಎಂದು ಐಯುಸಿಎನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂದಾಜಿಸಿದೆ.
- **ಅಪಾಯಗಳು:** ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಾಶ, ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನವಜನ್ಯ ಕಾರಣಗಳು.
- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ:- **'ದುರ್ಬಲ' (VU)**
- ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:- **ಶಿಮ್ಲಾದಲ್ಲಿರುವ 'ಸರಾಹನ್ ಫೆಸಂಟ್ರಿ'ಯಲ್ಲಿ** ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಟ್ರಾಗೋಪನ್‌ನ **'ಬಂಧಿತ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ'** ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

18. ಹೊಸ ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣಗಳು: ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು **ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ** ಮತ್ತು **ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು** ಕ್ರಮವಾಗಿ ದೇಶದ 95ನೇ ಮತ್ತು 96ನೇ ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣಗಳೆಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- ಈ ಹೊಸ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು **96ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, 2014ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕೇವಲ 26** ಆಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ (ರಾಜಸ್ಥಾನ):

- ಇದು **1845ರಲ್ಲಿ ಆಳ್ವರ್‌ನ ಮಹಾರಾಜ ವಿನಯ್ ಸಿಂಗ್** ಅವರಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ **ಸಿಹಿನೀರಿನ** ಸರೋವರವಾಗಿದೆ.
- ಮೂಲತಃ **ಆಳ್ವರ್ ನಗರದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ** ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮಹತ್ತರ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸರೋವರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ಈ ಸರೋವರವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ **ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ** ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೈವಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ):

- **ಬಿಲಾಸ್ಪುರ್** ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಜಲಾಶಯವು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ **ರಾಜ್ಯದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರಾಮ್‌ಸರ್ ತಾಣ** ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಮಹಾನದಿಯ** ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಜಲಾಶಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಿಹಿನೀರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

19.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕರ್ನಾಟಕ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಯಮಿತವು (KREDL)**, 'ರಾಜ್ಯ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' **(SDA ಗ್ರೂಪ್-1)** ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2025' ಅನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ: ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು **'ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ' (BEE)** ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:**
  - ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಅಥವಾ **ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು** ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು.
  - ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ **ರಾಜ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ** ನೀಡುವುದು.
- **ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ **1991** ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

20. ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಗಡಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ತನ್ನ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ, **ಅರಾವಳಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದೆ** ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ, ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಹೊಸ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದೆ.

ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ**:- ಸುಮಾರು **692 ಕಿಲೋಮೀಟರ್** (430 ಮೈಲುಗಳು) ನಷ್ಟು **ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ** ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ, **ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ** ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ **ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ :- ಇದು **ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಾಗಿದೆ.**
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯು **ಮರುಭೂಮೀಕರಣದ ವಿರುದ್ಧ ನೈಸರ್ಗಿಕ ತಡೆಗೋಡೆಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದು, **ಸಾಬರಮತಿ, ಲೂನಿ ಮತ್ತು ಬನಾಸ್** ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ನದಿಗಳಿಗೆ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅರಾವಳಿ ಹಸಿರು ಗೋಡೆ ಯೋಜನೆ (AGWP) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಯೋಜನೆಯು **ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ (ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ) 11.5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹಾಳಾದ (ಅವಸಾನಗೊಂಡ) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ** ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಗಳು:- 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 2.5 ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು 'ಇಂಗಾಲದ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಭಾವ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

- **UNCCD-** ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ,
- **UNCBD-** ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ,
- **UNFCCC-**ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟು ಸಮಾವೇಶ.
- ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:- ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಮರುಭೂಮೀಕರಣ, ಭೂ ಸವಕಳಿ ಮತ್ತು ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು** ಎದುರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

21. ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳು / ಪಾಮಿರ್-ಕಾರಾಕೋರಂ ಅಸಂಗತತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿನ ಹಿಮನದಿಗಳು ಕರಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅಲ್ಲಿನ 'ಐಸ್ ಕೋರ್'ಗಳನ್ನು (ಹಿಮದ ಆಳದ ಮಾದರಿಗಳು) ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪಾಮಿರ್-ಕಾರಾಕೋರಂ ಅಸಂಗತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಪಾಮಿರ್ ಮತ್ತು ಕಾರಾಕೋರಂ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ **ಹಿಮನದಿಗಳ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು** ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಬಹುತೇಕ ಹಿಮನದಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಹಿಮನದಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿವೆ:

- **ಕರಗುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು** ತೋರಿವೆ.
- ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ **ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಏರಿಕೆಯನ್ನು** ದಾಖಲಿಸಿವೆ.
- ಇದು **'ಹಿಮನದಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದ' ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು** ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ..

ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ:- **ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಯುರೇಷಿಯನ್** ಭೂಫಲಕಗಳ (ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳ) ಪರಸ್ಪರ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಇವು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ **(ಭೂಕಂಪ ಸಕ್ರಿಯ)** ಪ್ರದೇಶವಾಗಿಸಿದೆ.
- ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ದೇಶಗಳು:- **ತಜಕಿಸ್ತಾನ್, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ್, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ್.**
- **ಬೃಹತ್ ಸಂಗಮ ವಲಯ (ಪಾಮಿರ್ ಗಾಂಠ್):- "ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳು; **ಹಿಮಾಲಯ, ಕಾರಾಕೋರಂ, ಹಿಂದೂಖುಷ್, ಕುನ್ಲುನ್ ಷಾ ಮತ್ತು ತಿಯನ್ ಶಾನ್** ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಸಂಗಮ ವಲಯವನ್ನು (ಪಾಮಿರ್ ಗಂಟು) ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾರ್ಗಗಳು:- 13ನೇ ಶತಮಾನದ ಇಟಲಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಗ **"ಮಾರ್ಕೋ ಪೋಲೊ"** ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ **ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರ್ಗದ** ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು.
- ಪ್ರಮುಖ ಶಿಖರಗಳು:- **ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಸೋಮೋನಿ ಶಿಖರ (ತಜಿಕಿಸ್ತಾನ್), ಕಾಂಗುರ್ ಟಾಗ್ ಮತ್ತು ಮುಜ್ತಾಗ್ ಅಟಾ (ಚೀನಾ)** ಮುಂತಾದವುಗಳು.
- **ತಜಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ:-** ಪಾಮಿರ್‌ನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಇದೊಂದು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.**
- **ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳು ದಟ್ಟವಾದ ಹಿಮನದಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, **ಫೆಡ್ಚೆಂಕೊ ಹಿಮನದಿಯು** ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಹಿಮನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಹಿಮನದಿಗಳು ಕರಗಿದ ನೀರು **ಪಂಜ್ ನದಿ ಮತ್ತು ವಾಖ್ಷ್ ನದಿಯಂತಹ** ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳಿಗೆ ಜಲಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ನದಿಗಳು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ **ಅಮುದರ್ಯಾ ನದಿ** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿವೆ.

22. ಟಂಡ್ರಾ ಜೀವವಲಯ (ಬಯೋಮ್)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ನ ಅಲಾಸ್ಕಾದಲ್ಲಿ** ನಡೆದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಟಂಡ್ರಾ ಜೀವವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ **ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚುಗಳ** ಪ್ರಮಾಣವು ಕಳೆದ 3,000 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಟಂಡ್ರಾ ಜೀವವಲಯ (ಬಯೋಮ್)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಟಂಡ್ರಾ ಜೀವವಲಯ ಎಂಬುದು **ಉನ್ನತ ಅಕ್ಷಾಂಶದ (ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್) ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಎತ್ತರದ (ಆಲ್ಪೈನ್)** ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ **ಅತ್ಯಂತ ತಂಪಾದ ಹಾಗೂ ಮರಗಳಿಲ್ಲದ** ಜೀವವಲಯವಾಗಿದೆ.

- "ಟಂಡ್ರಾ" ಎಂಬ ಪದವು **ಫಿನ್ನಿಷ್ (ಫಿನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್)** ಮೂಲದ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದರರ್ಥ **"ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಬಯಲು"** ಎಂಬುವುದಾಗಿದೆ.

ಟಂಡ್ರಾದ ವಿಧಗಳು:

- **ಉನ್ನತ ಅಕ್ಷಾಂಶದ (ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್) ಟಂಡ್ರಾ:-** ಇದು **ಉತ್ತರ ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಸೈಬೀರಿಯಾ** ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **ಉನ್ನತ ಎತ್ತರದ (ಆಲ್ಪೈನ್) ಟಂಡ್ರಾ:-** ಇದು **ಹಿಮಾಲಯ, ಆಂಡಿಸ್ ಮತ್ತು ರಾಕಿಸ್‌ನಂತಹ** ಪರ್ವತಗಳ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ **ಶೀತ ಕೆಳಭೂಸ್ತರ (ಪರ್ಮಾಫ್ರಾಸ್ಟ್) ಇರುವುದಿಲ್ಲ**, ಆದರೆ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಶೀತಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ತಾಪಮಾನ:- ಇಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ; ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಪಮಾನವು **−30°C ನಿಂದ −50°C** ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಮಳೆ/ಹಿಮಪಾತ:- ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ **150–250 ಮಿಮೀ** ನಷ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆ ಅಥವಾ ಹಿಮಪಾತವಾಗುತ್ತದೆ.

23. RISE ಉಪಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಐಐಟಿ ಖರಗ್‌ಪುರ** "ಇಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ RISE" (R-ಸಂಶೋಧನೆ, I-ನಾವೀನ್ಯತೆ, S-ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು E-ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ) ಎಂಬ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

RISE ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:-** ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ **ಸುಸ್ಥಿರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ನಿರ್ವಹಣಾ** ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭಗಳು:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಸಂಶೋಧನೆ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ** ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:-** ಇದು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

24. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (IMO) ಮಂಡಳಿಗೆ ಭಾರತ ಮರು ಆಯ್ಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (IMO) ಮಂಡಳಿಗೆ **2026-27ರ ಅವಧಿಗೆ** ಅತ್ಯಧಿಕ ಮತಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IMO) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- ಹಡಗು ಸಂಚಾರದ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು** ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ವಾಯುಮಂಡಲದ **ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು** ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಉಗಮ:- **ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ** ನಿರ್ಣಯದಂತೆ **1948 ರಲ್ಲಿ** ಇದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು **1958 ರಲ್ಲಿ** ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ:- ಪ್ರಸ್ತುತ **175 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:- **ಲಂಡನ್**, (ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್)
- **ಭಾರತವು ಕೂಡ ಸದಸ್ಯ:- 1959 ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.**
- ರಚನೆ:- ಐಎಂಒ ಆಡಳಿತವನ್ನು **ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸಭೆ** ಸೇರುವ ಎಲ್ಲಾ **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ 'ಅಸೆಂಬ್ಲಿ'** ಮತ್ತು **2 ವರ್ಷಗಳ** ಅವಧಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ **40 ಸದಸ್ಯರ 'ಮಂಡಳಿ'ಯು** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

1. ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DGCA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, 'ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ'ವು (DGCA), ಹೊಸದಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ **"ವಿಮಾನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಅವಧಿ ಮಿತಿಗಳ" (FDTL)** ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿಯ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DGCA) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ: ಇದನ್ನು **1927** ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಕಾನೂನು ಸ್ಥಾನಮಾನ: ಇದು **"ವಿಮಾನ ಕಾಯ್ದೆ"**ಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು **'ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯಾಗಿದೆ.**
- ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ: ಇದು **ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ (MoCA)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಗುರಿ: **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆ** (ICAO) ಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವಿಮಾನ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

2. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ (TDF)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO)** ಯು, **'ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ' ಯೋಜನೆ**ಯಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಏಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಮೂರು ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದೆ.

'ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಯೋಜನೆಯು **'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ'** ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಡಿಆರ್‌ಡಿಒ** ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ **ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ**:- ಇದು ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತಿಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (MSMEs) ಹಾಗೂ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ, **ಸ್ವದೇಶಿ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ದ್ವಿ-ಬಳಕೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು** ಆವಿಷ್ಕರಿಸಲು, ಸಂಶೋಧಿಸಲು, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಭಾರತ್ 6ಜಿ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (B6GA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಂವಹನ ಸಚಿವರು, **'ಭಾರತ್ 6ಜಿ ಮಿಷನ್'** ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು ಹಾಗೂ **ಭಾರತ್ 6ಜಿ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ (B6GA)** ದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ಭಾರತ್ 6ಜಿ ಮೈತ್ರಿಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **'ಭಾರತ್ 6ಜಿ ವಿಷನ್'ನ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಅಂಗವಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. **2030ರ ವೇಳೆಗೆ 6ಜಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮುಂಚೂಣಿ** ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಮಾರ್ಚ್ 2023ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

6ಜಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು:

- 6ಜಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು **ನಿಸ್ತಂತು (ವೈರ್‌ಲೆಸ್) ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ**ಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು **ಮೊಬೈಲ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳ ಆರನೇ ತಲೆಮಾರಾಗಿದ್ದು**, 5ಜಿಯ ನಂತರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.
- 6ಜಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು **ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 1 ಟೆರಾಬಿಟ್** ಗರಿಷ್ಠ ಡೇಟಾ ದರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿದೆ. **10 Gbps** ವೇಗವನ್ನು ನೀಡುವ **5ಜಿಗಿಂತ ಇದು ಸುಮಾರು 100 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು** ವೇಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 6ಜಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು 5ಜಿಯ 1 ಮಿಲಿಸೆಕೆಂಡ್‌ಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ **0.1 ಮಿಲಿಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳ 'ಅಲ್ಟ್ರಾ-ಲೋ ಲೇಟೆನ್ಸಿ'ಯನ್ನು (ಅತ್ಯಲ್ಪ ವಿಳಂಬ)** ಸಾಧಿಸಲಿದೆ.

4. 'ಶಾಂತಿ' (SHANTI) ಮಸೂದೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ಶಾಂತಿ' (SHANTI) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ **'ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಮಸೂದೆ, 2025'** ಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಶಾಂತಿ (SHANTI) ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:** "SHANTI"- **ಸಸ್ಟೈನ್‌ಏಬಲ್ ಹಾರ್ನೆಸ್ಸಿಂಗ್ ಆಫ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ** (ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ಪರಮಾಣು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಈ ಮಸೂದೆಯು ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಲಯಕ್ಕಾಗಿ **ಏಕೀಕೃತ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು** ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಲಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ **'ಭಾರತೀಯ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ'** ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **'ಭಾರತೀಯ ನಾಭಿಕೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ'** (BHAVINI) ದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ.
- **ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ** ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಿದೆ:
  - **ಅಣುಶಕ್ತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1962**:- ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
  - **ಪರಮಾಣುವಿನ ಹಾನಿಗಾಗಿ ನಾಗರಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2010**:- ಇದು ಪರಮಾಣು ಅವಘಡಗಳಿಗೆ **ಪರಿಹಾರ** ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಂತಿ (SHANTI) ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ಪರಮಾಣು ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯ ಭಾಗಶಃ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ:-** ಈ ಮಸೂದೆಯು **ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಾಣು ಖನಿಜಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಪರಮಾಣು ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ** ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ (ಕುಲುಮೆಗಳ) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ-ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ** ಪ್ರಮುಖ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಲಿವೆ.
- **ಪರಮಾಣು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ:-** ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಮಾಣು ಸುರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಶೇಷ **ಪರಮಾಣು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ:-** ಪರಮಾಣು ಸಂಬಂಧಿತ **ವಿವಾದಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು** ಇದು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಾದಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

5. “ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸನ್‌ಕ್ಯಾಚರ್” (Project Suncatcher)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಗೂಗಲ್** ಸಿಇಒ ಸುಂದರ್ ಪಿಚೈ ಅವರು **2027 ರ ವೇಳೆಗೆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಚಾಲಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರ (ಡೇಟಾ ಸೆಂಟರ್) ಗಳನ್ನು** ನಿಯೋಜಿಸಲು 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸನ್‌ಕ್ಯಾಚರ್' ಎಂಬ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಸಂಶೋಧನಾ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸನ್‌ಕ್ಯಾಚರ್’ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉಪಗ್ರಹ ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಚಾಲಿತ, ಎಐ ಆಧಾರಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಗೂಗಲ್‌ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- **ಪರಿಸರ ಅನುಕೂಲ:** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ತಂಪಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇದು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಿರಂತರ ಶಕ್ತಿ:** ಸ್ಥಿರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ತಡೆರಹಿತ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ:** ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದಾಳದ ತಂತಿ ವೈಫಲ್ಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಇದು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು:

- **ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು:** ಅತೀ ವೇಗದ ಲೇಸರ್ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ನಡುವೆ ಬಿಗಿಯಾದ ಅಂತರವನ್ನು (1 ಕಿ.ಮೀ ಒಳಗೆ) ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸವಾಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅಡೆತಡೆಗಳು:** ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಗಲುವ **ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ** ಹಾಗೂ **ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯದ** ಕಷ್ಟಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಪರಿಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:** ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ವಿಕಿರಣ-ನಿರೋಧಕವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾತದಲ್ಲಿ ಶಾಖವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೊರಹಾಕುವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು

6. “ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆ”

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಬಲವಂತದ ಅಥವಾ ಅನೈಚ್ಛಿಕ ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಅಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಅಸಿಂಧು** ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯು **ತನಿಖೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು,** ಇದರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಆರೋಪಿಯು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುವ **ಸತ್ಯಗಳನ್ನು** ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವನೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆರೋಪಿಯನ್ನು **ಅರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಗೆ** ತಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - **ಸೋಡಿಯಂ ಪೆಂಟೊಥಾಲ್.** ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳು ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪಾಲಿಗ್ರಾಫ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಬ್ರೈನ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್‌ನಂತೆಯೇ **ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.**

ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾನೂನುಬದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸೆಲ್ವಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು:- ಮುಕ್ತ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಅಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ** ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.
- **ವಿಧಿ 20:-** ಇದು ಪೂರ್ವಾನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾನೂನುಗಳು, ಒಂದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಶಿಕ್ಷೆ (ಡಬಲ್ ಜಿಯೋಪಾರ್ಡಿ) ಮತ್ತು ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 21:-** ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 21 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ **“ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕ”ನ್ನೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ವಿಧಿ 14 ಮತ್ತು 19:-** ಇವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಮನೋಜ್ ಕುಮಾರ್ ಸೈನಿ v/s ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯ (2023) ಮತ್ತು ವಿನೋಭಾಯಿ v/s ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ (2025):-** ನಾರ್ಕೋ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೆಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದೆ.

7. ಲೂನಾರ್ ಕ್ರೀಟ್ (Lunarcrete)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀಕ ವಸತಿ ತಾಣಗಳನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, **ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು** ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ 'ಲೂನಾರ್ ಕ್ರೀಟ್' ಎಂಬ **ಕಾಂಕ್ರೀಟ್** ಅನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಲೂನಾರ್‌ಕ್ರೀಟ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- 'ಲೂನಾರ್‌ಕ್ರೀಟ್' ಎಂಬುದು **'ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್'** ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭೂಮಿಯ ಮರಳು ಮತ್ತು ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳ ಬದಲಿಗೆ, **ಚಂದ್ರನ ಮಣ್ಣು (ರೆಗೊಲಿತ್) ನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು** ತಯಾರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭೂಮಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ, ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ವಸತಿ ತಾಣಗಳು, ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ, ಇದು **'ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆ'ಗೆ (ISRU)** ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

8. ಸೌರ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದ ಆದಿತ್ಯ-L1

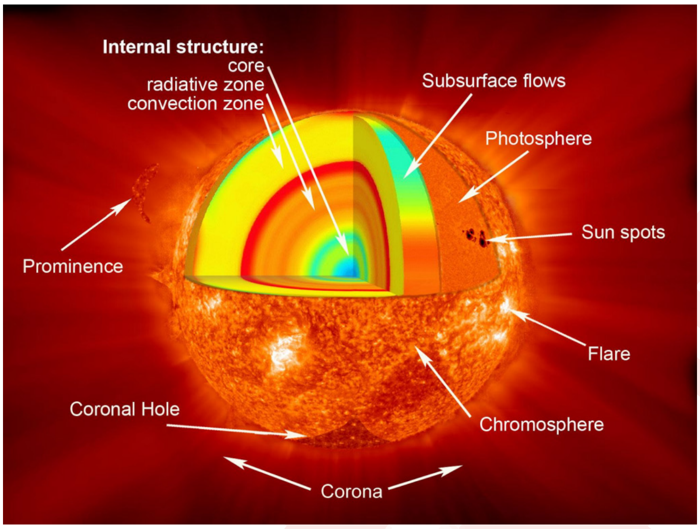

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ :

- **ಭಾರತದ ಸೌರ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾದ ಆದಿತ್ಯ-L1,** ಮೇ 2024ರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ **"ಗ್ಯಾನನ್‌ನ ಸ್ಟಾರ್ಮ್** (Gannon's storm)" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ **ಸೌರ ಬಿರುಗಾಳಿಯ** ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ.
- ಈ ಬಿರುಗಾಳಿ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ **"ಕೊರೊನಲ್ ಮಾಸ್ ಇಜೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು"** (Coronal Mass Ejections – CMEs) ಎನ್ನುವ ದೈತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಫೋಟಗಳ ಸರಣಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

'ಸೌರ ಬಿರುಗಾಳಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸೌರ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸಂಭವಿಸುವ 'ಕರೋನಲ್ ಮಾಸ್ ಇಜೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು' (CMEs) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ **ದೈತ್ಯ ಸ್ಫೋಟಗಳ ಸರಣಿಯಿಂದ** ಕೂಡಿದೆ.
- ಒಂದು ಕರೋನಲ್ ಮಾಸ್ ಇಜೆಕ್ಷನ್ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಉಗುಳಲ್ಪಡುವ ಬಿಸಿಯಾದ ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಕಾಂತೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಬೃಹತ್ ಗುಳ್ಳೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮ:-** ಈ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗ, ಇವು ಭೂಮಿಯ **ಕಾಂತೀಯ ಕವಚವನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಬಹುದು.** ಇದರಿಂದಾಗಿ **ಉಪಗ್ರಹ, ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜಿಪಿಎಸ್ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲಗಳಿಗೆ** ಗಂಭೀರ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಆದಿತ್ಯ-L1 ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ: ಆದಿತ್ಯ-L1 **ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಧಾರಿತ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾಗಿದೆ.** ಇದನ್ನು **PSLV-C57 ರಾಕೆಟ್** ಮೂಲಕ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಸೌರ ಯೋಜನೆಯು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ, ಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತಡೆರಹಿತವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವನ್ನು ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭೂಮಿ-ಸೂರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು **1.5 ಮಿಲಿಯನ್ ಕಿ.ಮೀ** ದೂರದಲ್ಲಿರುವ **'ಲ್ಯಾಗ್ರೇಂಜ್ ಬಿಂದು 1'ರ (L1)** ಸುತ್ತಲಿನ **ಹ್ಯಾಲೋ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ** ಈ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯನ್ನು ಇರಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈ ವಾತಾವರಣದ (ವರ್ಣಗೋಳ ಮತ್ತು ಕರೋನಾ)** ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸೌರ ಮಾರುತದ ಮೂಲ, ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು** ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು:

- 2018 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆಯಾದ **ನಾಸಾದ** (NASA) **'ಪಾರ್ಕರ್ ಸೋಲಾರ್ ಪ್ರೋಬ್'** ಈಗಾಗಲೇ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದೆ - ಆದರೆ ಅದು ಸೂರ್ಯನಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೋಗುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ..
- ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು **ನಾಸಾ** ಮತ್ತು ಅಂದಿನ **ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯ** ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಾದ **'ಹೆಲಿಯೋಸ್ 2'** ಸೌರ ಪ್ರೋಬ್ ಅನ್ನು 1976 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

9. ಗ್ಲೋ ಕ್ಯಾಸ್ 9 (GlowCas9)

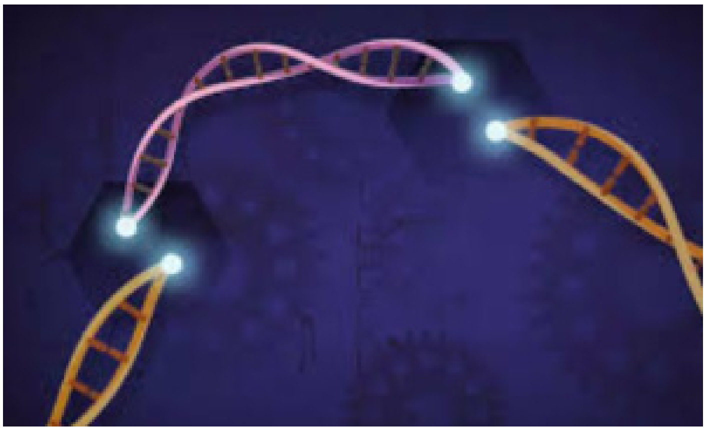

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಡಿಎನ್‌ಎ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಾಗ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ, ಹೊಸದಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ 'ಕ್ರಿಸ್ಪರ್ ಕ್ಯಾಸ್ 9' (CRISPR Cas9) ಕಿಣ್ವದ ಒಂದು ರೂಪಾಂತರವೇ 'ಗ್ಲೋ ಕ್ಯಾಸ್ 9' ಆಗಿದೆ.

ಗ್ಲೋಕ್ಯಾಸ್9 ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಬೋಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ** ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ, **ಸ್ವಯಂ-ಬೆಳಗುವ ಅಥವಾ 'ಜೈವಿಕ ದೀಪ್ತಿ'** ಹೊಂದಿರುವ 'ಕ್ರಿಸ್ಪರ್ ಕ್ಯಾಸ್9' ಆಗಿದೆ.
- ಆಳ ಸಮುದ್ರದ **ಸಿಗಡಿ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳಿಂದ** ಪಡೆಯಲಾದ **'ವಿಭಜಿತ ನ್ಯಾನೊ-ಲೂಸಿಫೆರೇಸ್'** ಕಿಣ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕ್ಯಾಸ್9 ಅನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೀನ್ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ (ಎಡಿಟಿಂಗ್) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಜೀವಿಯೊಂದರ ಜೀನೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆನುವಂಶಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು, ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಲು** ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ; ಈ ಮೂಲಕ ಆ ಜೀವಿಯ **ಡಿಎನ್‌ಎ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ** ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಸ್ಪರ್ ಕ್ಯಾಸ್9 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ**:- CRISPR- ಕ್ಲಸ್ಟರ್ಡ್ ರೆಗ್ಯುಲರ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಪೇಸ್ಡ್ ಶಾರ್ಟ್ ಪ್ಯಾಲಿಂಡ್ರೋಮಿಕ್ ರಿಪೀಟ್ಸ್.
- **ಮಹತ್ವ**:- CRISPR ಎಂಬ **ಜೀನ್ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ** ತಂತ್ರದ ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರು ಜೀವಿಗಳ ಡಿಎನ್‌ಎ ಅನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು.
- **ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ**:- ಕ್ಯಾಸ್ 9 ಎಂಬ ಕಿಣ್ವವು **'ಆಣ್ವಿಕ ಕತ್ತರಿ'ಯಂತೆ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಡಿಎನ್‌ಎ ಅನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ **ಆರ್‌ಎನ್‌ಎ ಅಣುಗಳು** ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತವೆ.
- **ಜಿಇ (ಜೀನೋಮ್ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ)**:- ಇದು ಯಾವುದೇ ಬಾಹ್ಯ (ಅನ್ಯ) ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸದೆಯೇ, **ಜೀವಿಯೊಂದರ ಜೀನೋಮ್‌ನೊಳಗಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜೀನ್‌ಗಳ ನಿಖರವಾದ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ; ಇದು ಉದ್ದೇಶಿತ ಆನುವಂಶಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಜಿಎಂ (ತಳೀಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ/ಕುಲಾಂತರಿ)**:- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಅಥವಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು, **ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಅನ್ಯ ಜೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಜೀವಿಯೊಂದರ ಜೀನೋಮ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು** ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- **ಜಿಇಎಸಿ (GEAC- ಅನುವಂಶಿಕ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಮಿತಿ)**: ಇದು **ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಕುಲಾಂತರಿ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು **ಅನುಮೋದಿಸುವ** ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಜಿಇಎಸಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಜೈವಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಕಾರ್ಟಜೆನಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ (CPB)**: **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶದ (CBD)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದಾದ **ಕುಲಾಂತರಿ ಜೀವಿಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು** ಇದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

10.ಜಿಗುಟುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳು (Jumping Genes)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದಕ್ಷಿಣ ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ **ಧ್ರುವ ಕರಡಿಗಳಲ್ಲಿ** 'ಜಿಗಿಯುವ ವಂಶವಾಹಿ'ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತ್ವರಿತ ಆನುವಂಶಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.
- ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬೆಚ್ಚಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ **ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಗೆ** ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಜಿಗುಟುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ **'ಟ್ರಾನ್ಸ್ಪೋಸಬಲ್ ಎಲಿಮೆಂಟ್ಸ್' (ಸ್ಥಾನಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳ ಅಂಶಗಳು)** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇವು ಜೀನೋಮ್‌ನ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಡಿಎನ್‌ಎ ಅನುಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.
- ಇವುಗಳನ್ನು ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ **ಬಾರ್ಬರಾ ಮೆಕ್ಲಿಂಟಾಕ್** ಅವರಿಗೆ 1983ರಲ್ಲಿ **ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.
- ಮಾನವನ ಜೀನೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪಾಲು ಸುಮಾರು **45%** ರಷ್ಟಿದೆ.

11.ಧ್ರುವ್ 64 (DHRUV 64)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತವು 'ಧ್ರುವ್ 64' ಎಂಬ **ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್ (ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರಕ)** ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

'ಧ್ರುವ್ 64' - ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವಿಧ:-** ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶದ ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್ ಆಗಿದೆ.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು:- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ 'ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಗಣನೆ (ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ (C-DAC)** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ:- ಇದು **64-ಬಿಟ್, ಡ್ಯುಯಲ್-ಕೋರ್** ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಗಡಿಯಾರದ ವೇಗ (ಕ್ಲಾಕ್ ಸ್ಪೀಡ್):** 1.0 GHz.
- **ಸ್ಥಿತಿ:-** ಇದು **ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಿ** ಆಗಿದ್ದು, ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ನಡೆದಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:-** ಇದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಘಟಕಗಳಂತಹ **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳ "ಮೆದುಳಿನಂತೆ"** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವ:

- **ಬಹುಮುಖಿ ಬಳಕೆ:** ಇದು 5G ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ವಾಹನ ಉದ್ಯಮ, ಗ್ರಾಹಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಆಫ್ ಥಿಂಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- **ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿತ:** ಜಾಗತಿಕ ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸುಮಾರು **20% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ದೇಶೀಯ ಆವಿಷ್ಕಾರವು ವಿದೇಶಿ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

12. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ ಮಾರ್ಗ (ಕಾರಿಡಾರ್) (Andhra's Rare Earth Corridor)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ 974 ಕಿಮೀ ಉದ್ದದ ಕರಾವಳಿಯು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಮರಳಿನಲ್ಲಿರುವ **ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ (REEs)** ಅಪಾರ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ ಕಾರಿಡಾರ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ:- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ತರದ **ಶ್ರೀಕಾಕುಳಂನಿಂದ** ದಕ್ಷಿಣದ **ನೆಲ್ಲೂರು** ವರೆಗಿನ ನಿರಂತರ ಖನಿಜಯುಕ್ತ ಕರಾವಳಿ ವಲಯ.
- ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಖನಿಜಗಳು:-
  - **ಮೋನಾಜೈಟ್:** ಇದು ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ (REEs) ಮತ್ತು **ಥೋರಿಯಂನ** ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.
  - **ಇಲ್ಮನೈಟ್, ರೂಟೈಲ್, ಜಿರ್ಕಾನ್, ಗಾರ್ನೆಟ್** ಮತ್ತು **ಸಿಲಿಮನೈಟ್** ಇತ್ಯಾದಿ.

ಗಮನಿಸಿ:- ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಮೋನಾಜೈಟ್ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವು 30-35% ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ (REEs) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವು **17 ಮೂಲವಸ್ತುಗಳ** ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿದ್ದು, 15 **ಲ್ಯಾಂಥನೈಡ್‌ಗಳು + ಸ್ಕ್ಯಾಂಡಿಯಂ + ಯಟ್ರಿಯಂ** ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳು (ಅಪರೂಪದ ಲೋಹಗಳು) ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಇವು ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆತರೂ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು "ವಿರಳ" ಭೂ ಧಾತುಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

- ಇವು **ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ** ಸಿಗುತ್ತವೆ.
- ಇವುಗಳ **ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ** ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತು (REE)ಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ:

1. **ಹಗುರ REEಗಳು:** ಲ್ಯಾಂಥನಮ್, ಸಿರಿಯಮ್, ನಿಯೋಡೈಮಿಯಮ್, ಪ್ರಾಸಿಯೊಡೈಮಿಯಮ್, ಸಮೇರಿಯಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ.
2. **ಭಾರೀ REEಗಳು:** ಡಿಸ್ಪ್ರೋಸಿಯಮ್, ಟೆರ್ಬಿಯಮ್, ಯಟ್ರಿಯಂ ಇತ್ಯಾದಿ.

13. ರಿಸ್ಪಾಂಡ್ (RESPOND) ಬಾಸ್ಕೆಟ್, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ISRO)** 'ರಿಸ್ಪಾಂಡ್ ಬಾಸ್ಕೆಟ್, 2025' ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ರಿಸ್ಪಾಂಡ್ ಬಾಸ್ಕೆಟ್, 2025 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು 'ಇಸ್ರೋ'ದ ಮುಂಬರುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ **ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು** ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಭಾರತೀಯ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಲ್ದಾಣ, ಚಂದ್ರಯಾನ-4, ಗಗನಯಾನ ಮಿಷನ್, ಶುಕ್ರಕಕ್ಷೆಗಾಮಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯುವಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ** 'ಇಸ್ರೊ'ದ ಮುಂಬರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

14. ಸ್ಕೈರೂಟ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಕಕ್ಷೀಯ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ (ರಾಕೆಟ್): ವಿಕ್ರಮ್-1

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನವೋದ್ಯಮವಾದ 'ಸ್ಕೈರೂಟ್'ನ 'ಇನ್ಫಿನಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್'** ಅನ್ನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಿದರು.
- ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೊದಲ **ಕಕ್ಷೀಯ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ** 'ವಿಕ್ರಮ್-1' ಅನ್ನು ಸಹ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು.

'ಸ್ಕೈರೂಟ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಪವನ್ ಚಂದನ್ ಮತ್ತು ಭರತ್ ಡಾಕಾ** ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ **ಖಾಸಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನವೋದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.**
- ನವೆಂಬರ್ 2022 ರಲ್ಲಿ, ಸ್ಕೈರೂಟ್ ತನ್ನ **ಉಪ-ಕಕ್ಷೀಯ ಉಡಾವಣೆ ವಾಹನ 'ವಿಕ್ರಮ್-S'** ಅನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ **ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ರಾಕೆಟ್ ಉಡಾಯಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿ** ಎಂಬ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

'ವಿಕ್ರಮ್-1' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **'ಸ್ಕೈರೂಟ್ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್'** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಿತಾಮಹ **ಡಾ. ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಭಾಯ್** ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ 'ವಿಕ್ರಮ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹಗಳ** ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ತ್ವರಿತ ಹಾಗೂ ಮಿತವ್ಯಯಕಾರಿ ಉಡಾವಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ ಕಕ್ಷೀಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನ**ವಾಗಿದೆ.

ರಕ್ಷಣೆ

1. ಹಂಸ-3 ಎನ್‌ಜಿ ತರಬೇತಿ ವಿಮಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಬೆಂಗಳೂರಿನ "ಸಿಎಸ್‌ಐಆರ್-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಮಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ"** (CSIR-NAL) ಸಂಸ್ಥೆಯು, ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ 'ಹಂಸ-3 (ಎನ್‌ಜಿ)' ತರಬೇತಿ ವಿಮಾನದ "ಉತ್ಪಾದನಾ ಆವೃತ್ತಿ"ಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಹಂಸ-3 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹಂಸ-3 ಎಂಬುದು **CSIR-NAL ಸಂಸ್ಥೆಯು ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಎರಡು - ಆಸನಗಳುಳ್ಳ ತರಬೇತಿ ವಿಮಾನ**ವಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಮಾನ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ** ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ, ಸಂಕೇತ ಆಧಾರಿತ ಉಪಕರಣಗಳು, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ವಿಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ಚಾಲಕ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
- ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ **ರಬ್ಬರ ಮಿಶ್ರಿತ ಗಾಜು (ಫೈಬರ್‌ಗ್ಲಾಸ್) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬನ್ ಸಂಯೋಜಿತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ** ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಇದು ತುಕ್ಕು ನಿರೋಧಕತೆ, ಹಾನಿ ತಡೆಯುವಂತೆ ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿಯ ಸುಲಭತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಂಸ-3 ಎನ್‌ಜಿ (ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆ): ಇದು ಹಂಸ-3 ರ ಸುಧಾರಿತ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

1. **ಡಿಜಿಟಲ್ ಗಾಜಿನ ವಿಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊಠಡಿ:** ಉತ್ತಮ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅರಿವಿಗಾಗಿ ಹಳೆಯ ಸಂಕೇತ ಆಧಾರಿತ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇದು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
2. **ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ತರಬೇತಿ ಹಾರಾಟಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

3. **ಸ್ಥಿರ ಹಾರಾಟ ನಿರ್ವಹಣೆ:** ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ನಡವಳಿಕೆಯು ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದ ತರಬೇತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ (BWC)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ' (BWC) ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು 50 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿವೆ.

ಜೈವಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಮಾನವರು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ವೈರಸ್ ಅಥವಾ ಜೀವಾಣು ವಿಷಗಳಂತಹ ಜೈವಿಕ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ** ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು 'ಜೈವಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉದಾಹರಣೆಗಳು: **ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ಆಂಥ್ರಾಸಿಸ್ (ಆಂಥ್ರಾಕ್ಸ್), ವೇರಿಯೋಲಾ ಮೇಜರ್ (ಸಿಡುಬು), ಮತ್ತು ಬೊಟುಲಿನಮ್**ನಂತಹ ವಿಷಕಾರಿಗಳು.
- ನಿಯಂತ್ರಣ: **ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ** ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ 'ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ' ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

'ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಈ ಒಪ್ಪಂದವು **ಮಾರ್ಚ್ 26, 1975** ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ: ಇದು **ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿನಾಶದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವರ್ಗವನ್ನೇ ನಿಷೇಧಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ನಿರಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.**
- ಉದ್ದೇಶ: ಇದು **ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ವರ್ಗಾವಣೆ, ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.**
- ಅನುಷ್ಠಾನ: **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರಸ್ತ್ರೀಕರಣ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಚೇರಿ (UNODA)** ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ: **ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 189 ದೇಶಗಳು** ಇದರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

3. ಹೆರಾನ್ ಎಂಕೆ II ಮಾನವರಹಿತ ವೈಮಾನಿಕ ವಾಹನಗಳು (Heron Mk II UAVs)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಆಪರೇಷನ್ ಸಿಂಧೂರ್' ನ ನಂತರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾದ ತುರ್ತು ಉಪಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, **ಇಸ್ರೇಲ್‌ನಿಂದ** ಹೆರಾನ್ ಎಂಕೆ-II ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಭಾರತವು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

ಹೆರಾನ್ ಎಂಕೆ II ಯುಎವಿಗಳ ಕುರಿತು:

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಇಸ್ರೇಲ್ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್.**
- ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: **'ಮಧ್ಯಮ-ಎತ್ತರದ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ** ನಡೆಸಬಲ್ಲ' ಯುಎವಿ ಆಗಿದೆ.
- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ಇದು ಸುಮಾರು **500 ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಪೇಲೋಡ್** ಅನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದು, **24 ಗಂಟೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಿರಂತರ ಹಾರಾಟ**ವನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

4. ಭಾರತೀಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ, 2025 ರಲ್ಲಿ ನೌಕಾಪಡೆಯ ನೂತನ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ **ಅಡ್ಮಿರಲ್ ದಿನೇಶ್ ತ್ರಿಪಾಠಿ** ಅವರು, ನೌಕಾಪಡೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ದಾಖಲೆಯಾದ **'ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ 2025'** ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ **ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕಡಲ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ ಆಚೆಗಿನ ಕಡಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ **"ಪ್ರಥಮ ಸ್ಪಂದಕ"**ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇದು ನೌಕಾಪಡೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ **2004ರಲ್ಲಿ** ಹೊರತರಲಾಯಿತು. ತದನಂತರ 2009ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, **2015ರಲ್ಲಿ** ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ, 2025ರ ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು:

- 2025ರ ಈ ನೂತನ ಆವೃತ್ತಿಯು **ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶ** ಮತ್ತು ಭಾರತದ ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.
- **"ಯುದ್ಧವೂ ಅಲ್ಲದ, ಶಾಂತಿಯೂ ಅಲ್ಲದ" ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಮನ್ನಣೆ:** ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಯುದ್ಧದ ನಡುವಿನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಹಂತವಾಗಿ "ಯುದ್ಧವೂ ಅಲ್ಲದ, ಶಾಂತಿಯೂ ಅಲ್ಲದ" ವರ್ಗವನ್ನು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- **ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ:** ಭೂಸೇನೆ, ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು **'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ 2047', ಸಾಗರಮಾಲಾ, ಪಿಎಂ ಗತಿ ಶಕ್ತಿ, ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿಷನ್ 2030, ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಅಮೃತ ಕಾಲ ವಿಷನ್ 2047 ಮತ್ತು 'ಮಹಾಸಾಗರ್ (MAHASAGAR)'** ನಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ:

- **ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ 2047:** ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ 100ನೇ ವರ್ಷಾಚರಣೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ** ರೂಪಿಸುವ ಗುರಿ ಇದಾಗಿದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.
- **ಸಾಗರಮಾಲಾ ಯೋಜನೆ:** ಬಂದರುಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ, ಕರಾವಳಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೆಚ್ಚ ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಪಿಎಂ ಗತಿ ಶಕ್ತಿ:** ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ **ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಬಹು-ಮಾದರಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ** (ರೈಲು, ರಸ್ತೆ, ಬಂದರು, ಜಲಮಾರ್ಗ, ವಿಮಾನಯಾನ) ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- **ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿಷನ್ (MIV), 2030:** 2030ರ ವೇಳೆಗೆ **ಬಂದರುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ಆಧುನೀಕರಣ, ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಕ್ರೂಸ್ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಕಡಲ ವಲಯಕ್ಕೆ ರೂಪಿಸಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಇದಾಗಿದೆ.
- **ಮ್ಯಾರಿಟೈಮ್ ಅಮೃತ ಕಾಲ ವಿಷನ್, 2047:** ಇದು MIV 2030ರ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದ್ದು, 2047ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು **'ಜಾಗತಿಕ ಕಡಲ ಕೇಂದ್ರ'ವನ್ನಾಗಿ** ರೂಪಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು **ಹೊಸ ಬೃಹತ್ -ಬಂದರುಗಳು, ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮೂಹ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ (ಹರಿತ್ ಸಾಗರ್)** ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಹಾಸಾಗರ್ (MAHASAGAR - ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ್ಯಂತ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿ):** ಇದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ.

5. 'ಹರಿಮಾವು ಶಕ್ತಿ' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ** ದೇಶಗಳು, **ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಜನ್** ಫೀಲ್ಡ್ ಫೈರಿಂಗ್ ರೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಹರಿಮೌ ಶಕ್ತಿ, 2025' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ **5ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ.

ಹರಿಮಾವು ಶಕ್ತಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ ಸೇನೆಗಳ ನಡುವಿನ 'ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ'**ವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸವು **ಅರಣ್ಯ ಯುದ್ಧ, ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅರೆ-ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನಿವೇಶ**ಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಸುಗಮ ಸಹಕಾರ'ವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

6. ಮೊದಲ ಸ್ವದೇಶಿ ಮುಳುಗುಗಾರರ (ಡೈವಿಂಗ್) ಬೆಂಬಲ ನೌಕೆ (DSC A20)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ** ಸ್ವದೇಶಿಯಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಮುಳುಗುಗಾರರ ಬೆಂಬಲ ನೌಕಾ (Diving Support Craft – DSC) **ಸರಣಿಯ ಮೊದಲ ನೌಕೆ DSC A20** ಅನ್ನು **ದಕ್ಷಿಣ ನೌಕಾ ಕಮಾಂಡ್‌ನ** ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, **ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ** ಸೇವೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಡಿಎಸ್‌ಸಿ ಎ20 (DSC A20) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ನಿರ್ಮಾಣ:- ಇದನ್ನು **ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಮೆಸರ್ಸ್ ಟಿಟಾಗಢ್ ರೈಲ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್** (TRSL) ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಐದು 'ಮುಳುಗುಗಾರರ ಬೆಂಬಲ ನೌಕೆ"ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ.
- ತಾಂತ್ರಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:- ಈ ನೌಕೆಯು ಸುಮಾರು **390 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು** ಸ್ಥಳಾಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.
  - ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ಥಿರತೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹಡಗುಕಟ್ಟೆ (ಡೆಕ್) ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ **ನೌಕಾ ಸ್ಥಿರತೆಯ** (ಕಡಲ ಅಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ) ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಹತ್ವ:-** ಇದರ ಸೇರ್ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಲಿವೆ:
  - **ಮುಳುಗುಗಾರರಿಗೆ (ಡೈವಿಂಗ್) ಬೆಂಬಲ**
  - **ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ತಪಾಸಣೆ**
  - **ಮುಳುಗಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಚೇತರಿಕೆ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಣೆ**
  - ಕರಾವಳಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಿಯೋಜನೆ.

7. ಎಹೆಚ್-64ಇ (AH-64E) ಅಪಾಚೆ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಭೂಸೇನೆಯು ಮೂರು ಎಹೆಚ್-64ಇ ಅಪಾಚೆ ಅಟ್ಯಾಕ್ (ಅಕ್ರಮಣಕಾರಿ) ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳ ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಬ್ಯಾಚ್ ಅನ್ನು **ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ** ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ.

ಎಹೆಚ್-64ಇ (AH-64E) ಅಪಾಚೆ ಅಟ್ಯಾಕ್ (ಅಕ್ರಮಣಕಾರಿ) ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಅಪಾಚೆ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು **2020 ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ** ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಂದಿಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ 600 ದಶ ಲಕ್ಷ ಡಾಲರ್ ಮೊತ್ತದ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಧಾರಿತ **'ಬಹು-ಪಾತ್ರದ ಯುದ್ಧಗಳ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್'** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ವಿಶೇಷತೆ:- ಇದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವೈಮಾನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಂವೇದಕಗಳು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, **ಯಾವುದೇ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ** ನಡೆಸುವ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

8. 'ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್, 2025' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯುಎಇ** ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ 'ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್' **ಯುಎಇಯಲ್ಲಿ** ಆರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

'ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತು:

- 'ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯು **2024ರಲ್ಲಿ** ಭಾರತದ **ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ** ಜರುಗಿತ್ತು.
- ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ ಮತ್ತು ಯುಎಇ ಭೂಸೇನೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದು ಈ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

9. "ಸೀಹಾಕ್ಸ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್" ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯು** ತನ್ನ ಎರಡನೇ **MH 60R** ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್ ಆಗಿರುವ **'INAS 335'** ಅನ್ನು **ಗೋವಾದ INS ಹನ್ಸಾದಲ್ಲಿ** ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿತು.

"ಸೀಹಾಕ್ಸ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್" ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತವು **ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ** ಇಂತಹ 24 ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ಇವು **ಅಮೆರಿಕ ಮೂಲದ 'ಸೀಹಾಕ್ಸ್' ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದು**, ಇವು ಕಡಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ 'ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಹಾಕ್' ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳ ಆವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ.
- ಈ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಅನ್ನು **ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನಿರೋಧಕ ಯುದ್ಧ (ASW), ಮೇಲ್ಮೈ ಯುದ್ಧ (ASuW), ಶೋಧ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ (SAR)** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ **ಬ್ರಿಟನ್ ಮೂಲದ ಹಳೆಯ 'ಸೀ ಕಿಂಗ್' ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು** ಈ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು ಬದಲಾಯಿಸಲಿವೆ.

10. ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆ (CAPFs) ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಜಿ ಅಗ್ನಿವೀರರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ 50% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಳ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (CAPFs) **ಗ್ರೂಪ್ 'ಸಿ' ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ** ಮಾಜಿ ಅಗ್ನಿವೀರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ **ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ 10%** ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು 50% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು** ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಅಗ್ನಿಪಥ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ದೇಶಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆ ಹೊಂದಿರುವ ಯುವಕರಿಗೆ **ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ** ಅವಧಿಗೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಯೋಜನೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಅಗ್ನಿವೀರ:** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ **ಸೇನೆಗೆ ಸೇರುವ ಯುವಕರನ್ನು** 'ಅಗ್ನಿವೀರ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- **ಅಲ್ಪಾವಧಿ ನೇಮಕಾತಿ:** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 45,000 ರಿಂದ 50,000 ಸೈನಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು **ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ** ನಂತರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾರೆ.
- **ಸ್ಥಿರ ನೇಮಕಾತಿ:** ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಚ್‌ನ ಕೇವಲ **25%** ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ **15 ವರ್ಷಗಳ** ಅವಧಿಗೆ ಆಯಾ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಮರುನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡಗಳು:

- ಇದು **ಅಧಿಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ** ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- **17.5 ವರ್ಷದಿಂದ 23 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ** ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಗ್ನಿವೀರರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು:

- **ಸೇವಾ ನಿಧಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್:** 4 ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ, ಅಗ್ನಿವೀರರಿಗೆ **11.71 ಲಕ್ಷ ರೂ.** ಗಳ **ಒಂದು ಬಾರಿಯ** 'ಸೇವಾ ನಿಧಿ' ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಜೀವ ವಿಮೆ:** ಸೇವೆಯ 4 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ **48 ಲಕ್ಷ ರೂ.** ಗಳ ಜೀವ ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರೆ, **ಪಾವತಿಸದ ಅವಧಿಯ ವೇತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 1 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗೂ ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು** ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪುನರ್ವಸತಿ:** ಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಸೈನಿಕರಿಗೆ **ಕೌಶಲ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ** ಮೂಲಕ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಳಜಿಗಳು:

- ಮರು-ಉದ್ಯೋಗದ ಸವಾಲು: ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ 75% ಮಂದಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕವಿದೆ.
- ಪಿಂಚಣಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ: ಅಗ್ನಿಪಥ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೇಮಕಗೊಂಡವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪಿಂಚಣಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ತರಬೇತಿಯ ಸದುಪಯೋಗ: ಅನುಭವಿ ಸೈನಿಕರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ನಿರ್ಗಮಿಸುವುದರಿಂದ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗದಿರಬಹುದು.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವ:

- ಭವಿಷ್ಯದ ಸೈನಿಕರು: ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸಜ್ಜಾದ 'ಭವಿಷ್ಯದ ಸೈನಿಕರನ್ನು' ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ: ಸೇವೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೈನಿಕರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

11.ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ (ಬಂದರು ಭದ್ರತಾ ಕಛೇರಿ)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದೇಶದಾದ್ಯಂತ **ಹಡಗುಗಳ ಮತ್ತು ಬಂದರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು** ಮೀಸಲಾದ 'ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ' (BoPS) ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರು** ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.
- ಪರಿಷ್ಕೃತ ಭದ್ರತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಡಿಯಲ್ಲಿ, **ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯನ್ನು (CISF)** ಬಂದರುಗಳಿಗಾಗಿ 'ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭದ್ರತಾ ಸಂಸ್ಥೆ' ಎಂದು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

12. ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ (BoPS) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದನ್ನು **ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಡಗುಸಾಗಣೆ (ಮರ್ಚೆಂಟ್ ಶಿಪ್ಪಿಂಗ್) ಕಾಯ್ದೆ, 2025** ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 13ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಸಚಿವಾಲಯ:- ಇದು **ಬಂದರುಗಳು, ಹಡಗು ಮತ್ತು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ನೇತೃತ್ವ:- **ಐಪಿಎಸ್ ದರ್ಜೆಯ** ಅಧಿಕಾರಿಯು **ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರ ರೂಪದಲ್ಲಿ** ಇದರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು:-

- **ಹಡಗುಗಳ ಮತ್ತು ಬಂದರು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಭದ್ರತೆಗೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಬ್ಯೂರೋ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

13. ರಷ್ಯಾದ S-500 ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಷ್ಯಾದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ 'S-500' ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕುರಿತು ಭಾರತಕ್ಕಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

S-500 ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ರಷ್ಯಾದ** ಅತ್ಯಂತ ಸುಧಾರಿತ **ದೀರ್ಘ-ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ, 'ಭೂಮಿಯಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ' ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನಿರೋಧಕ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು,** ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವೈಮಾನಿಕ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಇದು **600 ಕಿ.ಮೀ** ವರೆಗಿನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ **ವಿಮಾನಗಳು, ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಾತೀತ (ಹೈಪರ್‌ಸಾನಿಕ್) ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು** ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು **200 ಕಿ.ಮೀ ವರೆಗಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಸಮಯವು ಕೇವಲ **3–4 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇದು S-400 ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಪಟ್ಟು ವೇಗವಾಗಿದೆ.**

S-400 ಮತ್ತು S-500 ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	S-400	S-500
ವ್ಯಾಪ್ತಿ	380 ಕಿ.ಮೀ	600 ಕಿ.ಮೀ
ಗುರಿಯ ಎತ್ತರ	30–40 ಕಿ.ಮೀ	200 ಕಿ.ಮೀ ವರೆಗೆ (ಸಮೀಪ-ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ)
ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳು	ವಿಮಾನಗಳು, ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು, ಸೀಮಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು	ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು, ಹೈಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಸ್ಟೆಲ್ತ್ (ರಹಸ್ಯ) ವಿಮಾನಗಳು, LEO ಉಪಗ್ರಹಗಳು
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯ	9 – 10 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು	3–4 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
ಉಪಗ್ರಹ ನಿರೋಧಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು
ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ / ಪಾತ್ರ	ವಾಯು ರಕ್ಷಣೆ	ವಾಯು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ರಕ್ಷಣೆ

14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಪ್ತಚರ ಜಾಲ (NATGRID)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಪ್ತಚರ ಜಾಲ (ನ್ಯಾಟ್‌ಗ್ರಿಡ್) ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸುಮಾರು 45,000 ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು **ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಭದ್ರತಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಳಕೆಯು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಪ್ತಚರ ಜಾಲ (ನ್ಯಾಟ್‌ಗ್ರಿಡ್)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **2008ರ 26/11ರ ಮುಂಬೈ** ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ದಾಳಿಯ ನಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ **ನೈಜ-ಸಮಯದ ಗುಪ್ತಚರ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರವೇಶ** ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ವಿವಿಧ **ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ತಡೆರಹಿತ ಮಾಹಿತಿ** ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:- **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಕ್ರೂಢೀಕರಣ:- ಇದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಹಿವಾಟುಗಳು, ಟೆಲಿಕಾಂ ಬಳಕೆ, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್/ವಲಸೆ ದಾಖಲೆಗಳು, ತೆರಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (PAN), ಪೊಲೀಸ್ ಪ್ರಥಮ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿಗಳು (CCTNS/FIRs) ಮತ್ತು ಇತರ ಇ-ಆಡಳಿತ ಮೂಲಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ **20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಭಾಗಗಳ ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು** ಕ್ರೂಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ:- ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು
  1. **ಗುಪ್ತಚರ ಕಚೇರಿ (IB),**
  2. **ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಭಾಗ (RAW),**
  3. **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆ (NIA),**
  4. **ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (ED),**
  5. **ಹಣಕಾಸು ಗುಪ್ತಚರ ಘಟಕ (FIU),**
  6. **ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಚೇರಿ (NCB),**
  7. **ಕಂದಾಯ ಗುಪ್ತಚರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DRI)** ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ, ನ್ಯಾಟ್‌ಗ್ರಿಡ್ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವನ್ನು **ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರ (SP) ಶ್ರೇಣಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ** ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಟ್‌ಗ್ರಿಡ್‌ನ ಮಹತ್ವ:

- **ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ:-** ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣದ ಮಾದರಿ, ಹಣಕಾಸು ವಹಿವಾಟು, ಟೆಲಿಕಾಂ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಜಾಲಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಟ್‌ಗ್ರಿಡ್ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಪರಾಧ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ:** ಸಂಘಟಿತ ಅಪರಾಧ, ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ಜಾಲಗಳು, ಮಾನವ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಣೆ, ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ, ನಕಲಿ ನೋಟಿನ ಜಾಲ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತನಿಖೆಗಳಿಗೆ ಈ ವೇದಿಕೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ.

15. ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ (BRO)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗಡಿಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಮವಾಗಿ, **ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರು ಲಡಾಖ್, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಏಳು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ** ₹5,000 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ 'ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ' (BRO) ನಿರ್ಮಿತ ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಿದರು.

ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ (BRO)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದನ್ನು **1960 ರಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು** ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ದೇಶದ **ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** ಸಮರ್ಪಕ ರಸ್ತೆ ಸಂವಹನ ಜಾಲದ ತ್ವರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:- ಇದು **ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:-** ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬದ್ಧ, ಸಮರ್ಪಿತ ಮತ್ತು

ವೆಚ್ಚ-ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ **ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು.**

- ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:- ಇದು **ಗಡಿ ರಸ್ತೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳು** (BRTFs) ಮತ್ತು ವಿವಿಧ **ಯೋಜನೆಗಳ** ಮೂಲಕ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಿಮಾಂಕ್, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಜಯಕ್, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ದಂತಕ್, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವರ್ತಕ್, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಉದಯಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

16. ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಂಸತ್ತಿನ ಭದ್ರತಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯು (CISF) **'ಪರಿಷ್ಕೃತ ನಿಯೋಜನೆ ನೀತಿ'**ಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (CISF) ಯ ಕುರಿತು:

- ಸ್ಥಾಪನೆ: **'ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 1968'** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 1969 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೊಂದು **ಅರೆಸೈನಿಕ** ಪಡೆಯಾಗಿದೆ.
- ದಿನಾಚರಣೆ: ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಮಾರ್ಚ್ 10** ರಂದು **'CISF ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ'ವನ್ನು** (Raising Day) ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಯಂತ್ರಣ: ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

CISF ನ ಕಾರ್ಯಗಳು: ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

- ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆ.
- ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ.
- ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ದೆಹಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ಮತ್ತು ಬಂದರುಗಳು.
- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು.
- ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ, ವಿದ್ಯುತ್, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು.

17. ಆಪರೇಷನ್ ಪವನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ** ನಡೆದ 'ಆಪರೇಷನ್ ಪವನ್' (1987–1990) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ವೀರ ಯೋಧರಿಗೆ **ಭಾರತೀಯ ಭೂಸೇನಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಜನರಲ್ ಉಪೇಂದ್ರ ದ್ವಿವೇದಿ** ಅವರು ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

'ಆಪರೇಷನ್ ಪವನ್' (1987–1990) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತ-ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ನಂತರ, 1987 ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ **ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ** ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತ್ತು.
- **ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ತಮಿಳು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಳೀಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ** ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧದ ವೇಳೆ, ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಭಾರತವು ತನ್ನ **'ಭಾರತೀಯ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನಾ ಪಡೆ'** (IPKF)ಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ತೀವ್ರ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ತಮಿಳುನಾಡಿನೊಂದಿಗೆ **ತಮಿಳು ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿದ್ದ ಜನಾಂಗೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯ.**
- ದ್ವೀಪರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರುತ್ತಿದ್ದ **ಹಿಂಸಾಚಾರ.**
- ಭಾರತಕ್ಕೆ **ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಒಳಹರಿವು** ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- **ಮೇ 18, 2009 ರಂದು 'ಲಿಬರೇಷನ್ ಟೈಗರ್ಸ್ ಆಫ್ ತಮಿಳು ಈಲಂ' (LTTE)** ಸಂಘಟನೆಯ ಸೋಲಿನೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ದಶಕಗಳ ಕಾಲದ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧವು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.
- ಭಾರತವು ಕಳೆದ ಹಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ಆಪರೇಷನ್ ಪವನ್ ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸರ್ಕಾರವು **ಕೊಲಂಬೊದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನಾ ಪಡೆ' (IPKF) ಯ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ, ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಬಲಿದಾನಗೈದ ಯೋಧರ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದೆ.

18. ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ (ಅತಿವೇಗ) ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯು ಡಿಸೆಂಬರ್ 1, 2025 ರಂದು **ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯ** ಪರೀಕ್ಷಾ ನೆಲೆಯಿಂದ 'ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ'ಯ ಸಮರ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಉಡಾವಣೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿತು.
- **ಸುಧಾರಿತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ** ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕ್ಷಿಪಣಿಯು, **ಅಧಿಕ ವೇಗದ ಹಾರಾಟದ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು** ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿತು.
- ಸಿಮ್ಯುಲೇಟೆಡ್ (ಅಣಕು) ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಿಷನ್ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬಳಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:**- ಇದು "ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ" ಬಳಕೆಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ **ದೀರ್ಘ-ಶ್ರೇಣಿಯ** ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು **ಭೂಮಿ, ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಆಕಾಶದಿಂದ** ಉಡಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- **ಜಂಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:-** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದ **ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO)** ಮತ್ತು **ರಷ್ಯಾದ ಎನ್‌ಪಿಒಎಂ (NPOM)** ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ದ್ವಿಪಾತ್ರಗಳು:- ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಮತ್ತು ಭೂ-ದಾಳಿ** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಎರಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪಾಂತರಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ:** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆ** ಎರಡರಲ್ಲೂ ಇದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

19.ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಧಮನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು 'ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಧಮನ್' ಅನ್ನು ತನ್ನ ಮೂರನೇ **ಅರಿಹಂತ್-ದರ್ಜೆಯ ಪರಮಾಣು ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಾಗಿ** (SSBN) ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಧಮನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಧಮನ್, **ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಹಂತ್ ಮತ್ತು ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಘಾಟ್** ನಂತರದ ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ಪರಮಾಣು ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.
- ಇದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ **"ವಿಸ್ತರಿಸಿದ" ಕವಚದ ರೀತಿಯ** ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹಿಂದಿನವುಗಳಿಗಿಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿನ್ಯಾಸವು **ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯುಕ್ತ ಭಾರ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು** ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯು **8 ಕ್ಷಿಪಣಿ ಉಡಾವಣಾ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ನೌಕೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ (ಅವು ಕೇವಲ 4 ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು) ದುಪ್ಪಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಹಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **3,500 ಕಿ.ಮೀ** ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ **K-4 ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ಉಡಾವಣಾ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯನ್ನು** (SLBM) ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದೆ ಬಳಸಲಾದ 750 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ K-15 ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಮೂರನೇ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ಉಡಾವಣಾ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯನ್ನು ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುವಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು **"ನಿರಂತರ ಕಡಲ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ"ವನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ 'ಸೆಕೆಂಡ್-ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ' (ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತಿದಾಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಮಾಣು ದಾಳಿಯಿಂದ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ) ವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

20. ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು

'ಎಕ್ಯುವೆರಿನ್, 2025' ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

- ಭಾಗವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್**
- ನಡೆದ ಸ್ಥಳ: **ತಿರುವನಂತಪುರ**, ಕೇರಳ, ಭಾರತ
- ಅವಧಿ: ಡಿಸೆಂಬರ್ 2 – ಡಿಸೆಂಬರ್ 15, 2025

"ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣ್" ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ (19ನೇ ಆವೃತ್ತಿ)

- ಭಾಗವಹಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: **ಭಾರತ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ**
- ನಡೆದ ಸ್ಥಳ: **ಪಿಥೋರಗಢ್**, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಭಾರತ
- ಅವಧಿ: ನವೆಂಬರ್ 25 – ಡಿಸೆಂಬರ್ 8, 2025 (ಡಿಸೆಂಬರ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು)

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು

1. ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಭಾರತ ಮರು ಆಯ್ಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ **2025-29ರ ಅವಧಿಗೆ** ಮರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ರಚನೆ: ಇದು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂರು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಂಗ**ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. (ಉಳಿದ ಎರಡು ಅಂಗಗಳೆಂದರೆ **'ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ'** ಮತ್ತು **'ಸಚಿವಾಲಯ'**). ಈ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು **ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.**
- ಅಧಿಕಾರ: ಇದು **ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ** ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ಇದು ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಲಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಯಾವ್ಯಾಯ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ: ಇದು **58 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ **ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ** ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

2. ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಗಡಿಪಾರು ಪ್ರಕರಣದ ಕುರಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳಿಂದ ದೆಹಲಿ ಪೊಲೀಸರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲವಾರು ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ **'ಹೇಬಿಯಸ್ ಕಾರ್ಪಸ್' (ಬಂದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಣ)** ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಡೆಸಿತು.

ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ: ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ **ಪಶ್ಚಿಮ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನ ರಾಖಿಣಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಸಿರುವ, ಬಹುತೇಕ **ಮುಸ್ಲಿಂ** ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
- ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರನ್ನು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, **'ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರು'** ಮತ್ತು **'ವಿದೇಶಿ ನಿವಾಸಿಗಳು'** ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು **'1951ರ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಮಾವೇಶ'** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಜೀವ ಬೆದರಿಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬಾರದು ಎಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು** ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತವು ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಿದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿಲ್ಲ.

ನಾಗರೀಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (ICCPR) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಂಗೀಕಾರ: ಇದು **1966ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ** ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯು, ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಭೆ ಸೇರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಚುನಾವಣಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ವಿಚಾರಣೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಾಗರೀಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು** ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರೋಹಿಂಗ್ಯಾಗಳ ಕುರಿತು ಭಾರತದ ನಿಲುವು:

- **ಆಪರೇಷನ್ ಇನ್ಸಾನಿಯತ್: ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿರುವ ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ನೆರವು** ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತವು 2017ರಲ್ಲಿ "ಆಪರೇಷನ್ ಇನ್ಸಾನಿಯತ್" ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

3. ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್-ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಸಂಘರ್ಷ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ದೇಶವು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಸೇನಾ ನೆಲೆಗಳನ್ನು** ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್-ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಸಂಘರ್ಷವು **1907ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚರು** ಕೈಗೊಂಡ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ **'ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ'** ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿವಾದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
- ಈ ವಿವಾದದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು **'ಪ್ರಿಹ ವಿಹಾರ್ ದೇವಾಲಯ'**ವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ 11-12ನೇ ಶತಮಾನದ ಈ **ಖಮೇರ್ ದೇಗುಲದ** ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿವೆ.
- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು (ICJ) 1962ರಲ್ಲಿ** (ಮತ್ತು 2013ರಲ್ಲಿ ಮರುದೃಢೀಕರಿಸಿ), **ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ** ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಈ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರದೇಶವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸೈನ್ಯದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಗಾಜಾ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊಸ ಗಡಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ "ಹಳದಿ ರೇಖೆ" (Yellow Line)

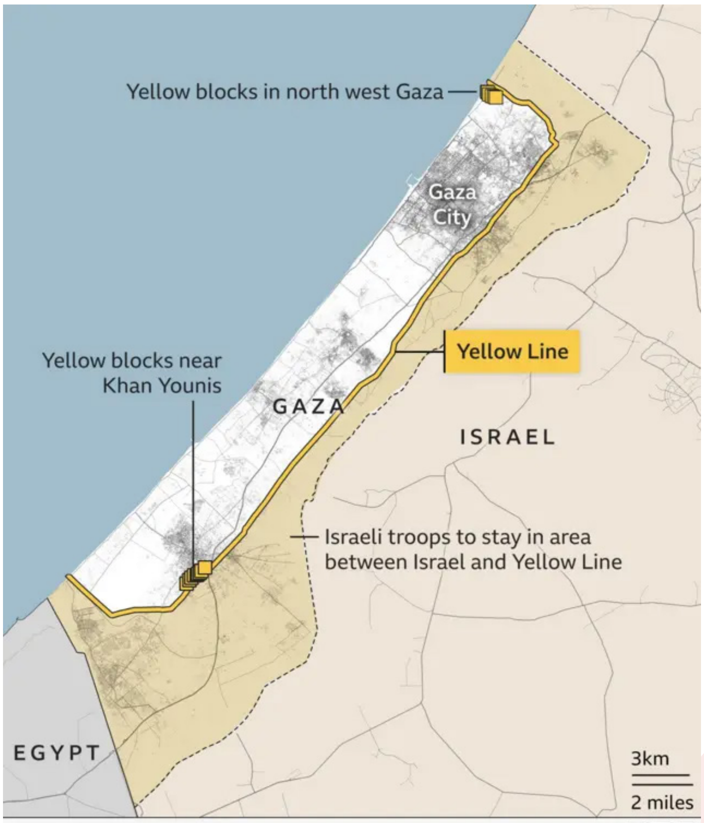

Source: IDF, OpenStreetMap BBC

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಮೇರಿಕಾದ** ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ 2025ರ **ಕದನ ವಿರಾಮ ಒಪ್ಪಂದದ ಹಂತ-1ರ** ವೇಳೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ, ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಿಂತೆಗೆತದ ರೇಖೆಯಾಗಿರುವ "ಹಳದಿ ರೇಖೆ"ಯನ್ನು, **ಇಸ್ರೇಲ್ ಸೇನೆಯು "ಹೊಸ ಗಡಿ"** ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ.

"ಹಳದಿ ರೇಖೆ" (Yellow Line) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- 'ಹಳದಿ ರೇಖೆ'ಯು **ಗಾಜಾ ಪಟ್ಟಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ "ಸೇನೆಯ ಸೀಮಾ ನಿರ್ಣಯ ರೇಖೆ"**ಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ರೇಖೆಯ **ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರದೇಶವು ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ ನೇರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ** ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಸ್ರೇಲ್ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ:

- **ಗಾಜಾದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ** (ಶೇ. 53–58 ರಷ್ಟು) ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದು ಬಹುಪಾಲು **ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ** ಮತ್ತು **ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನೊಂದಿಗಿನ "ರಫಾ ಗಡಿ ದಾಟುವ" ಪ್ರದೇಶವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

5. ಬ್ಲೂ ಕಾರ್ನರ್ ನೋಟಿಸ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗೋವಾದ ನೈಟ್‌ಕ್ಲಬ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಬೆಂಕಿ ಅವಘಡದಲ್ಲಿ 25 ಜನರು ಮೃತಪಟ್ಟ ಘಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನೈಟ್‌ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮಾಲೀಕರನ್ನು **ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು "ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್"** ಬ್ಲೂ ಕಾರ್ನರ್ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್‌ನಿಂದ ಈ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿ ಗೋವಾ ಪೊಲೀಸರು **"ಕೇಂದ್ರೀಯ ತನಿಖಾ ದಳಕ್ಕೆ" (CBI)** ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.

ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ನೋಟಿಸ್‌ಗಳ ವಿಧಗಳು:

- **ರೆಡ್ ನೋಟಿಸ್:-** ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಇರುವಿಕೆಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು** ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಯೆಲ್ಲೋ ನೋಟಿಸ್:- ಕಾಣೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು** (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರು) **ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು** ಅಥವಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬ್ಲೂ ನೋಟಿಸ್:-** ಅಪರಾಧ ತನಿಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುರುತು, ಇರುವ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು **ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ** ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ನೋಟಿಸ್:- ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಮೃತದೇಹಗಳ** ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋರಲು ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಗ್ರೀನ್ ನೋಟಿಸ್:-** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಭವನೀಯ ಬೆದರಿಕೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ **ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ** ನೀಡಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆರೆಂಜ್ ನೋಟಿಸ್:- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿಹಿತ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು** ಒಡ್ಡುವ ಘಟನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ **ಎಚ್ಚರಿಕೆ** ನೀಡಲು ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪರ್ಪಲ್ ನೋಟಿಸ್:- ಅಪರಾಧಿಗಳು ಬಳಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ, ವಸ್ತುಗಳು, ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ಮರೆಮಾಚುವ ವಿಧಾನಗಳ** ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋರಲು ಅಥವಾ ಒದಗಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್–ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ**

ವಿಶೇಷ ನೋಟಿಸ್: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ **ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ** ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಭಾರತ-ಓಮನ್ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಓಮನ್ ನಡುವಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಓಮನ್ ನಡುವಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದದ (FTA) ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (CEPA) ದೊಂದಿಗೆ,** ಭಾರತವು ಓಮನ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ **98% ರಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ** ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಓಮನ್ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು:

- **ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧ:-** ಭಾರತ-ಓಮನ್ ನಡುವೆ 1955 ರಲ್ಲಿ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 2008 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **'ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ'ಗೆ** ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- **ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ:-** 2023-2024 ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 8.947 ಬಿಲಿಯನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ಮೊತ್ತದ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರದೊಂದಿಗೆ ಓಮನ್, ಭಾರತದ **30ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.**
- ಓಮನ್‌ನ ಅಗ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರರಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗಲ್ಫ್ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿ (GCC) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪೈಕಿ ಓಮನ್, **ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತು ತಾಣವಾಗಿದೆ.**
- ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ನಂತರ, 2023 ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ **ಓಮನ್‌ನ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ರಫ್ತಿಗೆ ಭಾರತವು 4ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ರಕ್ಷಣಾ ಸಹಕಾರ:** ಭಾರತ ಮತ್ತು ಓಮನ್ ಮೂರೂ ಪಡೆಗಳ (ಭೂಸೇನೆ, ವಾಯುಸೇನೆ, ನೌಕಾಪಡೆ) ನಡುವೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ **ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು** ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:
  - ಭೂಸೇನೆ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ: **ಅಲ್ ನಜಾಹ್**
  - ವಾಯುಪಡೆ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ: **ಈಸ್ಟರ್ನ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್**
  - ನೌಕಾಸೇನೆ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ: **ನಸೀಮ್ ಅಲ್ ಬಹ್ರ್**
- **ಕಡಲ ಸಹಕಾರ:** ಓಮನ್ ದೇಶವು **ಹೋರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ** ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ; ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕವೇ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಒಟ್ಟು **ತೈಲ ಆಮದಿನ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು** ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಓಮನ್ ದೇಶದ **ಡುಕ್ಮ್ ಬಂದರನ್ನು** ಪ್ರವೇಶಿಸಲು (ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು) ಭಾರತವು 2018 ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು.
- ಡುಕ್ಮ್ ಬಂದರು ಓಮನ್ ದೇಶದ **ಆಗ್ನೇಯ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದು,** ಅರೇಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರಕ್ಕೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇರಾನ್‌ನ **ಚಬಹಾರ್ ಬಂದರಿಗೆ** ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಗಲ್ಫ್ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿ (GCC) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

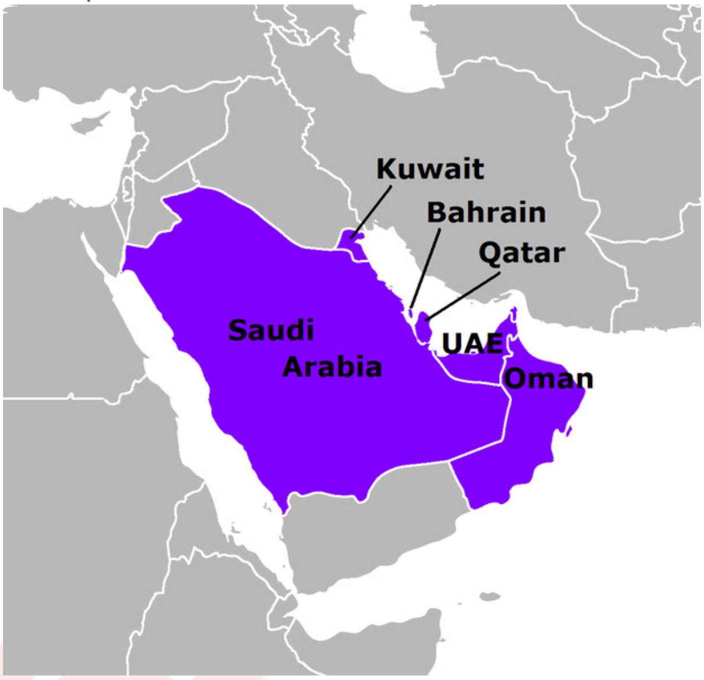

- ಗಲ್ಫ್ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು **ಅರೇಬಿಯಾದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಆರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.**
- ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: **ಬಹ್ರೇನ್, ಕುವೈತ್, ಓಮನ್, ಕತಾರ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಮತ್ತು ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE).**
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದ **ರಿಯಾದ್‌ನಲ್ಲಿ** ಸಹಿ ಹಾಕಲಾದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ **ಮೇ 25, 1981** ರಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:** ಆರ್ಥಿಕ, ಭದ್ರತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹಕಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ **ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯವನ್ನು** ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: **ರಿಯಾದ್** (ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ)

7. ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ 6 ದಶಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಡೀಸೆಲ್ ಹೊಂದಿದ್ದ ವಿದೇಶಿ ತೈಲ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಅನ್ನು ಇರಾನ್ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಓಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯು **ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.**
- **ಸಂಪರ್ಕ:** ಇದು **ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ** ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ವಿಶೇಷತೆ:- ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೂಲಕ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಈ ಮಾರ್ಗವು, ಜಾಗತಿಕ **ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಮತ್ತು ದ್ರವೀಕೃತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (LNG) ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ** ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

8. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೋರ್ಡಾನ್ ಭೇಟಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಜೋರ್ಡಾನ್ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.
- ಉಭಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ 75 **ವರ್ಷಗಳು** ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಭೇಟಿ ನಡೆದಿದೆ.
- ಇದು ಕಳೆದ 37 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬರು ಜೋರ್ಡಾನ್‌ಗೆ ನೀಡಿದ **ಮೊದಲ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಭೇಟಿಯಾಗಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- ಈ ಭೇಟಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು **ಐದು ಪ್ರಮುಖ ತಿಳುವಳಿಕಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ (MoUs)** ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು:
  - ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ.
  - ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
  - ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣಗಳಾದ **ಪೆಟ್ರಾ** ಮತ್ತು **ಎಲ್ಲೋರಾ** ನಡುವೆ ಅವಳಿ ತಾಣ ('ಟ್ವಿನ್ನಿಂಗ್') ಒಪ್ಪಂದ.
  - 2025-2029ರ ಅವಧಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
  - ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ (DPI) ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಹಾರಗಳ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ.
- ಭಾರತವು ಜೋರ್ಡಾನ್‌ನ **ಮೂರನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರ** ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು **$5 ಬಿಲಿಯನ್** ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು.
- ಜೋರ್ಡಾನ್‌ನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ **ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (UPI)** ನಡುವೆ ಸಹಯೋಗ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಜೋರ್ಡಾನ್ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು **ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರುವ** ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಗಡಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ದೇಶಗಳು: ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ **ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್** (ವೆಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್), ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ **ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ**, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ **ಇರಾಕ್** ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ **ಸಿರಿಯಾ.**
- **ಮೃತ ಸಮುದ್ರ (Dead Sea):** ಇದು **ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಜೋರ್ಡಾನ್** ನಡುವೆ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಭೂಬಂಧಿತ **ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ** ಸರೋವರವಾಗಿದೆ.

- **ಸಮುದ್ರ ಸಂಪರ್ಕ: ಅಕಾಬಾ (ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ)** ಕರಾವಳಿಯ ಸುಮಾರು 26 ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೂಆವೃತ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

> **ಗಮನಿಸಿ:** ಜೋರ್ಡಾನ್ ದೇಶವು ಭಾರತದ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು ಪೊಟ್ಯಾಶ್ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

9. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (UNAOC)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವು (UNAOC) **ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಧ್ರುವೀಕರಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂತರ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂವಾದವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು** ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (UNAOC) ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಚಿವಾಲಯ: **ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್.**
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಈ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು **2005ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು: ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ **ಟರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪೇನ್** ದೇಶಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದವು.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಅಂತರ-ಧರ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದು.
- ಧ್ರುವೀಕರಣ, ಉಗ್ರವಾದ, ವಿದೇಶಿಯರ ಬಗೆಗಿನ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವುದು.
- ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:

- ಈ ಒಕ್ಕೂಟದ ಗುರಿಗಳು ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಾದ **ಬಹುತ್ವ** ಮತ್ತು **'ವಸುಧೈವ ಕುಟುಂಬಕಂ'** ಎಂಬ ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

10.ಆಪರೇಷನ್ "ಸಾಗರ್ ಬಂಧು" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಶ್ರೀಲಂಕಾದಾದ್ಯಂತ** ವ್ಯಾಪಕ ವಿನಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ **'ದಿತ್ವಾಹ್' ಚಂಡಮಾರುತದ** ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, **ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ** ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಭಾರತವು ತಕ್ಷಣವೇ 'ಆಪರೇಷನ್ ಸಾಗರ್ ಬಂಧು' ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಆಪರೇಷನ್ "ಸಾಗರ್ ಬಂಧು" ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ** ತುರ್ತು ನೆರವು ನೀಡಲು **ಭಾರತವು** ಕೈಗೊಂಡ **'ಮಾನವೀಯ ನೆರವು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ'** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನೆರವನ್ನು ರವಾನಿಸಿದೆ:
  - ಪರಿಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು
  - ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸರಬರಾಜುಗಳು
  - ತುರ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕರಣಗಳು

ಮಹತ್ವ:

- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಭಾರತದ **'ನೆರೆಹೊರೆ ಮೊದಲು ನೀತಿ'** (Neighbourhood First Policy) ಮತ್ತು **'ಮಹಾಸಾಗರ್'** (MAHASAGAR) ಎಂಬ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮುದ್ರಯಾನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಬಗೆಗಿನ ಭಾರತದ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ದಿತ್ವಾಹ್ ಚಂಡಮಾರುತದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ನೈಋತ್ಯ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ** ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಒಂದು **ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಂಡಮಾರುತವಾಗಿದೆ.**
- 'ದಿತ್ವಾಹ್' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು **ಯೆಮನ್ ದೇಶವು** ಸೂಚಿಸಿದೆ.

11.ರೆಲೋಸ್ (RELOS) ಒಪ್ಪಂದ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಷ್ಯಾದ** ಸಂಸತ್ತಿನ ಕೆಳಮನೆಯು **ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ** ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ **"ಪರಸ್ಪರ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು**

ಬೆಂಬಲ ವಿನಿಮಯ (RELOS) ಒಪ್ಪಂದ"ವನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಭಾರತವು ಈ ಹಿಂದೆ **ಅಮೆರಿಕ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗಡೋಮ್, ಜಪಾನ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸಿಂಗಾಪುರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ಮತ್ತು ವಿಯೆಟ್ನಾಂ** ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಒಪ್ಪಂದಗಳಂತೆಯೇ ಈ 'ರೆಲೋಸ್' ಒಪ್ಪಂದವೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ಪರಸ್ಪರ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಬೆಂಬಲ ವಿನಿಮಯ (RELOS) ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು **ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸೇನಾ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ **ಸೇನಾ ವಿಮಾನಗಳು, ಹಡಗುಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರರ ಸೇನಾ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಂಧನ ತುಂಬಿಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಿಡಿಭಾಗಗಳ ಪೂರೈಕೆ, ತರಬೇತಿ, ಜಂಟಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳು, ಮಾನವೀಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ** ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಯವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿ, ತ್ವರಿತ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ಹಂತ ಹಂತದ ಸಮನ್ವಯ/ನಿರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ."

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

1. ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡಿನ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ವಿಲಿಯಂ ಡಾಲ್ರಿಂಪಲ್ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ **ಛತ್ರಪತಿ ಸಂಭಾಜಿನಗರ (ಔರಂಗಾಬಾದ್)** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳು, ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ** ಒಂದಾಗಿವೆ.
- ಕಾಲಘಟ್ಟ: ಈ ಗುಹೆಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು **ಕ್ರಿ.ಶ. 600 ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ.1000** ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಮತ್ತು ಯಾದವರ** ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಧಾರ್ಮಿಕ ಬಹುತ್ವ:** ಈ ಸಂಕೀರ್ಣವು ಒಟ್ಟು 34 ಪ್ರಮುಖ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (**12 ಬೌದ್ಧ, 17 ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು 5 ಜೈನ ಗುಹೆಗಳು**). ಇದು ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ **ಅಂತರ್‌ಧರ್ಮೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯ** ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯ (ಗುಹೆ 16):** ಇದನ್ನು ಬೃಹತ್ **ಏಕಶಿಲಾ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ (ಬಸಾಲ್ಟ್) ಶಿಲೆಯಿಂದ** ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದೂಗಳ ದೇವರಾದ **ಶಿವನಿಗೆ** ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಅದ್ಭುತ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಬೌದ್ಧ ಗುಹೆಗಳು:** ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ವಸತಿಗಳಾದ **ವಿಹಾರಗಳು** ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಗಳಾದ **ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು** ಕಾಣಬಹುದು.
- **ಜೈನ ಗುಹೆಗಳು:** ಎಲ್ಲೋರಾ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಂತಿಮ ಅಥವಾ **ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ** ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

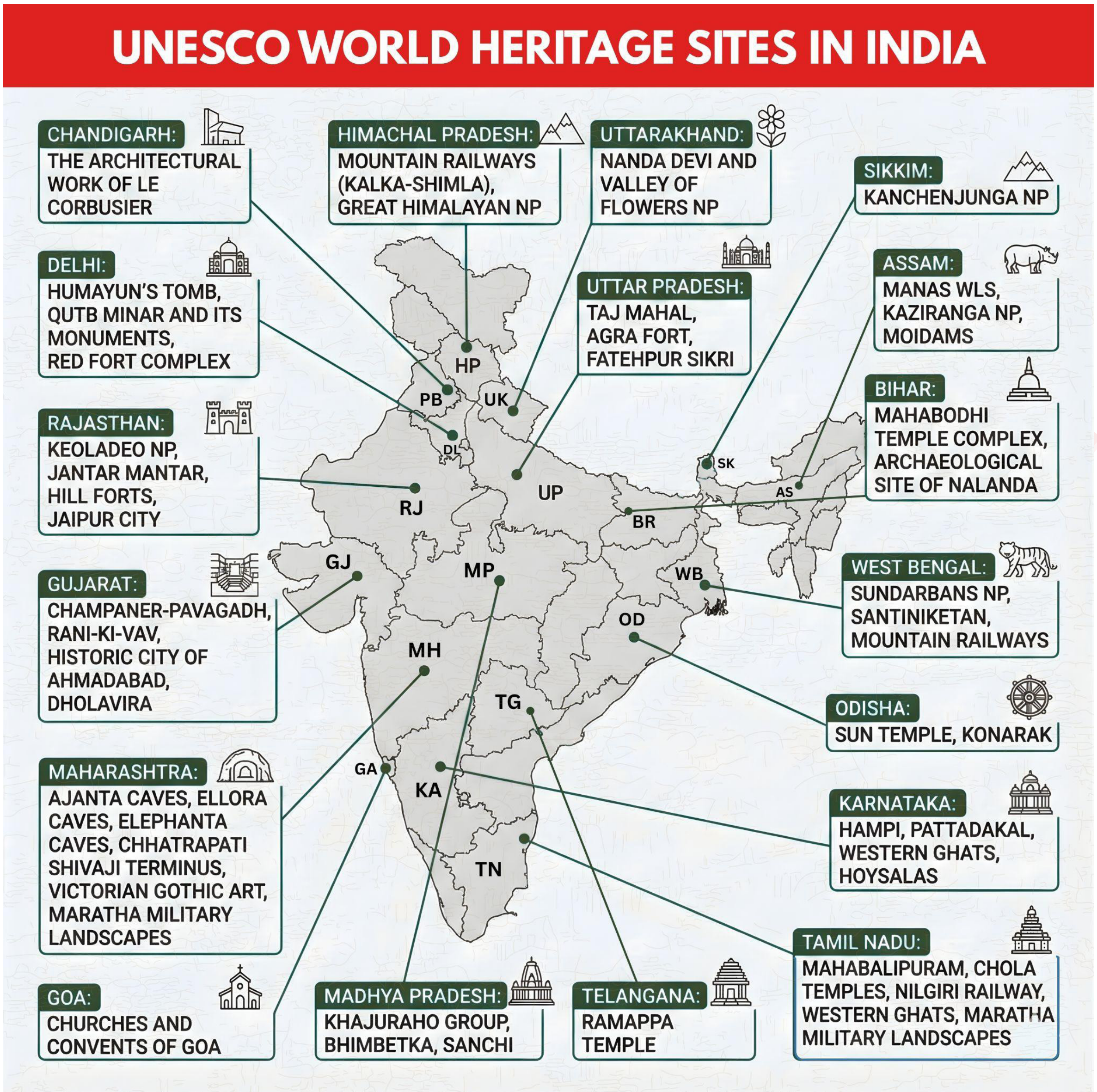
UNESCO WORLD HERITAGE SITES IN INDIA
CHANDIGARH:
THE ARCHITECTURAL WORK OF LE CORBUSIER
HIMACHAL PRADESH:
MOUNTAIN RAILWAYS (KALKA-SHIMLA), GREAT HIMALAYAN NP
UTTARAKHAND:
NANDA DEVI AND VALLEY OF FLOWERS NP
SIKKIM:
KANCHENJUNGA NP
DELHI:
HUMAYUN'S TOMB, QUTB MINAR AND ITS MONUMENTS, RED FORT COMPLEX
UTTAR PRADESH:
TAJ MAHAL, AGRA FORT, FATEHPUR SIKRI
ASSAM:
MANAS WLS, KAZIRANGA NP, MOIDAMS
BIHAR:
MAHABODHI TEMPLE COMPLEX, ARCHAEOLOGICAL SITE OF NALANDA
RAJASTHAN:
KEOLADEO NP, JANTAR MANTAR, HILL FORTS, JAIPUR CITY
GUJARAT:
CHAMPANER-PAVAGADH, RANI-KI-VAV, HISTORIC CITY OF AHMADABAD, DHOLAVIRA
WEST BENGAL:
SUNDARBANS NP, SANTINIKETAN, MOUNTAIN RAILWAYS
ODISHA:
SUN TEMPLE, KONARAK
MAHARASHTRA:
AJANTA CAVES, ELLORA CAVES, ELEPHANTA CAVES, CHHATRAPATI SHIVAJI TERMINUS, VICTORIAN GOTHIC ART, MARATHA MILITARY LANDSCAPES
KARNATAKA:
HAMPI, PATTADAKAL, WESTERN GHATS, HOYSALAS
TAMIL NADU:
MAHABALIPURAM, CHOLA TEMPLES, NILGIRI RAILWAY, WESTERN GHATS, MARATHA MILITARY LANDSCAPES
GOA:
CHURCHES AND CONVENTS OF GOA
MADHYA PRADESH:
KHAJURAHO GROUP, BHIMBETKA, SANCHI
TELANGANA:
RAMAPPA TEMPLE
HP
PB
UK
DL
SK
AS
RJ
UP
BR
GJ
MP
WB
OD
MH
TG
GA
KA
TN

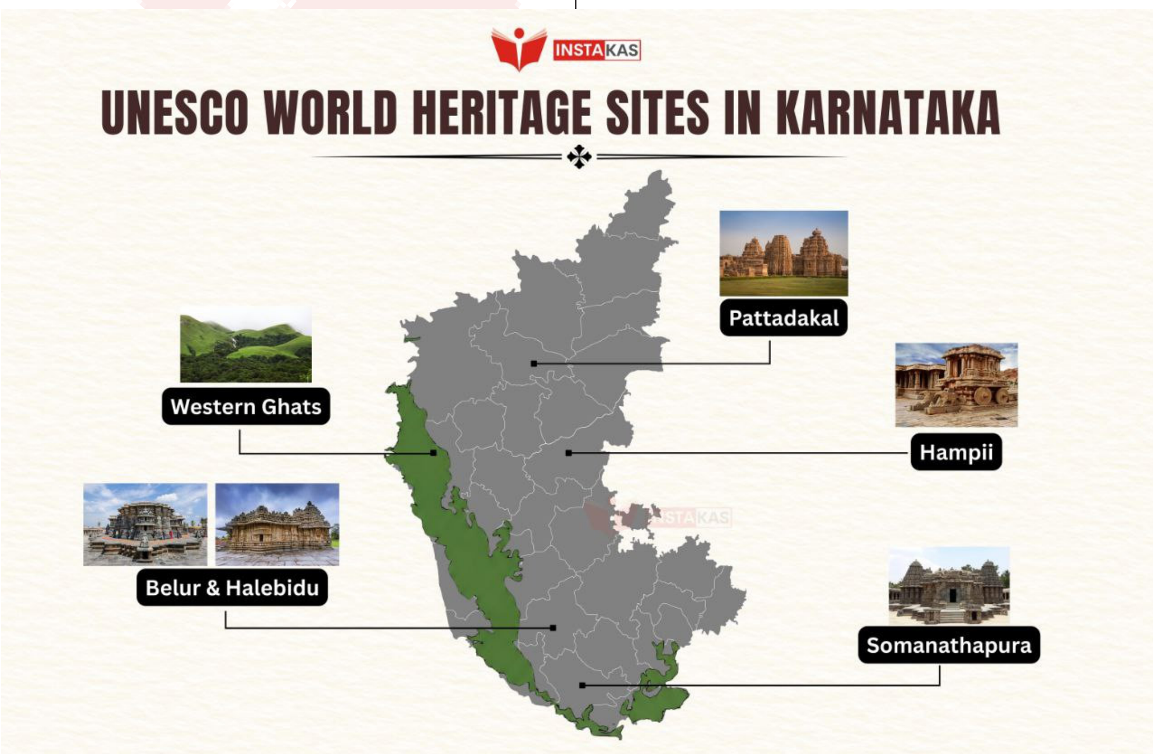
INSTAKAS
UNESCO WORLD HERITAGE SITES IN KARNATAKA
Western Ghats
Pattadakal
Hampii
Belur & Halebidu
Somanathapura

2. ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **"ಉತ್ಸವಗಳ ಉತ್ಸವ"** ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿರುವ **ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ** ಪ್ರಸಿದ್ಧ "ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್" ಉತ್ಸವದ 26ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು, ಕೊಹಿಮಾದ **ಕಿಸಾಮಾದಲ್ಲಿರುವ "ನಾಗಾ ಪರಂಪರೆ ಗ್ರಾಮ**"ದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ **'ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನ'ದೊಂದಿಗೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1)** ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತದೆ.

ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ: ಇದು **ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ** ಕೊಹಿಮಾ ಸಮೀಪದ **ಕಿಸಾಮಾದಲ್ಲಿ** ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ: ಇದು ಎಲ್ಲಾ **ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ** ರೋಮಾಂಚಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವದ ಮಹತ್ವ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಏಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು **2000ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ** ರೂಪಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ:** ಇದು ಸಂಗೀತ, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ತಿನಿಸು ಮತ್ತು ಜಾನಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ನಾಗಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎರಡನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರೇಟರ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: ಬ್ಯುಸೆರೋಸ್ ಬೈಕಾರ್ನಿಸ್
- ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು: ಇದನ್ನು **ಕಾನ್ಕೇವ್-ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ಡ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್, ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಅಥವಾ ಗ್ರೇಟ್ ಪೈಡ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಇದು **ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡ** ಮತ್ತು **ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ** ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ :** ಗ್ರೇಟರ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್‌ನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅದರ ಬೃಹತ್ ಕೊಕ್ಕಿನ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ **ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ/ತಲೆಕವಚ** ('ಕ್ಯಾಸ್ಕ್'- ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ರಚನೆ).
- ಉತ್ಸವ: ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವವನ್ನು **ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ** ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿ:** ಗ್ರೇಟರ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ **ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ** ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:

- IUCN ಸ್ಥಿತಿ: **ದುರ್ಬಲ (Vu).**
- ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ, 1972: **ಅನುಸೂಚಿ I.**

3. 70ನೇ ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿವಸ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ನವದೆಹಲಿಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ, 'ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿವಸ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ **ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್** ಅವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿವಸದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅರ್ಥ: "ಪರಿನಿರ್ವಾಣ" ಎಂಬ ಪದವು **ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ** ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಪದವಾಗಿದ್ದು, ಇದು **ಮರಣಾನಂತರದ ವಿಮೋಚನೆ ಅಥವಾ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.**
- ಬೌದ್ಧರ ಗ್ರಂಥವಾದ **'ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಣ ಸುತ್ತ'** ದ ಪ್ರಕಾರ, 80ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ **ಭಗವಾನ್ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಮರಣವನ್ನು** ಮೂಲ 'ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಆಚರಣೆ:** ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅನನ್ಯ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಪ್ರತಿವರ್ಷ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 6** ರಂದು ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯನ್ನು 'ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿವಸ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ರಾಮಜೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಕುರಿತು:

- ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು **ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ, ಕಾನೂನು ತಜ್ಞ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಲೇಖಕ, ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತ, ವಾಗ್ಮಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ** ಮತ್ತು **ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತಕ**ರಾಗಿದ್ದರು.
- ಜನನ: ಇವರು 1891 ರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸ್ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ) ನ **ಮಹೂವಿನಲ್ಲಿ (Mhow)** ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರನ್ನು **'ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪಿತಾಮಹ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ **ಪ್ರಥಮ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು.**
- ಇವರು **ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.**
- ಇವರು ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮುತ್ಸದ್ದಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, 1927:** ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಮಹಾಡ್ ನಲ್ಲಿರುವ **ಚೌಡರ ಕೆರೆಯ** ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಸವರ್ಣೀಯರ ವಿರುದ್ಧ, ಮಾರ್ಚ್ 1927 ರಲ್ಲಿ ಇವರು **'ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ'ದ** ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. (1926 ರಲ್ಲೇ ಮಹಾಡ್ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕೆರೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು).
- ಇವರು **ಮೂರೂ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ**ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.
- **ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ, 1932:** ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ **ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ** "ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ"ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಇದರ ಅನ್ವಯ **ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತಕ್ಷೇತ್ರಗಳ (ಕೋಮು ತೀರ್ಪು) ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು.**
- ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು **71 ರಿಂದ 147 ಕ್ಕೆ** ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ **18% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.**
- **ಆರ್‌ಬಿಐ ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಹಿಲ್ಟನ್ ಯಂಗ್ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಇವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು **'ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್' ನ** ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬುನಾದಿಯಾದವು. ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ **"ದಿ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಆಫ್ ದಿ ರುಪೀ: ಇಟ್ಸ್ ಒರಿಜಿನ್ ಅಂಡ್ ಇಟ್ಸ್ ಸೊಲ್ಯೂಷನ್"** ಎಂಬ ಅವರ ಪ್ರಬಂಧದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆ:

- 1937 ರಲ್ಲಿ, ಇವರು **ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಶಾಸಕರಾಗಿ** ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
- 1942 ರಲ್ಲಿ **ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ** ನೇಮಕಗೊಂಡರು.
- 1947 ರಲ್ಲಿ, **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವ**ರಾಗಲು ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹರು ನೀಡಿದ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ:

- **'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್'** ಮೇಲಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ 1951 ರಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು. **1956 ರಲ್ಲಿ** ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡರು.
- 1990 ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಗೌರವವಾದ **'ಭಾರತ ರತ್ನ'** ವನ್ನು (ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ) ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು:

- ಪತ್ರಿಕೆಗಳು: **ಮೂಕನಾಯಕ (1920), ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಭಾರತ (1927), ಸಮತಾ (1929), ಜನತಾ (1930).**
- ಕೃತಿಗಳು:
  - **ಅನಿಹಿಲೇಷನ್ ಆಫ್ ಕಾಸ್ಟ್**
  - ಬುದ್ಧ ಆರ್ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್
  - ದಿ ಅನ್ ಟಚೇಬಲ್ಸ್: ಹೂ ಆರ್ ದೇ ಅಂಡ್ ವೈ ದೇ ಹ್ಯಾವ್ ಬಿಕಮ್ ಅನ್ ಟಚೇಬಲ್ಸ್
  - **ಬುದ್ಧ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ ಧಮ್ಮ**
  - ದಿ ರೈಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾಲ್ ಆಫ್ ಹಿಂದೂ ವುಮೆನ್

ಸಂಘಟನೆಗಳು:

- ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಹಿತಕಾರಿಣಿ ಸಭೆ (1923)
- ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ (ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷ - 1936)
- ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಫೆಡರೇಶನ್ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ - 1942)

ನಿಧನ:

- ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 6, 1956** ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.
- ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರುವ **'ಚೈತ್ಯ ಭೂಮಿ'** ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದಲಿತರು **ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು** ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ) ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

4. ಪ್ರೀಹ್ ವಿಹಾರ್ ದೇಗುಲ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರೀಹ್ ವಿಹಾರ್ ದೇವಾಲಯ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿರುವ ವರದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಪ್ರೀಹ್ ವಿಹಾರ್ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:** ಇದು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಗಡಿಯ ಸಮೀಪವಿರುವ **ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ, **ಶಿವನಿಗೆ** ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಪುರಾತನ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಖಮೇರ್ ರಾಜರಾದ ಒಂದನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ್** ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 9 ರಿಂದ 12 ನೇ ಶತಮಾನ) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದನ್ನು 2008 ರಲ್ಲಿ **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವೆಂದು** ಘೋಷಿಸಿತು.

5. ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬು (ಹಾರ್ನ್) ಮರಿಯಾ ನೃತ್ಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಬಸ್ತಾರ್ ಪ್ರದೇಶದ ಜುಡಿಯಾ ಪಾರಾ ಗ್ರಾಮ**ದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ "ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬು (ಹಾರ್ನ್) ಮರಿಯಾ' ನೃತ್ಯವನ್ನು **ಮರಿಯಾ (ಗೋಂಡ್) ಜನಾಂಗದವರು** ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು.

"ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬು (ಹಾರ್ನ್) ಮರಿಯಾ" ನೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವವರು:- **ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಬಸ್ತಾರ್‌ನ ದಂಡಮಿ ಮಾಡಿಯಾ (ಮರಿಯಾ/ಗೌರ್ ಮರಿಯಾ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ.**
- ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-
  - ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ **ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ** ಈ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.
  - **ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ:- ಪುರುಷ ನೃತ್ಯಗಾರರು** ಬಿದಿರಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಕೊಂಬುಗಳು, ಗರಿಗಳು, ಕವಡೆಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಣರಂಜಿತ ವಸ್ತ್ರದ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡ **ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಕೊಂಬಿನ ಆಕಾರದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವನ್ನು** ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.
  - **ಮಹಿಳೆಯರು ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಶಿರೋಭೂಷಣಗಳನ್ನು** ಮತ್ತು **ಭಾರವಾದ ಕಂಠಿಹಾರಗಳನ್ನು** ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.
  - ವಾದ್ಯಗಳು:- ಕತ್ತಿಗೆಗೆ ತೂಗುಹಾಕಿಕೊಂಡ **ಮರದ ಡೋಲುಗಳು** ಲಯಬದ್ಧವಾದ ತಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.
  - ಪ್ರದರ್ಶನ:- **ಪುರುಷರು ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಆಕ್ರಮಣ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆಯನ್ನು** ಅನುಕರಿಸಿದರೆ, **ಮಹಿಳೆಯರು ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು,** ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
  - ಈ ನೃತ್ಯವು **ಪ್ರಕೃತಿ, ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಜೀವನವನ್ನು** ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
  - ವಿಧಿವಿಧಾನದ ಮಂತ್ರಗಳು **'ಬುಧದೇವ್' ಮತ್ತು 'ದಂತೇಶ್ವರಿ ಮಾಯಿ'**ಯಂತಹ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತವೆ; ಇದು ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ರಾಜ ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್ II (ಸುವರನ್ ಮಾರನ್) ಅವರ ಗೌರವ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ **ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಿ. ಪಿ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್** ಅವರು ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 705 - ಕ್ರಿ.ಶ. 745) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪರಿಚಯ:** 'ಸುವರನ್ ಮಾರನ್' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇವರು **ಪಲ್ಲವರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ** ಮುತ್ತರೈಯರ್ ವಂಶದ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿದ್ದರು.
- **ವಂಶಾವಳಿ:** ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 7 ಮತ್ತು 9ನೇ ಶತಮಾನಗಳ ನಡುವೆ **ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು** ಆಳಿದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುತ್ತರೈಯರ್ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಆಡಳಿತ:** ಇವನು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ **ತಿರುಚಿರಾಪಳ್ಳಿಯಿಂದ** ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದನು. ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿರತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸೇನಾ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು.
- **ಸೈನಿಕ ಸಾಧನೆ:** ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್ ಅವರು ಪಲ್ಲವರ ರಾಜ **ನಂದಿವರ್ಮನ್** ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದ್ದನು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ; ಇವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಡಳಿತಗಾರ ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಗಳು:

- **ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುನರುತ್ಥಾನ:** ಪಲ್ಲವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೈನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ನಡುವೆಯೇ **ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ** ಪುನರುತ್ಥಾನ ಕಂಡುಬಂದಿತು.
- **ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ:** ಪಲ್ಲವರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ ಮುತ್ತರೈಯರ್ ದೊರೆಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರರಾಗಿದ್ದರು.

7. ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 1961ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 19 ರಂದು 'ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- **ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು 1510 ರಲ್ಲಿ:** ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ **ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್**, ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ **ತಿಮೋಜಿಯ** ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಗೋವಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- **ಬಿಜಾಪುರದ "ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಯ" ಪಡೆಗಳು ಗೋವಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡವು:** ಮಳೆಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಯ ಪಡೆಗಳು ಗೋವಾವನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಮರುಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವು.
- **ಅಂತಿಮ ವಿಜಯ (ನವೆಂಬರ್ 1510): ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್** ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು **ಬಿಜಾಪುರ ಪಡೆಗಳನ್ನು** ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿ ಗೋವಾವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ಅತ್ಯುನ್ನತ **ನೌಕಾ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಫಿರಂಗಿ ದಳದ** ಬಳಕೆ.
- ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನರ **ದುರ್ಬಲ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ.**
- ಅತೃಪ್ತ **ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ** ದೊರೆತ ಬೆಂಬಲ.
- ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್‌ನ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವ.

ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- ಗೋವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ವಸಾಹತುಗಳ (Estado da Índia) **ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು.**
- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಯುರೋಪಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಆರಂಭಕ್ಕೆ** ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು.
- ಗೋವಾ **ವ್ಯಾಪಾರ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ** ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು.

> **ಗಮನಿಸಿ:-**
> ಯುರೋಪಿನ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಭೂಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಕೊನೆಯ ಪ್ರದೇಶವೂ ಇದೇ ಆಗಿತ್ತು.

ವಿಮೋಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- 1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ, **ಗೋವಾ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಂತಹ** ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಲೀನವು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿದ್ದವು.
- **ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು:-** ಗೋವಾವನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವಂತೆ **ಪೋರ್ಚುಗಲ್** ದೇಶವನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು.
- ಸುಮಾರು **451 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ** ಗೋವಾವನ್ನು ಆಳಿದ್ದ ಪೋರ್ಚುಗಲ್, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು.
- ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ **'ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ಚಳವಳಿ'**ಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಆಪರೇಷನ್ ವಿಜಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು** ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವಾವನ್ನು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು **ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು** 'ಆಪರೇಷನ್ ವಿಜಯ್' ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು.
- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು **36 ಗಂಟೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ** ನಡೆದಿದ್ದು, ಭೂ, ಜಲ ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆಗಳ ಸಮನ್ವಯದ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಫಲಿತಾಂಶ:-

- ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪಡೆಗಳು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 19, 1961** ರಂದು ಶರಣಾದವು, ಇದರಿಂದಾಗಿ **'ಗೋವಾ'ವು ದಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು** ಜೊತೆಗೆ ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡಿತು.
- **ಮೇ 30, 1987** ರಂದು ಅಂದಿನ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ, ಗೋವಾವನ್ನು ಭಾರತದ **25ನೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ** ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ದಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದವು.

8. ಟರ್ಕಿಯ "ಸ್ಟೋನ್ ಹಿಲ್ಸ್" ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, ಟರ್ಕಿಯ ಆಗ್ನೇಯ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಪುರಾತತ್ವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಸುಮಾರು **11,000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು** ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿವೆ. ಇದು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ ವಸಾಹತು ಸಮುದಾಯಗಳು ಉದಯಿಸಿದ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

"ಸ್ಟೋನ್ ಹಿಲ್ಸ್" (ಶಿಲಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪ್ರಾರಂಭ:- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2020 ರಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ:- ಇದು ವಿಶ್ವದ **'ನವಶಿಲಾಯುಗದ ರಾಜಧಾನಿ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ **"ಸಾನ್ಲಿಯುರ್ಫಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯ"ದ** 12 ತಾಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು **ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾದ "ಗೋಬೆಕ್ಲಿ ಟೆಪೆ"ಯನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಉತ್ತರ **ಮೆಸೊಪಟೇಮಿಯಾದಲ್ಲಿ** ಪತ್ತೆಯಾದ **ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಯುಗದ** ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನವಶಿಲಾಯುಗದ ವಸಾಹತುಗಳು:- ವಾಯುವ್ಯ

ಭಾಗ (**ಕಾಶ್ಮೀರ**), ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ (**ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ**), ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗ (**ಮೇಘಾಲಯ**) ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ (**ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ**) ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

- ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ನವಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳೆಂದರೆ:- **ಬುರ್ಜಾಹೋಮ್** (ಕಾಶ್ಮೀರ), **ಗುಫ್ಕ್ರಾಲ್** (ಕಾಶ್ಮೀರ), **ಚಿರಾಂಡ್** (ಬಿಹಾರ) ಮತ್ತು **ಉತನೂರು** (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ).

ಶಿಲಾಯುಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಶಿಲಾ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದು**, ಇದನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
  1. **ಹಳೆಯ (ಪ್ರಾಚೀನ) ಶಿಲಾಯುಗ**
  2. **ಮಧ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗ**
  3. **ನವಶಿಲಾಯುಗ**

1. ಹಳೆಯ (ಪ್ರಾಚೀನ) ಶಿಲಾಯುಗ: ಬೇಟೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು

- ಇದು ಸುಮಾರು **26 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 10,000 ರವರೆಗೆ** ಮುಂದುವರಿಯಿತು.
- ಈ ಕಾಲದ ಮಾನವರು **ಬೇಟೆಗಾರರು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಾಗಿದ್ದರು.** ಇವರು ಬೇಟೆ, ಮಾಂಸ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ **ಕಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು** ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

2. ಮಧ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗ: ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ

- ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟವು **ಕ್ರಿ.ಪೂ. 10,000 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 5,000 ರ ನಡುವೆ** ಸಂಭವಿಸಿದೆ (ಇದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ).
- ಇದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ **ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿಲಾ ಉಪಕರಣಗಳ** ಬಳಕೆ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು **ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರಂಭಿಕ ಸಾಕಾಣಿಕೆ/** ಪಳಗಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

3. ನವಶಿಲಾಯುಗ: ಸ್ಥಿರ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಿಕೆ

- ಇದು ಸುಮಾರು **ಕ್ರಿ.ಪೂ. 12,000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4500 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2000 ರ ನಡುವಿನ** ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.
- **ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಿಕೆಯು** ಈ ಯುಗದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.
- ಇದು **ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ನೇಯ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜಟಿಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳ** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು.
- ಕೃಷಿಯು ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿತು ಮತ್ತು **ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಉದಯಕ್ಕೆ** ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

1. ಬೆಂಗಳೂರಿಗಾಗಿ ಏಕೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಿತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 'ಎಂಡ್-ಟು-ಎಂಡ್' (ಸಮಗ್ರ) **ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು** ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಿದೆ.

ಸಮಿತಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ರಚನೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ (SWM)** ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
- ರಚನೆ:- **ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು** ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದ್ದು, ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (GBA) ದ **ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

2. 'ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್' ಮಿಷನ್

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಬೆಂಗಳೂರು ಪೊಲೀಸರು** "ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್' ಮಿಷನ್' ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್' ಮಿಷನ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- **ಸಮುದಾಯ ಪೊಲೀಸ್** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ **ಯುವಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು** ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಗುರಿ:- ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗೃತ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ತಂಡದ ಭಾಗವಾಗಿ **2 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು** ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲು ಪೊಲೀಸರು ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- 10,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿಧಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು, ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಹಾಗೂ ಅವರ 'ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಿವಿ'ಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಇದೊಂದು ಕೇವಲ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ **ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು** ಬಲಪಡಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

3. ಜಾನ್ ಮೈಕೆಲ್ ಡಿ'ಕುನ್ಹಾ ಆಯೋಗ

- **ಚಾಮರಾಜನಗರ** ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ **ಕೋವಿಡ್ ರೋಗಿಗಳ ಸಾವಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಕುರಿತು,** ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಜಾನ್ ಮೈಕೆಲ್ ಡಿ'ಕುನ್ಹಾ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ತನಿಖಾ ಆಯೋಗವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

4. “ಲೋಕ ಭವನ, ಕರ್ನಾಟಕ”

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ** (MHA) ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ತದನಂತರ **ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶದನ್ವಯ,** ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಧಿಕೃತ ನಿವಾಸವಾದ **ರಾಜಭವನಕ್ಕೆ “ಲೋಕ ಭವನ, ಕರ್ನಾಟಕ” ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ** ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ:

ಜುಲೈ 2024 ರಲ್ಲಿ, **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ** ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದ** ಒಳಗಿರುವ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಸಭಾಂಗಣಗಳಿಗೆ ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು:

- **ದರ್ಬಾರ್ ಹಾಲ್ ಗೆ “ಗಣತಂತ್ರ ಮಂಟಪ”** ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ("ದರ್ಬಾರ್" ಎಂಬ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪದದ ಬದಲಿಗೆ "ಗಣರಾಜ್ಯ" ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು).
- **ಅಶೋಕ್ ಹಾಲ್ ಗೆ “ಅಶೋಕ ಮಂಟಪ”** ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. (ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಶೋಕ/ಅಶೋಕ ಮರದ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಲು)

5. ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ BWSSB ಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹೆಸರು:- **“ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಜಿಯೋಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ”** (ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಭೂಸ್ಥಾನಿಕ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ)
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು:- **ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ** (BWSSB)
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ:- **ಜಿಯೋಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ**
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ಥಳ:- **ಭಾರತ ಮಂಟಪ, ನವದೆಹಲಿ.**

6. “ಹೈಜೀನ್ ಆನ್ ಗೋ”- ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, **ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪೊಲೀಸರಿಗಾಗಿಯೇ** ಮೀಸಲಾದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನ ‘ಹೈಜೀನ್ ಆನ್ ಗೋ’ (Hygiene on Go) ಗೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆತಿದೆ.

‘ಹೈಜೀನ್ ಆನ್ ಗೋ’ ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗುರಿ:- **ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಂಚಾರ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:- **ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯು,** ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಪೊಲೀಸರಿಗಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಾದ, ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನವಾಗಿದೆ.
- ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:- ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯು **₹2.06 ಕೋಟಿ** ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ **ಮೂರು ವಾಹನಗಳನ್ನು** ಖರೀದಿಸಿ, ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು, ಇವು **ಮಾರ್ಚ್ 2028 ರವರೆಗೆ 27 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿವೆ.
- ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- ಈ ವಾಹನಗಳು **ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8.30 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 7 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ,** ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆ ಇರುವ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗಗಳಾದ **ತಣಿಸಂದ್ರ, ಆಡುಗೋಡಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ** ಸಂಚರಿಸಲಿದ್ದು, ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು **91 ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ನಿಲುಗಡೆ** ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಿವೆ.
- ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಘಟಕಗಳು:- ಇವು ಹೊರಭಾಗದ ಸಿಸಿಟಿವಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಜಿಪಿಎಸ್ ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಎಲ್ಇಡಿ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿವೆ.
- ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:- ಈ ವಾಹನಗಳು ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ **ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು** ಹೊಂದಿರಲಿವೆ. ಈ ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

7. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (CFTRI)ಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಆಹಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ** ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (CFTRI) ಪ್ರಸ್ತುತ **ಸುಧಾರಿತ ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವತ್ತ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.
- ಇವುಗಳಲ್ಲಿ **ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಹಾರ, ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ದೈಹಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ವರ್ಧಿಸುವ ಕ್ರೀಡಾ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗಾಗಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಯುಕ್ತ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಆಹಾರಗಳನ್ನು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಸೇರಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (CFTRI) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆ:- ಇದು **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು**

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ (CSIR) ಒಂದು ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಶೋಧನಾಲಯವಾಗಿದೆ.

- ಸ್ಥಳ:- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ **ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.**
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು **21 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1950** ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- ಇದು **ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ** ಮುಂಚೂಣಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

8. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್'

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ** ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್' ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

'ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- ಏಕೀಕೃತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್' ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಮೂಲಕ, **ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಮುಂಚೂಣಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ** ರೂಪಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.
- ಪಾತ್ರ:- ಇದು **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಅಪರೂಪದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃತಿಗಳು, ಪತ್ರಾಗಾರ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು** ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ.
- ಆರಂಭಿಸಿದವರು:- **ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (ORI) ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳ/ಪತ್ರಾಗಾರ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ** ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿವೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ **'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಷನ್'** ಮತ್ತು **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಮಿಷನ್'**ನ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- **ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ORI)** ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರ್ಯಭಟೀಯ, ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಸೇರಿದಂತೆ 70,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 45,000 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಅಪರೂಪದ ಮುದ್ರಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **"ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಥಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ" ಮತ್ತು "ಸೇವ್ ಅವರ್ ಕಂಟ್ರಿ ಫೌಂಡೇಶನ್"** ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ₹2.15 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದ **ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು** ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- **ಗಮನಿಸಿ: ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಥಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು 1909 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು (PSI 402 ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗಿತ್ತು).

9. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ-ತೈವಾನ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್'

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ತೈವಾನ್‌ನ **'ಅಲೇಜಿಯನ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್'**, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ **₹1,000 ಕೋಟಿ** ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ 'ಭಾರತ-ತೈವಾನ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಾರ್ಕ್' (ITIP) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿದೆ.
- ಮಹತ್ವ:- ಈ ಸಹಯೋಗವು **'ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ' (ESDM)** ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮುಂಚೂಣಿ ತಾಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕ ಮಿಷನ್ (KDEM) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ಇದು **ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2021 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ **ಲಾಭರಹಿತ** ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಇದು **ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು** ವೇಗಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮದ ನಡುವೆ **'ಜ್ಞಾನ ಸೇತುವೆ'ಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

KDEM ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮ:-** 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವು ಹೊಂದಿರುವ **$1 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ** ಗುರಿಯಲ್ಲಿ **ಕರ್ನಾಟಕವು $300 ಬಿಲಿಯನ್** ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:-** 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ (ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರತಾಗಿ) **10,000** ನವೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ:-** ಡಿಜಿಟಲ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ **50 ಲಕ್ಷ ನುರಿತ ಮತ್ತು ಅರೆ-ನುರಿತ** ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ.

KDEM ನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:

- **ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನವೋದ್ಯಮಗಳು:-** ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಜನಸಂಪರ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಬಿಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು:- ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ-ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಲಬುರಗಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು** ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು.
- **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ (ESDM):- ಅರೆವಾಹಕ** (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ **ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ** ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಉತ್ತೇಜನ:-** **'ಭವಿಷ್ಯದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉದ್ಯೋಗಗಳು'** ಮತ್ತು **'ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಕಿಲ್ ಕನೆಕ್ಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್'** ನಂತಹ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು.
- **ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ/ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ**

ಸೇವೆಗಳು, ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು:- ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು (GCCs) ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಐಟಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು.

10. ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದ ಸೇವಾ ರಫ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಕ್ತಿಕೇಂದ್ರ- ಬೆಂಗಳೂರು ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2024-25ನೇ ಸಾಲಿನ ಭಾರತದ ಸೇವಾ ರಫ್ತು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದು, $78.64 ಶತಕೋಟಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸೇವಾ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **35% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಕರ್ನಾಟಕದ ರಫ್ತು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಘಟಕವಾದ **"ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಕೇಂದ್ರ" (VTPC)** ದ ಪ್ರಕಾರ, 2021–22 ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದ ಸೇವಾ ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ **41% ರಷ್ಟು** ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಇದರ ಮೌಲ್ಯ $254.4 ಶತಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಿತ್ತು.
- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು **ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸೇವಾ ವಲಯದ** ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ, 2024-25'ರ ವರದಿಯ ಅನ್ವಯ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ **(GSVA) ಸೇವಾ ವಲಯದ ಪಾಲು 68.1% ರಷ್ಟಿದೆ.** ಇದರಲ್ಲಿ **ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯು** ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ (GSDP) ಏಕೈಕ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

11. 'ಶುಚಿ' ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಶುಚಿ' ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳ** ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ.

'ಶುಚಿ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- **10 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷ ವಯೋಮಿತಿಯ ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು.**
- ಆರಂಭ:- **2013-14**
- ಗುರಿ:- ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ **ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ** ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

'ಶುಚಿ - ನನ್ನ ಮೈತ್ರಿ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **2023 ರಲ್ಲಿ** ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾದ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರದಂತಹ** ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ **ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳ ಬದಲಾಗಿ 'ಮಾಸಿಕ ಋತುಚಕ್ರದ ಕಪ್'ಗಳನ್ನು** ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

12. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (KSDMA)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವು-ನೋವು, ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು **"ವಿಪತ್ತು-ಪ್ರತಿರೋಧಕ (ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ) ಕರ್ನಾಟಕ"** ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯ ತಗ್ಗಿಸುವ (KSDRR) ಯೋಜನಾ ರೂಪರೇಖೆ, 2025-30:

- ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ **80% ರಷ್ಟು** ಭೂ ಪ್ರದೇಶವು **ಬರಪೀಡಿತದ** ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.
- ರಾಜ್ಯದ **22% ರಷ್ಟು** ಭೂ ಪ್ರದೇಶವು **ಮಧ್ಯಮ ತೀವ್ರತೆಯ ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ** ಮತ್ತು **24% ರಷ್ಟು** ಭೂ ಪ್ರದೇಶವು **ಚಂಡಮಾರುತ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ಗಾಳಿಯಂತಹ** ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.
- ಅಪಾಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ **ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಪಘಾತಗಳಂತಹ** ಮಾನವ ಪ್ರೇರಿತ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (KSDMA)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆ:-** ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವ:-** ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:-** ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಪತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ:-** ವಿವಿಧ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಇದು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆ:-** ಇದು ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ (NDMA) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

13. ಅಪಘಾತ ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (ಸ್ಪಂದನಾ) ವಾಹನಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು (ಬಸ್ ಗಳು)** ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾದಾಗ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಥಗಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ನೆರವು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, **ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು (KSRTC)** 'ಅಪಘಾತ ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು' ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ.

ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (ಸ್ಪಂದನಾ) ವಾಹನಗಳ ಕುರಿತು:

- ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ 2 ವಾಹನಗಳನ್ನು **ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ** ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಈ ವಿಶೇಷ ಸುಸಜ್ಜಿತ ವಾಹನಗಳು **'ಸಂಚಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ'ಗಳಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿವೆ.
- ಇದು **ತಾಂತ್ರಿಕ ತಂಡಗಳು ಅಗತ್ಯ ಉಪಕರಣ ಹಾಗೂ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ** ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಲುಪಲು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಪುನರಾರಂಭಿಸಲು ನೆರವಾಗಲಿವೆ.

14. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ 'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' (ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಳಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾದ** ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ **ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅನುಭವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ** ಉದ್ದೇಶದ ನೂತನ 'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' **(ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಳಗಳು)** ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಾರ್ಚ್ 2026ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' (ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಳಗಳು)ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹಿನ್ನೆಲೆ:- ಈ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಥಳಕ್ಕೇ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಗುರಿ:- ಹಂಪಿಯ ಪುರಾತತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ **ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು** ಹಾಗೂ ಇ ಮೂಲಕ **ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದವರು:- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು 2024ರಲ್ಲಿ** ಈ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.
- ಸಚಿವಾಲಯ:- **ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯ**
- ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆ:- **'ಸ್ವದೇಶ್ ದರ್ಶನ್ 2.0'** ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು **₹25.64 ಕೋಟಿ** ವೆಚ್ಚದ 'ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ'ಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದೆ.
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆ:- **'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಿತ ' (KTIL).**
- ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು:- ಈ 'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ **ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಘಟಕಗಳು, ನೈರ್ಮಲ್ಯಯುತ ಶೌಚಾಲಯಗಳು, ಎಟಿಎಂಗಳು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ನೆರಳಿನ ಆಸರೆಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸಲಿವೆ.

15. ಐಐಎಸ್‌ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 'ಎಐ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರ' ಸ್ಥಾಪನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಬೆಂಗಳೂರಿನ** ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ **(IISc)** 'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನಲ್ ಎಐ ಫಾರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಹೆಲ್ತ್‌ಕೇರ್' **(TANUH) ಫೌಂಡೇಶನ್** ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

IISc ಯಲ್ಲಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎಐ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗುರಿ:- ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಆಧಾರಿತ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಿತ 'ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರ'ವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **"ಮೇಕ್ ಎಐ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ"** (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಐ ಸೃಜಿಸಿ) ಮತ್ತು **"ಮೇಕ್ ಎಐ ವರ್ಕ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ"** (ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ಎಐ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ) ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಲಾಭರಹಿತ** ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದು, **ಅಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ** (NCD) ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ **ಎಐ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಕೇಂದ್ರವು **ಬಹುವಿಷಯಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದ್ದು, ವೈದ್ಯರು, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಐ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಿದೆ.

16.KKHRAC ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ (KKHRAC)** ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಕುರಿತು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿದ್ದ ನಿವೃತ್ತ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ **ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್** ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿದ ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯು 'ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ' (KKHRAC)ಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ **ಹಣಕಾಸಿನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು** ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದೆ.
- 2020–21 ರಿಂದ 2022–23 ರವರೆಗಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನಲಾದ ಈ **ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು**, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ **ನಿಧಿ ದುರ್ಬಳಕೆಯ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು** ಎಂದು ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ವರೂಪ:- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು **ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಇದು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಥವಾ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಆಯೋಗವಲ್ಲ.
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ:- **ಕಲಬುರಗಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).**
- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ (ಬೀದರ್, ಕಲಬುರಗಿ, ಯಾದಗಿರಿ, ರಾಯಚೂರು, ಕೊಪ್ಪಳ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ) **ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

17. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (SCSP) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (TSP) ನಿಧಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2023 ರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ **ಐದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ** ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (SCSP) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (TSP) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ್ದ ಮೊತ್ತದ ಗಣನೀಯ ಪಾಲನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

SCSP ಮತ್ತು TSP ನಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು **'ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ-ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ-ಹಂಚಿಕೆ (ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಯೋಜಿಸುವಿಕೆ, ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 2013'** ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 2017 ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ **ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುಪಾತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯ (ಬಜೆಟ್)ದಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು** ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಇಂತಹ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಭಾರತದ **ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯ** ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

18. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಮಸೂದೆ, 2025:

- ಉದ್ದೇಶ:- **ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಂತಹ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಧಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು "ಅಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು" ಅಪರಾಧೀಕರಿಸುವುದು** ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:- **2016 ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ** ರಾಜ್ಯವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಂತರ, ಇಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಭಾರತದ **ಎರಡನೇ ರಾಜ್ಯ** ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:- ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವ ಯಾವುದೇ **ಮೌಖಿಕ ಅಥವಾ ಲಿಖಿತ ಕೃತ್ಯ ಅಥವಾ ನಟನೆ/ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು** ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಎಂದು ಇದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ:- ಈ ಮಸೂದೆಯು **20 ವಿಧದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ**, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:
  - ವೃತ್ತಿಪರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ **ಒಡನಾಟಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು.**
  - ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು.**
  - ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳ, ಸೇವೆಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ **ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದು.**
  - **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು** (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಉಡುಗೆ ಅಥವಾ ಭಾಷೆ) ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವುದು.
- ಗುರಿಪಡಿಸಲಾದ ಘಟಕಗಳು:- ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇರುವ **ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ಸಮುದಾಯದ ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು** ಈ ಕಾನೂನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗುರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಪರಾಧದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ:- **ನೇರವಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹೇರುವವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಂತಹ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವವರು ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ** ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ದಂಡನೆಗಳು:- ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ **3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ**, ಅಥವಾ **₹1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡ** ಅಥವಾ ಈ **ಎರಡನ್ನೂ** ವಿಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:

- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ನಿಷೇಧ ಅಧಿಕಾರಿ:** ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು **ಗ್ರೂಪ್ 'ಎ' ಶ್ರೇಣಿಯ** ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪೊಲೀಸರ ಅಧಿಕಾರಗಳು:** ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ **ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು** ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ನೆರವು:** ಅಪರಾಧಿಗಳಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ **ದಂಡದ ಮೊತ್ತವನ್ನು** ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ **ಪರಿಹಾರವಾಗಿ** ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

19.ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ (ವೇದಿಕೆ) ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ (ವೇದಿಕೆ) ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 2025 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- ಅಂದಾಜು **4,00,000 ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಮಸೂದೆಯು 2025ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, **12 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2025** ರಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ:-** ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ **ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ** ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ **ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ** ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ **ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ** 'ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.
- **ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ:- ಸಂಘಟಕ ವೇದಿಕೆ** (ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್)ಗಳ ಪ್ರತಿ ವಹಿವಾಟಿನ ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ **1% ರಿಂದ 5% ರಷ್ಟು 'ಕಲ್ಯಾಣ ಶುಲ್ಕ'ವನ್ನು** ವಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೀಸಲಾದ 'ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿ'ಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ:-** ಎಲ್ಲಾ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು **ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ** ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದು, **ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು** ಪಡೆಯಲು ಎಲ್ಲಾ ವೇದಿಕೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ 'ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ'ಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕ್ರಮವಿಧಾನ ಆಧಾರಿತ (ಅಲ್ಗಾರಿದಮಿಕ್) ಪಾರದರ್ಶಕತೆ:- ಕಾರ್ಯ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ** ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ವೇದಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ** ಕ್ರಮವಿಧಾನದ (ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳ) ವಿವರಗಳನ್ನು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
- **ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ:-** ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದ್ವಿಸ್ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮೊದಲು ವೇದಿಕೆ ಹಂತದ **"ಆಂತರಿಕ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿ"**ಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಂತರ **"ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ"**ಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸೇವಾ ವಜಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳು:- ಸಮರ್ಥನೀಯ ಲಿಖಿತ ಕಾರಣ ಮತ್ತು 14 ದಿನಗಳ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡದೆ** ವೇದಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯಿಂದ ವಜಾಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ **(ದೈಹಿಕ ಹಾನಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).**

20. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025: ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ

- ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು:- **ಕರ್ನಾಟಕ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಯಮಿತ (KREDL)ವು** ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025' ಅನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ಆಯೋಜಕರು:- ಕೇಂದ್ರ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ **"ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಕಛೇರಿ/ ಬ್ಯೂರೋ"** (BEE).
- ಈ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಲಭಿಸಿದೆ:- **ರಾಜ್ಯ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' (SDA ಗ್ರೂಪ್-1).**
- ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವವರು:- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನಾಚರಣೆಯ** ಅಂಗವಾಗಿ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 14 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಜರುಗಿದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ** ದ್ರೌಪದಿ ಮುರ್ಮು ಅವರು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

21. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವಿಧಾನಸಭೆಯು ಬಹುಚರ್ಚಿತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- **17% ಮೀಸಲಾತಿ** ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ **101 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ** ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ **ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಾನ್ಯತೆ** ನೀಡುವುದು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಮೀಸಲಾತಿ ಹಂಚಿಕೆ:-**ಈ ಮಸೂದೆಯ ಅನ್ವಯ,

1. **ಪ್ರವರ್ಗ- ಎ** (16 ಜಾತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅತೀ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು)- **6%** ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಹೊಂದಿದೆ.
2. **ಪ್ರವರ್ಗ- ಬಿ** (19 ಜಾತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು)- **6%** ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಹೊಂದಿದೆ.
3. **ಪ್ರವರ್ಗ- ಸಿ** (63 ಜಾತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸ್ಪೃಶ್ಯರು)- **5%** ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಹೊಂದಿದೆ.

- **ವರ್ಗೀಕರಿಸದ ಜಾತಿಗಳು:-** ಅಂತೆಯೇ, ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸದ 3 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಾದ **ಆದಿ ಆಂಧ್ರ, ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮತ್ತು ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕಗಳನ್ನು** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ **ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳ** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರವರ್ಗ- ಎ ಅಥವಾ ಪ್ರವರ್ಗ- ಬಿ ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- **ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ:-** ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಹೆಚ್.ಎನ್. ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ನೇತೃತ್ವದ **ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗವು**, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ವಿವಿಧ ಉಪ-ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಿಫಾರಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ 4 ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು.
- ಅನುಷ್ಠಾನ:- ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸರ್ಕಾರವು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಉಪ -ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

22. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗದ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗದ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಅನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಸದಸ್ಯರ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ:- **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ (ST) ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು** ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಸರ್ಕಾರದಿಂದ **ಹೊಸ ದತ್ತಾಂಶ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು** ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ -ವರ್ಗೀಕರಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು** ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಹೊಂದಿದೆ.

23. ರಾಜ್ಯದ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆ : CAG ವರದಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ** (CAG) ವರದಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ದುರ್ಬಲತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಸಿಎಜಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಈ ವರದಿಯು 2017-18 ರಿಂದ 2022-23 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಪಾಯ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದೆ.
- **ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು** (KSDMA) 2008 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, **'ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2020'** ಅನ್ನು 12 ವರ್ಷಗಳ ವಿಳಂಬದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.
- **ರಾಜ್ಯ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಕೇಂದ್ರವು** ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅದರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.
- **ವಿಪತ್ತು ಸ್ಪಂದನಾ ಪಡೆಯ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ** ಮಂಜೂರಾದ ಹುದ್ದೆಗಳ ಪೈಕಿ 67% ರಿಂದ 96% ರಷ್ಟು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಘಟಕಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.
- **ಪ್ರವಾಹದ ಅಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ "ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ"ಯನ್ನು** 2021 ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಸಿಎಜಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದೆ.
- ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ 100 ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಅಳೆಯುವ ಸಂವೇದಕಗಳ ಪೈಕಿ 49 ಸಂವೇದಕಗಳು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2023ರ ವೇಳೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, **ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರವಾಹ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲ.**

24. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ತುಂಗಭದ್ರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಜೂನ್ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು 1,613 ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಕೆಯಾದ ನಂತರ, ಹೊಸ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಜೂನ್ 2026ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕುರಿತು:

- **ಸ್ಥಳ:-** ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ **ಹೊಸಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳದ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ** (ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಉಪನದಿ) ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರು:-** ಇದನ್ನು **'ಪಂಪ ಸಾಗರ'** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- **ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:-** ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವು **101 ಟಿಎಂಸಿ** (TMC - ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯನ್ ಘನ ಅಡಿಗಳು) ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಜಲಾನಯನಪ್ರದೇಶ:-28,000ಚದರಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು** ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸುಮಾರು **49.5 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರವಿದೆ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಇದು ನೀರಾವರಿ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ **ಬಹು ಉದ್ದೇಶಗಳ** ಜಲಾಶಯವಾಗಿದೆ.
- **ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಂಯೋಜನೆ:-** ಇದು **ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಅಣೆಕಟ್ಟು** ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

25. 'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇತು' ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು (MHUs)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು 81 'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇತು' ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳಿಗೆ (MHUs) ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇತು' ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಗುರಿ:-** ಕರ್ನಾಟಕದ **ದೂರದ, ತಲುಪಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು** ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
  - ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹೊರಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ **ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು** ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- "ಅತಿದೂರದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ"** ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯದಡಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಸಂಚಾರಿ ಘಟಕಗಳು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ 32 ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, **ತಲುಪಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸಲಿವೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ನಿಧಿ:-** ಒಟ್ಟು 81 ಘಟಕಗಳ ಪೈಕಿ 49 ಘಟಕಗಳನ್ನು **"ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನ"** (NHM) ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇನ್ನುಳಿದ 32 ಘಟಕಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ "ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ-ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ- ಯೋಜನೆ" **(SCSP/TSP)** ಹಂಚಿಕೆಯಡಿ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಸಿಬ್ಬಂದಿ:-** ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕವು **ಒಬ್ಬರು ಎಂಬಿಬಿಎಸ್ ವೈದ್ಯರು, ಒಬ್ಬರು ದಾದಿ (ನರ್ಸ್) ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಸೇವೆಗಳು:-** ಹೊರರೋಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ (OPD), ತ್ವರಿತ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಕಿಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮೂಲಭೂತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಉಚಿತ ಔಷಧಿಗಳು, ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಈ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.
- **ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ** ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ತುರ್ತು ಬಳಕೆ:-** ಈ ಘಟಕಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೇಳೆಯೂ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು.
- **ಹಂಚಿಕೆ:-** ಒಟ್ಟು ಘಟಕಗಳ ಪೈಕಿ 41 ವಾಹನಗಳನ್ನು **ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ** ಭಾಗಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

26. ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ(VijAIpatha) ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, **ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರಾದ** ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಅವರು **ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ** 'ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ' (VijAIpatha) ಎಂಬ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಶಿಕ್ಷಣ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ** ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

'ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ' ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಗುರಿ:- ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ** ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI), ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಗಣಿತ (STEM), ರೋಬೋಟಿಕ್ಸ್, ಕೋಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ **ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು** ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ** ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ **'ಸೈಯಂಟ್ ಫೌಂಡೇಶನ್'** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ **ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ** ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು:-** 'ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ' ದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು **ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು** ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

27. ಕೆಎಂಎಫ್ 'ನಂದಿನಿ' ತುಪ್ಪದ ರಫ್ತು: ಅಮೆರಿಕ, ಯುಎಇ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ (ಕೆಎಂಎಫ್)ವು ಅಮೆರಿಕ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಯುಎಇ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 'ನಂದಿನಿ' ತುಪ್ಪದ ರಫ್ತನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಕೆಎಂಎಫ್ 'ನಂದಿನಿ' ತುಪ್ಪದ ರಫ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಯುಎಇಯಿಂದ 8 ಟನ್, ಅಮೆರಿಕದಿಂದ 5 ಟನ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಿಂದ 1 ಟನ್ ತುಪ್ಪ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಕೆಎಂಎಫ್ ಖರೀದಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ, ಕೆಎಂಎಫ್ ತನ್ನ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಯುಎಚ್‌ಟಿ (UHT) ಟೆಟ್ರಾ ಪ್ಯಾಕ್ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಗಿಣ್ಣು, ಪುಡಿ ರೂಪದ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನ, ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್, ಸುವಾಸನೆಭರಿತ ಹಾಲು, ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಸವಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ **ದುಬೈ, ಕತಾರ್, ಬ್ರೂನಿ, ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾಪುರ** ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ (KMF)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆ:-** ಕೆಎಂಎಫ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ **ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ** ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು,
- **ಸ್ವತಃ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ:-** ಇದು **ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದಲೇ** ಮಾಲೀಕತ್ವಹೊಂದಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- **ದೇಶದ 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ:-** ಹಾಲು ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು **ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದ್ದು**, ದೇಶದಲ್ಲೇ 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.
- ಸ್ಥಾಪನೆ:- ದೇಶದ ಮೊದಲ **ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್** ಅನುದಾನಿತ **"ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ"ದ** ಭಾಗವಾಗಿ **1974 ರಲ್ಲಿ** ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಹಾಲು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:- **ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು** ತರುವುದೇ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ.
- ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- **"ಹಸುವಿನಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ"** ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಎಂಎಫ್, "**ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು**" ಹರಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಜಾಲ:-** ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು **13 ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಸಂಘಗಳು,** 10,500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು **20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ** ಬೃಹತ್ ಜಾಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

28. 'ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ' ಯೋಜನೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ **40 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.**
- ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ **ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು** 'ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ನಂತರ, **ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ** 40 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು **ಬಾಯಿ, ಸ್ತನ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಕಂಠದ** ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ' ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕ:-** ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24, 2024
- **ಸಚಿವಾಲಯ:-** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ **ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ.**
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:- "ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ"** ಎಂಬ ಘೋಷವಾಕ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:- "ಅಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ" ಆರಂಭಿಕ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ** ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ರೋಗದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹಾಗೂ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **30 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವಯಸ್ಸಿನ 1.67 ಕೋಟಿ ಜನರನ್ನು** ತಲುಪುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನ:- ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು** ಮತ್ತು **ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು** ಸೇರಿದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಗದಿತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ **ಮಂಗಳವಾರ, ಬುಧವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಮತ್ತು ಶನಿವಾರ ಮನೆ-ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ** ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.
- **ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ರೋಗಗಳು:-** ಈ ತಪಾಸಣೆಯು **ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಮಧುಮೇಹ** ಮತ್ತು ಮೂರು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳಾದ **ಬಾಯಿ, ಸ್ತನ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಕಂಠದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳ** ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:-** ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಂತಹ **ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾಯಿಲೆ** ಇರುವವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ **3 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ** ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆ:-** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ **ಕೋಲಾರ** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೀಗ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

29. ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಖ್ಯಾತ **ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್** ಅವರು 2025ರ ಸಾಲಿನ 'ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ'ಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, 2025ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಪುರಸ್ಕೃತರು:- ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್ (ಖ್ಯಾತ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿ)
- ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ:- **ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಟ್ರಸ್ಟ್).**

ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ** ಆಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ **ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ** ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುವ **ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ** ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು** ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವಾದ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 29** ರಂದು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನವನ್ನು **"ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ದಿನ"** (ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಹೋದರತ್ವ ದಿನ) ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು **₹5 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಬಹುಮಾನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, **1965ರ ಇಂಡೋ-ಪಾಕ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ** ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ಅವರು 1964-65ರಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್-ಈಜಿಪ್ಟ್ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನಾ ಪಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ** ಸಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೇನೆಯ ಸೇವೆ ನಂತರ ಅವರು **ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.
- ಇವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ **'ಕಾಳಿ ಗಂಗಾ'** 1996ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದು **ಕಾರವಾರದ ಕಾಳಿ ನದಿ ತೀರದ ರೈತರ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.**
- ಇವರ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ: ಹಾವ್ ತಣ್, ಪಲ್ತಡ್ಚೊ ಮುನಿಸ್, ಯುಗ್ ಸಾಂವರ್ ಮತ್ತು ವಿಖಾರ್ ವಿಲ್ಖೊ.

30. ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಚಾರಿ ತಾರಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಚಾರಿ ತಾರಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು **ನವೆಂಬರ್ 27, 2025** ರಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಚಾರಿ ತಾರಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವವರು:- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ **ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ**
- ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವವರು:- **ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಸೊಸೈಟಿ (KSTePS)** ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿನ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ** ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ತಾರಾಲಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕುತೂಹಲವನ್ನು** ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಮುದಾಯ:-** ರಾಜ್ಯದ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.**

ಪ್ರಮುಖ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು:

- **ಸಂಚಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯ:-** ಈ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ 5 ಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗಾಳಿ ತುಂಬಬಹುದಾದ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶೇಷವಾಗಿ **ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ವಾಹನಗಳನ್ನು** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:-** ತಲ್ಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ **360-ಡಿಗ್ರಿ ಮೀನಿನ ಕಣ್ಣಿನ ರೀತಿಯ** ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ (ಫಿಶ್-ಐ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಷನ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಆಧುನಿಕ ಸೌಕರ್ಯ:-** ಈ ವಾಹನಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಧ್ವನಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

31. ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (SEP) ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿ

- ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ:- **ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ** ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 5ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (SEP) ಆಯೋಗವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ **ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು **ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು** ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಸದಸ್ಯರು:- **ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರು ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು.** ಮತ್ತು
- ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ:- **ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ**
- ಕಾಲಮಿತಿ:- ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು **ಎರಡು ವಾರಗಳ** ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಮನಿಸಿ:-

- ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ **ಸುಖದೇವ್ ಥೋರಟ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ **ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (SEP) ಆಯೋಗವು** 2,197 ಪುಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 9, 2025 ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.
- ಈ ವರದಿಯು **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 26, **ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 52 ಮತ್ತು **ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 20 ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

32. LLR ವಂಚನೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎಐ-ಚಾಲಿತ 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲಾಕ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಚಾಲಿತ 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲಾಕ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

ಎಐ-ಚಾಲಿತ 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲಾಕ್' ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗುರಿ:- **ಪರವಾನಗಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿನ** ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು:- **ಕೇಂದ್ರ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವು.**
- ಸಂಯೋಜನೆ:- ಇದನ್ನು **ಸಾರಥಿ ಪರಿವಾಹನ ಸೇವಾ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ** ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತಾ ಹಂತವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯ:-** ಇದು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಮುಖ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ **ನೈಜ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಮಾತ್ರ** ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

33. ವಿಜಯನಗರದ ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ 'ರೋಸಿ ಸ್ಟಾರ್ಲಿಂಗ್' (ಗುಲಾಬಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ) ವಲಸೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ** ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ **ಯುರೋಪಿನಿಂದ 'ರೋಸಿ ಸ್ಟಾರ್ಲಿಂಗ್' (ಗುಲಾಬಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ)** ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಿಂತ್ರಪಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಬಗ್ಗೆ:-

- ಸ್ಥಳ:- **ಅಂಕಸಮುದ್ರ ಪಕ್ಷಿಧಾಮದ** ಸಮೀಪವಿರುವ ಈ ಕೆರೆಯು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 15 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
- **ವಿಸ್ತೀರ್ಣ:-** ಸುಮಾರು 275 ಎಕರೆ.
- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:- ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು **ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಪಾಳೇಗಾರ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕ** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

"ರೋಸಿ ಸ್ಟಾರ್ಲಿಂಗ್" (ಗುಲಾಬಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ) ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ವರ್ಗೀಕರಣ:- ಪಾಸ್ಟರ್ ರೋಸಿಯಸ್ . ಇದು ಸ್ಟರ್ನಿಡೆ ಕುಟುಂಬದ 'ಪ್ಯಾಸರೀನ್' ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.
- ಲಕ್ಷಣಗಳು:- **ಗುಲಾಬಿ ದೇಹ, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ತಲೆ, ರೆಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಲ** ಇದರ ವಿಶೇಷ.
- ವರ್ತನೆ:- ಇವು **ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದು**, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಮನ್ವಯಿತ ಹಾರಾಟದ ನೃತ್ಯಸಮಾನ/ಲಯಬದ್ಧ ಚಲನೆಯನ್ನು **'ಮರ್ಮರೇಷನ್'** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ವಲಸೆ:- ಇವು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆಸಿ, **ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ** ಖಂಡಾಂತರ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ.
- ಋತುಮಾನ:- ಇವುಗಳ ಆಗಮನವು **ಮುತ್ತುಗ ಮರ** (Palash) ಮತ್ತು **ಬೂರುಗ** (Silk-cotton) ಮರಗಳು ಹೂಬಿಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮಕರಂದವೇ ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಂಚಿಕೆ:- **ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.**

ರೋಸಿ ಸ್ಟಾರ್ಲಿಂಗ್ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

- IUCN ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿ:- **ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿ (LC).**
- ಪ್ರವೃತ್ತಿ:- **'ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ-2020'ರ** ಪ್ರಕಾರ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ **ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.**

ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಹತ್ವ:

- **ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಸೂಚಕ:-** ಬಾಂಬೆ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೊಸೈಟಿ (BNHS)ಯ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ವಲಸೆಯು ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.
- **ಪಕ್ಷಿ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಸಮುಚ್ಛಯ:-** ಅಂಕಸಮುದ್ರ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಹಿನ್ನೀರು, ಮಾಲವಿ, ತಿಗಳನ, ಭೀಮನಕೆರೆ ಮತ್ತು ಓಬಳಾಪುರ ಕೆರೆಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಒಂದು 'ಪಕ್ಷಿ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಸಮುಚ್ಛಯ'ವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು:

- ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಕ್ರಮ ಬೇಟೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

34. 'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ–ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ-ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಮುದ್ರಾಂಕ ಕಾಗದ

Y26Y0SMMBEY8AF7

INDIA NON JUDICIAL

सत्यमेव जयते

Government of Karnataka

eStamp

eStamp Certificate No. : Y26Y0SMMBEY8AF7
Issue Date : 09-May-2025
Description of Document : Lease of immovable property
As Per Stamp Act : (30-1-iii) Where the lease purports to be for a term exceeding one year and not exceeding ten years
Executor Detail : Ajay Kumar (Stamp Duty Paid By)
Executant Details : Narayana M, Sanjay Kumar, Ram Kumar
Stamp Duty Amount (₹) : 2000 (Two Thousand Only)
Transaction Type : Online

Schedule of the Property

Location of the Property	Survey No.	Area	North	South	East	West
Anekal Village	2/3	3.18(AG)	2/4	2/6	Road	2/5
Owner Name(s) :	Ajay Kumar, Harsha Kumar, Sanjay Kumar, Ram Kumar					

Disclaimer :
1. The authenticity of this e-stamp paper can be verified at https://kaveri.karantaka.gov.in or send SMS to 556678 in the format <<eStampCertNo>>or scan the QR code.
2. In case of false e-Stamp paper, please inform us. Send SMS to 556678 in the format <<eStampCertNo FAKE>>.

Please write or type below this line

LEASE DEED

This deed of Lease is executed on 20 day of 06 month of 2025 year at Bengaluru BETWEEN Sri./Smt.XXXXX, S/o./ YYYYY W/o. ZZZZZ Occupation Engineer aged 46 years, Aadhaar No xxxxxxx9321 PAN VDRTU4800B No 22/C residing atBSK 6th stage 11th block PIN Code 560060 herein after referred to as "the Lessor" of the one part and Represented by the GPA holder Sri./Smt. AAAAA ,S/o./W/o.D/o BBBBBB occupation Doctor aged 36 years, Aadhaar No xxxxxxx6523 (May be added if required) AND Sri./Smt. CCCCC , S/o./ W/o.D/o DDDDD

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಮುದ್ರಾಂಕ ವಂಚನೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಇ–ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್' ಬದಲಿಗೆ ನೂತನ **'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ–ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್'** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

'ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ–ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು **ಆಧಾರ್ ಆಧಾರಿತ ಇ–ಸಹಿ** ಅಥವಾ **ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಹಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ** (DSC- ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್) ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ **ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳಿಗೆ** ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಹಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಲಭ್ಯತೆ:- ಇದು **24x7 ಆನ್‌ಲೈನ್** ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಾಗರಿಕರು **ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್** ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- **ಪಾವತಿ ವಿಧಾನ:-** ಶುಲ್ಕವು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಜಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ/ ಇದರ ಅಗತ್ಯವೇನಿತ್ತು?

- **ಭೌತಿಕ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್:-** ಹಿಂದೆ ತೆಲಗಿ ಹಗರಣದಂತಹ ನಕಲಿ ಮುದ್ರಾಂಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಹಾವಳಿ ತಡೆಯಲು ಭೌತಿಕ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- **ಹಳೆಯ ಇ-ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಮಿತಿ:-** ಸ್ಟಾಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ (SHCIL) ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇ-ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ನಕಲು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿ ನಕಲು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ವಂಚನೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದವು.
- **ಪರಿಹಾರ:-** ಡಿಜಿಟಲ್ ಇ-ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾಗದರಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ನಕಲು ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.l

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- **ಭದ್ರತೆ:-** ಗುರುತಿನ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ನಕಲಿ ಸಹಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ:-** ಎಸ್‌ಎಚ್‌ಸಿಐಎಲ್ (SHCIL) ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಮಿಷನ್ ಮೊತ್ತ ಉಳಿತಾಯವಾಗಲಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಗಲಿದೆ.
- **ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ:-** ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾಗದರಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾನೂನು ಸಿಂಧುತ್ವ:-** ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

35. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕಲವ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪ್ರದಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು **2022 ಮತ್ತು 2023ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರೀಡಾ ರತ್ನ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ**ಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯವನಿಕಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿ ಘೋಷಣೆಗಳು:

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ರೀಡಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ :

- **ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ:-** ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಯಾಯ ವರ್ಷವೇ ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಪದಕ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ:-**
  - **ಚಿನ್ನದ ಪದಕ:** ₹6 ಕೋಟಿ ನಗದು ಮತ್ತು ಗ್ರೂಪ್ 'ಎ' ಅಥವಾ 'ಬಿ' ವೃಂದದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ.
  - **ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ:** ₹4 ಕೋಟಿ ನಗದು.
  - **ಕಂಚಿನ ಪದಕ:** ₹3 ಕೋಟಿ ನಗದು.
- **'ಮಿಷನ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್-2028':-** 2028ರ ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ **60 ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು** ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ **₹10 ಲಕ್ಷ** ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ:

ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಅರ್ಹತೆ/ಕ್ಷೇತ್ರ	ಬಹುಮಾನದ ವಿವರ
ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಧನೆ	₹4 ಲಕ್ಷ ನಗದು + ಏಕಲವ್ಯನ ಕಂಚಿನ ಪ್ರತಿಮೆ + ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ
ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ರೀಡಾ ತರಬೇತುದಾರರು	₹3 ಲಕ್ಷ ನಗದು + ಪ್ರತಿಮೆ + ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರೀಡಾ ರತ್ನ	ಗ್ರಾಮೀಣ/ದೇಸಿ ಕ್ರೀಡೆಗಳು	₹2 ಲಕ್ಷ ನಗದು + ಪ್ರತಿಮೆ + ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ
ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಕ	ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	₹10 ಲಕ್ಷ ನಗದು + ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ

ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು

2022ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುರಸ್ಕೃತರು:

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಹೆಸರು	ಕ್ರೀಡೆ
1	ಪ್ರಿಯಾ ಎಚ್. ಮೋಹನ್	ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್
2	ಮಿಥುನ್ ಮಂಜುನಾಥ್	ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
3	ಪ್ರತ್ಯನುಷ್ ತೋಮರ್	ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್
4	ಸಂಪತ್ ವಿ. ಪಾಸ್ಮೆಲ್	ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್
5	ಮೊಹಮ್ಮದ್ ರಾಹಿಲ್	ಹಾಕಿ
6	ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎ.	ಕಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕೆನೊಯಿಂಗ್
7	ಅದಿತಿ ಅಶೋಕ್	ಗಾಲ್ಫ್
8	ಎಸ್.ಡಿ. ಪ್ರಜ್ವಲ್ ದೇವ್	ಟೆನಿಸ್
9	ಯುಕ್ತಿ ರಾಜೇಂದ್ರ	ಶೂಟಿಂಗ್
10	ರಿಧಿಮಾ ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್	ಈಜು
11	ಮಣಿಕಂದನ್ ಕೆ.	ಪ್ಯಾರಾ ಕ್ಲೈಬಿಂಗ್
12	ಎಲ್.ಎಂ. ಮನೋಜ್	ವಾಲಿಬಾಲ್
13	ಪ್ರವಲಿಕಾ ವಿ. ಕುಷ್ಟಗಿ	ಟೇಕ್ವಾಂಡೊ
14	ನಿಂಗಪ್ಪ ಪಿ. ಗೇಣೆನ್ನವರ	ಕುಸ್ತಿ
15	ರಕ್ಷಿತಾ ಆರ್.	ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್

2023ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುರಸ್ಕೃತರು:

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಹೆಸರು	ಕ್ರೀಡೆ
1	ನಿಹಾಲ್ ಜೋಯೆಲ್	ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್
2	ಕೆ. ಸಾಯಿ ಪ್ರತೀಕ್	ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್
3	ಆರ್. ಸಂಜನಾ	ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್
4	ಅನುಪಮಾ ಗುಳೇದ	ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್
5	ನೈದಿಲೆ ಬಿ.	ಫೆನ್ಸಿಂಗ್
6	ಉಜ್ವಲ್ ನಾಯ್ಡು	ಜಿಮ್ನಾಸ್ಟಿಕ್ಸ್
7	ಬಿ. ಆಭರಣ ಸುದೇವ್	ಹಾಕಿ
8	ದಾದಾಪೀರ್	ಕಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕೆನೋಯಿಂಗ್
9	ದಿವ್ಯಾ ಟಿ.ಎಸ್.	ಶೂಟಿಂಗ್
10	ಅನೀಶ್ ಎಸ್. ಗೌಡ	ಈಜು
11	ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಎಸ್.	ವಾಲಿಬಾಲ್
12	ಐಶ್ವರ್ಯ ಪಿ. ಕರಿಗಾರ	ಕುಸ್ತಿ
13	ಉಷಾ ಬಿ.ಎನ್.	ವೇಟ್ ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್
14	ಶ್ರೀಧರ ನಾಗಪ್ಪ ಮಾಳಗಿ	ಪ್ಯಾರಾ ಈಜು
15	ಅಮ್ಮು ಮೋಹನ್	ಪ್ಯಾರಾ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್

- **ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರೀಡಾ ರತ್ನ ಪುರಸ್ಕೃತರು**
- **2022ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುರಸ್ಕೃತರು:**

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಹೆಸರು	ದೇಸಿ ಕ್ರೀಡೆ
1	ದಿವ್ಯಾ ಎಂ.ಎಸ್.	ಬಾಲ್ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
2	ಭಾಸ್ಕರ ದೇವಾಡಿಗ	ಕಂಬಳ
3	ರಾಯಪ್ಪ ಧರೆಪ್ಪ ಅಬ್ಬುನವರ	ಸಂಗ್ರಾಣಿ ಕಲ್ಲು ಎತ್ತುವುದು
4	ಚೈತ್ರಾ ಬಿ.	ಕೊಕ್ಕೊ
5	ವಿಠಲ್ ಮೇಟಿ	ಕಬಡ್ಡಿ
6	ಶಂಕರಪ್ಪ ಕೆ.	ಮಲ್ಲಕಂಬ
7	ಗೋಪವ್ವ ಮಂಜುನಾಥ ಖೋಡ್ಕಿ	ಕುಸ್ತಿ
8	ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಫಿರೋಜ್ ಶೇಖ್	ಯೋಗ

2023ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುರಸ್ಕೃತರು:

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಹೆಸರು	ದೇಸಿ ಕ್ರೀಡೆ
1	ಗೌತಮ್ ಎಂ.ಕೆ.	ಕೊಕ್ಕೊ
2	ಸುನಿಲ್ ಬಿ. ಪಡತಾರೆ	ಕುಸ್ತಿ
3	ವಿನಾಯಕ ಎಂ. ಕೊಂಗಿ	ಯೋಗ
4	ಮೇಘನಾ ಎಚ್.ಎಂ.	ಬಾಲ್‌ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
5	ಆತ್ಮೀಯಾ ಎಂ.ಬಿ.	ಕಬಡ್ಡಿ
6	ಮಂಜುಳಾ ಹಣಮಂತ ಹುಲಗಣ್ಣವರ	ಮಲ್ಲಕಂಬ

ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ವರ್ಷ	ತರಬೇತುದಾರರ ಹೆಸರು	ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ಷೇತ್ರ
2022	ಬಿ.ಎನ್. ಸುಧಾಕರ್	ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
	ಆರ್. ರಾಜನ್	ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್
	ಕೃಷ್ಣ	ಫುಟ್‌ಬಾಲ್
	ಈಶ್ವರ ಅಂಗಡಿ	ಕಬಡ್ಡಿ
	ಉಮೇಶ ಕಲಘಟಗಿ	ಈಜು
2023	ರಾಹುಲ್ ಬಿ.	ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್
	ಎಚ್.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	ಕಬಡ್ಡಿ
	ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ	ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್
	ಎಚ್.ಬಿ. ರವೀಶ್	ಹಾಕಿ

ಕ್ರೀಡಾ ಪೋಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ವರ್ಷ	ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳ
2023	ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಶಿಕ್ಷಣ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ	ಬೆಂಗಳೂರು

36. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ 'ಜೆನ್ ಝೀ' (Gen Z) ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, **ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು** ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ 'ಜೆನ್ ಝೀ' (Gen Z) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ನವೀಕೃತ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯನ್ನು **ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಚಾರ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ** (ಅಚಿತ್ ನಗರ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ) ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಿತು.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳು:

- **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಚಾಲಿತ:-** ಇದನ್ನು **"ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ"** ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕೆಫೆ ಕೇಂದ್ರ:-** ಇದು ಉಚಿತ ವೈ-ಫೈ, ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳು, ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ/ಆಟಗಳ ಬೂತ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:-** "ಸ್ವಯಂ ಮಾಡಿ" (DIY) ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿತ ಸ್ವಯಂ-ಬುಕಿಂಗ್ ಕಿಯೋಸ್ಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಯೂಆರ್ (QR) ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವೈಯಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿದ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಸಂಗ್ರಹ:-** ವೈಯಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿದ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇದು **"ಮೈ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್" ಕೌಂಟರ್** ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಆವರಣದ ಸಾಗಣಿಕೆ ಸೇವೆ:-** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ **ಪಾರ್ಸೆಲ್ ರವಾನೆಯನ್ನು** ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾದ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ವಿಸ್ತರಣೆ:-** ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತದ ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆವರಣಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದೆ.
- **ಗುರಿ:-** ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸ್ನೇಹಿ ಸಮುದಾಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಐಐಟಿ ದೆಹಲಿ: ಭಾರತದ ಮೊದಲ 'ಜೆನ್ ಝೀ' (Gen Z) ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ

- **ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು 'ಐಐಟಿ ದೆಹಲಿ'**ಯಲ್ಲಿ **ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ 'ಜೆನ್ ಝೀ' ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯನ್ನು** ಆರಂಭಿಸಿದೆ.
- ಇದು 2025ರ ವೇಳೆಗೆ ದೇಶದ 46 ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ವೈ-ಫೈ, ಕ್ಯೂಆರ್ ಬುಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ **'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ ಮಾದರಿ'** ಹಾಗೂ **'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಯಭಾರಿ'** ಎಂಬ ನೂತನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

37. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ ಒಮನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕದ **ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ** 3 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮಾನ್ಯತೆ (ಜಿಐ-ಟ್ಯಾಗ್) ಹೊಂದಿರುವ **ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆಯನ್ನು** ಒಮನ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಪಡೆದಿದೆ.

ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ (Indi Lime) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:-** ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆಯು ತನ್ನ **ವಿಶಿಷ್ಟ ಸುಗಂಧ, ಹೆಚ್ಚಿನ ರಸದ ಅಂಶ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಬಾಳಿಕೆ ಅವಧಿಗೆ** ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಕೃಷಿ ಪರಂಪರೆ:-** ಇದು **ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ** ಕೃಷಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಜಿಐ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಪಾತ್ರ:-** ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆಯು **ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ** ಈ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾನೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಮಹತ್ವ:

- **ಆರ್ಥಿಕ ಒಪ್ಪಂದ:-** ಈ ರಫ್ತು **ಭಾರತ-ಒಮನ್ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (CEPA) / ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದದ (FTA)** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಸ್ತರಣೆ:-** ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ **ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ** ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (APEDA): ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ** ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಜಿಐ-ಟ್ಯಾಗ್ ಪಡೆದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ **ಪ್ರಚಾರ, ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತಿಗೆ** APEDA ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸುದ್ದಿಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಗಳು

1. ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 1**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) / ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಎಚ್‌ಐವಿ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಜನರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು, ಎಚ್‌ಐವಿ ಪೀಡಿತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಏಡ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಏಡ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು"**

2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 2**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ** (CPCB)
- **ಉದ್ದೇಶ: ಭೋಪಾಲ್ ಅನಿಲ ದುರಂತಕ್ಕೆ** ಬಲಿಯಾದ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲಿನ್ಯದ** ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಹಸಿರು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನ"**

3. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 3**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ವಿಕಲಚೇತನರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಘನತೆ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ವಿಕಲಚೇತನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು"**

4. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 4**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ **1971ರ** ಭಾರತ-ಪಾಕ್ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ **'ಆಪರೇಷನ್ ಟ್ರೈಡೆಂಟ್'** ಆರಂಭಿಸಿದುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧ, ಸುಸಂಘಟಿತ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ"**

5. ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 5**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (FAO)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣಿನ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಗರಗಳಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣು"**

6. ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಧ್ವಜ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 7**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಜನರಿಂದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆ"**

7. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 7**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (ICAO)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ಆಕಾಶ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಭವಿಷ್ಯ"**

8. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 10**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (OHCHR)**
- **ಉದ್ದೇಶ: 1948ರಲ್ಲಿ** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು **'ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆ'ಯನ್ನು** ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು/ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು"**

9. ಯುನಿಸೆಫ್ (UNICEF) ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 11**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಯುನಿಸೆಫ್ (UNICEF)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ **ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆರವು** ನೀಡಲು 'ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ತುರ್ತು ನಿಧಿ' (UNICEF)ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ನನ್ನ ದಿನ, ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳು"**

10.ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 12**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO) / ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಯಕರಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಭರಿಸಲಾಗದ ಆರೋಗ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳೇ? ನಾವು ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದೇವೆ!"**

11.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: ಡಿಸೆಂಬರ್ 14
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE)**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ"**

12. ವಿಜಯ ದಿವಸ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 16**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು**
- **ಉದ್ದೇಶ:** 1971ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ವಿಜಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು. ಇದು **ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ವಿಮೋಚನೆಗೆ** ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"1971ರ ವಿಜಯದ ಸ್ಮರಣೆ"**

13. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 22**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂವಹನ ಮಂಡಳಿ** (NCSTC)
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗಣಿತಜ್ಞ **ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜನ್** ಅವರ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **ನಾವೀನ್ಯತೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಜ್ಞಾನ) ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪಾತ್ರದ** ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೈತರ ದಿನಾಚರಣೆ (ಕಿಸಾನ್ ದಿವಸ್)

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 23**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದ 5ನೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ **ಚೌಧರಿ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್** ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ **ರೈತರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು** ಗೌರವಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘೋಷವಾಕ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ; **ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ನೀತಿಗಳ** ಮೇಲೆ ಈ ದಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 24**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ,** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಗ್ರಾಹಕ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಚಿತ ವ್ಯಾಪಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸಾರುವುದು (ಇದು **1986ರ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯ** ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿದೆ).
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆದ್ಯತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: **"ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಪರಿವರ್ತನೆ"** ಎಂಬುದು 2025ರ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿತ್ತು).

16.ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ದಿನ (ಸುಶಾಸನ ದಿವಸ್)

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 25**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ **ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ** ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ **ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ** ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಗ್ರಾಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಆಡಳಿತ" (ಪ್ರಶಾಸನ ಗಾಂವ್ ಕಿ ಓರ್).**

17. ವೀರ ಬಾಲ ದಿವಸ್

- ಆಚರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ: **ಡಿಸೆಂಬರ್ 26**
- ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ**
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಗುರು ಗೋಬಿಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಜಿ ಅವರ ಕಿರಿಯ ಪುತ್ರರಾದ ಸಾಹಿಬ್ಜಾದಾ ಜೊರಾವರ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಹಿಬ್ಜಾದಾ ಫತೇಹ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಹುತಾತ್ಮತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2025ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: **"ಸಾಹಿಬ್ಜಾದಾರ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗದ ಮೇಲೆ ಗಮನ"**

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ ಪುರಸ್ಕಾರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನದಲ್ಲಿ**, 96 ಬ್ರಿಟಿಷ್ 'ಏಡ್-ಡಿ-ಕ್ಯಾಂಪ್'ಗಳ (ADCs) ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಎಲ್ಲಾ 21 ವೀರಯೋಧರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಕ್ರಮವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ ಪುರಸ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ **ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್** ಅವರು **1950ರ ಜನವರಿ 26** ರಂದು (ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- 'ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ' ಎಂಬ ಹೆಸರು **"ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶೂರರ ಚಕ್ರ"** ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪದಕವನ್ನು **ಸಾವಿತ್ರಿ ಖಾನೋಲ್ಕರ್** ಅವರು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳು **ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು** ತಯಾರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯನ್ನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ **ವೈದಿಕ ಋಷಿ ದಧೀಚಿ** ಅವರಿಂದ ಇವರು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು.
- ಈ ಪದಕವನ್ನು **ಕಂಚಿನಿಂದ** ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಉಬ್ಬಿದ ವೃತ್ತದ ಮೇಲೆ **ರಾಷ್ಟ್ರ ಲಾಂಛನವಿದ್ದು**, ಇದು **ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ** ಆವೃತವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ **ಶಿವಾಜಿಯ ಖಡ್ಗ** ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿರುಗುವ ಪಟ್ಟಿಕೆಯಿಂದ ತೂಗುಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **32 ಮಿಮೀ ಅಳತೆಯ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ರಿಬ್ಬನ್‌ನೊಂದಿಗೆ** ಇದನ್ನು ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗೌರವಿಸುವವರು:- **ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.**
- **ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು, ಅರೆಸೇನಾ ಪಡೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ಸಾಹಸ, ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಅಪ್ರತಿಮ ಧೈರ್ಯದ** ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇವುಗಳನ್ನು **ಯುದ್ಧಕಾಲದ** (ಶತ್ರುವಿನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಶೌರ್ಯ) ಮತ್ತು **ಶಾಂತಿಕಾಲದ** ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ನಿರ್ವಹಣೆ:- **ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ (ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳಿಗೆ)** ಮತ್ತು **ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ (ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ).**
- ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವವರು:- **ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು.**
- ಈ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು **ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ** ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು **ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ** ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ** ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:-** ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ, ಮಹಾವೀರ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ವೀರ ಚಕ್ರ.
- **ಶಾಂತಿಕಾಲದ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:** ಅಶೋಕ ಚಕ್ರ, ಕೀರ್ತಿ ಚಕ್ರ, ಶೌರ್ಯ ಚಕ್ರ.
- **ಆದ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮ:** ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ (PVC), ಅಶೋಕ ಚಕ್ರ (AC), ಮಹಾವೀರ ಚಕ್ರ (MVC), ಕೀರ್ತಿ ಚಕ್ರ (KC), ವೀರ ಚಕ್ರ (VrC), ಶೌರ್ಯ ಚಕ್ರ (SC).
- ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆರೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು **ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿಯೂ ನೀಡಬಹುದು.**

2. ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್‌ಗೆ ಫಿಫಾದ ನೂತನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್, **ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2026ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಡ್ರಾ (ಸಮಬಲ)** ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಫಿಫಾ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಫಿಫಾ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ: ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು **ಡಿಸೆಂಬರ್ 5, 2025** ರಂದು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಜನರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಇದು **"ಕಾಲ್ಚೆಂಡು ವಿಶ್ವವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ" (ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಯುನೈಟ್ಸ್ ದಿ ವರ್ಲ್ಡ್)** ಎಂಬ ಫಿಫಾದ ಅಭಿಯಾನದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ: **ಫಿಫಾ (FIFA** - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಸಂಘಟನಾ ಒಕ್ಕೂಟ).
- ಮಾನದಂಡ: **ಗಮನಾರ್ಹ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿ, ಸಂಘರ್ಷ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅಚಲ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಪೆಟಾ (PETA) ಇಂಡಿಯಾದ '2025ರ ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ'ಯಾಗಿ ರವೀನಾ ಟಂಡನ್ ಆಯ್ಕೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರವೀನಾ ಟಂಡನ್ ಅವರ ಮಾಂಸಾಹಾರ ತ್ಯಜಿಸುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗೆಗಿನ ತೀವ್ರ ಬದ್ಧತೆ, ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ (ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ) ಪರವಾಗಿನ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು **ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಗೌರವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪೆಟಾ (PETA) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು:

- ಸ್ಥಾಪನೆ: **ಪೆಟಾ (ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನೈತಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು) ಅನ್ನು 1980ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ಥಾಪಕರು: **ಇಂಗ್ರಿಡ್ ನ್ಯೂಕಿರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಅಲೆಕ್ಸ್ ಪಚೆಕೊ.**
- ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ: **ನಾರ್ಫೋಕ್, ವರ್ಜೀನಿಯಾ, ಯುಎಸ್ಎ.**
- **ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ:** ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಶ್ರಮಿಸುವವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.

4. ಅನಂತ್ ಅಂಬಾನಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ಪ್ರಶಸ್ತಿ: **ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ** ನೀಡುವ 'ಗ್ಲೋಬಲ್ ಹ್ಯೂಮಾನಿಟೇರಿಯನ್ ಅವಾರ್ಡ್'.
- ಪುರಸ್ಕೃತರು: **ಅನಂತ್ ಅಂಬಾನಿ ('ವನ್ ತಾರ 'ದ ಸ್ಥಾಪಕರು).**
- ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ: **ಗ್ಲೋಬಲ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೊಸೈಟಿ.**
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ: 'ಗುಜರಾತ್'ನ ಜಾಮ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ** 3,000 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ "ವನ್ ತಾರ" ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದಿರುವ ಅವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು".

5. ಮಿಯಾನ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

- ಪ್ರಶಸ್ತಿ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (NECA), 2025 **(ಸಾರಿಗೆ/ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ತೋರಿದ ಘಟಕ').**
- ಪುರಸ್ಕೃತರು: **ಮಿಯಾನ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ (ಭೋಪಾಲ್ ವಿಭಾಗ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮಧ್ಯ ರೈಲ್ವೆ).**
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ: ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ, **ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE).**
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:** ಎಲ್ಇಡಿ ದೀಪಗಳು, ಇಂಧನ-ದಕ್ಷ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಸಿ ಫ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲೈಟಿಂಗ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ (30-70% ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ)ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ, 9,687 ಯುನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಕ್ರೀಡೆ

1. ಸಿಡ್ನಿ ಮೆಕ್ಲಾಫ್ಲಿನ್-ಲೆವ್ರೋನ್ ಮತ್ತು ಮೊಂಡೊ ಡುಪ್ಲಾಂಟಿಸ್‌ಗೆ 2025ರ ಸಾಲಿನ 'ವರ್ಷದ ಕ್ರೀಡಾಪಟು' ಪುರಸ್ಕಾರ

- **ಮೊನಾಕೊದಲ್ಲಿ** ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ **ಮಹಿಳೆಯರ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ** ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದ **ಅಮೆರಿಕ** ತಂಡದ ಕ್ರೀಡಾತಾರೆ **ಮೆಕ್ಲಾಫ್ಲಿನ್-ಲೆವ್ರೋನ್,** ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

- **ಸ್ವೀಡನ್‌ನ ಕೋಲು ನೆಗೆತ** (ಪೋಲ್ ವಾಲ್ಟ್) ಕ್ರೀಡಾತಾರೆ **ಡುಪ್ಲಾಂಟಿಸ್** ಅವರು **ಪುರುಷರ ಮೈದಾನ ಸ್ಪರ್ಧಾ ವಿಭಾಗದ** ವಿಜೇತರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ, ಪುರುಷರ ವಿಭಾಗದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದರು.

2. 600 ಟಿ20 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಬೌಲರ ಆಗಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುನಿಲ್ ನರೈನ್

- ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೌಲಿಂಗ್ ಶೈಲಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ, **'ಮಿಸ್ಟರಿ ಸ್ಪಿನ್ನರ್'** ಖ್ಯಾತಿಯ ಸುನಿಲ್ ನರೈನ್ ಅವರು **ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಟಿ20 ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ** 600 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಬೌಲರ್ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ದಾಖಲಿಸಿದರು.
- ಇತ್ತೀಚಿಗೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2025 ರಂದು **ಶಾರ್ಜಾ ವಾರಿಯರ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧ** ನಡೆದ **'ವರ್ಲ್ಡ್ ಐಎಲ್‌ಟಿ20'** ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ **ಅಬುಧಾಬಿ ನೈಟ್ ರೈಡರ್ಸ್** ಪರ ಆಡುವಾಗ ಅವರು ಈ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು.
- ನರೈನ್ ಅವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು, **ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್‌ನ ಡ್ವೇನ್ ಬ್ರಾವೋ** (582 ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 631 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳು) ಮತ್ತು **ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಸ್ಪಿನ್ ತಾರೆ ರಶೀದ್ ಖಾನ್** (499 ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 681 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳು) ಈ ಸಾಧನೆಗೈದಿದ್ದಾರೆ.

3. ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ತಂಡದ ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್ 2025ರ ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್

- **ಅಬುಧಾಬಿಯಲ್ಲಿ** ನಡೆದ ಈ ವರ್ಷದ ಅಂತಿಮ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಣಾಯಕ ರೇಸ್ ಆದ **'ಅಬುಧಾಬಿ ಗ್ರಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್'** ನ ಮುಕ್ತಾಯದೊಂದಿಗೆ, **ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್** ಅವರು ತಮ್ಮ **ಚೊಚ್ಚಲ ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪಟ್ಟವನ್ನು** ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ತಂಡವು ಒಂದು ದಶಕಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದ ನಂತರ ತನ್ನ ಮೊದಲ **'ಚಾಲಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು** ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ.

ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್, 2025ರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು:

- **ವಿಜೇತರು (ಚಾಲಕರ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್):** ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್ (ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್).
- **ವಿಜೇತ ತಂಡ:** ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ (ಯುಕೆನ ವೋಕಿಂಗ್ ಮೂಲದ ತಂಡ).
- **ಮಹತ್ವ:** ಇದು **2008ರಲ್ಲಿ ಲೂಯಿಸ್ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್** ಅವರ ನಂತರ ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಚಾಲಕರ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಫಾರ್ಮುಲಾ 1 (F1) ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಂಡವೊಂದರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ:** ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆರ್ಸ್ಟಾಪ್ಪೆನ್ (ರೆಡ್ ಬುಲ್ ರೇಸಿಂಗ್) (ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್ ಅವರು ವೆರ್ಸ್ಟಾಪ್ಪೆನ್ ಅವರ ಬಹು-ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು.)
- **ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್:** ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ (ಚಾಲಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ 2025ರ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿತು).

4. ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ FIDE-ರೇಟಿಂಗ್ ಚೆಸ್ ಆಟಗಾರನಾಗಿ 3 ವರ್ಷದ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಿಂಗ್ ಕುಶ್ವಾಹ

- **ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಸಾಗರ್‌ನ** ನರ್ಸರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಇವರು, **3 ವರ್ಷ, 7 ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು 20 ದಿನಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ** ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ 'FIDE-ರೇಟಿಂಗ್' ಆಟಗಾರನಾಗುವ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
- **1,572 ರ** ರಾಪಿಡ್ ರೇಟಿಂಗ್ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ **ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ಅನೀಶ್ ಸರ್ಕಾರ್** ಅವರು 3 ವರ್ಷ, 8 ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು 19 ದಿನಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಅವರು ಅಳಿಸಿಹಾಕಿದರು.

5. ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಗೆದ್ದ ಭಾರತ

- ಭಾರತ ತಂಡವು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಯುತ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಅಗ್ರಶ್ರೇಯಾಂಕದ **ಹಾಂಗ್ ಕಾಂಗ್** ತಂಡವನ್ನು **3-0 ಅಂತರದಿಂದ** ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿ, **ಚೊಚ್ಚಲ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಟ್ರೋಫಿಯನ್ನು** ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು.
- ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಅಂತಿಮ ಹಣಾಹಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ವಿಶ್ವದ 79ನೇ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಆಟಗಾರ್ತಿ **ಜೋಶ್ನಾ ಚಿನ್ನಪ್ಪ** ಅವರು, ಆರಂಭಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿ, ಶ್ರೇಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ 42 ಸ್ಥಾನ ಮೇಲಿರುವ **'ಕಾ ಯಿ ಲೀ'** ಅವರನ್ನು 23 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ 7-3, 2-7, 7-5, 7-1 ಸೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಮಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗೆಲುವಿನ ಮುನ್ನಡೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್, 2025ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತವು **ಸತತ ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ** ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದು, **ಚೆನ್ನೈನ ಎಸ್‌ಡಿಎಟಿ** ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ ಜರುಗಿತು.
- ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಆತಿಥೇಯ ಭಾರತ, ಹಾಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ **ಈಜಿಪ್ಟ್** ಮತ್ತು 2023ರ ರನ್ನರ್-ಅಪ್ **ಮಲೇಷ್ಯಾ** ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು **12 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು** ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದವು.

6. ಜಿಎಂ ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಅವರಿಗೆ '2025ರ ಫಿಡೆ (FIDE) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- **ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಂಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ (ಜಿಎಂ) ರಮೇಶ್‌ಬಾಬು ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ** ಅವರು 115.17 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೆಸ್ ಒಕ್ಕೂಟ (FIDE)ದ 2025ರ ಸಾಲಿನ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರು **ಫಿಡೆ (FIDE) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಮೂಲಕ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಪುರುಷ ಆಟಗಾರರಾಗಿದ್ದು**, ಸತತವಾಗಿ **ಎರಡನೇ ಬಾರಿ** ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **"ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್"ನಲ್ಲಿ** ಭಾಗವಹಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.
- ಮೂವರು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಂಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಗಳಾದ **ದಿವ್ಯಾ ದೇಶ್‌ಮುಖ್, ಕೊನೇರು ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ವೈಶಾಲಿ ರಮೇಶ್‌ಬಾಬು** ಅವರು 2026ರ "ಮಹಿಳಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್"ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಇದು **2025ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ** ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ನಡೆದ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳ ಸರಣಿಯಾಗಿದ್ದು, **2026ರ "ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್"ಗೆ** ನೇರ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಫಿಡೆ (FIDE) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್, 2025ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಉದ್ದೇಶ:- 2025ರ ಫಿಡೆ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ **ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು**, ಇದು **2026ರ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ** ಪ್ರಮುಖ ಅರ್ಹತಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆಯೋಜಕರು:- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ವಿಶ್ವ ಚೆಸ್ ಒಕ್ಕೂಟ (FIDE).**
- ಅಂಕಗಳಿಕೆ:- ಆಟಗಾರರು ತಮ್ಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಆಟಗಾರನ **ಏಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೊತ್ತದ** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂತಿಮ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಫಿಡೆ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್, 2025ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳು:- **ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ** ಅವರು 115.17 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ 2025ರ ಫಿಡೆ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ **ಅನೀಶ್ ಗಿರಿ (ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್** - 81.18 ಅಂಕಗಳು) ಮತ್ತು ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ **ನೋದಿರ್ಬೆಕ್ ಅಬ್ದುಸತ್ತೊರೊವ್ (ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್** - 71.61 ಅಂಕಗಳು) ಅವರಿಗಿಂತ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಫಿಡೆ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್, 2025ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಪಟ್ಟಿ:

ಶ್ರೇಯಾಂಕ	ಆಟಗಾರ	ದೇಶ	ಅಂಕಗಳು
1	ರಮೇಶ್‌ಬಾಬು ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ	ಭಾರತ	115.17
2	ಅನೀಶ್ ಗಿರಿ	ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್	81.18
3	ನೋದಿರ್ಬೆಕ್ ಅಬ್ದುಸತ್ತೊರೊವ್	ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್	71.61
4	ಫ್ಯಾಬಿಯಾನೊ ಕರುವಾನ	ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ (USA)	65.55
5	ಮಥಿಯಾಸ್ ಬ್ಲೂಬಾಮ್	ಜರ್ಮನಿ	63.94

7. ಜರ್ಮನಿ ಮಡಿಲಿಗೆ ದಾಖಲೆಯ 8ನೇ 'ಪುರುಷರ ಕಿರಿಯರ (ಜೂನಿಯರ್) ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್' ಕಿರೀಟ

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ **ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ** ನಡೆದ **'ಎಫ್‌ಐಎಚ್ (FIH)** ಪುರುಷರ ಕಿರಿಯರ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್, 2025'ರ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜರ್ಮನಿ ತಂಡವು ಚೊಚ್ಚಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದ **ಸ್ಪೇನ್** ತಂಡವನ್ನು ಮಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಮೂಲಕ **10ನೇ ಬಾರಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ** ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಜರ್ಮನಿ, ಈ ಗೆಲುವಿನೊಂದಿಗೆ ದಾಖಲೆಯ **8ನೇ ಬಾರಿಗೆ ವಿಜೇತ** ಪಟ್ಟವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿತು.
- ನವೆಂಬರ್ 28 ರಂದು ಆರಂಭಗೊಂಡ 13 ದಿನಗಳ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು, ಎರಡು ಆತಿಥೇಯ ನಗರಗಳಾದ **ಚೆನ್ನೈ**

ಮತ್ತು **ಮದುರೈನಲ್ಲಿ** ಜರುಗಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, 'ಶೂಟೌಟ್' ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೋಚಕ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

- ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಅಂತಿಮ ದಿನದಂದು, ಎರಡು ಬಾರಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ **ಭಾರತ ತಂಡ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ** ನಡೆದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ **ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾವನ್ನು** ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿ, **ಕಂಚಿನ** ಪದಕವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

8ನೇ 'ಪುರುಷರ ಕಿರಿಯರ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್, 2025ರ ಅಗ್ರ 4 ತಂಡಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ:

- **ಜರ್ಮನಿ** – ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ (1ನೇ ಸ್ಥಾನ)
- **ಸ್ಪೇನ್** – ರನ್ನರ್ಸ್-ಅಪ್ (2ನೇ ಸ್ಥಾನ)
- **ಭಾರತ** – ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ, ಕಂಚಿನ ಪದಕ (3ನೇ ಸ್ಥಾನ)
- **ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾ** – ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ (4ನೇ ಸ್ಥಾನ)

8. ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025ರ ಸಾಲಿನ 'ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಗಳನ್ನು **ಕತಾರ್‌ನ ದೋಹಾದಲ್ಲಿ** ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025ರ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ:

ವಿಭಾಗ	ಪ್ರಶಸ್ತಿ / ಉಪವಿಭಾಗ	ವಿಜೇತರು
ಪುರುಷರ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷ ಆಟಗಾರ	ಓಸ್ಮಾನೆ ಡೆಂಬೆಲೆ (ಫ್ರಾನ್ಸ್/ ಪಿಎಸ್‌ಜಿ)
	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷ ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್	ಜಿಯಾನ್ಲೂಗಿ ಡೊನ್ನರುಮ್ಮಾ (ಪಿಎಸ್‌ಜಿ)
	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷ ತರಬೇತುದಾರ	ಲೂಯಿಸ್ ಎನ್ರಿಕೆ (ಪಿಎಸ್‌ಜಿ)
	ಪುಸ್ಕಾಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೋಲ್)	ಸ್ಯಾಂಟಿಯಾಗೊ ಮಾಂಟಿಯೆಲ್ (ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾ)
ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷರ ತಂಡ (Best Men's XI)	ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್	ಜಿಯಾನ್ಲೂಗಿ ಡೊನ್ನರುಮ್ಮಾ
	ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಆಟಗಾರರು (Defenders)	ಅಶ್ರಫ್ ಹಕಿಮಿ, ವಿಲಿಯಂ ಪಾಚೊ, ವರ್ಜಿಲ್ ವಾನ್ ಡಿಕ್, ನುನೊ ಮೆಂಡೆಸ್
	ಮಧ್ಯಮ ಕ್ರಮಾಂಕದ ಆಟಗಾರರು (Midfielder)	ಜೂಡ್ ಬೆಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್, ಕೋಲ್ ಪಾಮರ್, ವಿಟಿನ್ಹಾ , ಪೆದ್ರಿ
	ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಆಟಗಾರರು (Forwards)	ಓಸ್ಮಾನೆ ಡೆಂಬೆಲೆ, ಲಮೈನ್ ಯಮಲ್
ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಿಳಾ ಆಟಗಾರ್ತಿ	ಐತಾನಾ ಬೊನ್ಮಾಟಿ (ಸ್ಪೇನ್ / ಬಾರ್ಸಿಲೋನಾ)
	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಿಳಾ ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್	ಹನ್ನಾ ಹ್ಯಾಂಪ್ಟನ್ (ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ / ಚೆಲ್ಸಿಯಾ)
	ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಿಳಾ ತರಬೇತುದಾರ	ಸರಿನಾ ವೀಗ್ಮನ್
	ಮಾರ್ಟಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೋಲ್)	ಲಿಜ್ಬೆತ್ ಓವಲೆ (ಮೆಕ್ಸಿಕೊ / ಲಿಗಾ ಎಂಎಕ್ಸ್ ಫೆಮೆನಿಲ್)
ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು	ಫಿಫಾ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿ (ಫೇರ್ ಪ್ಲೇ) ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಡಾ. ಆಂಡ್ರಿಯಾಸ್ ಹಾರ್ಲಾಸ್-ನ್ಯೂಕಿಂಗ್ (ಜರ್ಮನಿ)
	ಫಿಫಾ ಅಭಿಮಾನಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಜಾಖೋ ಎಸ್‌ಸಿ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು

9. ಜಾರ್ಖಂಡ್ ತಂಡಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ ಸೈಯದ್ ಮುಷ್ತಾಕ್ ಅಲಿ ಟ್ರೋಫಿ, 2025ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025–26ರ ಸಾಲಿನ ಸೈಯದ್ ಮುಷ್ತಾಕ್ ಅಲಿ ಟ್ರೋಫಿ (SMAT) **ಕ್ರಿಕೆಟ್** ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ **ಹರಿಯಾಣ** ತಂಡವನ್ನು 69 ರನ್‌ಗಳ ಬೃಹತ್ ಅಂತರದಿಂದ ಪರಾಭವಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ತಂಡವು ಚೊಚ್ಚಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಸೈಯದ್ ಮುಷ್ತಾಕ್ ಅಲಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ವಿಜೇತರು: **ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡ**
- ರನ್ನರ್-ಅಪ್ (ಉಪವಿಜೇತರು): **ಹರಿಯಾಣ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಂಡ**
- ಸರಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಟಗಾರ: **ಅನುಕೂಲ್ ರಾಯ್ (ಜಾರ್ಖಂಡ್)** - ಇವರು ಇಡೀ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಒಟ್ಟು **303 ರನ್** ಗಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ **18 ವಿಕೆಟ್ಟಳನ್ನು** ಪಡೆದು ಆಲ್ ರೌಂಡರ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಪಂದ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಟಗಾರ (ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯ): **ಇಶಾನ್ ಕಿಶನ್ (ಜಾರ್ಖಂಡ್)** - ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ **49 ಎಸೆತಗಳಲ್ಲಿ 101 ರನ್** ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಂಡದ ಗೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

10. 2030ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಆತಿಥೇಯ ನಗರವಾಗಿ ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಅಧಿಕೃತ ಘೋಷಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಬಳಿಕ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದು, 2030ರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಆವೃತ್ತಿಯ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು **ಅಹಮದಾಬಾದ್** ನಗರವು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು **ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ** ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಹು-ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವಾಗಿದೆ.
- ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ **ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ** ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ **"ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ" ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು** ಈ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯು **1930 ರಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾದ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ** ಜರುಗಿತು.
- ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ **ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾ ಒಕ್ಕೂಟದ (CGF) ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ನೀತಿ'ಯ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ವಿಕಲಚೇತನರ -ಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನೂ** ಸಹ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದರ ಕಳೆದ ಆವೃತ್ತಿಯು **2022 ರಲ್ಲಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನ ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ** ನಡೆದಿತ್ತು.
- ಭಾರತವು ಈ ಹಿಂದೆ **2010 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿತ್ತು.
- ವಿಜೇತರು ಕ್ರಮವಾಗಿ **ಪ್ರಥಮ (ಚಿನ್ನ), ದ್ವಿತೀಯ (ಬೆಳ್ಳಿ) ಮತ್ತು ತೃತೀಯ (ಕಂಚು)** ಸ್ಥಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಪದಕಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

1. ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ- 1 / ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್** ಅವರ ಜನ್ಮ ಜಯಂತಿಯ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ:

- **ಜನನ:-** ಇವರು 1884ರಲ್ಲಿ **ಬಿಹಾರದ ಸಿವಾನ್** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಶಿಕ್ಷಣ:- **ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ** ತಮ್ಮ ಪದವಿ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು. 1915ರಲ್ಲಿ, **ಕಾನೂನು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ'ಯನ್ನು** (LLM) ಗೌರವಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಪಾತ್ರ:

- **ಚಂಪಾರಣ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1917):** ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕರೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇವರು ಚಂಪಾರಣ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಈ ಘಟನೆಯು ಇವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ತಿರುವನ್ನು ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆಯತ್ತ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.
- **ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ (1920–22):** ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ವಿ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, **1921ರಲ್ಲಿ ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜ್'** ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಚೌರಿಚೌರಾ ಘಟನೆಯ ನಂತರವೂ ಇವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ**

ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತರು.

- **ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1930):** ಬಿಹಾರದ ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿರುವ **'ನಖಾಸ್ ಹೊಂಡ'**ಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದರು.
- ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: **1934ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (INC) ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು** ಇವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ತದನಂತರ, **1939ರಲ್ಲಿ** ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಡಾ. ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
- **ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಜುಲೈ 1946ರಲ್ಲಿ,** ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಚಿಸಲಾದ **'ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆ'ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇವರು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.**
- **ಭಾರತ ರತ್ನ:** ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ **1962ರಲ್ಲಿ** ಇವರಿಗೆ ಭಾರತದ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ** ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ 'ಭಾರತ ರತ್ನ'ವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಿತಿಗಳು:

- ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ನಿಯಮಗಳ ಸಮಿತಿ
- ಸಂಚಾಲನಾ ಸಮಿತಿ
- ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಮಿತಿ
- ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಮೇಲಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಮಿತಿ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅಟ್ ಚಂಪಾರಣ್ (1922)
- ಇಂಡಿಯಾ ಡಿವೈಡೆಡ್ (1946)
- **ಆತ್ಮಕಥಾ (1946)**
- ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಅಂಡ್ ಬಿಹಾರ್, ಸಮ್ ರೆಮಿನಿಸೆನ್ಸಸ್ (1949)
- ಬಾಪು ಕೆ ಕದಮೋಂ ಮೇ (1954)

2. ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ -1/ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು)

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತದ ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ** ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ **75ನೇ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಂದು (15 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1950),** ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಜನನ:- **ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, 1875**
- **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉಪ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಸಚಿವರಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.
- ಅವರನ್ನು ಭಾರತದ **"ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕೀಕರಣದ ಶಿಲ್ಪಿ"** ಮತ್ತು **"ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಪಿತಾಮಹ" ಅಥವಾ "ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳ ಪಿತಾಮಹ"** ಎಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಅವರಿಗೆ **1991 ರಲ್ಲಿ** ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರೀಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ **"ಭಾರತ ರತ್ನ"**ವನ್ನು ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **ಖೇಡಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, 1917:-** ಗುಜರಾತ್‌ನ ಖೇಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿ, **ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಿಧಿಸಿದ ಅನ್ಯಾಯದ ಭೂ ಕಂದಾಯ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ** ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.
- **ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ, 1920-22:-** ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು; ಸುಮಾರು **300,000 ಸದಸ್ಯರನ್ನು** ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು **15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು** ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು.
- **ಬಾರ್ಡೋಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, 1928:** ಪಟೇಲರು ಬಾರ್ಡೋಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, **ಕ್ಷಾಮ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದ ಭೂ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು** ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.
- **ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳವಳಿ 1930-34:** ಬ್ರಿಟಿಷರ ಉಪ್ಪಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾದ **"ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ"** ಅವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.
- **ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳವಳಿ, 1942:** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಷ್ಕರಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಲು, **ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲು** ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿಸಿದರು.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

- **2014 ರಿಂದ,** ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ **ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31** ರಂದು **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆ ದಿನ' (ನ್ಯಾಷನಲ್ ಯುನಿಟಿ ಡೇ)** ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರತಿಮೆಯಾದ **"ಐಕ್ಯತೆ ಪ್ರತಿಮೆ" (ಸ್ಟ್ಯಾಚ್ಯೂ ಆಫ್ ಯೂನಿಟಿ)** ಯನ್ನು **ಗುಜರಾತ್‌ನ ಕೆವಾಡಿಯಾದಲ್ಲಿ** ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ **143 ನೇ ಜನ್ಮದಿನ** ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, 2018 ರಂದು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೊದಲ ತಂಡವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ **1947 ರಲ್ಲಿ** ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ **ಏಪ್ರಿಲ್ 21 ರಂದು 'ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ'**ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು, **'ರಾಜಾಜಿ'** ಎಂದೇ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನವಾದ **ಡಿಸೆಂಬರ್ 10** ರಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ:

- ಇವರು **ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರ** ಆಪ್ತ ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- ಕಾನೂನು ಪದವಿಯನ್ನು (1899) ಪೂರೈಸಿ, ಸೇಲಂನಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- **ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್‌ನ 1905ರ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಿಲಕರ "ಸ್ವರಾಜ್ಯ"ದ** ಕರೆಯು ಇವರ ಆರಂಭಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- 1919ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರು, **ರೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆಯ** ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು, **ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ, ವೈಕೋಮ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ** ಮತ್ತು **ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ** ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.
- **ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆಗೆ** ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ **1930ರ ವೇದಾರಣ್ಯಂ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ** ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು.
- "ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ" ಚಳುವಳಿಯ ನಂತರ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು **ಸಿ.ಆರ್. ಸೂತ್ರವನ್ನು** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ **"ದಿ ವೇ ಔಟ್"** ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ** ನೇಮಕಗೊಂಡರು ಮತ್ತು ತದನಂತರ **ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ (1947–1950)** ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.
- ಭಾರತದ **ಜಾತ್ಯತೀತ** ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.
- ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ನಿಧನದ ನಂತರ **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು; **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ** ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಆರಂಭಿಕ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು.
- **'ಭಾರತ ರತ್ನ':-** ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ನೀಡಿದ ಅನನ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇವರಿಗೆ **1954ರಲ್ಲಿ** 'ಭಾರತ ರತ್ನ' ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮಾದರಿಯ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

1) ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸೊಳ್ಳೆಯು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಆ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಹರಡಬಹುದು.
2. ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಇತರ ಸೋಂಕುಗಳ (STIs) ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಹರಡುವ ಅಪಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು.
3. ಹೆಚ್‌ಐವಿ -ಪಾಸಿಟಿವ್ ತಾಯಿಯು ಎದೆಹಾಲು ಉಣಿಸುವುದರಿಂದ ಶಿಶುವಿಗೆ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಹರಡಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆ/ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಮೂರೂ
D. ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

2) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೆಚ್‌ಐವಿ /ಏಡ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿರಿ:

ಪಟ್ಟಿ – I (ಹೆಚ್‌ಐವಿ / ಏಡ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಉಪಕ್ರಮ)	ಪಟ್ಟಿ – II (ವಿವರಣೆ)
a. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1. ಸೋಂಕಿತ ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.
b. ಪಿಪಿಟಿಸಿಟಿ (PPTCT) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	2. ART ನಿಲ್ಲಿಸಿದ 'ಹೆಚ್‌ಐವಿ'ಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಮರುಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
c. ಮಿಷನ್ ಸಂಪರ್ಕ್	3. ಹೆಚ್‌ಐವಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಇರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ; ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ.
d. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಕ್ಸಿಲರೇಟ್	4. ಹೆಚ್‌ಐವಿ -ಪಾಸಿಟಿವ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
e. ಹೆಚ್‌ಐವಿ /ಏಡ್ಸ್ ಕಾಯಿದೆ, 2017	5. ಸೇಫ್ ಜಿಂದಗಿ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹೆಚ್‌ಐವಿ ಸೇವೆಗಳು.

ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. a-1, b-2, c-3, d-4, e-5
B. a-2, b-3, c-4, d-1, e-5
C. a-3, b-1, c-2, d-5, e-4
D. a-1, b-3, c-2, d-4, e-5

3). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ (ಸ್ಥಳ) ಹೊಂದಿಸಿರಿ:

ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು	ರಾಜ್ಯಗಳು (ಸ್ಥಳ)
a. ತಾರಾಪುರ	ರಾಜಸ್ಥಾನ
b. ಕೂಡಂಕುಲಂ	ತಮಿಳುನಾಡು
c. ಕಾಕ್ರಪಾರ್	ಗುಜರಾತ್
d. ರಾವತ್‌ಭಾಟ	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ:
A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಮೂರೂ
D. ಎಲ್ಲವೂ

4) ಎಲ್ಲೋರಾ ಗುಹೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಎಲ್ಲೋರಾದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೂ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧ ಗುಹೆಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.
2. ಎಲ್ಲೋರಾದಲ್ಲಿನ ಜೈನ ಗುಹೆಗಳು ಈ ತಾಣದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ.
3. ಎಲ್ಲೋರಾದಲ್ಲಿನ ಬಹುಪಾಲು ಗುಹೆಗಳು ಹಿಂದೂ ಗುಹೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

5). ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ವಲಸೆ ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಗ್ರಾಮವಾದ ಕಿಸಾಮಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಉತ್ಸವವು ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನದಂದೇ ಜರುಗಿತು.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

6). ಯುನೆಸ್ಕೋ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಿಂದ ಇದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಶಾಶ್ವತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

7). ಸಿಐಎಸ್‌ಎಫ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಸಿಐಎಸ್‌ಎಫ್ ಅನ್ನು 'ಸಿಐಎಸ್‌ಎಫ್ ಕಾಯಿದೆ, 1968' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಇದು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆ , ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

8). ಹಂಸ-3 ವಿಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಯೋಜಿತ ಲಘು ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಪೈಲಟ್ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ CSIR-NAL ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
3. ಈ ವಿಮಾನವು ಸುಧಾರಿತ ಹಾರಾಟ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಗ್ಲಾಸ್-ಕಾಕ್‌ಪಿಟ್ ಏವಿಯಾನಿಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
(a) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
(b) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
(c) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
(d) 1, 2 ಮತ್ತು 3

9). "ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ" (ITPGRFA) ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ (FAO) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
2. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಲಾಭ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

10). ಹಣಕಾಸು ಸೇರ್ಪಡೆಗಾಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ (NSFI) 2025-30 ರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಮನ್ವಯದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ?
A. ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ
B. ನೀತಿ ಆಯೋಗ
C. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
D. ಸೆಬಿ

11). ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮಾವೇಶ (BWC) ದ ಕುರಿತು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಭಾರತವು BWC ಗೆ ಸಹಿದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
2. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜೈವಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ದಾಸ್ತಾನುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಭಾರತ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
3. BWC ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶಾಂತಿಯುತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

12). 'ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ' ಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. IMEI ಅಥವಾ ಬಾರ್‌ಕೋಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಬಳಸಿ ಮೊಬೈಲ್ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಸೆಟ್‌ನ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
2. ಭೌಗೋಳಿಕ ನಿಯತಾಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವೈರ್‌ಲೈನ್ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
3. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಪ್ಯಾಮ್ ಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದು.

ಈ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು/ಗಳು 'ಸಂಚಾರ್ ಸಾಥಿ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

13). 'ಪಿಎಂ ವಿಕಾಸ್' ಯೋಜನೆಯು ಹಿಂದಿನ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 'ಪಿಎಂ ವಿಕಾಸ್' ನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ?
1. ಸೀಖೋ ಔರ್ ಕಮಾವೋ
2. ನಯಿ ಮಂಜಿಲ್
3. ಉಜ್ವಲ ಯೋಜನೆ
4. ಉಸ್ತಾದ್
5. ಹಮಾರಿ ಧರೋಹರ್

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:
A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

14). 'ಪಿಎಂ ವಿಕಾಸ್' ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗ ಕಾಯಿದೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಭಾರತವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಝೋರಾಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನರನ್ನು (ಪಾರ್ಸಿಗಳು) ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

15). "ಹೆರಾನ್ Mk II" ಮಾನವರಹಿತ ವೈಮಾನಿಕ ವಾಹನಕ್ಕೆ (UAV) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದನ್ನು ಇಸ್ರೇಲ್ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ (IAI) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
2. ಇದು UAV ಗಳ ಮಧ್ಯಮ-ಎತ್ತರದ ದೀರ್ಘ-ಸಹಿಷ್ಣುತೆ (MALE) ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ ಯುದ್ಧತಂತ್ರದ ಯುದ್ಧಭೂಮಿ ಕಣ್ಗಾವಲಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

16). IDPD 2025 ರ ಘೋಷವಾಕ್ಯವಾದ, "ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ವಿಕಲಚೇತನರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು", ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ?
A. ದತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಕಲ್ಯಾಣ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ವಿತರಣೆ
B. ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಾದರಿ
C. ಹಕ್ಕು ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಧಾನ
D. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಧಾರಿತ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ

17). "ಜಿಯೋ ಪಾರ್ಸಿ ಯೋಜನೆ" ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇದನ್ನು 2013-14 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
2. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುಸಿತವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಆರು

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

18). 'ಜಲ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್'ನ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುವ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ
B. ವೆಚ್ಚ-ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ
C. ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಅನುದಾನ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
D. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಚಾಲಿತ ಉಪಕ್ರಮ

19). ಬೆಸೆಲ್ -III ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ D-SIB (ದೇಶೀಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು) ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ:

1. ಗಾತ್ರ (ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ)
2. ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ
3. ಸೇವೆಗಳ ಪರ್ಯಾಯತೆ
4. ಲಾಭದಾಯಕತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

20). ಭಾರತೀಯ ಕಡಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಡಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಕಡಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯನ್ನು "ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕ" ಎಂದು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಸಂಯೋಜಿತ ಥಿಯೇಟರ್ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಸಂಘರ್ಷದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

21). ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನ ರಾಖೈನ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
2. ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ 'ಜನಾಂಗೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳಲ್ಲಿ' ಒಂದೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇವರನ್ನು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ನಿವಾಸಿಗರು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

22). ಐಬಿಸಿ (IBC) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಘಟಕ	ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
1. ಕಂಪನಿಗಳು	ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (DRT)
2. ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಪಿಗಳು (LLPs)	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (NCLT)
3. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (NCLT)
4. ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

23). ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): GLP-1 ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಚಯಾಪಚಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಅನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರಣ (R): GLP-1 ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮೂಲ ಚಯಾಪಚಯ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೂಕ ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಮತ್ತು R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
C. A ಸರಿ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪು
D. A ತಪ್ಪು, ಆದರೆ R ಸರಿ

24). 'ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ' ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ/ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ?

1. ಸಂಯೋಜಿತ ಶಾಲಾ ಅನುದಾನಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು.
2. ಉಚಿತ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು.
3. ಐಸಿಟಿ (ICT) ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಬೋಧನೆ.
4. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ.

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

25). ಮಲೇರಿಯಾವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಲೇರಿಯಾಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ 2016–2030.
2. E-2025 ಉಪಕ್ರಮ.
3. 'ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ' (HBHI) ಉಪಕ್ರಮ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3
D. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

26). 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಅರ್ಹತಾ ಮಾನದಂಡಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ?

1. ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. ವಯಸ್ಸು 21–24 ವರ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕು.
3. ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಾರದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

27). ನುಮಾಲಿಘರ್ ರಿಫೈನರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NRL) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. NRL ಅಸ್ಸಾಂನ ಗೋಲಾಘಾಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಸಂಸ್ಕರಣಾಗಾರವಾಗಿದೆ.
2. NRL ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನವರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ 27ನೇ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮ (PSU) ವಾಗಿದೆ.
3. ನವರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನೇರವಾಗಿ ಷೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು (Listing) ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

28). ಮಹಾರತ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (PSUs) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಹಾರತ್ನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುವ ಮೊದಲು ನವರತ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
2. ಭಾರತೀಯ ಷೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಷೇರುದಾರರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಬೇಕು.
3. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ₹5,000 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರಬೇಕು.
4. ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾರತ್ನ 'ಪಿಎಸ್‌ಯು'ಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

29). "ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ" (SOLAW) ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ?

A. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
B. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್
C. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ
D. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ

30). ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಚಂಪಾರಣ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ (1917) ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು.
2. ಪಾಟ್ನಾದ ನಖಾಸ್ ಹೊಂಡದ ಬಳಿ, ಬಿಹಾರದ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದು.
3. ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ನಂತರ, ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ (ತಪ್ಪಾಗಿವೆ)?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

31). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜಿ-ವನ್' ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು?

1. ಜೈವಿಕ ರಾಶಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು 2ಜಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
2. ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (EBP) ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
3. ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ರೈತರ ಆದಾಯದ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ನಿವ್ವಳ ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಂತಹ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿತ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

32). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೂಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ವಿಧ	ಮೂಲ ವಸ್ತು
1. 1G ಎಥೆನಾಲ್	a. ಬೆಳೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಖಾದ್ಯವಲ್ಲದ (ಅಖಾದ್ಯ) ಜೈವಿಕ ರಾಶಿ.
2. 2G ಎಥೆನಾಲ್	b. ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ಸಗಣಿ.
3. ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ/ಬಯೋ-ಸಿಎನ್‌ಜಿ	c. ಕಾಕಂಬಿ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ರಸ.

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ?

A. 1–a, 2–b, 3–c
B. 1–c, 2–a, 3–b
C. 1–c, 2–b, 3–a
D. 1–b, 2–c, 3–a

33). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಣಹದ್ದುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಔಷಧ 'ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್' ಬಳಕೆ.
2. ಆರ್ಗನೋಕ್ಲೋರಿನ್‌ಗಳು, ಪಿಸಿಬಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರ ಲೋಹಗಳಂತಹ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು.
3. ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಪರ್ಶ , ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ.

ರಣಹದ್ದುಗಳ ಸಂತತಿಯ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಸರಿಯಾದ ಬೆದರಿಕೆಗಳು ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

34). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 57% ರಷ್ಟನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹರಡುವಿಕೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ ಸೇರಿವೆ.
3. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತವನ್ನು 2024 ರಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

35). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಬಹುದಾದ ಮೈಕ್ರೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು (iMPs) ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು?

1. ಉಸಿರಾಟದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು
2. ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಮತ್ತು ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು.
3. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಪಾಯ ಹೆಚ್ಚಳ.
4. ವೈರಲ್ ಸೋಂಕುಗಳಿಗೆ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

36). ಯಾವ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಭೇದವನ್ನು 'ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ'ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ?

1. ತ್ವರಿತ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ
2. ವಿಶಾಲವಾದ ಆಹಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
3. ಪರಿಸರದ ಏರಿಳಿತಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂವೇದನೆ.
4. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

37). 'ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ'ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ ಒಕ್ಕೂಟ (IUSS) ವು ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ.
3. 2025 ರ ಘೋಷವಾಕ್ಯ "ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಗರಗಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣು" ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

38). ಕೂನೋ ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ?

1. ಗಿರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಿಂದ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸಿಂಹಗಳ ಮರುಪರಿಚಯ.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚೀತಾಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ.
3. ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಪಕ್ಷಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

39). ಚೀತಾ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ ಸಸ್ತನಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಚೀತಾಗಳು ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕುಗಳಂತೆ ಘರ್ಜಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
3. 1952 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ ಏಕೈಕ ದೊಡ್ಡ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ ಇದಾಗಿದೆ.
4. ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಚೀತಾಗಳನ್ನು 'ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ' (CR) ಪ್ರಭೇದ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

40). ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿ "ಪರಿನಿರ್ವಾಣ" ಎಂಬ ಪದವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಹುಟ್ಟಿನ ಚಕ್ರದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ.
B. ಮರಣಾನಂತರದ ಬಿಡುಗಡೆ ಅಥವಾ ವಿಮೋಚನೆ
C. ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಪಡೆಯುವುದು.
D. ಮರಣಾನಂತರ ಬುದ್ಧನ ಆರಾಧನೆ.

41). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 1923 ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?

A. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷ (ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ)
B. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಫೆಡರೇಶನ್)
C. ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಹಿತಕಾರಿಣಿ ಸಭೆ
D. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

42). 1932 ರ ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು?

A. ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು.
B. ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು' ಒದಗಿಸುವುದು.
C. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ.
D. ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದು, ಆದರೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

43). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಯೋಜನೆ	ಉದ್ದೇಶ
a. ಜಲ ಶಕ್ತಿ ಅಭಿಯಾನ	1. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 75 ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು.
b. ಅಮೃತ್ ಸರೋವರ್ ಮಿಷನ್	2. ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
c. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಧರ ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NAQUIM)	3. ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
d. ಅಟಲ್ ಭೂಜಲ್ ಯೋಜನೆ	4. ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಮಾಡುವುದು.

ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನುಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ?

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

A. a-4, b-1, c-3, d-2
B. a-1, b-4, c-2, d-3
C. a-3, b-2, c-4, d-1
D. a-2, b-3, c-1, d-4

44). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಸ್ವರೂಪದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ	ಪಾಲುದಾರ ದೇಶ
a. ಹರಿಮಾವು ಶಕ್ತಿ	1.ಭಾರತಮತ್ತುಮಲೇಷ್ಯಾನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ.
b. ಯುದ್ಧ ಅಭ್ಯಾಸ	2. ಭಾರತ-ಯುಎಸ್ಎ ಜಂಟಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ.

c. ವಜ್ರ ಪ್ರಹಾರ್	3. ಭಾರತ-ಯುಎಸ್‌ಎ ವಿಶೇಷ ಪಡೆಗಳ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ.
d. ಇಂದ್ರ	4. ಭಾರತ-ರಷ್ಯಾ ಜಂಟಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ?
ಆಯ್ಕೆಗಳು:
A. A-1, B-2, C-3, D-4
B. A-2, B-3, C-1, D-4
C. A-1, B-3, C-2, D-4
D. A-4, B-2, C-3, D-1

45). ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ (TDF) ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಆರ್‌ಡಿಒ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
2. ಇದು ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ರಕ್ಷಣಾ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಯೋಜನೆಯು 'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಉಪಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
4. ಅನುದಾನದ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ದ್ವಂದ್ವ-ಬಳಕೆಯ/ದ್ವಿ-ಬಳಕೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು/ಯಾವುವು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4

46). ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಹಾಡು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
1. ಇದನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1896ರ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್ ಅವರು ಹಾಡಿದರು.
2. 1905ರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಇದು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಗೀತೆಯಾಯಿತು.
3. ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಅನ್ನು ಘೋಷಣೆಯಾಗಿ ಮೊದಲ ಬಾರೊಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ 1907 ರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು.

ಸರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ:
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, ಮತ್ತು 3

47). "ಪ್ರಿಹ್ ವಿಹಾರ್ ದೇವಾಲಯ"ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ-ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 11-12ನೇ ಶತಮಾನದ ಖಮೇರ್ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ.
2. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 1962ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾಕ್ಕೆ ನೀಡಿತು.
3. ಈ ವಿವಾದವು 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ನಡುವೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
4. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4
D. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

48). IMF ವರದಿ "ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಲ್ಲರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿಗಳು: ಅಂತರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯ" ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ?
A. ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿ ಮೈನಿಂಗ್
B. ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ
C. ನಗದು ಆಧಾರಿತ ವಹಿವಾಟುಗಳು
D. ವ್ಯಾಪಾರ ಹಣಕಾಸು ಸುಧಾರಣೆಗಳು

49). ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ (NPCI) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. NPCI ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವೊಂದೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
3. ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಇತ್ಯರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2007ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ NPCI ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
4. ರೂಪೇ ಮತ್ತು ಭೀಮ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು NPCI ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4

50). ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಒಕ್ಕೂಟವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ?
1. ಹುಲಿ
2. ಹಿಮ ಚಿರತೆ
3. ಜಾಗ್ವಾರ್
4. ಪೂಮಾ
5. ಲಿಂಕ್ಸ್

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:
A. 1, 2, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, 3, ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4, ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 3, 4, ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ

51). ವೇದಾರಣ್ಯಂ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು (1930) ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ__________
1. ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿಸಲಾದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

ಅವರು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು.
3. ಇದನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದಂಡಿ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
4. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

52). 'ನಿಮ್ಮ ಹಣ, ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು' ಆಂದೋಲನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವರ್ಗದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ?

1. ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯದ ವಿಮಾ ಮೊತ್ತ
2. ಪಾವತಿಸದ ಲಾಭಾಂಶಗಳು
3. ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಕ್ರಿಪ್ಟೋಕರೆನ್ಸಿ ವಾಲೆಟ್‌ಗಳು
4. ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

53). ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಫೆಡ್ರೋನ್ ಅನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು:

A. ಅಫೀಮು ಗಸಗಸೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೂಲದ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ.
B. 'ಹೊಸ ಮನೋಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಸ್ತು' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಉತ್ತೇಜಕ.
C. ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವ ವೈದ್ಯರು ನೀಡುವ ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ಔಷಧ.
D. ನೋವು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅರೆ-ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಓಪಿಯಾಡ್.

54). ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಯೆಲ್ಲೋ ಲೈನ್' ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಡಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಾಶ್ವತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಈ ರೇಖೆಯ ಪೂರ್ವದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇಸ್ರೇಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿವೆ.
3. ಈ ಗುರುತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಾಜಾ-ಇಸ್ರೇಲ್ ಗಡಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

55). ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನೀರಾವರಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭತ್ತದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಹಾಗೂ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. A ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.
D. A ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

56). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಇಂಟರ್‌ಪೋಲ್ ನೋಟಿಸ್	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ
1. ರೆಡ್ ನೋಟಿಸ್	ವಿಚಾರಣೆ ಎದುರಿಸಲು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಂಧನವನ್ನು ಕೋರುವುದು.
2. ಯೆಲ್ಲೋ ನೋಟಿಸ್	ಶಂಕಿತರ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
3. ಬ್ಲೂ ನೋಟಿಸ್	ನಾಪತ್ತೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಪ್ರಾಪ್ತರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು.
4. ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ನೋಟಿಸ್	ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಶವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೋರುವುದು.

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

57). ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ
2. ಬಾರ್ಡೋಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
3. ಖೇಡಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
4. ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

ಇವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ಯಾವುದು?

A. 3 – 2 – 4 – 1
B. 3 – 4 – 2 – 1
C. 2 – 3 – 4 – 1
D. 3 – 2 – 1 – 4

58). ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬು (ಹಾರ್ನ್) ಮರಿಯಾ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಬಸ್ತಾರ್‌ನ ಮರಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಪುರುಷರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.
2. ಪುರುಷ ನರ್ತಕರು ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಕೊಂಬುಗಳು, ಗರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ಕೊಂಬಿನ ಆಕಾರದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. ಈ ನೃತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಬುಧದೇವ ಮತ್ತು ದಂತೇಶ್ವರಿ ಮೈ ಅಂತಹ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸುವ ಆಚರಣೆಯ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ
B. ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು
D. ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

59). ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕಗಳಿಗೆ (GI) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು 'ಸರಕುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕಗಳು (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1999' ರ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಉತ್ಪನ್ನದ ಜಿಐ ನೋಂದಣಿಯು ಆ ನೋಂದಾಯಿತ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಿಐ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಉತ್ಪನ್ನ 'ಪೊಂದೂರು ಖಾದಿ' ಆಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

60). ಮಹಾ ಕ್ರೈಮ್ ಓಎಸ್ (MahaCrimeOS) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಎಐ ಆಧಾರಿತ ಪೊಲೀಸ್ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು 'ಮಾರ್ವೆಲ್' (MARVEL - ವರ್ಧಿತ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಗಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಮಹಾಕ್ರೈಮ್ ಓಎಸ್ ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಕಣ್ಗಾವಲು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

61). "ಲೂನಾರ್‌ಕ್ರೀಟ್" ಎಂಬ ಪದವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್.
B. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್.
C. ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಚಂದ್ರನ ರೋವರ್.
D. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ-ದರ್ಜೆಯ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ದ್ರವ್ಯ.

62). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ರಮ್ಮನ್, ಕುಡಿಯಟ್ಟಂ ಮತ್ತು ಮುಡಿಯೆಟ್ಟು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.
2. ಛೌ ನೃತ್ಯ, ಕಾಲ್ಬೇಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ತನಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.
3. ಯೋಗ, ನವ್ರೋಜ್ ಮತ್ತು ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ ಅಥವಾ ಆಚರಣೆ ಆಧಾರಿತ ಪರಂಪರೆಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ 1
B. ಕೇವಲ 2
C. ಕೇವಲ 3
D. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ

63). "ವಿಶ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ವರದಿ"ಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಸುಮಾರು 35% ರಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.
B. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, 15.7% ರಷ್ಟು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ.
C. ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ದರಗಳು ಬಹುತೇಕ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ.
D. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

64). ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು (UNEP) ಪ್ರಕಟಿಸುವ "ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ" (GEO-7) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವೊಂದರಿಂದಲೇ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿವೆ.
B. ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದೆ.
C. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಾಲಿನ್ಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾವುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.
D. ಮಾಲಿನ್ಯವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 1 ಬಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

65). ಅಸ್ಸಾಂ ಚಳುವಳಿ (1979–1985)ಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಅಸ್ಸಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ (ASU) ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಅಸ್ಸಾಂ ಗಣ ಸಂಗ್ರಾಮ ಪರಿಷತ್ (AAGSP) ಮುನ್ನಡೆಸಿದ್ದವು.
2. ಇದು 1985 ರಲ್ಲಿ "ಅಸ್ಸಾಂ ಒಪ್ಪಂದ"ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು.
3. ಅಸ್ಸಾಂ ಒಪ್ಪಂದವು ಭಾರತದಿಂದ ಅಸ್ಸಾಂಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

66). ಏಶಿಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB)ನ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

1. ಇದು ಕೇವಲ ಏಷ್ಯಾ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್‌ಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯೋಗ (UNESCAP)ದ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು 'ಎಡಿಬಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತವೆ.
3. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದಾನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹ ಇದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

67). ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): ಹವಳದ ಅಂಗಾಂಶಗಳಿಂದ ಝೂಕ್ಸಾಂಥೆಲೆ ಪಾಚಿಗಳು ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಹವಳದ ವಿವರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ/ವರ್ಣನಾಶನ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಹವಳದ ಪಾಲಿಪ್‌ಗಳು ಒತ್ತಡದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ, ಇದು ಪಾಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಹೋಗುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಹಾಗೂ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. A ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.
D. A ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

68). ಪಶ್ಚಿಮದ ಟ್ರಾಗೋಪನ್ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಪ್ರಭೇದವು ಹಿಮಾಲಯದಾದ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿಯುತ್ತದೆ.
3. ಐಯುಸಿಎನ್ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯು ಇದನ್ನು 'ದುರ್ಬಲ' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

69). "ಶಾಂತಿ ಮಸೂದೆ" (SHANTI Bill) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಪರಮಾಣು ಖನಿಜಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು.
2. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಪರಮಾಣು ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.
3. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

70). ದಕುಮ್ ಬಂದರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ?

A. ಒಮನ್‌ನ ಉತ್ತರ ಕರಾವಳಿ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ.
B. ಒಮನ್‌ನ ಆಗ್ನೇಯ ಕರಾವಳಿ, ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ.
C. ಒಮನ್‌ನ ನೈಋತ್ಯ ಕರಾವಳಿ, ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದ ಸಮೀಪ.
D. ಒಮನ್‌ನ ಈಶಾನ್ಯ ಕರಾವಳಿ, ಒಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಸಮೀಪ.

71). ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮವು ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಸಿಲಿಕಾನ್ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಹಾಗೂ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. A ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.
D. A ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

72). ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರೀಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ (PMGKP) ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?

A. ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾವು.
B. ಯಾವುದೇ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾವು.
C. ಕೇವಲ ಕೋವಿಡ್-19 ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾವು ಮಾತ್ರ.
D. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ.

73). ಮಖಾನಾ (Euryale ferox) ಕುರಿತಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

1. ಇದು ನೈದಿಲೆ (Water lily) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ (Nymphaeaceae) ಸೇರಿದೆ.
2. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾವಯವ ಧಾನ್ಯವಲ್ಲದ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತ, ಕೊರಿಯಾ, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ರಷ್ಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
3. ಇದಕ್ಕೆ 15-25°C ತಾಪಮಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು 100 ಸೆಂ. ಮೀ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

74). "ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸನ್‌ಕ್ಯಾಚರ್" ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಉಪಗ್ರಹ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಧಾರಿತ, ಸೌರಶಕ್ತಿ ಚಾಲಿತ ಮತ್ತು ಎಐ-ಕೇಂದ್ರಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗೂಗಲ್‌ನ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಭೂಮಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ತಂಪಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂತಹ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದು ಚಂದ್ರನ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ದತ್ತಾಂಶ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

75). ಯುಎನ್‌ಇಪಿ ನೀಡುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪರಿಸರ ಗೌರವವಾದ "ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಅರ್ಥ್" ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭಾರತೀಯರು ಯಾರು?

1. ಮಾಧವ್ ಗಾಡ್ಗೀಳ್
2. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ
3. ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ
4. ಅಫ್ರೋಜ್ ಶಾ
5. ಸುಪ್ರಿಯಾ ಸಾಹು

ಮೇಲಿನವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 4
B. 3
C. 5
D. 2

76). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶವು ಒಮಾನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ?

A. ಇರಾನ್
B. ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್
C. ಒಮಾನ್
D. ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ

77). ನೈಲ್ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಯಾದ ಬ್ಲೂ ನೈಲ್ ಎಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ?

A. ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಸರೋವರ
B. ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಸರೋವರ
C. ಟಾನಾ ಸರೋವರ
D. ತುರ್ಕಾನಾ ಸರೋವರ

78). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿವೆ?

ಯೋಜನೆ / ಉಪಕ್ರಮ	ಗುರಿ / ಉದ್ದೇಶ
1. ಅಸ್ಪೈರ್ (ASPIRE) ಯೋಜನೆ	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಇನ್ಕ್ಯುಬೇಷನ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
2. PMEGP	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ-ಸಂಯೋಜಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೀಡುವುದು.
3. ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಇಂಡಿಯಾ	ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೇರ ಕೂಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು.
4. ಯಶಸ್ವಿನಿ ಅಭಿಯಾನ	ಔಪಚಾರಿಕೀಕರಣ, ಸಾಲದ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಡ್ ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೋಡಿ
B. ಕೇವಲ ಎರಡು ಜೋಡಿಗಳು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು ಜೋಡಿಗಳು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿವೆ

79). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸರಕು ಮತ್ತು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಬಾಕಿಗಳೆರಡೂ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಸೇವಾ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಬಹುದು.
2. ಸರಕು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯ ಕಡಿತವು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ ಕೊರತೆಯ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
3. ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೊರತೆಯು ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ, ಕರೆನ್ಸಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

80). "ಜಿಗಿಯುವ ವಂಶವಾಹಿ" ಎಂಬ ಪದವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಜೀವಕೋಶ ವಿಭಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ವಂಶವಾಹಿಗಳು.
B. ಜೀನೋಮ್‌ನೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲ ಡಿಎನ್‌ಎ ಅನುಕ್ರಮಗಳು.
C. ಜೀವಕೋಶಗಳ ನಡುವೆ ಚಲಿಸುವ ಆರ್‌ಎನ್‌ಎ ಅಣುಗಳು.
D. ವರ್ಣತಂತು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು.

81). ಎಹೆಚ್-64ಇ ಅಪಾಚೆ ದಾಳಿ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಧಾರಿತ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಮರ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಸರ್ವ-ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಎಹೆಚ್-64ಇ ಅಪಾಚೆಗಾಗಿ 2020 ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಒಪ್ಪಂದವು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

82). ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ – ರೋಜಗಾರ್/ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಿಷನ್ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2005 ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು 'ಬೇಡಿಕೆ-ಆಧಾರಿತ'ದಿಂದ 'ಪೂರೈಕೆ-ಆಧಾರಿತ'ಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆಯ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಇದರ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ಅನುಪಾತವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ
B. ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ
C. ಕೇವಲ ಮೂರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ
D. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ

83). ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
2. ಲೋಕಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಸಹ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

84). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ:

ಜಲಮೂಲ	ರಾಜ್ಯ/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಪರಿಸರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ
a. ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ	1. ರಾಜಸ್ಥಾನ	P. ಸರಿಸ್ಕಾ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.
b. ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ	2. ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ	Q. ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ.
c. ಲೋಕ್ಟಕ್ ಸರೋವರ	3. ಮಣಿಪುರ	R. ತೇಲುವ ಫುಮ್ಡಿಗಳು (ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ).

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. a-1-P, b-2-Q, c-3-R
B. a-1-Q, b-2-P, c-3-R
C. a-1-P, b-2-R, c-3-Q
D. a-1-R, b-2-P, c-3-Q

85). ಪೆರುಂಬಿಡುಗು ಮುತ್ತರೈಯರ್ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೀತಿಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅವರು ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಶೈವ ಹಾಗೂ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಗಳ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು.
2. ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ನಡುವೆಯೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಂಡಿತು.
3. ಅವರು ಪಲ್ಲವರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈನ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

86). ಜೋರ್ಡಾನ್ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಜೋರ್ಡಾನ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ಲೆವಂಟ್ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
2. ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೂಬಂಧಿತ(ಭೂಆವೃತ) ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
3. ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯಂತ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮೃತ ಸಮುದ್ರವು (Dead Sea) ಜೋರ್ಡಾನ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್ ನಡುವೆ ಇದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

87). ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (UNAOC)ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು 2005 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಟರ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಪೇನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದವು.
2. ಇದರ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿದೆ.
3. ಧ್ರುವೀಕರಣ, ಉಗ್ರವಾದ, ಪರಕೀಯ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತರ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
4. ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

88). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಸೂದೆ, 2025 ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಾಗಿವೆ?

1. ದೇಶದಾದ್ಯಂತದ ಎಲ್ಲಾ ರಕ್ತ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ನೋಂದಣಿ.
2. ಅಸುರಕ್ಷಿತ, ಅನೈತಿಕ ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಕಠಿಣ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ.
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ರಕ್ತದಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
4. ವಾಣಿಜ್ಯ ರಕ್ತದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

89). ಧ್ರುವ್ 64 (DHRUV64) ಎಂದರೆ ಏನು?

A. ಇಸ್ರೋ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಉಪಗ್ರಹ.
B. ಸಿ-ಡಾಕ್ (C-DAC) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಮೈಕ್ರೋಪ್ರೊಸೆಸರ್.
C. ಭಾರತದ ಹೊಸ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
D. ಒಂದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ದೂರದರ್ಶಕ

90). 2025 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ (NECA) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಯಮಿತ (KREDL), ರಾಜ್ಯ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (SDA ಗ್ರೂಪ್-1) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ (MNRE) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
3. ರಾಜ್ಯಗಳು, ಉದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 4

91). ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, “ಅರಾವಳಿ ಹಸಿರು ಗೋಡೆ ಯೋಜನೆ”ಯು ಭಾರತದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ?

1. ಮರುಭೂಮೀಕರಣ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ (UNCCD).
2. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶ (CBD).
3. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ (UNFCCC).
4. ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮಾವೇಶ (CITES).

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

92). “ಕೋಪನ್‌ಹೆಗನ್ ಘೋಷಣೆ"ಯು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ?

A. ವೃತ್ತಿಪರ ಲೀಗ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
B. ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೀಪನಾ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ (ಡೋಪಿಂಗ್) ವಿರೋಧಿ ಕ್ರಮಗಳು
C. ಕ್ರೀಡಾ ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಖಾಸಗೀಕರಣ.
D. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.

93). ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಯುರೇಷಿಯನ್ ಭೂಫಲಕಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಪಾಮಿರ್ ಪರ್ವತಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ.
2. ಇವುಗಳನ್ನು "ವಿಶ್ವದ ಚಾವಣಿ" ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಜಕಿಸ್ತಾನ್ ದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

94). ಭಾರತವು “ಸೀಹಾಕ್ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು” ಯಾವ ದೇಶದಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ?

A. ರಷ್ಯಾ
B. ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ
C. ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್
D. ಫ್ರಾನ್ಸ್

95). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

1. ಶೌರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ, ಅಂದರೆ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು ಘೋಷಿಸಿದರೆ, ಶಾಂತಿಕಾಲದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರವನ್ನು ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ನೀಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹಾಗೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

96). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಕಾಯ್ದೆಗಳು	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು
a. ಅನೈತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1956	1. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
b. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986	2. ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.
c. ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ (ನಿರ್ಮೂಲನೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1976	3. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
d. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ (POCSO) ಕಾಯ್ದೆ, 2012	4. ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

A. a- 2, b- 1, c- 4, d- 3
B. a- 4, b- 3, c- 1, d- 2
C. a- 1, b- 2, c- 3, d- 4
D. a- 3, b- 1, c- 2, d- 4

97). ಅಗ್ನಿಪಥ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಯುವಕರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ 'ಅಗ್ನಿವೀರರಾಗಿ' ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಎಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿವೀರರನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ನಿಯಮಿತ ಸೇವೆಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಅಧಿಕಾರಿ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
4. ಕೌಶಲ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ, ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

98). 'ಇಂಡಿ ನಿಂಬೆ'ಯಂತಹ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ?

A. ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (FSSAI)
B. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (APEDA)
C. ನಬಾರ್ಡ್ (NABARD)
D. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿ

99). ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಟಂಡ್ರಾವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ?

A. ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಗ್ರೀನ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಸೈಬೀರಿಯಾ
B. ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ, ಗ್ರೀನ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಸೈಬೀರಿಯಾ
C. ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಗ್ರೀನ್ಲ್ಯಾಂಡ್, ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ
D. ಅಲಾಸ್ಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಅಂಟಾರ್ಟಿಕಾ, ಸೈಬೀರಿಯಾ

100). ಬಂದರು ಭದ್ರತಾ ಬ್ಯೂರೋಗೆ (ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಪೋರ್ಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಬಂದರು ಭದ್ರತಾ ಬ್ಯೂರೋವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಡಗುಸಾಗಣೆ (ಮರ್ಚೆಂಟ್ ಶಿಪ್ಪಿಂಗ್) ಕಾಯ್ದೆ, 2025 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು.
2. ಇದು ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಐಪಿಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ದರ್ಜೆಯ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

101). ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಲು 'ಆಪರೇಷನ್ ವಿಜಯ್' (1961) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು?

A. ಗೋವಾ, ದಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು
B. ಗೋವಾ ಮಾತ್ರ
C. ದಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು ಮಾತ್ರ
D. ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಮತ್ತು ಗೋವಾ

102). 'ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2025' ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಮಸೂದೆಯು ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಒಪ್ಪಂದಗಳು (ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ, 1956, ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ (SEBI) ಕಾಯ್ದೆ, 1992.ಠೇವಣಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1996 ಗಳನ್ನೂ ಕ್ರೂಢೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಸೆಬಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ಬಲವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೇರಿದಂತೆ 9 ರಿಂದ 15 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೆಬಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

103). ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ (RRB) ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

A. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 50%, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 25%, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ 25%.
B. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 50%, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 15%, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ 35%.
C. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 60%, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 20%, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ 20%.
D. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 40%, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 30%, ಪ್ರಾಯೋಜಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ 30%.

104). ಮೋನಾಜೈಟ್ ಹೊರತಾಗಿ, ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಖನಿಜಗಳು ಯಾವುವು?

A. ಇಲ್ಮೆನೈಟ್, ರೂಟೈಲ್, ಜಿರ್ಕಾನ್, ಗಾರ್ನೆಟ್, ಸಿಲ್ಲಿಮನೈಟ್.
B. ತಾಮ್ರ, ಬಾಕ್ಸೈಟ್, ಕ್ರೋಮೈಟ್, ಸೀಸ.
C. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ.
D. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ಡೊಲೊಮೈಟ್, ಫೆಲ್ಡ್‌ಸ್ಪಾರ್.

105). ರಾಟ್ಲೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

A. ಝೀಲಂ
B. ಚೆನಾಬ್
C. ರಾವಿ
D. ಸಿಂಧೂ

106). 'ರೆಸ್ಪಾಂಡ್ ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್ 2025' ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ?

A. ಡಿ ಆರ್ ಡಿ ಒ
B. ಇಸ್ರೋ
C. ನೀತಿ ಆಯೋಗ
D. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ

2. ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಇತರೆ : ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1). ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ (SWM) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

2). 'ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್' ಮಿಷನ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.

1. ಇದು ಸಮುದಾಯ ಪೊಲೀಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಕೇವಲ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

3). ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): 'ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0' ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇ-ಖಾತಾವನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳ ಸುಲಭ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಹಾಗೂ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R ಎಂಬುದು A ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. A ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

D. A ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಆದರೆ R ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

4). ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿರುವ 'ಮೈಕೆಲ್ ಕುನ್ಹಾ ಆಯೋಗ'ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

1. ಇದು 'ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1952' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖಾ ಆಯೋಗವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಆರ್‌ಸಿಬಿ ತಂಡದ ಐಪಿಎಲ್ ಗೆಲುವಿನ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 2025ರ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿತು.
3. ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯು ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಶಿಫಾರಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

5). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲಮಂಡಳಿ)ಯು ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 'ಜಿಯೋಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 'ಜಿಯೋಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ'ವತಿಯಿಂದ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ನಗರದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

6). 'ಹೈಜೀನ್ ಆನ್ ಗೋ' ಉಪಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾದ ಸಂಚಾರಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಾಹನವಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
3. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಂಚಾರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

7). ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾಲಯಕ್ಕೆ (CFTRI) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (CSIR)ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.
3. ಸಿಎಫ್‌ಟಿಆರ್‌ಐ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳು, ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರೀಕರಿಗಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

8). 'ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಂಪರೆ ಪೋರ್ಟಲ್' ಅನ್ನು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಯಾರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

A. ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಾ ಕೇಂದ್ರ.
B. ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಲಯ (ORI) ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆ.
C. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಾಗಾರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
D. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಿಐಎಸ್ಐಆರ್.

9). ಭಾರತದ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಇಎಸ್‌ಡಿಎಂ (ESDM) ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸುಮಾರು 10% ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ರಾಜ್ಯವು 100 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಫ್ಯಾಬ್‌ಲೆಸ್ ಚಿಪ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಭಾರತದ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ತಯಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

10). ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧಗಳ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಮಸೂದೆಯು ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣದ ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಅಪರಾಧೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದ ಅಪರಾಧವು ಕೇವಲ ಜೀವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಮಸೂದೆಯು ಮೊದಲ ಬಾರಿಯ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಎಲ್ಲವೂ

11). ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ (GSVA) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ (GSVA) ಸೇವಾ ವಲಯವು ಮೂರನೇ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ (GSVA) ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಕ್ಕಿಂತ ಕೃಷಿ ವಲಯವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ (GSDP) ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಏಕೈಕ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆದಾರನಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

12). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು 'ಶುಚಿ' ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?
A. ಕರ್ನಾಟಕದ 10–18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಿಶೋರಿಯರು.
B. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಿಶೋರಿಯರು.
C. ಋತುಚಕ್ರದ ಆರಂಭದಿಂದ ಮುಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು.
D. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಅನುದಾನಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 10–18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಿಶೋರಿಯರು.

13). ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನಾಯಕತ್ವದ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಮೇಯರ್ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?
A. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ
B. ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು
D. ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

14). 'ಕೆಎಸ್ಆರ್‌ಟಿಸಿ'ಯ 'ಅಪಘಾತ ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನಾ ವಾಹನಗಳ' ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳು ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಸ್ಥಗಿತದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪ್ರ ನೆರವು ನೀಡುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
2. ತುರ್ತು ಸ್ಪಂದನಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು 'ಸಂಚಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಾಗಿ' ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇದರ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

15). 'ಟ್ರಾವೆಲರ್ ನೂಕ್ಸ್' ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಏಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ?
A. ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ (ASI).
B. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಯಮಿತ(KTIL).
C. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ.
D. ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.

16). 'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನಲ್ ಎಐ ಫಾರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಹೆಲ್ತ್‌ಕೇರ್' (TANUH) ಫೌಂಡೇಶನ್ ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ?
A. ಐಐಟಿ ,ಮದ್ರಾಸ್
B. ಏಮ್ಸ್, ದೆಹಲಿ
C. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
D. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನರವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ

17). ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ (KKHRAC) ಸಂಘದಲ್ಲಿನ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿದ ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಯಾರು ವಹಿಸಿದ್ದರು?
A. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಸಂತೋಷ್ ಹೆಗ್ಡೆ
B. ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್
C. ಟಿ.ಎಂ. ವಿಜಯ್ ಭಾಸ್ಕರ್
D. ಆರ್.ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ

18). ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆ (SCSP) ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು (TSP) ಯಾವ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
A. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯ್ದೆ, 2010
B. ಕರ್ನಾಟಕ ಬಜೆಟ್ ಹಂಚಿಕೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2017
C. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ ಹಣಕಾಸು ಕಾಯ್ದೆ, 2014
D. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಉಪ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳ ಉಪ ಹಂಚಿಕೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2013

19). ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ತಂಡದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ?
A. ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್
B. ಸುಧೀರ್ ಕುಮಾರ್
C. ಆರ್.ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ
D. ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್

20). ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ (ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಪ್ರತಿಬಂಧ

ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ) ಮಸೂದೆ, 2025 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನೇರವಾಗಿ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ?

1. ವಿಧಿ 14 – ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆ.
2. ವಿಧಿ 17 – ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ.
3. ವಿಧಿ 21 – ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ
B. ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು
D. ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

21). 'ಸೂಪರ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ 2025' (SCI 2025) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಉನ್ನತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಮಗ್ರ ಸಮ್ಮೇಳನವಾಗಿದೆ.
2. ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಯಲಹಂಕದ ಮಣಿಪಾಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
3. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೂಪರ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿ-ಡಾಕ್ (C-DAC) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

22). 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್/ವೇದಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ರ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರ್ಮ್ ಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಗ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನೋಂದಣಿಯು ಕಡ್ಡಾಯ ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

23). 2025 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಿನದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ ಯಾವುದು?

A. "ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ"
B. "ಸ್ವಚ್ಛ ಪರಿಸರ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನ"
C. "ಹಸಿರು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನ"
D. "ಶೂನ್ಯ ಇಂಗಾಲದ ಭಾರತ"

24). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ	ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುವ ದೇಶಗಳು
1. ಹರಿಮೌ ಶಕ್ತಿ	ಮಲೇಷ್ಯಾ
2. ಎಕುವೆರಿನ್	ಮಾರಿಷಸ್
3. ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣ	ನೇಪಾಳ
4. ಡೆಸರ್ಟ್ ಸೈಕ್ಲೋನ್	ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
5. ಏವಿಯಾ ಇಂದ್ರ	ರಷ್ಯಾ

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು
B. ಕೇವಲ ಮೂರು
C. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
D. ಎಲ್ಲವೂ

25). 2025 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE) ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಅಥವಾ ರೈಲ್ವೆ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಮಿಯಾನಾ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣವು ಎಲ್ಇಡಿ ದೀಪಗಳು, ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಿಎಲ್‌ಡಿಸಿ ಫ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲೈಟಿಂಗ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ 9,687 ಯುನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಳಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

26). ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

1. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣವಾದ 'ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ತೋಪು' ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿದೆ.
2. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002 ಇವುಗಳ ಘೋಷಣೆಗೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಭೂಚರ, ಒಳನಾಡು ಜಲಮೂಲ, ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ

ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

27). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣಗಳನ್ನು (BHS) ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ (BHS)	ಸ್ಥಳ	ಮಹತ್ವ
i. ನಲ್ಲೂರು ಹುಣಸೆ ತೋಪು	1. ಶಿವಮೊಗ್ಗ	a. ಕುದುರೆಮುಖ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ ನಡುವಿನ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್.
ii. ಹೊಗ್ರೆಕಾನ್ ಶೋಲಾ ಅರಣ್ಯ	2. ಬೆಂಗಳೂರು	b. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪರಂಪರೆ ತಾಣ.
iii. ಅಂಬರಗುಡ್ಡ	3. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	c. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಶೋಲಾ-ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
iv. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (GKVK)	4. ಶಿವಮೊಗ್ಗ	d. ನಗರ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಿಸಿತಾಣ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:

A. i-2-b, ii-3-a, iii-1-c, iv-2-d
B. i-2-b, ii-3-a, iii-4-c, iv-2-d
C. i-1-b, ii-3-a, iii-4-c, iv-2-d
D. i-2-d, ii-3-c, iii-4-a, iv-1-b

28). 'ಶುಚಿ-ನನ್ನ ಮೈತ್ರಿ' ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮುಟ್ಟಿನ (ಋತುಚಕ್ರದ) ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

A. ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳು
B. ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ನ್ಯಾಪ್ಕಿನ್‌ಗಳು
C. ಮುಟ್ಟಿನ ಕಪ್‌ಗಳು
D. ಬಟ್ಟೆಯ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳು

29). 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ವರ್ಗ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ)	ಮೀಸಲಾತಿ ಪಾಲು
1. ಎ (A) - ಮಾದಿಗ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು	7%
2. ಬಿ (B) - ಹೊಲೆಯ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು	6%
3. ಸಿ (C) - ಸ್ಪೃಶ್ಯರು (Touchables)	5%

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

30). 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ (ಉಪ-ವರ್ಗೀಕರಣ) ಮಸೂದೆ, 2025' ಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಸಮಿತಿಯ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಯಾರು ವಹಿಸಿದ್ದರು?

A. ಕೆ.ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್
B. ಉಷಾ ಮೆಹ್ರಾ
C. ಎಚ್.ಎನ್. ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್
D. ಬಿ.ಪಿ. ಜೀವನ್ ರೆಡ್ಡಿ

31). ಭಾರತದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ (CAG) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು
2. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು
3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು
4. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 'ಸಿಎಜಿ'ಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಕೇವಲ ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ
D. ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

32). ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉಪನದಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊಸಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ.
3. ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಜಲಾಶಯವನ್ನು 'ಪಂಪಾ ಸಾಗರ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲುಗಾರೆ (ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದ) ಆಣೆಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

33). ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇತು' ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ದೂರದ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ (NHM) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
4. ಇದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

34). ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 'ವಿಜ್ ಎಐ ಪಥ' (VijAIpatha) ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಮತ್ತು STEM ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
3. ಇದು ರೋಬೋಟಿಕ್ಸ್, ಕೋಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ನಾವೀನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

35). ಕೆಎಮ್‌ಎಫ್ (KMF) ಪ್ರಸ್ತುತ ತನ್ನ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ನಂದಿನಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ?

A. ಕೆನಡಾ, ಯುಕೆ, ಇಟಲಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನಿ.
B. ಕತಾರ್, ಬ್ರೂನೈ, ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್, ಸಿಂಗಾಪುರ, ಯುಎಇ, ಯುಎಸ್‌ಎ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ.
C. ಕತಾರ್, ಬ್ರೂನೈ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾಪುರ.
D. ಜಪಾನ್, ಚೀನಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್.

36). ಕರ್ನಾಟಕದ "ಗೃಹ ಆರೋಗ್ಯ" ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಅಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ (NCDs) ಆರಂಭಿಕ ಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು (PHCs) ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಂತಹ (CHCs) ಸ್ಥಿರ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಇದು 30 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

37). ಕುವೆಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
4. 2025 ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು; ಇದು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಬಹುಮಾನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

38). ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಸೈಲ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ?

A. ಗೋದಾನ
B. ಹಾವುಥಣ್
C. ಮಾಲ್ಗುಡಿ ಡೇಸ್
D. ಗೀತಾಂಜಲಿ

39). ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಂಚಾರಿ ತಾರಾಲಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು_______ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದೆ:

A. ಇಸ್ರೋ (ISRO)
B. ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ (NCERT)
C. ಕೆಎಸ್‌ಟಿಇಪಿಎಸ್ (KSTePS)
D. ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ (Vigyan Prasar)

40). ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕಾರವಾರ
2. ಬೇಲೆಕೇರಿ
3. ಮಂಗಳೂರು
4. ತದಡಿ

5. ಕುಂದಾಪುರ
6. ಬೈಂದೂರು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಿರು ಬಂದರುಗಳ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ, 2025 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಸೇರುತ್ತವೆ?

A. 1, 2, 4, 5 ಮತ್ತು 6 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 6 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 6 ಮಾತ್ರ

41). ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (SEP) ಆಯೋಗದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಯಾರು ವಹಿಸಿದ್ದರು?

A. ರೋಮಿಲಾ ಥಾಪರ್
B. ಸುಖದೇವ್ ಥೋರಟ್
C. ಬಿಬೆಕ್ ಡೆಬ್ರಾಯ್
D. ಯಶ್ ಪಾಲ್

42). ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಲಾಕ್' ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಗುರುತನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಮುಖ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಸಾರಥಿ ಪರಿವಾಹನ ಸೇವಾ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತಾ ಹಂತವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

43). ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ – ರೋಜಗಾರ್/ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಿಷನ್ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಮಸೂದೆ, 2025 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ (CSS) ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲಿನ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಭರಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಒಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ನಂತರ, ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

44). ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ದಿನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಪ್ರಮುಖ ದಿನಗಳು	ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ
i. ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ	1. ಎಫ್‌ಎಒ (FAO)	a. "ಸಮರ ಸನ್ನದ್ಧ, ಸುಸಂಘಟಿತ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ".
ii. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಿನ	2. ಡಬ್ಲ್ಯುಎಚ್‌ಒ / ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ	b. "ಹಸಿರು ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನ".
iii. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ದಿನ	3. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ	c. "ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿಕಲಚೇತನರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು"
iv. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ದಿನ	4. ಸಿಪಿಸಿಬಿ (CPCB)	d. ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ದಾಟಿ (ಮೀರಿ), ಏಡ್ಸ್ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.
v. ವಿಶ್ವ ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ	5. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ	e. "ಆರೋಗ್ಯಕರ ನಗರಗಳಿಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣು".

ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾದ ಗುಂಪಾಗಿದೆ?

A. i–2–d, ii–4–b, iii–5–c, iv–3–a, v–1–e
B. i–5–d, ii–4–e, iii–2–c, iv–3–a, v–1–b
C. i–2–c, ii–1–b, iii–5–d, iv–3–a, v–4–e
D. i–2–d, ii–1–b, iii–5–c, iv–4–a, v–3–e

45). ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2001 ರ ಜಾರಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE) ವಿದ್ಯುತ್ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ-ಪರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಇಂಧನದ ದಕ್ಷ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಈ ಆಚರಣೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
4. 2025 ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವು ಕೇವಲ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ನಿಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

46). 2025 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ?

A. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತದ ಪಠ್ಯಗಳು
B. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ
C. ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪಾತ್ರ
D. ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ

47). 2025 ರ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ದಿನದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವಾದ "ಪ್ರಶಾಸನ ಗಾಂವ್ ಕಿ ಓರ್" (ಗ್ರಾಮದೆಡೆಗೆ ಆಡಳಿತ) ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಯಾವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ?
1. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ
2. ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಆಡಳಿತ
3. ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ
4. ಕೇವಲ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದವರೆಗಿನ ಆಡಳಿತ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ:
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

48). ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ನೆಲ, ಜಲ ಮತ್ತು ವಾಯು ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸೂಪರ್ ಸಾನಿಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಡಿಆರ್‌ಡಿಒ (DRDO) ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾದ ಎನ್‌ಪಿಓಎಂ (NPOM) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿವೆ.
3. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಭೂ-ದಾಳಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭೂಸೇನೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾದಳ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸೇವೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

49). ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿದಮನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದು ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ಪರಮಾಣು ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಹಂತ್ ಮತ್ತು ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅರಿಘಾಟ್‌ನಂತೆಯೇ ಅದೇ ಹಲ್ (Hull) ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು K-4 ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ-ಉಡಾವಣಾ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ (SLBM ಗಳು) ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಇದು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಗಳಿಗಿಂತ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಂದರೆ 8 ಕ್ಷಿಪಣಿ ಉಡಾವಣಾ ಟ್ಯೂಬ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
(a) 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
(b) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
(c) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
(d) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

50). ಫಿಫಾ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇದನ್ನು 2025 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದರ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 5, 2025 ರಂದು ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
2. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಶಾಂತಿ, ಸಂಘರ್ಷದ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಏಕತೆಗೆ ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಫಿಫಾ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಫಿಫಾದ ಘೋಷವಾಕ್ಯವಾದ "ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಜಗತ್ತನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

51). ಅನಂತ್ ಅಂಬಾನಿ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 'ಜಾಗತಿಕ ಮಾನವತಾವಾದಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೀಡಿದೆ?
A. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNEP)
B. ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಫಂಡ್ (WWF)
C. ಗ್ರೀನ್‌ಪೀಸ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್
D. ಗ್ಲೋಬಲ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೊಸೈಟಿ

52). 2025 ರ 'ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ವರ್ಷದ ಕ್ರೀಡಾಪಟು' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಸಿಡ್ನಿ ಮೆಕ್ಲಾಫ್ಲಿನ್-ಲೆವ್ರೋನ್ ಅವರು ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ವಿಭಾಗ ಎರಡನ್ನೂ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.
2. ಮೊಂಡೊ ಡುಪ್ಲಾಂಟಿಸ್ ಅವರು ಒಟ್ಟಾರೆ ಪುರುಷರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಫೀಲ್ಡ್ ವಿಭಾಗ ಎರಡನ್ನೂ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.
3. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಲೌಸನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
4. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಾಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?
A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

53). ಟಿ20 ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುನಿಲ್ ನರೈನ್ ಅವರ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:
1. ಇವರು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಟಿ20 ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 600 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿಶ್ವದ ಮೂರನೇ ಬೌಲರ್ ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು.
2. ಇವರು ವಿಶ್ವ ILT20 ನಲ್ಲಿ ಅಬುಧಾಬಿ ನೈಟ್ ರೈಡರ್ಸ್ ಪರ

ಆಡುವಾಗ ಈ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು.
3. ಇವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ರಶೀದ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಡ್ವೇನ್ ಬ್ರಾವೋ ಮಾತ್ರ 600 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಇಬ್ಬರು ಬೌಲರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.
4. ಇವರು ಈ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2025 ರಂದು ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
D. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

54). 2025 ರ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಒನ್ ಸೀಸನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್ 2025 ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚೊಚ್ಚಲ ಚಾಲಕರ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.
2. ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ತಂಡವು 2008 ರ ನಂತರ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಚಾಲಕರ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.
3. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವರ್ಸ್ಟಪ್ಪೆನ್ ಅವರು ಚಾಲಕರ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ರನ್ನರ್-ಅಪ್ (ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ) ಆಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು.
4. ಮೆಕ್ಲಾರೆನ್ ತಂಡವು 2025 ರಲ್ಲಿ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

55). 2025 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ ಫಿಡೆ-ರೇಟೆಡ್ (FIDE-rated) ಚೆಸ್ ಆಟಗಾರರಾದವರು ಯಾರು?

A. ಅನೀಶ್ ಸರ್ಕಾರ್
B. ರಮೇಶ್‌ಬಾಬು ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ
C. ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಿಂಗ್ ಕುಶ್ವಾಹ
D. ನಿಹಾಲ್ ಸರಿನ್

56). 2025 ರ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತವು ಹಾಂಗ್ ಕಾಂಗ್ ಅನ್ನು 3-0 ಅಂತರದಿಂದ ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು.
2. ವಿಶ್ವದ 79ನೇ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಜೋಶ್ನಾ ಚಿನಪ್ಪ ಅವರು ತಮಗಿಂತ 42 ಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಮುಂದಿದ್ದ ಕಾ ಯಿ ಲೀ ಅವರ ವಿರುದ್ಧದ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದರು.
3. ಈ ಫೈನಲ್ ಪಂದ್ಯವು ವಿಶ್ವಕಪ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಹಾಂಗ್ ಕಾಂಗ್ ನಡುವಿನ ಮೊದಲ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿತ್ತು.
4. ಭಾರತವು 2025 ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

57). 2025 ರ ಫಿಡೆ (FIDE) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು 2026 ರ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಫಿಡೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಆಧಾರಿತ ಅರ್ಹತಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
2. ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಅವರು 2025 ರ ಫಿಡೆ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಮೂಲಕ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಪುರುಷ ಆಟಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
3. ಈ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಫಿಡೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

58). ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2025 ರ ಎಫ್‌ಐಎಚ್ (FIH) ಪುರುಷರ ಜೂನಿಯರ್ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸ್ಪೇನ್ ತಂಡವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜರ್ಮನಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು. ಜರ್ಮನಿಯು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
2. ಇದು ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ 10ನೇ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದಾಖಲೆಯ 10ನೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಿದೆ.
3. ಚೆನ್ನೈ ಮತ್ತು ಮಧುರೈ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದವು.
4. ಭಾರತವು ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಜೂನಿಯರ್ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಏರಿದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

59). 2025 ರ ಫಿಫಾ (FIFA) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಜೇತರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಪುರುಷ ಆಟಗಾರ - ಔಸ್ಮಾನೆ ಡೆಂಬೆಲೆ
2. ಫಿಫಾ ವರ್ಷದ ಮಹಿಳಾ ಆಟಗಾರ್ತಿ - ಐಟಾನಾ ಬೊನ್ಮಾಟಿ
3. ಪುಸ್ಕಾಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಸ್ಯಾಂಟಿಯಾಗೊ ಮೊಂಟಿಯಲ್
4. ಫಿಫಾ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಜಖೋ ಎಸ್‌ಸಿ ಬೆಂಬಲಿಗರು

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
D. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

60). 2025 ರ ಫಿಫಾ (FIFA) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಜೇತರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪುರುಷರ ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್ - ಜಿಯಾನ್ಲುಯಿಗಿ ಡೊನ್ನಾರುಮ್ಮಾ
2. ಮಹಿಳಾ ಗೋಲ್‌ಕೀಪರ್ - ಹನ್ನಾ ಹ್ಯಾಂಪ್ಟನ್
3. ಪುರುಷರ ತರಬೇತುದಾರ - ಲೂಯಿಸ್ ಎನ್ರಿಕ್
4. ಮಹಿಳಾ ತರಬೇತುದಾರ - ಐಟಾನಾ ಬೊನ್ಮಾಟಿ

ಮೇಲಿನ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

61). ಸೈಯದ್ ಮುಷ್ತಾಕ್ ಅಲಿ ಟ್ರೋಫಿ (SMAT) 2025–26 ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಹರಿಯಾಣ ತಂಡವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ SMAT ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು.
2. ಅನುಕುಲ್ ರಾಯ್ ಅವರು 'ಪಂದ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾದರು; ಅವರು ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 303 ರನ್ ಗಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು 18 ವಿಕೆಟ್ ಪಡೆದರು.
3. ಇಶಾನ್ ಕಿಶನ್ ಅವರನ್ನು 'ಸರಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾದರು; ಇವರು ಫೈನಲ್ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ 49 ಎಸೆತಗಳಲ್ಲಿ 101 ರನ್ ಗಳಿಸಿದರು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

62). 2030 ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಿದೆ. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು 20 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಲಿದೆ.
2. ಮೊದಲ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಭಾರತವು ಕೊನೆಯದಾಗಿ 2010 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಇದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ.
4. ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಕೊನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯು ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದು ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಹಾಗೂ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಅಲ್ಲದ ಕ್ರೀಡೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

ಉತ್ತರಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ: ಉತ್ತರಗಳು

1) B	21) A	41) C
2) C	22) B	42) C
3) B	23) C	43) A
4) C	24) A	44) A
5) C	25) C	45) B
6) B	26) A	46) A
7) B	27) B	47) C
8) A	28) A	48) B
9) D	29) C	49) B
10) C	30) D	50) A
11) B	31) A	51) C
12) A	32) B	52) A
13) A	33) C	53) B
14) B	34) B	54) A
15) A	35) A	55) A
16) C	36) A	56) C
17) A	37) D	57) B
18) B	38) D	58) B
19) A	39) B	59) A
20) C	40) B	60) C

61) B
62) D
63) B
64) A
65) B
66) C
67) C
68) A
69) B
70) B
71) A
72) C
73) A
74) B
75) C
76) D
77) C
78) B
79) A
80) B
81) D
82) B
83) A
84) A
85) A
86) B
87) A
88) C
89) B
90) C
91) A
92) B
93) A
94) B
95) C
96) A
97) B
98) B
99) A
100) B
101) A
102) C
103) B
104) A
105) B
106) B

2. ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಉತ್ತರಗಳು

1) B
2) A
3) A
4) C
5) D
6) D
7) A
8) B
9) A
10) C
11) C
12) D
13) A
14) A
15) B
16) C
17) B
18) D
19) A
20) C
21) C
22) B
23) C
24) B
25) B
26) D
27) B
28) C
29) D
30) C
31) C
32) A
33) B
34) A
35) B
36) C
37) A
38) B
39) C
40) A
41) B
42) B
43) A
44) A
45) B
46) C
47) B
48) A
49) A
50) C
51) D
52) A
53) C
54) B
55) C
56) A
57) B
58) B
59) C
60) A
61) C
62) A

INSTA KAS INITIATIVES

INSTA KAS CLASSROOM PROGRAMS

Integrated **KAS PRELIMS-CUM-MAINS FOUNDATION COURSE**
(Online & Offline)

MISSION AARAKSHAKA
(Group C & D) Classroom Program

TEST SERIES

SAMARTHA
(KAS Prelims Test Series)

SAMARA
(KAS Mains Test Series)

SAARATHI
(KEA 708- Group C & D) Test Series

RAKSHAKA
(KPSC Group C & D) Test Series

YOUTUBE INITIATIVES

INSTA VIDYAMANA

KARNATAKA DARSHANA

ANANYA SAADHANA
(365 Days CA Challenge)

SAADHAKARA SANDARSHANA
(Toppers Corner)

TOPPERS CORNER

RANJITH K R
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

HEMA P
ASSISTANT DIRECTOR OF CO-OPERATIVE AUDIT
KPSC TOPPER 2022

DR CHIKKAPPA NAYAK
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

RASHMI V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

DIVYA K SHETTY
DEPUTY SUPERINTENDENT OF EXCISE
KPSC TOPPER 2022

POORNIMA V
TAHASILDAR
KPSC TOPPER 2022

OUR BRANCHES

BENGALURU BRANCH
#1134/1, 2nd Floor, Opposite to Attiguppe Metro Station, RPC Layout,Vijayanagar, Bengaluru, Karnataka-560040

INSTAKAS

DAVANAGERE BRANCH
1092 Jadhav Complex, Ring Road, Nijilingappa Layout, Opp to EDU ASIA School, Davangere, Karnataka - 577004